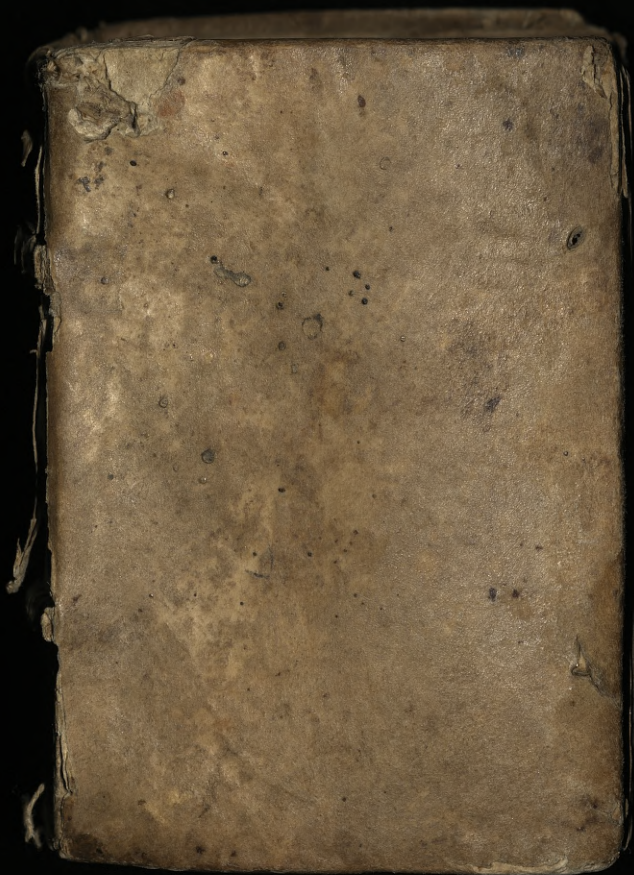

Empo a quod Neapole
to in Civitate Bu-
xet notioris ingrat
a me Carolo Parascato
de Porto Pretore Buax

194

Vander
Oettersen
of the island IV

928

111 Nicom
1542

permutatio

108/4/24

1101

ex

ENCHIRI
DION PSAL
MORVM.

Eorundem ex ueritate Hebraica uer-
sionem, ac Ioannis Campensis è regione
paraphrasim, sic ut uersus uersui respon-
deat, complectens.

Concionem præterea Salomonis Ecclesiastæ,
per eundem Campensem ex Hebraico *מאפאקא-
סיק* traductam.

SEB. GRYPHVS EX

CVD. LVGD.

ANNO

1537.

Belleguani

Lavaacchi

Salms

IO. DANTISCI E. C.

in eandem paraphrasim

Epigramma.

Pura mente Deum si uis cognoscere lector,
Et quis sit uerae religionis amor:
Et quibus ipse modis Deus est orandus, & illi
Fidere quo possis pectore, labe reus:
Hæc lege diuini sacrata poemata uatis.
Qui fidei nostræ fons & origo fuit.
Ex cuius sacro mundi seruator I E S V S
Semine, mortali corpore factus homo est.
Cum falsis ueteres Dijs interiere poëtæ:
Nominis illorum, fabula sola manet.
Hic cum perpetuo uiget omni tempore Christus:
Istud & in terris dulce reliquit opus.
Dulce quidem numeris, sed sensu dulcius omni
Melle, quod ex Hybla sedula legit apis.
Clarius hoc tandem Campensis reddidit orbi,
Interpres linguæ candidus Hebraicæ.
Perlege, ne pigeat, mentem super astra leuabis:
Plusq; pius fies quam modò, lector, eras.
Non hic Castalios ficto de fonte liquores,
Sed quos dat Christi spiritus, ore bibes.
Quæ quondam præci finxere poemata uates,
Mentitis pollent, omnia plena iocis.
Hic est firma fides, hic spes, hic seruator amoris:
Quem quisq; in summū debet habere Deum,
714 Q.

Am. o. 620

1491 a. 2019

REVERENDISSIMO
D. IOANNI DANTISCO

Culmensi Episcopo, Regis serenissi-
mi Poloniæ apud Cæsariam
maiestatem Oratori &c.

Ioan. Campen-
sis S.

ABES tandem, modis
omnibus, ornatissime præ-
sul, succinctam in Psalmos
omnes paraphrasim, iuxta
Hebraicam veritatem, in
qua cum uerbum uerbo
respondere non potuerit,
uersus tamen uersibus se-
cundum Hebræorum exactissimam distinctio-
nem, exactè respondent: qui uulgata editione
plurimis in locis confusi, rem per se alioqui ob-
scuram plus satis, obscuriorem reddiderunt. Quis
autem fuerit autor huius editionis, qua Ecclesia
utitur, mea non multum refert: hoc unum tan-
tum affirmo, indignam esse quæ diuo Hierony-
mo tribuatur: constat hunc per omnia Græcam
editionem sequutum, uertisse quicquid uertit, cu-
ius non minus obscurus est autor, quàm est no-
stræ huius. Certum enim est ex ipso Aristæa, qui

EPISTOLA

septuaginta duos interpretes iussu Ptolemæi re-
 gis in Aegyptum perduxit, quicquid egerint,
 quomodo à rege excepti fuerint, quot horas uer-
 sioni singulis diebus impenderint, quodque non
 septuaginta cellulis alij ab alijs seclusti fuerint,
 sed in una domo consultantes inter se, consonum
 quiddam ediderint, quod Græco Demetrio de-
 scribendum traderent, unico libello complexus
 est. Ex hoc ergo certum est, & ex Iosepho in præ-
 fatione Antiquitatum Iudaicarum, imò ex ipso
 diuo Hieronymo non uno tantum loco, ipsos
 septuaginta duos, tantum legem, hoc est, quinque
 libros Moysi in linguam Græcam transfuisse:
 absoluerunt enim id, ad quod uocati fuerant, eo,
 inquit Aristæas, dierum numero, quo erant ipsi,
 hoc est, duobus & septuaginta. Hæc paucis hic
 non sine causa commemorare libuit, propter re-
 ceptam, sed perniciosam persuasionem in Græ-
 cis de septuaginta, & Latinis de uulgata editio-
 ne, quod ea sit diui Hieronymi, atque ob id in
 neutra quicquam mutare ex ipsis Hebraicis fon-
 tibus liceat: cum extet iuxta Hebraicam uerita-
 tem editio alia, quam certissimum est esse ipsius
 Hieronymi, quamuis Ecclesia, nescio quo modo,
 eam non receperit. Qui ergo nunc conatur me-
 lius quiddam asserere, quam usu receptum est, non
 diuersum à Hieronymo cum iniuria sanctissimi
 & doctissimi uiri facit, sed idem penitus, quod
 olim

N V N C V P A T O R I A .

olim faciebat ipse . Verum hæc hæstenus . ad me
enim non multum pertinent , qui non interpretem
ago , sed paraphrasten , quiq; autoritatem in Ec-
clesia nullam ambio , nec cuiquam iniuriam fa-
cio , nisi fortè obscuros locos , eosq; non paucos ,
ob nimis scrupulosam in reddendo uerbum uer-
bo fidem explicuisse alijs uerbis apertioribus , sit
iniuriam facere . Ego tantum natiuum quendam
gustum horum Psalmorum dare uolui , futurum
sperans , ut olim Ecclesiæ consensu totum uetus
testamentum doctis , & linguarum peritis in no-
stram linguam transferendum cōmittatur : quem-
admodum audio hunc nostrum summum Pon-
tificem Clementem septimum ante nuperrimam
Romanæ urbis expugnationem tentasse , ut ui-
delicet ea provincia sex Iudæis , & sex Christia-
nis Hebraicè peritis mandaretur . Sed ad rem no-
stram reuertamur . Hanc paraphrasim , quam tan-
topere in publicum prodire cupis , maxima ex
parte , ante aliquot annos Louanij cum linguam
Hebraicam in Buslidiano collegio profiterer ,
auditoribus meis non in hoc dictaueram , ut un-
quam euulgaretur , sed ut aliquos ad studium He-
braicarum literarum inuitarem , re ipsa ostende-
re conatus sum , non utilem solum , sed necessa-
riam fore ad sacros autores intelligendos , eius lin-
guæ nonnullam cognitionem , quod quàm uidea-
tur uersimile alijs nescio , de me hoc dicere pos-
sum

EPISTOLA

sum, quodd nullis commentarijs in hunc psalmo-
rum librum, puto enim me omnes propemodum
legisse, qui aliquo modo in pretio fuerint, tan-
tum adiutus fuerim, quantum exigua, imò pro-
pemodum nulla sacrosanctæ huius linguæ noti-
tia. Habe itaque mi Dantisce non nostri tantum
seculi præfulum decus, quod à me nullus impe-
trasset alius, quantumuis id multi conati sint, &
boni & docti, nec mediocriter magni uiri: non
quodd illos iudicauerim hisce meis nugis indig-
gnos, sed quodd mihi persuadere nunquam potue-
rim, aliquid inesse, quod doctis placere posset.

Quid ergo causæ sit fortasse ipse tu rogabis, cur
nunc tibi dem, quod nulli dare constitueram. Pau-
cis respondebo: fama; nominis tui, qua mihi an-
nis non paucis cognitus fuisti, & ipsa præsentia,
quæ famam adeo non minuit, aut auxerit etiam
vehementer, cogunt me credere plus tibi, quam
ipsi mihi, deprehendi enim non fallacibus argu-
mentis reculam quandam in te, oportet enim mi-
nimum quiddam esse, quod uix ulla lingua plu-
ribus, dignata est syllabis, quàm una: ex Hebræis
est מֶלֶךְ, Græcis μέγας, Latinis mens, tu si uoles ex
reliquis linguis addes, nouisti enim totius Euro-
pæ ferme omnes, hæc certe syllaba magis mera-
puit in amorem tui, quàm ullæ tuæ opes, aut in
me innumera alioqui beneficia: & quid me non
raperet, quum per eam cum summa eruditione,
& ne

• NVNCVPATORIA.

& nequaquam Sarmatica ciuilitate coniunctam, ad
pontificale culmen euectus sis, & merito apud po-
tentissimos principes tam sit gratus meus hic
Sarmata, ut si quidlibet indutus celeberrima
per loca uadat, omnis Dantiscum deceat
color, & status, & res. Vale do-

mine mi, & has qualescunq;

laboris mei primitias

consule boni, me-

liora tibi

pro-

mitto, &

alia multa, & hæc

fortassis ipsa, si deus uitam

concefferit. No-

rimbergæ

3.

Maij.

1532.

4 4

AD LECTOREM.

QVum, ut doctissimi quiq; Hebræo=
rum affirmant, tituli Psalmorum
nihil ad eorundem intellectionem faciant:
ut qui ferè nihil præter instrumenta mu=
sica, aut cantionum genera seculis illis
nota complectantur: non operæpretium
uisum est eos hîc inferere, ne li=
bellus enchiridij modũ exce=
dat. Cætera lector æ qui
boniq; consule. le
ge, & fru=
ere.

PSAL

MORVM

ad Hebraicam ue=
ritatem uersio
Latina.

IOAN

NIS CAM

pensis in eosdem
paraphrastica in=
terpretatio.

PSALMVS I.

BEA
tum
homi
nem

qui non adit consi=
lia impiorum, qui
in uia sceleratorum
non moratur, neq;
in cofessu peruer
sorum confidet.

2 Sed lege Domi=
ni delectatur, & in

I

Odís
omni=
bus be
atus
est il
le uir

Beatus
uir q. nō
abijt.

qui non secutus est con
siliū eorum, qui sine
certa lege uiuunt, neq;
socius fuit eorum, qui
studio faciunt malē:
multo minus eō demē
tiæ peruenit, ut impo
storum illi uita placue
rit.

Quin potius in do
ctrina Domini totus
erit, & doctrinam il

ea meditatur die ac nocte.

3 Hic similis est arbori ad ripā fluminis plantatæ, quæ fructū suū suo reddit tempore: cuius folia non decidunt, cuius omnis fructus feliciter prouenit.

4 Contrā uerò impij, similes sunt pulueri, qui à uento dissipatur.

5 Hinc fit ut neq; impij, neq; scelera-
ti uiuāt in coetu & concilio iustorum.

6 Vt enim uia iu-

lius animo uoluet, & reuoluet nocte & die.

3 Quare similis erit arbori plantatæ iuxta riuulos aquarum, quæ fructum maturum proferet tēpore opportuno: cuius ne unum quidem folium marcescet: & quencunque illa fructum protulerit, utilitatem ille adferet aliam.

4 Longè aliter eueniet impijs ex legibus, erunt enim ueluti festuca, quæ ludibrium est uenti.

5 Quare subsistere non poterunt impij illi, sed causa sua cadent, quando ad normam æquitatis uita illorum expendetur, neq; transgressores durare poterunt in coetu iustorum.

6 Agnoscit enim Do-

storū Domino placet, ita uia impiorum perit.

PSAL. II.

I **V**T frendunt gentes? ut populi uana moliuntur?

2 Concurrant reges orbis, & principes in unum coeunt, aduersus Dñm & Christum eius.

3 Rumpamus, inquit, uincula eorum, & lora eorū à nobis proijciamus.

4 At qui cœlos habitat Dominus, ri-

minus modum uiuendi iustorum, & gratus est illi: sed uitæ genus illorū qui Deum non habent præ oculis, interibit.

II.

QUæ dementia fecit exterarum nationes inter se conspirare, & iudaicam factionem, remissam, animo concipere?

2 Opposuerunt enim se, qui reges sunt orbis, & principes inito consilio conspirauerunt aduersus Dominum & Christum illius.

3 Rumpamus, inquit, laqueos eorū, abijciamus à nobis uincula eorum, ne pareamus legibus eorum.

4 His minis nihil aliud quàm ei qui cœlos ipsos inhabitat, risum

Quare fremuerunt gentes, &c.

det, accludit eos.

5 In ira & furore suo sic turbat, & adfatur eos.

6 Ego uerò ungā regem meum, super Zion montem sanctum meum.

7 Erudiam eum lege Domini, sic etiā apud me cogito, tu es filius meus, ego hodie genui te.

8 Postula à me, & dabo tibi hereditatem gentium, & prædia tua erunt orbis termini.

9 Quos baculo,

mouent & ipsi Domino cachinnum.

Quando enim uidebitur illi, loquetur tanquam iratus cum eis, & ueluti grauiter commotus turbabit, & irrita faciet omnia consilia eorum.

Ego interim, inquit Dominus, inuitis illis præfeci regem, qui mihi placet, monti Sion, in quo sanctitatis meæ specimina edere constitui.

Arripio ego rex conditionem, & tanquam firmissimè decretum in acta referam hoc, quod Dominus dixerit ad me, filius meus es tu, ego hodie genui te.

Et, si poposceris à me, ueluti primoniū, et hæreditario iure tuos, possidebis omnium nationum populos, & ditio tua extendetur usque ad extremos fines terræ.

Tamquam tibi erit fa-

ferreo reges , ac
franges tanquā fi-
gulinum uas.

IO Idcirco reges
quæso sapite, & di-
sciplinam recipite
ô iudices terræ.

II Vt deferatis Do-
mino timorem, &
cum metu exulte-
tis ei.

12 Vt amplectami-
ni filium, ne illo i-
rato, pereatis pro-
pter studia uestra:
nam cum breui ex-
ardebit ira eius, ô
felices qui sperant

cile, si rebellare uolue-
rint, confringere illos
sceptro tuo ferreo, &
potestate regia, quàm
figulo frangere uascu-
lum, quod paulò antè
finxerat ipse.

10 Quare tandem resi-
piscite ô reges, & rectā
admonitionem admit-
tite, quotquot estis iu-
dices terræ.

11 Et depositis ridicu-
lis minis, libenter nos
imperio Domini sub-
dite, & gaudete talem
uobis cōtigisse regem,
memores interim quā-
tus sit, & quàm metuē-
dum, ne offendatur.

12 Itaq; filium quē uo-
bis præfecit, osculami-
ni, & amicitiam illius
expetite: ne fortè ira-
scatur, & uos à recta
uia aberretis: si enim
ueluti ira accensus, cum
rebellibus uobis agere

in eum.

PSAL. III.

¹ **Q**uam multi
Dñe qd
multipli
cati sunt. ¹ sunt ò Do =
mine, qui tribulant
me? quam multi
qui insurgunt ad-
uersum me?

² Quam multi,
qui de me dicunt,
Deus non saluabit
eum? **הלו**

³ Cum tu Dñe pro
pugnator meus sis
gloria mea, quiq;
caput meū exaltas.

⁴ Voce mea cum
ad Dñm clamo, ex-
audit me de monte

cœperit, quod nisi res-
piscatis, breui futurum
est, serò sentietis quàm
uerè felices fuerint, qui
se illius imperio subdi-
derunt.

III.

¹ **D**omine quàm
sunt multi, qui
affligunt me?
plurimi insurgunt ad-
uersum me.

² Multi dicunt de me,
nulla est huic in deo
spes reliqua salutis.
Tam inueniuntur im-
pudenter scelerati.

³ Cum toties tu arri-
pueris in prælio scutū
contra hostes pro me,
& fueris mihi insignis
gloriæ autor, & erexe-
ris caput meum.

⁴ Voce itaq; mea ad
Dominum etiam nunc
clamabo, & ille exau-
diet me ex cœlo, monte
videlicet sanctitati il-

suo sancto. **הלו**

5 Equidē recumbo
ac dormio, iterum
Dño me fulciente,
iterum resurgo.

6 Nihil metuo my-
riades populorum
quæ me circūstant.

7 Tu enim Dñe de-
us meus prodibis ad
saluandum me: tu
percuties maxillam
omniū hostiū meo-
rum, & dentes im-
piorum cōminues.

8 Tua Dñe est sa-
lus, tua igitur boni-
tate prosequere po-
pulū tuū. **הלו**

lius peculiariter dic-
to. Certo certius.

5 Ego iacebam & sua-
uiter dormiebā, & finē
to somno securus sur-
gebam, certò sciens qd
adesset Dñs mihi.

6 Quare nō metuissem
tum uel centum homi-
num milia: etiā si sum-
mo studio undiq; op-
pugnassent me.

7 Exurge Dñe, & eam
securitatē redde mihi:
serua me mi Deus, qui
percutere soles omniū
inimicorū meorū ma-
xillas, & ignominiosē
ueluti colaphū impin-
gere illis, & dentes im-
piorum malē de me lo-
quentium confringere.

8 A solo te expectan-
da est uera salus, qui in
populū te agnoscen-
tē mirificē semper fui-
sti liberalis. Quod cer-
tò constat.

PSALMVS IIII.

PSAL. IIII.

IIII.

I Cum in-
uocarem
exaudi-
uit me.
O Deus iustitia
mea, q me ex-
audis ad te claman-
tē, & in angustijs
cōstitutum, in lati-
tudinē educis, mise-
rere mei, & exau-
di orationē meam. 2

2 O mortales hoīes
quousq; spreta ma-
gnitudine mea, ua-
na diligetis? quo-
usq; nugacia secta-
bimini? **הלו**

3 Quousq; agno-
scetis, q Dñs cum
quem amat eripit?

Dñs quum ad eum clamo, exaudit me.

C Vm anxie im-
plorem auxiliū
tuum, exaudi me.
quæso Deus innocen-
tiæ meæ testis, qui in
angustias redacto mihi
latissimum sæpe de im-
prouiso campum ape-
ruisti, etiam nunc mise-
rere, & uotis meis re-
sponde.

Vos principes uiri,
qua tādē fronte me,
quem Deus hoc hono-
re dignatus est, studebi-
tis contumelia affice-
re, idq; frustra? quod
enim tentatis, nūquam
succedet uobis. Ita res
habet.

3 Hoc saltē agnoscite,
q miris modis Deus
sanctū quendā sibi ele-
gerit: Dñs exaudiet
me quoties opem illi-
us implorauero. 7

4 Contremiscite & nolite peccare: mēditemini in cubilibus uestris cum silentio. **הלו**

5 Sacrificate sacrificia innocētia, & sperate in domino.

6 Multitudo ista dicere solet, quis præstet nobis bona? cū tu Dñe lumen uultus tui super nos manifestaueris.

7 Qua tu re letitiā infudisti cordi meo maiore, quam ipsi habeāt in diuite prouentu tritici &

4 Date operā sedulo ne peccetis: si enim peperideritis rem ipsam apud animū uestrū in lectis uestris soli, desinetis de me sinistre loqui. Procul dubio.

5 Si quēadmodum externis sacrificijs, ita innocentia studeretis placare Deum, tūc illi fidere possetis.

6 Multi dicunt, utinā aliquis præstet nobis diuitias: tu uerō fac luceat nobis, q̄ te diuitijs præferimus, lumen uultus tui Dñe, & fauor tuus erga nos appareat.

7 Nō inuideo diuitias illis, quin potius gaudio affecisti animū meum, q̄ illis frumentum & uinū, quēadmodum optauerant, abūdanter prouenerit, & diuites facti sint.

& musti sui.

8 **T**utò igitur & 8
in pace accumbam
ac dormiam: nam tu
Dñe solus præstas
ut securè habitem.

PSAL. V.

Verba mea auri-
bus percipe Dñe.
Audi uerba mea
Domine, intel-
lige cogitationem
meam.

2 **A**ttende uoci cla-
moris mei ò rex &
deus meus, quoniam
tibi supplicabo.

3 **T**ēpestiuè exau-
di uocē meam Do-
mine, tempestiuè e-
nim adcommodobō
me tibi & contemplabor.

Sine metu, fauore
tuo contentus, non mi-
nus feliciter quàm di-
uites illi, & iacebo, &
obdormiscam: quia tu
Dñe, qui solus potes,
singulari quodā modo
ab omni metu liberum
habitare facies me.

V.

Verba mea auri-
bus hauri dñe,
intellige cogita-
tionem animi mei.

2 **C**onsidera q̃ ualida
uoce ex animo clamem
ad te, qui mihi proprie
& rex es, & Deus,
quare & uenio oratum
ante omnia te.

3 **D**omine mane exau-
diēs uocē meam, sum-
mo mane componam
ad te precatōnē meā,
& uidebo affecutū me
quod uolebam.

- 4 Nam tu es Deus cui non placet impietas, cui non cohabitatur malignus.
- 5 Nō constāt corā oculis tuis uiolenti, odio habes oēs qui operantur scelus.
- 6 Perdis mendaces, sanguinarios, & fraudulentos abominaris Domine.
- 7 Ego autē fretus multitudine bonitatis tuæ, uenio ad aedem tuam, adoro in templo sancto tuo religiose te metuens.
- 8 Duc me dñe tua iustitia propter aduer-
- 4 Non enim Deus cui placeat impietas tua, neque habitabit apud te quisquam malitiosus.
- 5 Non continget malitiose stolidis consistere e regione uultus tui, sed faciem & fauorem tuum auertes ab eis: odio persequeris sceleratos.
- 6 Subvertes mēdaces, hominem sanguinariū & fraudulentū abominabitur Dominus.
- 7 Quare ego fretus multa misericordia tua, ingrediar domum tuam, orabo conuersus ad templū sanctitatis tuæ, maiestatis tuæ reuerenter rationem habens.
- 8 Domine dirige me ad normā iustitiæ tuæ, non habeant unde glo-

sarios meos, & pa-
ra coram me uiam
tuam.

9 Quoniam in ore
eorum non est re-
ctum, intus corru-
pti sunt, guttur eo-
rum sepulchrum pa-
tēs est, lingua uerò
sua blandiuntur.

10 Dāna eos ō De-
us, cadant consilijs
suis, pro multitudi-
ne scelerū ipsorum
elimina eos, quoniā
prodiderunt te.

11 Contrā uerò læ-
tentur oēs qui spe-
rāt in te, in aeternū

riantur qui infidias pa-
rant mihi, fac plana sit
ante oculos meos uia
qua itur ad te.

In sermone hostium
meorū nihil est, cui tu-
tō fidi possit: animus
illorum spurcitijs ple-
nus est: sepulchro patē-
ti & cadaverē pædore
referto simile est guttur
illorum, per quod erū-
pit uenenum, quod ge-
stant in pectore: & pa-
lām sit ex uerbis illo-
rū, quantū uis ad fallen-
dum cōposita fuerint,
aliud habere illos in
ore, & aliud in pectore.

10 Perde illos Deus, ir-
rita sint consilia illorū,
propter multitudinem
scelerū quæ designant:
subuerte illos: siquidem
te quoq; exasperant.

11 Perde sceleratos, ut
gaudeāt quotquot sub-
diderunt se tibi; &

exultet te illos pro-
tegente: exultent in
te omnes qui colunt
nomen tuum.

- 12 Quia tu dñe pro
sequeris iustum, &
gratia tua uelut scu-
to tueris eum.

PSAL. VI.

Domine ne
quaeso in ira
tua arguas me, &
in furore tuo ne cor-
ripias me.

- 2 Miserere mei do-
mine, quoniā aeger
sum ego: sana me
Domine, quoniam
totus despero.

perpetuū exultent, ab
omni quod lædere eos
posset, te defendente se-
curi, & gaudio expleā-
tur, quotquot amantes
sunt augustissimi no-
minis tui.

- 12 Felicem muneribus
tuis facies iustum Do-
mine, & ueluti clypeus
proteges illum gratio-
sitate, & fauore tuo ex-
ornabis illum.

VI.

- D**omine ne pro
ira tua, quam
aduersum me,
licet meritō, concep-
isti, castiga me: neq̃ p-
bili, quam ego moui tibi,
supplicium sūme de
me.

- 2 Quin potius mise-
reat te mei Dñe, æger
enim sum, & te medi-
co magis opus habeo,
corpus enim meū con-
turbatum est totum.

Dñe ne
in furore
tuo arg.

3 Nam & anima mea uehemēter tentatur : tu uerò Dñe quousq; cessas?

4 Redi Domine, ut liberares animam meam : & per tuam bonitatem saluum fac me.

5 Inter damnatos enim nō est qui tui meminerit : apud inferos quis putas te celebret?

6 Laboro gemens, perluo lectū meum omni nocte, & stratum meum lachrymis liquefacio.

Et animus meus conturbatus est multo magis : tu interim domine quando tandem respicias miseriam meam?

4 Redi quæso Domine ad solitam clementiam, & libera animā meā a malis, & pristinae sanitati restitue me, habita ratione nō tam peccatorum meorum, quā benignitatis tuæ immensæ.

Quomodo enim poterit mortuus celebrare memoriā noīs tui, & qui demersi sunt ad inferos, quomodo gratū animū pro acceptis abs te beneficijs ostendere poterūt apud eos qui sunt superstitēs?

6 Defatigatus sum fletu lamēabili, lectū meum laui singulis noctibus, & lachrymis meis cubile meū humectauī.

7 Perijt mihi per 7 Caligine obductus
mœrorē oculorum
acies: emarcui inter
tot hostes meos.

8 At nūc receditis à 8 Discedite à me quot-
me o scelerati oēs:
Dñs enim exaudiuit
uocem fletus mei.

9 Dñs exaudiuit me 9 Audiuīt Dñs oratio-
supplicē: Dñs ora-
tionē meā accepit.

10 Erubescēt ac tur 10 Pudore afficiantur.
babūtur uehemen-
ter oēs inimici mei,
mutabuntur & eru-
bescent subito.

PSAL. VII.

I Domine Deus
meus in te spe

VII.
D Omne mī De-
us spem meam in te spe-
raui.
omnem collo-
caui in te, quare serua
me ab hac tanta multi-
tudine persequentium
me, & in manus illorū

ro, salua me de o=
mnibus qui me per=
sequuntur, & libe=
ra me.

2 Ne rapiant ac
discerpant me tan=
quā leo, nemo enim
est qui me adserat.

3 Dñe Deus meus
si feci hanc rem, si
hæc in me culpa de
prehenditur.

4 Si damnum mihi
dantibus, reddidi:
si hostem meum te=
mere spoliaui.

5 Iam persequatur
me hostis, & com=
prehēdat, ac me ui

ne sinas incidere me.

2 Si enim qui dux est
horum, comprehendē=
rit me, non aliter dila=
niabat, q̄ leo ouiculā
solet, quā nemo ē fau=
cibus illius eripit.

3 Domine si feci quid=
quam simile sceleribus,
qualia ille designat in
me multa, & si maliti=
osē uel uerbo, uel ope=
re egi unq̄ cum illo.

4 Si conatus sum per=
dere quenq̄, qui pacē
et amicitia meā ex ani=
mo expetiuit, quemad=
modū ego expetiui il=
lius hostis nūc mei, quē
& summīs ē periculis
aliquoties eripui, quā=
uis homo improbis=
mus nūc odio capitali
sine ulla causa perse=
quatur me.

5 Si, inquā, admisi in
illū quidq̄ tale, perse=
quatur incessanter me

uum humi concul-
cet: gloriam uerò
meam in lutum de-
figat. **הלו**

6 Exurge & uehe-
re Dñe cū ira & in
dignatione tua in
aduersarios meos,
& presta quā pro-
misisti uindictam.

7 Vt te concio po-
pulorum circundet,
huius tu gratia ite-
rum exaltare.

8 O Dñe populo-
rum uindex, uindi-
ca me iuxta innocē-
tiam & integra-
tem meam.

& comperhēdat, pro-
sternat usq; in terram,
uitā adimat mihi: confi-
lia uerò mea, & de me
liore rerum mearū fla-
tu spes in puluere ia-
ceant, & irritæ fiant
omnes. Ita fiat.

6 Exurge Domine ira-
tus, commoneant te fu-
rores hostiū meorū, ut
exciteris, & suppetias
feras mihi, quemadmo-
dum & pollicitus es.

7 Quod ubi feceris, in-
gens populorum turba
accurret, & amplecte-
tur te, orabitq; ut di-
gneris te in altissimo
regni tui folio colloca-
re, & rex esse illius.

8 Quam provinciam
non grauātē suscipiet
Dñs, & iustē iudicabit
populos illos, iudica
& me quæso secundum
iustitiam & innocen-
tiam meam.

- 9 Cesset obsecro 9 Perdet tandem ipsa
malignitas impio=
rum, iustum autem
fulcias, ô cui corda
& renes perspecti
sunt Deus iuste.
- 10 Securitatē meam
Deo acceptam se=
ro, qui seruat re=
ctos corde.
- 11 Deus uindex iu=
stus est: Deus omni=
tēpore cōminatur.
- 12 Si non redimus,
gladium suum ui=
brat, arcum inten=
dit ac instruit.
- 13 Accōmodat sibi
arma ad interficiendum: sagittas suas ut
- Perdet tandem ipsa
maleuolentiā impios:
uerū tu confirmabis
iustum, qui scrutator
es cordium, & renum
Deus iuste.
- 10 Defensor meus est
Dominus, qui uictō-
riam tribuit, & seruat
eos, qui candido sunt
pectore.
- 11 Deus & iusti est iu-
dex, & eius qui sceleri-
bus suis Deum irritat
assidue.
- 12 Contra talem, qui re-
suscipere nō uolet, gla-
diū suū acuet Deus, &
arcum tendet, & oculis
aptē admouebit, ut nō
aberrer à scopo, sed re-
cta petat illum.
- 13 Preparata apud se
habet tela mortifera,
parabit ea, quomodo
solent qui ardētissime

incendant, inficit.

14 En iste monstrum
parturit, ærumnam
enim concepit, &
pariet mendacium.

15 Lacum incidit
& effodit, sed in-
cidet in foueā quā
fecit.

16 Recidet enī æru-
mna in caput eius,
& scelus in uerticē
eius descendet.

17 Gratias ago Do-
mino pro eius iusti-
tia, & canā nomen
domini altissimi.

PSALMVS

VIII.

persequuntur aliquem.

14 Sceleratus autem ille
parturiet iniquitatem,
nocere magnopere cu-
piens, concipiet animo
stultum & molestū la-
borem, & tandem pa-
riet rem nihili.

15 Effodit foueam, &
apertam relinquit, spe-
rans ut ego incidā im-
prudēs in eā: uerū lon-
gē illi diuersum eue-
niet, corruet enim ipse
in eam, nunquam ex-
trahendus illinc.

16 Recidet studium no-
cendi in caput ipsius,
& in uerticem capitis
ipsius iniuria, quā me
afficere conatus est.

17 Ego uerō liberatus
ab insidijs ipsius, cele-
brabo Dominum pro
iustitia, quæ gemina
est illi, & cantabo no-
men Domini altissimi.

VIII.

¹ **D**omine Dñs ¹
 Dñe dñs noster q̄
 admira. **D**noster, quàm
 admirāda est maie=
 stas tua per uniuer=
 sam terrā, quæ lau=
 dem tuam usq; ad
 astra tollit.

² **Q**uam ori infan=
 tiū & lactentiū in=
 seruisti, robur quo=
 q; propterea quòd
 hostes & inimicos
 tuos captiuos du=
 cis & ulcisceris.

³ **C**um cōsidero cœ=
 los facturā digito=
 rū tuorū, lunam &
 stellas q̄ tu fecisti.

⁴ **Q**uantus, dico, ⁴

Domine omnium
 nostrum Dñe,
 q̄ merito ma=
 gnifica sparsa est fama
 nominis tui p̄ uniuer=
 sam terram: argumenta
 sunt gloriæ & maiesta=
 tis tuæ maximæ, quæ
 apparent in cœlis.

² Res mira præterea,
 q̄ sola infantum, & lac=
 adhuc sugentiū accla=
 matione p̄ armis usus
 sis contra hostes tuos,
 & omnipotentiae ma=
 nifestum ostendens ar=
 gumentū re tam imbe=
 cilli subuerteris inimi=
 cum, & eum qui ueluti
 uindicem se opposue=
 rat tibi.

Quoties uideo cœ=
 los tuos, opera digito=
 rum tuorum lunam, &
 reliquas stellas, quas
 elegantissimo ordine in
 illis collocasti.

Tum sic apud meo

est homo, q̄ eius
meministi? quòd e=
ius rationē habes?

5 Minuisti eū pau=
lulum à Deo, gloria
& honore circun=
dedisti eum.

6 Præfecisti eū ope=
ribus manuum tua=
rū, & omnia pedi=
bus eius subiecisti.

7 Oues et boues oēs,
omnes bestias agri.

8 Volucres in aëre,
piscēs in pelago, &
quicquid per ma=
ris itinera transit.

9 O Domine Dominus noster, quàm ad=
miranda est maiestas tua per uniuersam

gito, deus bone, qd est
miserabilis homuncio,
q̄ tu illius rationē ha=
beas: aut Adæ nepos,
q̄ tu inuifere illum, &
amicitiā contrahere
cum illo digneris.

5 Fecisti illum tantum
nō deum, gloria & ho=
nore coronasti illum.

6 Dominum fecisti il=
lum operum tuorum,
omnia enim subiecisti
pedibus illius.

7 Oues & boues uni=
uersos, & reliqua etiā
iumenta, q̄bus pabulū
suppeditant campi.

8 Aues in aëre uolitā=
tes, pisces qui natant in
mari, & quicquid usq̄
degit in ullis aquis.

9 Domine omniū no=
strum Domine, quàm
meritō sparsa est ma=
iestas tua per uniuersam

PSALMVS IX.

terram.

PSAL. IX.

Confite-
bor tibi
dñe in to
to corde
meo.

CAnam te Do=
mine ex toto
corde meo, & ce=
lebrabo res tuas
admirabiles.

Lætabor & ex=
ultabo in te, uehen=
do nomen tuum al=
tissime.

Eò quòd inimi=
cus meus retro a=
biit, corruit, ac pe=
riit uirtute tua.

Tu enim uindi=
casti me, & iudiciũ
meum perfecisti: throno deniq; impo=
suisti, ò iudex iuste.

gnifica fama nois tui
per uniuersam terram

IX.

LAudabo Domi=
num toto pecto=
re meo, scribam
ipse quàm uaria admi=
ratione digna designet.
Gaudebo & exulta=
bo serio, q̃ propitium
habeã te, psalmis cele=
brabo nomẽ tuũ, licet
omni sit laude maius.
Cõuersi in fugã inimi=
ci mei, uiribus destitue=
bant, & funditus ipsi
perierunt opera tua.

Tu enim, cum ego
uiribus illis impar es=
sem, pro me stetisti cõ=
tra hostes meos, & cau=
sæ meæ patrociniũ su=
sccepisti, sedisti pro tri=
bunali, & executus es
iustitiam.

PSALMVS IX.

5 Tu cōpescis gen-
tes, perdis impios,
& nomen eorū de-
les in perpetuum.

6 Hostile ferrum
prorsus tollis, ur-
bes excindis, ut no-
mē earum cum ipsis
intercidat

7 Dominus autem
in æternū tenet im-
perium, qui solium
suum ad æquitatis
custodiam parauit.

8 Hic orbem iusti-
tia temperat, &
per æquitatē popu-
lis ius reddit.

9 Asylum est Do-

Increpasti gētes, sub-
uertisti impiū, memo-
riam nominis eorum
aboleuisti nūquam re-
stituendam.

6 O inimice finem ha-
bent populatiōes tuæ,
neq; posthac amplius
tibi unq̃ dabit popu-
landi potestas: ciuita-
tulas certe aliquot sic
subuertisti, ut memo-
ria illarū pierit cum ad-
miratione trāseuntiū.

7 Tu quidē tyrannidē
ad hūc modū, Dño ad
tempus cōnuente, ex-
ercuisti: uertū ille per-
petuū securus & tran-
gillus sedebit, & obser-
uabit oīa, & iam nunc
parat solium suum, ut
sedeat pro tribunali.

8 Vt iudicet orbem to-
tum iustissimē, & cau-
sas pupillorum expen-
dat æquissimē.

9 Quare aderit Do-

minus pauperi, &
refugium in articu-
lo angustiae.

10 Hinc est ut in te
sperent, quibus no-
tū est nomē tuū, tu
enim nō deseris qui
te quærunt Dñe.

11 Canite Dñm qui
Zion habitat: me-
morate inter popu-
los consilia eius.

12 Quoniā sanguis
oppressorum me-
mor, inquit in eū.
neque præterit cla-
morem eorum.

13 Misereris Dñe,
& intentus es in

minus p̄tector illi, qui
iniuste opprimitur: p̄-
tector aderit oportu-
nus, etiā in medijs tri-
bulationibus.

10 Tunc spem indubi-
tatam cōcipient de te,
ubi experti fuerint prę-
sentiam nominis tui,
& re ipsa discēt te nun-
quam defuisse illis, qui
studēt placere tibi ō
Domine.

11 Psalmos canite in
laudem Domini habi-
tatoris Sion, spargite
in uulgus admiranda
consilia illius.

12 Qui uindicabit san-
guinem eorum, qui in-
iuste oppressi fuerant,
nūquam negliget Do-
minus clamorem pau-
perum.

13 Miserere mei Dñe,
aspice afflictionē meā,
qua affligunt qui odio
persequuntur me; tu em̄

ad afflictionē quæ mihi
ab inimicis meis
irrogatur, & de
potestate mortis
adseris me.

14 Vt exponam o-
mnem laudem tuam
in Zion, & exultē
in salutē tua.

15 Cū cōtrā, gentes
in interitum mer-
gantur quem para-
uerunt, & pes eorū
reti quod tetende-
runt, capiatur.

16 Notum facit Do-
minus iudiciū suū,
cū in ipso opere suo comprehenditur
peccator. חגיון סלה

ille es, qui erigis, & re-
trahis me à ianuīs &
faucibus mortis.

14 Vt conscribam &
cōmemorem uarios te
laudandi modos, illis,
qui uersantur in portis
Sion. & gaudio affi-
ciam eos propter salu-
tē iam miraculose alla-
tam mihi per te.

15 Deciderunt gentes
in foveam, quam ipsæ
parauerāt, reti illo quo
alijs insidiabantur, il-
laqueatus est pes illa-
rum.

16 Notum est Domi-
num æquitatis esse stu-
diosum, & quod scele-
ribus suis illaqueabi-
tur impius. Res pro-
cul dubio digna, quæ
imo reponatur ani-
mo.

17 Abcūt ad inferos
impij, & omnes gē
tes quæ Dei obliui-
scuntur.

18 Pauperis autem
nulla prorsus fiet
obliuio, & adfecto
rū expectatio nun-
quā frustrabitur.

19 Exurge Domi-
ne ut nō inualescat
homo, iudicetur gē-
tes coram te.

20 Ingere eis pauo-
rē, ut agnoscāt sese
hoīes esse. **חל**

I PSAL X.

Dñe ut
qd̄ reces-
sisti lōgē.

Q Vi ergo nunc fit, o dñe, ut longissi-
me absis, ut lateas i angustia tpe?

17 Abibunt impij ad
inferos, unā cū uniuer-
sis gentibus, quibus cu-
ræ non est Deus.

18 Nō enim perpetuū
obliuioni dabitur pau-
per, patiens expectatio
afflictorum cōperietur
tādem nō fuisse inanis.

19 Exurge domine ne
inualescat homīcio fu-
tilis, tractetur causa im-
piarum gentium co-
ram te.

20 Incute dñe terrorem
illis, & ostēde gentes il-
las impias sibi, ut sen-
tiāt homines esse se mi-
ris modis miserabiles.

X.

Q Vobiscū Dñe
stabis pcul se-
motus a no-
bis, hoc maximē tēpo-
re, quo periclitant̄ tui?

2 Humilis perit in
solentia impiorum,
ô si cōprehēdantur
in coniurationibus
quas cogitant.

3 Gloriatur impius
cū animi sui cupidi
tates impleuit, lau
datur prædo, quiq;
Dñm blasphemat.

4 Impius pro fastu
animi sui, istud nul
lius reputat, non
enim aduocat deum
in omnibus scelera
tis consilijs suis.

5 Prophanæ sunt
uia eius oēs omni tempore, sublata sunt è
conspectu eius iudicia tua, omnes ho

Summa cū arrogan
tia impius persequitur
pium, capiantur porius
impij sceleratis illis cō
silijs, quibus alios sub
uertere student.

3 Placet enim impius
ipse sibi, & facit qcq;
illi petulātia animi sug
gesserit: nec desunt qui
adulent ob spem præ
dæ illi, tam manifeste
blasphemo in Dñm.

4 Impius præ animi
sui arrogātia futurorū
securus erit, Dei uerò
ne semel quidem illi in
mentem ueniet.

5 Modis om̃ibus om̃i
tēpore nocere conabi
tur, quæ interim de il
lo ô altissime statuis.
penitus ignorat, sed ue
luti furibūdus & cecus
aduersarios suos uni

stes suos cōtemnit.

6 Sic enim apud se constituit, non mutabo ullum tempus quod non cum malitia traducam.

7 Execratiōe plenum est os eius, fraude ac dolo, sub lingua eius labor sedet ac dolor.

8 Versatur foris circū chortes ad insidiandum, ut clam trucidet insontem, oculi eius in prætereūtes intenti sunt.

9 Insidiatur è latibulo, tanq̃ leo è cubili suo : insidiatur ut spoliet destitutum,

uerfos uel solis minis perditurū se confidit.

6 Persuasum enim habet duraturum se longissimo tempore, nec incommodi quicquam accepturum.

7 Execrabilia sunt omnia, quæ loquitur, & fraudes meras habet sermo illius pestilēs, & iniquitate scatens.

8 Sedebit in angulis uillarū iuxta publicas uias, unde clancularijs eruptionibus irruet in insontē, oculis prætereūtes pauperes obseruabit, ex latibulis suis prospiciens.

9 Insidias collocabit in locis occultis, nō minore crudelitate, q̃ leo insidiatur ouiculæ ex antro suo : insidiabitur

ut
do

10 ad
sua

11 pu
us
cie
no

12 Dñ
ma
ob
qu

13 tē
cat

ut spoliet attrahendo eum nassa sua.

10 Cōcutit, hūiliat, ad deijcit uiolentia sua prætereuntes.

11 Sic enim secum putat, ignorat Deus: auertit enim faciem suā, ut prorsus non uideat.

12 Exurge igitur Dñe Deus, extende manū tuam, & ne obliuiscaris eorum qui oppressi sunt.

13 Cur enim contēnat impius Deū, & in corde suo dicat, q̄ nihil cures?

enim in hoc, ut dilaniet eum, quo uiribus superior erit: dilaniabit autem absq̄ ulla cōmiseratione quicumq̄ in illius rete inciderit.

10 Vbi illaqueatū uulnerauerit pium, subfudet clam, ne latrocinium deprehēdatur: ad hunc modū uiribus illius cecidit ingens miserorum turba.

11 Persuasit sibi Deū negligere hæc, & auertere faciē suam ab his, nec habiturū unquam rationem horum.

12 Exurge Dñe Deus, leua in altū, ualidius percussurus, manū tuā, ne negliges pios omni hūano auxilio destitutos.

13 Qua patientia ferre potes impiū in te tam manifeste blasphemū, ut dicere audeat, non esse Deum, qui cura-

14 Videas igitur, tu enim es qui labore & dolore consideras, ut in manū tuā tradantur. tibi derelictus est humilis ac imprudēs: pupillo tu fers auxilium.

15 Cōtere fortitudinem impij & maligni, ut simul cū impietate sua pereant.

16 Dominus impetuum rex perpetuum, at omnes gentes ē terra pereunt.

17 Desideriū adflctorum exaudi dñe, præbe aurem tuam pectori eorum.

turus sit hæc?

14 Verum ille cū maximo suo malo fallitur: uidisti enim quæ fecit omnia, malevolentiam & scelera ipsius tu diligentissime obseruasti, ostensurus & nosse flagitia illius, & potestatem habere sumendi supplicium de illo, & curam te gerere miserorū turbe, qui pupillis semper esse soles auxilio.

15 Cōfringe brachiū, & potentiā impij, & maligni: inquire in impietates illius, quoad nulla reliqua fuerit ipunita.

16 Dominus est rex & seculi huius, & æternitatis: extirpatæ sunt gentes de terra illius.

17 Desideria piorū audi uisti dñe, gubernabis corda ipsorū: præbebis aures tuas precibus eorū.

18 Vindica pupillū
& humilē, ne mor-
talis homo posthac
uim audeat inferre.

PSAL. XI.

1 **D**omino fido :
quomodo nūc
dicetis animæ meæ,
abi hinc protinus
in montes tuos uo-
lucre citius?

2 Ecce enim impij
arcum intendunt,
adcomodant sagit-
tas suas neruo, ut
clam petant q̄ sunt
integro corde.

3 Ut funditus per-
dant, iustus autem

18 Vt suppliciū sumas
de pupillorū & aliorū
pauperum oppressori-
bus : ne tentet amplius
uiribus suis fidere mise-
rabilis homuncio pro-
gnatus ē terra.

XI.

In Domī

1 **C**vm in Domino no con-
spem meā posu- fido.
erim, qua fronte
ridere audebitis me di-
centes, fuge de mōte in
montē, sicut soles cum
tuis, & absconde usq̄
te in antro, sicut con-
suevit passer?

2 An nescitis quoties im-
pij tetēderint arcus, a-
ptauerint sagittas suas
ad neruū, hoc studiosē
agētes, ut clam tela sua
iacularentur in eos, qui
candido sunt pectore?

3 Ipsi quidē lædere stu-
duerunt, uerū in ip-
so conatu irrita facta
sunt consilia, quæ ipsi

quò se uertet?

4 Dñs qui in tēplo
sancto suo est, Dñs
cuius in cœlo soliū⁴
est, oculis suis īspicit,
palpebris suis scru-
tatur filios hoīm.

5 Dñs contēplatur
iustū, impiū autem
et scelerum studio=
sum odit ex animo.

6 Pluit laqueis su=
per peccatores, i=
gnis, sulphur, pro=
cella & tempestas,
poculum sunt quo
eos potat.

7 Iustus enim Do=
minus iustitiam dē

putabāt certissima, ne-
que iustum, cuius opus
stabile erit, lædere un-
quam potuerunt.

4 Dominus est in re-
gia sanctitati suæ dica-
ta, Dñs in cœlo habet
solum suum, unde ocu-
li illius contemplantur
omnia, & palpebræ il-
lius obseruant diligen-
tissime quæcunq; desi-
gnant posterī Adæ.

5 Dñs obseruat & iu-
stum & impiū, sed eum
qui amans est inæqui-
tatis, odio persequitur
ex animo.

6 In modum pluuiæ
prosciet in impios la-
pides igne & sulphure
circumlitos, qui unā
cum horribili tempe-
state portio quædam
erunt calicis, & suppli-
cij illorum.

7 Quia iustus est ipse
dñs, non potest non esse

mat, æquitati inten-
tus est uultus eius.

PSAL. XII.

I **F**Er opẽ ò Do-
mine, quoniã
perijt sanctimonia,
recessit fides à filiis
hominum.

2 Vana loquitur
quisq; cum proxi-
mo suo, sermonem
blandum omne cor
meditatur.

3 Excindat Dñs
omne os blandilo-
quum, & linguam
grandiloquam.

4 Qui dicunt, confortemus linguas no-
stras, nitamur labijs nostris, deinde quis

iustitiæ amantissimus:
quare eum qui cãdido
est pectore, uultu suo
placidissime aspiciet.

XII.

TE seruatore o-
pus habeo dñe,
nullus enim re-
liquus est sanctus: esse
desierunt inter hoies q
fidi sunt & integri.

1 Mendaciã quisq; lo-
quit cū socio, & apud
amicũ suũ lingua uti-
tur fraudulenta, cui du-
plex animus scelerata
suggeret uerba.

3 Perdet dominus uni-
uersa labia fraudulen-
ta, & linguã quæ non
loquitur nisi grandia
cum Dei ipsius con-
temptu.

4 Qui dicere audet lin-
gua nostra fortiter fal-

Saluum
me fac d.

nobis dñabitur?

5 Propter calamitatem oppressorum igitur, & gemitum pauperū exurgam dicit Dñs, salutiq; restituum, & respicere faciet eum.

6 Eloquia Domini eloquia purissima sunt, uelut argentum incendio à terra repurgatum, ac septies liquatum.

7 Tu igitur Domine abstine eos, & custodi nos ab isto genere hominum in perpetuum.

lemus, labia habemus in nostra potestate, q̃s noster est dominus?

5 Propter gemitū pauperum, & eiulatū miserorū, nunc exurgam dicit Dominus: collocabo pauperē eo loco, ut tutus futurus sit ab illo, qui lædere uirulēta sua lingua conabatur illū.

6 Verba & promissōes Dñi cādidissimæ sunt, ipso argento igne diligentissimē expurgato puriores, à quo arte, & instrumentis ad eā rem aptis, ablatum est quicquid inerat terræ impuriore, idēq; septies repetita purgatione.

7 Quare tu Domine seruabis optima fide ea quæ promissisti, & liberabis nos, quemadmodum pollicitus es, ab eiusmodi hominum genere perpetuo.

PSALMVS XIII.

8 Omnia enim ple-
na fiunt impijs, cum
uanitas exaltatur
inter filios hominū.

PSAL. XIII.

1 Q Vousq; obli-
uisceris mei
Dñe, an' ne imper-
petuum? quousque
abscondes uultum
tuum à me?

2 Quousq; uoluta-
bo consilia in ani-
mo meo? quanto
tempore exercebit
labor cor meum?
quousq; exaltabitur hostis super me?

3 Contemplare & auxiliare Domi-
ne Deus: illustra oculos meos, ne morte

Circumquaque tum
impij obambulabunt
securi, cum principatū
nacti fuerint, qui inter
hoies sūt perditissimi.

XIII.

1 Q Vousque tan-
dē obliuisceris quo Do-
mei, perpetuo mine ob-
liuiscer.
ne Domine? quousque
auertis tanquam iratus
uultum tuum à me?

2 Quousq; uanis curis
animam meam affligā,
quæ nihil præter mœ-
rorē continuū pariūt?
quousq; lines inimicū
meū erigere cristas ad-
uersum me?

3 Habe quæso rationē
calamitatis meæ, & ex-
audi me dñe mi Deus,
illumina oculos meos.

obdormiam.

4 Neque dicat ho=
stis meus, superior
illo factus sum: ne,
si loco mouear, ex=
ultent, qui mihi in=
fensi sunt.

5 Ego enim tua bo-
nitate nitor, gestit
cor meum ad salu-
tis tuæ aduentū, ut
tibi canā cum eam
mihi largitus eris.

PSAL. XIII.

Dixit in-
spiciens in
corde.
Dⁱcunt uani in
cordibus su-
is, non est Deus:
corrupta & horren-
da studia sectantur,

ne forte obrepat som-
nus mortis.

Ne forte dicat inimi-
cus meus glorians, fa-
ctus sum illo superior,
& hostes mei exultent,
si ego periero.

Ego certe in tua benignitate posui omnem spem meam, quare nihil dubito, quin futurum sit, ut gaudeat cor meum ob salutem mihi abs te allatam, & materiam habiturus sim cantandi laudes Domini, ubi ultus fuerit iniuriam, qua affecerunt me hostes mei.

XIIII.

SVnt qui eò stoliditatis peruenerint, ut nullum putent esse Deum: quæ impia persuasio hoc effecit, ut à nullo scelerum genere abstineant homines corruptissimi: quorum studia tam spurca.

nullus quod bonum
est operatur.

2 Dñs quū aliqñ de
cœlo pspiceret sup
filios hominū, ut ui-
deret an esset, qui
aut saperet, aut nu-
minis curā gereret.

3 Hic omnes dese-
cerant, omnes pari-
ter corrupti erant, 4
nullus quod rectum
est faciebat, ne unus
quidem.

4 Num enim sape-
rent omnes qui sce-
leri addicti sunt? q
populū meum tan-
quam cibum deuo-

sunt, ut nauseam cuius
generare possint: neq
sit quisq̃ inter eos, qui
curet facere bene.

2 Dominus ē cœlo con-
templatus est posteros
Adæ: ut uideat num sit
in tanto hominū nume-
ro cordatus quisq̃, qui
Deo studeat esse char⁹.

3 Vniuersi à Deo dese-
cerunt, & abominabi-
les penitus facti sunt,
nec est qui faciat bene,
ne unus quidem.

4 Mirum profectio eos,
quibus mandata fuerat
cura plebis, potuisse eo
amentia peruenire, ut
licere credāt opprime-
re miseros: & deuora-
re populum meum nō
maiorē commiseratio-
ne, quā deuorari so-
let frustū panis: re ipsa
cette uidentur de Deo
nihil unquam legisse,
& officij sui parū me-

rant? quiq; Domi-
num non inuocant?

5 Istic ergo trepi-
dabunt, quum Deus
ad iustorum partē
stans, dicet istis

6 Vos cōsiliū in-
opis ludibrio expo-
suiſtis: sed Dominus
spes eius est.

7 Quis dabit Israē
li salutem de Zion?
quum reducet Do-
minus populum su-
um, exultabit Ia-
cob, & letabitur
Israēl.

PSAL. XV.

mores esse.

Quare tum uelēmē-
tissimus de improviso
pauor corripiet eos:
cū uiderint Deū his
adesse, qui iustitiæ stu-
diosi sunt, & execrari
uos sacrilegos.

6 Qui non solum nemi-
nem ad pietatem inui-
tatis, sed si quis fortē
pauper pio cōsilio spē
suam omnem ponat in
Domino, illud ueluti
stultum ridebitis: sed
finis ipse docebit, utri
sapiant magis, uos ne,
an illi.

7 Vtinam præſtet Do-
minus, ut ex Sion pro-
deat salus Israēlī pro-
missa: cū reduxerit
enim, & ē captiuitate
liberauerit populū suū
dominus, exultabit se-
riō Iacob, & letabitur
Israēl.

Domine quis
habitabit in ta-
bernaculo tuo? quis
uerfetur in monte
tuo ſancto?

2 Qui innocenter
uiuit, quod iuſtum
eſt operatur, & ue-
ritatem in corde ſuo
meditatur.

3 Qui non circun-
uenit lingua ſua,
proximo ſuo malū
non facit, & ſocio
ſuo non intulit op-
probrium.

4 Qui nullius repu-
tat impioſos, qui uerò Dominum timent in
precio habet, qui quod proximo iurauit

Domine quis re-
cipietur in ta-
bernaculū tuū,
quis habitabit tecum
in cœlo ueluti monte,
in quo ſacroſancta ma-
ieſtas tua peculiari quo-
dam modo apparet?

2 Ambulans ſyncerè
abſq; ſuoco, faciens qd
æquum eſt, & qui di-
cit quæ dicit bona fide
ex animo.

3 Nulli nocere ſtudet
lingua ſua: nec damno
afficit amicum ſuum,
nec ignominia uicinū
ſuum.

4 Qui ipſe cōtemp-
tor ſui, & de ſeiſpo nihil
minus quàm magnifi-
cè ſentiēs alienæ uirtu-
tis eſt admirator: maxi-
mi aut facit eos, qui re-
uerenter colunt Dñm,

Domine
quis ha-
bitabit.

non facit irritum.

5 Pecunia sua non
fœneravit, & mu-
nus super innocentē
non accepit: qui fa-
cit hæc, non moue-
tur in perpetuum.

PSAL. XVI.

1 Cōserua
me dñe. **C**ustodi me de-
us, quoniā in
te spero.

2 Confiteor domi-
no, Dominus meus
es tu, bona mea ad
te nihil sunt.

3 Totus aliquando
incumbebā sanctis,
& præcipuis qui in terra sunt.

4 Sed cum increbrescerent incommo-

firmissime statuit in a-
micitiis semel cū aliquo
inita persistere, nec p-
positum mutabit.

5 Qui pecunia sua non
exercuit usurā, nec mu-
nus in perniciē inson-
tis accepit: q̄ facit hæc,
non peribit unquam.

XVI.

Cvræ sim tibi o-
mnipotens deus,
spes enim mea o-
mnis sita est in te.

Peruasum habes o
anima mea, & dixisti
ad dominum, dominus
omnium es tu, quare
si quid in me est boni,
id tibi usui non erit.

3 Sed sanctis, qui de-
gūt in terra, & fide ro-
bustis, modis omnibus
prodesse studebo.

4 Qui multo labore &
superstitione uicinas

da eorum, retro ce-
debant: non libabo
sanguinaria libami-
na eorū, neq; adsu-
mam nomina eorū
in labia mea.

5 Dñs autem pars
hæreditatis meæ &
calix meus: tu susti-
nes meam sortem.

6 Sors cecidit mihi 6
in pulchra, & hæ-
reditas mea placet
mihi.

7 Gratias ago Do- 7
mino quòd me ad-
monet: nam & no-
ctu corrigit me cõ-
scientia mea.

offerre conabuntur, il-
los mihi illar: uictima-
rum sanguine adeo li-
bare non iubebo, ut ne
mentionē qdē unq; am-
plius eiusmodi libami-
nū fieri apud me uelī.

5 Dominus enim ipse
portio est & ueluti pa-
trimonium populi, qui
partes sequetur meas,
et calicis mei particeps
fiet: quare tu dñe tuta-
beris illos, qui ueluti
forte obtigerunt mihi.

6 Funes ceciderunt mi-
hi in locis amœnissi-
mis, quibus assignata
mihi est hæreditas tam
speciosa, quàm uel o-
ptare potuissem.

7 Laudabo ergo Do-
minū, qui in omnibus
à consilijs fuit mihi, qn
& noctibus medijs eru-
diebant me renes, &
immissæ mihi à domi-
no diuinæ cogitationes.

8 *Suspicio coram me Dñm iugiter, ad dexterā enim mihi adest ne mouear.* 8 *Opposui uelut scopum ante oculos meos semper Dominum, qui quia adest mihi ad latus dexterū, nemo perdere poterit me.*

9 *Hinc est ut gaudeat cor meum, ut exultet magnitudo mea, ut deniq; caro mea secure q̄scat.* 9 *Ob hanc ergo causam gaudio affectū est cor meū, & serio exultauit, quā tāto honore dignat⁹ es, anima mea: corpus quidē meum in sepulchro iacebit, sed nihil dubitabo, quin excitaturus sis illud.*

10 *Non enim derelinques animā meā ad inferos, nec dabis ut sanctus & amatus tuus uideat corruptionem.* 10 *Scio enim nō relicturum te animam meam apud inferos, neq; permitturū unquā, ut qui tam insigniter illā tuā benignitatem expertus est, ullo modo corruptioni fiat obnoxius.*

11 *Notā facies mihi semitam uitæ: exhilarabis me uultu tuo, letitia in* 11 *Sed uia potius ostēdes, qua ad uitam peruenire licebit, & ad omnis generis gaudiorū copiam summam, ad*

PSALMVS XVII.

dextra tua est im-
perpetuum.

PSAL. XVII.

EXaudi Domi-
ne innocentia
meam, attende cla-
mori meo, ausculta
orationi meae de la-
bijs minimè dolosis
prodeunti.

Iudicium meum
à te prodeat: oculi
tui contemplantur
aequitatem.

Proba cor meum,
explora nocte, in-
cende me, & nihil
inuenies, statui enim
ne uerbo quidem transgredi.

cōtemplationem uide-
licet usq; tui, quæ qui-
buscunq; cōtingit, gau-
dijs explebuntur nun-
quàm finiendis.

XVII.

AVdi Dñe iustam
precationem, ac-
commoda te ad
audiendū clamorē meū,
aures prębe precationi
meæ, est em̃ ex animo
profecta, & ab omni su-
co quā alienissima.

Pronuntia tu in cau-
sa mea, expendant ocu-
li tui, quæ recta sunt.

Pernouisti enim me,
qui exploratum habes
cor meum, scrutatus es
enim illud nocte, quan-
do maxime dediti co-
gitationibus esse hoies
solēt: examinasti & to-
tum me, nec inuenisti
id qđ animo cogitauī,
discrepare ab ore meo.

Exaudi
dñe iusti-
tiā tuam.

4 Ab operibus hominum, & à peruerforum itineribus ego tempero, propter uerbum labiorum tuorum.

5 Serua gressus meos intra orbitas tuas, ne intrasuersum abeāt uestigia mea.

6 Equidem clamo ad te ut succurras o Deus, præbe aurem tuam mihi, & audi uerba mea.

7 Destina bonitatem tuam, tu qui dextera tua seruas ab insurgentibus, fidentes.

8 Custodi me sicut oculi pupilla custo-

4 Odio eorum quæ passim mala fiunt ab hominibus, præceptionum tuarum memor operam dedi, ut essem à moribus sceleratorum hominum quasi alienissimus.

5 Quare iuua quæso conatus meos, & firma gressus meos in uis illis, quibus itur ad te, ut non turbentur uestigia mea.

6 Imploraui auxilium tuum, certus quod exauditurus esses me omnipotens Deus: præbe ergo aurem tuam mihi, ut audias preces meas.

7 Aufer misericordias tuas o seruator fidelium potius ab illis, qui sese erigunt aduersus maiestatem tuam.

8 Me autem custodi ea

di
al
se
9 me
stil
ma
ua
10 ob
sup
11 ob
los
uer
12 ni p
uen
occ

ditur : sub umbra
alarum tuarum ab=
sconde me.

9 Ab impijs , qui
me adfligunt, ab ho=
stibus meis, qui ani=
mam meam circun=
uallant.

10 Qui opibus suis
obruunt, & ore suo
superbè intonant.

11 Itinera nostra
obsident, & ocu=
los suos ad terram
uertunt.

12 Similes sunt leo=
ni prædæ auido, iu=
ueni leoni qui ex
occulto insidiatur.

diligentia, qua custodi
ri solet pupilla oculi,
sub umbra alarum tua=
rum absconde me.

9 Et libera me à metu
impiorum, qui subuer=
tere student me, & ho=
stium, qui supplantare
conantur me.

10 Qui tam sunt pasti
bene, & obesi, ut arui=
na obstructa uideantur
ora illorum, quare &
cōtemptim & cū fasti=
de alijs loquentur.

11 Itinera nostra iam
nunc obsederūt, oculis
suis studiosè observa=
bunt, quo terræ loco
expandere q̃ commo=
dissime in nostrā per=
niciē possint retia sua,

12 Quisq; illorū similis
est leoni, qui maximo
studio inhiat prædæ,
& catulo leonis, qui in
sidiatur ex locis occul=
tis prætereūti ouiculæ,

- 13 Surge Domine, occupa, & supinū sterne eū, & redime me gladio tuo animam meā ab impio.
- 14 Manu tua Domine à mortalibus, à mortalibus huius seculi, q̄ in hac uita parte sua fruuntur: tu enī de penu tuo imple uentrem eorū, ut cū filiis saturi fiant, deinde reliquias quoq; infantibus suis mittant.
- 15 Ego autem cum innocentia comparebo coram te, & satiabor cū adparebit gloria tua.
- 13 Exurge Domine, anteuerte illum, & prosterne illū, animam autem meā libera ab impio, q̄ gladius est tuus.
- 14 Et à uiris, qui flagellum sunt tuum Domine, à uiris, inquam, qui spem suam dum uiuunt ponūt in diuitijs, quorum uentres si impleueris delicijs, & abundare feceris eos liberis, q̄bus relinq̄at morientes diuitias suas, bene secū actū putabunt, æternitatis securi.
- 15 Ego uerò iustitiæ q̄ diuitiarum studiosior, illā comitē habens, uidebo placidissimū uultū tuū, explebor gaudio cū exurrexero, & apparueris ea mihi forma, quæ ppriæ tuæ est.

PSALMVS XVIII.

PSAL. XVIII.

XVIII.

1 **D**iligā te Dñe
robū meum.

2 Domine tu es
præruptum meum,
munimentum meū,
& refugium meum:
Deus meus, & pe-
tra mea quo nitar:
scutum meum, cor-
nu salutis mee, &
asylum meum.

3 Laudibus cū ca-
no Dñm, ab inimi-
cis meis saluus fio.

4 Circundederant
me funes mortis,
torrentes Belial intumuerant contra me.

5 Laquei inferorum circumuenerant me,

1 **M**erito ama-
bo te Domi-
ne, cū sis
fortitudo mea.

Dñs instar rupis, &
turris semper fuit mihi:
seruator meus, dux me-
us, & fortitudo mea,
quare spem oēm meam
collocabo. i eo q. p. cly-
peo fuit mihi, cornu sa-
lutis, & ipsissima mei
p̄tectio semp fuit ipse.

3 Omni laude dignif-
simum inuocabo Do-
minum, & ab inimicis
meis liber ero.

4 In præsentissimis pe-
riculis mortis constitu-
tus erā, uelutī cinctus
uinculis mortiferis, tor-
rētes enim diaboli ter-
rebant me.

5 Funes infernales cir-
cundederant me, irre-

Diligāte
Domine.

mortis tēdicula me
anteuerterant.

6 At sic in angu-
stia cōstitutus inuo-
cabam Dñm, & ad
Deū meum clama-
bā : exaudiuit ergo
de tēplo suo sancto
uocem meā, ut pri-
mū clamor meus ad
aures eius peruenit.

7 Commouebatur
ac tremebat tellus,
fremebāt montium
fundamēta & con-
cutiebantur: irascebatur enim ille.

8 Ascendebat fumus de nare eius, & de
ore eius uorans ignis, ita ut de eo carbo-
nes incenderentur.

titū habuerant me re-
tia mortifera.

6 Quotiescunq; affli-
gebar, inuocabā Do-
minū, & ad Deū meū
clamabā, qui & audi-
uit ē regio suo palatio
uocē meam : & clamor
meus in cōspectum il-
lius peruenit, imō usq;
ad aures ipsius.

7 Cōmouebat & con-
tremiscebat terra, fun-
damenta montiū con-
cutiebantur quoties ipse
irascebatur eis.

8 Ascendebat fumus
ab ira ipsius, & ueluti
ignis ab ore illius cun-
cta deuastans, carbo-
nes accendebantur ab
ipso.

- 9 Flectebat coelos 9 Inclinauit coelos, &
ac descendebat: sub discendit, & caligo erat
pedibus eius erat 10 Et uehebat ipso Che
caligo. rub tãquã uolasset, uo-
lasset inquã pēnis ipso
10 Vehabatur autē uento celerioribus.
super Cherubim ac 11 Fecit tenebras latibu
uolabat, uolabat su lū suū circum se, in mo-
per alis uentorum. dum tugurij habebat
obscurissimas aquas,
11 Tenebras circū & densissimas nubes.
ponebat sibi instar 12 Præ fulgore quo ap
tabernaculi, in qui paret iustis, densissimæ
bus lateret, aquas illæ nubes abeunt ad
deniq; atras, & nu hostes, unā cum gran-
bes imbrificas. dine, & ueluti ignitis
carbonibus cum gran-
dine permixtis.
12 De fulgore con 13 Excitabat & toni-
spectus eius nubes tru in cœlo Dominus,
procedebant, grando & altissimus dedit uo-
cem suam, grandinem
uidelicet ignitis car-
13 Tum intonabat supernè Dominus, &
& excelsus uocē suam dabat: hīc grando

Et ignis radij.

14 Mittebat ac dissi-
pabat spicula sua,
fulgura multipli-
cabat, ac disijciebat
ea.

15 Aperiebantur fon-
tium uenae, retegeban-
tur orbis fundamē-
ta obiurgatione tua
domine, respiratione ac
stomacho irae tuae.

16 Manū ergo mit-
tebat ex alto, et
arripiebat me, atque
extrahebat de a-
quis uehementibus.

17 Eripiebat me de ui hostium meorum, et
de osoribus meis, qui me superauerant.

bonibus permiscam.

14 Et iaculabatur sa-
gittas suas, quibus dis-
sipabat eos: fulgura
immittebat, quibus ter-
rebat eos.

15 Et uidebantur pro-
fundissima aquarum
receptacula, denuda-
bantur fundamenta
orbis experta iram
tuam Domine, et fla-
tum uenti abs te irato
immissi.

16 Demittebat e sum-
mo coelo, qui me eripe-
ret, et extraheret ex il-
lis malorum undis, in
quibus uersabar.

17 Quicquid liberaret ab
inimico potente, et ab
ijs qui odio me per-
sequebantur, quamuis
multo essent robustio-
res me.

PSALMVS XVIII.

18 Qui me tempo-
re aduersitatis oc-
cupauerant; Domi-
nus autem ferebat
auxilium mihi.

19 Et educebat me
in latum, liberabat
me, quoniam elege-
rat me.

20 Reddebat mihi
Dominus iuxta in-
nocentiam meā, &
iuxta mundiciā ma-
nuum mearum re-
tribuebat mihi.

21 Obseruauerā enim uias Domini, neq;
defeceram à Deo meo.

22 Ante oculos enim teneo cunctas leges
eius, & mores eius non amando à me.

18 Callidis suis cōsilijs
circunuenire incautum
conabātur me tempo-
re afflictionis meæ, sed
Dominus tempestiue
adfuit mihi adiutor.

19 Et eduxit me ex an-
gustijs ī locū spatiosis-
simū, quia amauit me.

20 Retribuit mihi Do-
minus secūdū integri-
tatem meam, secūdū pu-
ritatem manuum mea-
rum rependit mihi.

21 Quia custodiui uias
Domini, nec eō perue-
ni, ut impiē de Domi-
no sentiens deficerem
à Deo meo.

22 Quæ iustissime mihi
ab ipso præscripta fue-
rant, uersabant assidue

- 23 Hinc est ut equi-
dem integer sim er-
ga ipsum, & me-
ipsum custodiam à
scelere.
- 24 Dominus autem
reddat mihi iuxta
innocetiam meam,
& mundiciam ma-
nuum mearum, pro
sua liberalitate.
- 25 Erga sanctum
sanctus es, & erga
hominem integrum
integer.
- 26 Erga electum
electus es, & er-
ga peruersum peruersus.
- 27 Tu enim populum humilem saluas, &
- ob oculos meos, & mā-
data illius nunquā re-
puli à me tanquam pa-
rere nollem illis.
- 23 Certè simpliciter &
purè uersabar coram
illo, & sollicitè caui,
ne impietate mea of-
fenderem illum.
- 24 Quare & retribuit
Dominus mihi pro iu-
stitia mea, & pro pu-
ritate manuū mearum,
quæ nota erat illi.
- 25 Cū cādidō em̄ can-
didē geres te, & cū p-
bo uiro probissimē.
- 26 Viro gratioſo gra-
tiosissimum exhibebis
te, ecōtrario uerò cum
improbo te geres, quē-
admodū illius mere-
tur improbitas.
- 27 Tu enim populum
humilem salute dona-

PSALMVS XVIII.

supercilium fastuo-
forum humilias.

28 Tu illuminas lu-
cernam meam, Do-
mine Deus meus,
tu illustras tene-
bras meas.

29 Te duce, cuneos
perrupo, in te Deo
meo murū trāsilio.

30 Dei uia immacu-
lata est, Domini e-
loquium repurga-
tum: ille scutum est
omnium in se spe-
rantium.

bis, oculos uerò super-
bos humiliabis.

28 Tu lucidam fecisti
lucernam meam Do-
mine, Deus meus illu-
strauit, quæ obscurata
fuerant in me.

29 Quare adiuuantete
rumpam aciem quan-
tumuis instructam, &
auxilio Dei mei transi-
liam murum.

30 Ipse Deus integerrim-
us est in oibus operi-
bus suis, sermo Dñi ab
oī fūco alienissimus,
instar clypei ipse est om-
nibus qui fidunt illi.

31 Quis enim Deus præ-
ter Dominum? & quis
fortis præter Deū no-
strum?

32 Ipse est ille Deus, qui
cinxit me undiq; ro-

31 Quis enim est Deus præter Dominū?
aut quis omnipotens præter Deū nostrū?

32 Deus est qui me accingit fortitudine,

et uiam meam in-
tegram seruat.

33 Qui meos, cer-
uorum pedibus pa-
res facit, et in edi-
tum constituit me.

34 Qui instruit ma-
nus meas ad pu-
gnam, et brachia
mea, ut arcus aene-
os confringam.

35 Tu protēdis mi-
hi salutarem cly-
peum tuum, dexte-
ra tua sustentas me,
et familiaritate tua
auges me.

36 Dilatas iter meum sub me, ne laban-
tur tali me.

bore, & fecit ut incōta-
minata esset uita mea.

33 Ipse fecit ut pedes
mei non minus essent
ueloces, quam sint cer-
uorū, & quoties opus
fuit, ueluti in editis lo-
cis, ubi tutō mihi esse
licebat, collocauit me.

34 Docuit manus meas
arma tractare, sic ut
frāgere potuerim bra-
chijs meis arcum etiam
ferreum.

35 Dedit mihi clypeū,
quo seruatus benefi-
cio tuo sum, dextera
tua stabiliiuit me, &
benignitas tua poten-
tem fecit me.

36 Aperuisti mihi uia,
qua tutō gradiri pos-
sem; quare nunquā
uacillauerunt pedes
mei.

PSALMVS XVIII.

37 Persequor hostes
meos & assequor,
neque redeo donec
toti consumantur.

38 Concido eos quo
minus resurgere
possint, cadunt sub
pedes meos.

39 Tu accingis me
fortitudine ad præ-
lium, & proster-
nis sub me qui in
me insurgunt.

40 Tu præbes mi-
hi iugulum hostium
meorum, & inimi-
cos meos dissipas.

41 Inuocant, sed nemo exaudit, ad Do-
minum quoq; sed non fert eis opem.

37 Persequar inimi-
cos meos, donec com-
prehendero illos, nec
reuertar, nisi deletis
illis.

38 Sic uulnerabo eos,
ut subsistere non pos-
sint, corrueunt sub
pedes meos.

39 Tu enim undique
cinxisti me robore, &
gerendis bellis idoneū
fecisti me, prosterne-
bas enim quotquot in-
surgere conabātur ad-
uersum me.

40 Effecisti ut inimici
uerterint terga mihi,
& odio habentes me
subuerterint.

41 Clamabant, nec
quisquam liberabat
eos, etiam ad Domi-
num. sed non exaudie-
bat eos.

- 42 Et cōminuo eos
tanquam puluerem
qui uento rapitur,
& cōtemptos red=
- 43 Tu eripis me de
contentionibus po=
puli, constituis me
caput gentium: po=
puli quos non no=
ui, seruiunt mihi.
- 44 Ad primū audi=
tum auris obtempe=
rant mihi: noti uerò deficiunt à me.
- 45 Notis pertasum est, & declinant à
consueta semita sua.
- 46 Viuat Dominus, & benedictus sit,
qui est petra mea, altus uehatur Deus
- 42 Dispergebā eos non
aliter quā puluerem.
uentus solet, & tanq̃
lutū platearum cōmi=
nuebam eos.
- 43 Liberabis me à rixis
et iniurijs populi, cōsti=
tues me caput gentiū,
populus quem non co=
gnoui, seruiet mihi.
- 44 Solo auditu obseq̃n=
tes fiēt mihi, desertores
uerò mētientur mihi.
- 45 Desertores semper
in metu erūt, & abdent
se in latibulis suis.
- 46 Viuit Dominus,
& omnis est laude ma=
ior, qui semper instar
rupis fuit mihi, & ex=
altabitur Deus au=

qui est salus mea.

47 Deus qui mihi ul-
tionem sumere do-
nat, & subijcit mi-
hi populos.

48 Eripit me ab ho-
ste, superiorem facit
me his qui insurgūt
in me, & de quouis
malo liberat me.

49 Propterea canā
te inter gentes Do-
mine, & nomini
tuo psallam.

50 Qui regem tuum
salute multa ditas,
beneficijs prosequeris unctum tuum Dae-
uid, & semen eius usq; imperpetuum.

PSAL. XIX.

tor salutis meæ.

47 Ipse est Deus, qui
potestatem tribuit mi-
hi ulciscendi me, & so-
lis uerbis subiecit po-
pulos mihi.

48 Ipse est, qui liberat
me ab inimicis meis, &
tu domine superiorem
me facies omnibus qui
insurgūt aduersum me.
& contra uirū iniquum
tutaberis me.

49 Quare gratias agam
tibi pro gentibus quas
subiecisti mihi dñe, &
nomen tuum cantabo.

50 Qui augis in immē-
sum salutifera dona regi
tuo, & benignitatem
tuam ostendes Christo
tuo Dauid, & semini
eius perpetuū.

XIX.

c

I Coeli enarrant gloriam dei.
Omnipotentia Dei narrant & exponunt, cum coeli ipsi, tum firmamentum, opus manuum illius.

2 Dies quisque idem praedicat, idem insinuant, ut sciatur, singulae noctes.

3 Non est sermo, aut lingua, ubi non audiatur horum omnium uox.

4 In omnem terram exit oratio eorum, & uerba eorum ad terminos orbis.

Ipsi coeli commemorant gloriam Dei, & quod potente usus sit manu in condendis operibus suis, palam facit tam uastus coelorum ambitus.

2 Dies unus indicat subsequendum alterum, & nox una docebit nos cognoscere aliam: perpetua enim uicissitudine mutuo succedunt.

3 Nullum est idioma, nec ulli sermones, quibus audita non sit uox illorum: nullus est enim usque populus tam barbarus, ad quem horum notitia non peruenerit.

4 Vniuersam terram peragata est doctrina eorum, & usque ad extremos orbis fines perueniunt praedicationes illorum: ipsi soli aptauit dominus habitaculum in eis, & imperium dedit in eos.

5 Soli posuit in eis,
tabernaculū, è quo
uelut sponsus è tha=
lamo suo proce=
dit, & uelut gigas 6
gestit ad percur=
rendum iter.

6 A termino cœ=
lorum egreditur
uno, & ad alterum 7
terminū eorū con=
tendit, & nemo est
qui se à calore eius 8
abscondat.

7 Sic lex Domini
perfecta est, resti=
tuit mentem: testimonium Domini ue=
rax, sapientiam docens pueros.

8 Castigationes, siue mulctæ Domini

Estq; persimilis sol
ipse sponso, qui exur=
gens egreditur de tha=
lamo suo, gestiens tan=
quam uir strenuus ab=
soluere cursum suum.

Ab altero cœlorum
extremo cursum insti=
tuet, & longo tractu
ad alterum usq; extre=
mū perueniet, nec quis=
quam expers erit ca=
loris eius.

Lex Domini pura
auocat à malo, pactum
Domini fidele sapien=
tem facit eum, qui fue=
rat imperitus antea.

Mandata Domini
æqua exhilarant ani=
mum: præceptum Do=
mini purum illuminat
oculos.

æque sunt, cor ex-
bilarantes: præce-
ptū dñi purū est, &
oculos illuminat.

9 Timor Dñi mū-
dus & firmus im-
perpetuum, iudicia
dñi simul æqua &
iusta sunt.

10 Delicatiores quàm
aurū uel obrizum
immemsum, & dul-
ciores quàm aut mel
aut fauus.

11 Quæ, qui seruus
tuus est, custodit, in
illorū enim obseruātia multa merces est.

12 Quis aduertit animum ad errores? ab
his ergo quæ me latent absolue me.

Reuerētia quæ debe-
tur domino, quia mun-
da est, perpetuū dura-
bit: iudicia domini ipsa
sunt ueritas, & modis
omnibus æquissima.

10 Amabilia sunt ipsa
magis quàm aurum,
etiam si purissimum sit
& plurimū: & suauiora
sunt melle, & fauo mel-
lis dulcissimo.

11 Certè seruus tuus do-
cet per ea, & quicun-
que secundum illa ui-
xerit, mercedem asse-
quetur magnificam.

12 Quæ errore cōmitti-
mus tam sunt multa,
ut ne deprehendere qui-
dem quisq̃ possit om-
nia: quare ab eiusmodi,
quæ latēter irrepūt,
munda quæso me.

13 Tum ab his quo-
que quæ p audaciã
admissi, quo minus
me sibi subigant: sic
enim purgabor &
absoluar ab ingenti
transgressione.

14 Placeant oro uer-
ba oris mei, & me-
ditatio cordis mei
tibi ô Domine pe-
tra mea, & redem-
ptor meus.

PSAL. XX.

1 EXaudiet te Dominus in articulo
angustie: proteget te maiestas Dei
Iacob.

2 Mittet tibi auxilium de sancto, & de
Zion tuebitur te,

13 Præcipue autem à
superbia & fastu auo-
ca me, ne dominantur
in me: quod si feceris,
mundus ero, & à scele-
re alienus.

14 Sint queso grata ti-
bi uerba hæc oris mei,
& gratus sit animi mei
affectus in te Domine,
qui Deus es meus, &
redemptor meus.

XX.

1 EXaudiet te Do- Exau-
minus tẽpore tri diat te
bulationis: sup- dñs.
petias feret tibi maie-
stas Dei Iacob.

2 Immittet robur tibi
ẽ loco sancto, & ex Si-
on stabiliet te.

3 Memor erit oīs 3
sacrificij tui, & ho=
locaustū tuum per=
litabit. **הלו**

4 Dabit tibi iuxta 4
cor tuum, & omne
consiliū tuum per=
ficiet.

5 Exultabimus su=
per salute tua, &
maiestati Dei no=
stri magnificē gra=
tulabimur : perficiet enim Dñs oēs
petitiones tuas.

6 Nunc scio quòd
saluum faciet Dominus unctum suum: Do=
minus opem feret ei de coelo suo sancto,
uirtute salutaris dexterae suae.

In memoria habe=
bit quaecunq; obtuli=
sti unquam illi sacrifi=
cia, & oblationes tuas
qualescunq; pro pin=
guissimis habebit. Pro=
cul dubio.

4 Dabit tibi quicquid
desiderabit cor meum,
omnia consilia tua cō=
plebit.

5 Exultabimus ob sa=
lutē quā attulisti nobis,
certe oīpotētia dei no=
stri magni erimus : da=
bit dñs tibi quicūq; co=
lueris illū, quantū desi=
derare poteris ab eo.

6 Nunc experientia dī=
dici, quòd seruauerit
Dominus christū suū,
quodq; exaudierit illū
e coelo, quod sanctissi=
ma maiestas illius inha

PSALMVS XXI.

7 Alij curribus, alij
equis fidūt : nos autē
noīs Dñi Dei no-
stri recordabimur.

8 Isti supini cadēt,
nos autē surgemus
& erecti stabimus.

9 Serua Dñe, ser no-
bis auxilium ò rex
quū inuocabimus.

PSAL. XXI.

1 D Omine in for-
titudine tua
rex ut letatur? et in
salute tua ut exul-
tat præter modum?

2 Desideriū cordis
dedisti ei, & petita
labiorum eius non

bitat, & salutiferis o-
mnipotentiae suae uiri-
bus succurrerit illi.

Quidam se multitudi-
ne currū superaturos
sperant, alij multitudine
equorum : nos uerò
freti auxilio Dei no-
stri, magna designabi-
mus & memorabilia.

8 Illi uiribus destituti
sunt, & corruerunt: nos
uerò perstitimus, & cō-
fortati sumus.

9 Dominus seruabit
ipsum regem : & nos
quoq; exaudiet quo-
tiescunq; imploraueri-
mus auxilium illius.

XXI.

1 D Omine propter
robur immis-
sum gaudet rex:
& quia tu autor illi ui-
toriae fuisti, exultat
seruò.

Effecisti illū uoti cō-
potem; & quicquid te

Dñe in
uirtute
tua læ-
tabitur
rex.

negauisti. נִכְחַד

3 Nam bonorū liberalitate etiā prauertisti eum, & capiti eius auream coronam imposuisti.

4 Vitam petijt à te, & dedisti ei longauam ætatem, in sempiternū & ultra.

5 Immēsa est gloria eius, sed per tuā opitulationem, honore & splendore posuisti super eum.

6 Sed & perpetua felicitate donabis eum, letificabis eum letitia uultus tui.

7 Rex enim sperat in Dominum, & in

rogauit, non illi negasti. Ita res habet.

3 Vitro antequam illi muneribus optimis: imposuisti capiti illius coronam ex auro purissimo.

4 Vitam petijt abs te, quā & dedisti illi, nullo unquam tempore finiendam.

5 Summum, beneficio tuo, assecutus est bonū: gloria & honore cumulatissimū reddidisti eū.

6 Efficies ne munificentie tue expertus fiat unquam: gaudio explebis eum, ubi gratiosissimo uultu tuo exhilaraueris eum.

7 Ipse enim rex omnem spem suam collocat in te, quare ben-

altissimi bonitatem:
hinc fit ut labi non
possit.

8 Sentiant manum
tuam omnes hostes
tui, experiantur
dexteram tuam ini-
mici tui.

9 Incende eos ue-
lut clibanū in tem-
pore indignationis
tuæ: Domine in ira
tua deglutiāt ac de-
uoret eos ignis.

10 Germen eorum
de terra perde, &
semen eorum ex hominum numero.

11 Quoniam moliuntur aduersum te ma-
lum, cogitant facinus quod non possunt.

gnitas tua, & altissime,
nunquam interire si-
net illum.

8 Assequetur manus
tua, & rex, uniuersos
inimicos tuos, & dexte-
ra tua assequetur eos,
qui odio persequun-
tur te.

9 Aestuare facies eos
tanquam furnum incē-
sum, quo tempore ira-
tum te illis ostendes.
Domine: ira tua dissi-
pabis eos, & uorabit
eos ignis.

10 Fructum omnem eo-
rum sic ē terra euellēs,
ut nihil remaneat se-
minis eorum inter ho-
mines.

11 Conati sunt enim
crimen tibi impinge-
re, idēq; magno stu-

PSALMVS XXII.

12 Sed tu in fugam
conuerteres eos, &
neruo tuo in uultus
eorum collimabis.

13 Euehere Domi=
ne cum fortitudine
tua, ut canamus &
celebremus poten=
tiam tuam.

I PSAL. XXII.

Deus de-
us meus
respice i
me, qua-
re me de-
reliquisti.

DEus meus De-
us meus, cur
me dereliquisti? alie=
na sūt à salute uer=
ba eiulatus mei.

2 Inuoco tota die
ò Deus meus, ue=
runtamen non ex=
audis, quin & tota nocte non taceo.

dio, sed perficere non
potuerunt.

12 Quare sepones eos
ab alijs, & facies eorū
tanquam scopum sagit-
tis tuis assidue petes.

13 Ostende Domine
quantus sis, & uiribus
quantum ualeas, ut oc-
casionem habeamus
cantandi, & psalmis
celebrandi omnipotē-
tiam tuam.

XXII.

DEus meus, De-
us meus, cur de-
seruisti me? ui-
deor nō impetraturus,
quamuis id magnis a-
gam clamoribus, libe-
rationem.

2 Mi Deus clamabo
per diem, sed non re-
spondebis, & per no-
ctem, absq; ulla inter-
missione.

3 Tu uerò qui in³
sancto habitas, ò
gloria Israël.

4 Spes patrum no-
strorum fuisti, in te
sperabant, & libe-
rabas eos.

5 Ad te clamabant
& eripiebantur, in
te fidebant, & non
confundebantur.

6 Ego autem uer-
mis factus & non
amplius homo sum,
fabula hominū, &
contumelia uulgi.

7 Omnes qui me ui-
dent contemnunt,
retorquent labia,

Interim tu ò sanctis-
sime, ueluti securus ho-
rum quæ patior, desi-
dere uideris, qui suc-
curristi toties, & ma-
teria fuisti carminum
ipsi Israël, quibus gra-
tias tibi pro beneficijs
agebant.

4 Spem suam ponere
in te solebant patres
nostri, & quoties id fa-
ciebant, tu liberabas
eos.

Quoties ad te clama-
uerunt liberati sunt,
quoties sese tibi credi-
derūt, pudore non sunt
suffusi.

6 Ego uerò uermis
esse uideor magis q̃
uir, sterquilinum A-
dæ, & infirmæ plebis
fex.

Quotquot uidebant
me subsannabant me,
conuitiabantur, &
moto capite iridentes

Et capite nutant,
dicentes:

8 Dominum suscepit, is redimat eum,
liberet eum, si quidem amat eum.

9 Tu uero excepi
sti me ab utero prodeuntem, et spes
fuisti mihi ad ubera
matris meae.

10 In te coniectus
sum à partu, tu iam
inde à materno utero
Deus meus es.

11 Ne ergo abeat
à me dum angustia adpropinquat: ne
minem enim habeo qui opem ferat.

12 Circundant me tauri multi, tauri pina-

insultabant mihi,

8 Gloriari solet hic, in-
quientes, charum se esse
Domino: liberet ergo
nunc eum, si tantopere
amat eum.

9 Te procurante pro-
dij ex utero, & bene
sperare iussisti me, quò
adhuc fugerem ubera
matris meae.

10 Opa tua eiectus sum
è uulua, & curæ tuæ re-
lictus, quò essem adhuc
in utero matris meae,
deus eras mihi tu.

11 Ne procul igitur ab-
scesseris à me, quia pe-
riculum presentissimū
est, nec quenquam ui-
deo qui auxilio futu-
rus sit.

12 Cinxerunt me tauri

gnes cingunt me.

13 Hiant sup me ore
suo, sicut leo discer
pens & rugiens.

14 Ego uerò sicut
aqua effusus sum,
dissociantur ossa
mea, cor meum in
medio uentre meo
simile est liquenti
cera.

15 Exaruit instar te
stæ robur meū, lin
gua mea faucibus
adhærescit: & ad
mortuorum pulue
rem redeigisti me.

16 Sed & canes circundant me, concilium
pessimorū frangit manus, & pedes meos

multi, fortes & uelut
saginati in pascuis Ba
san circundederūt me.

13 Aperuerunt aduer
sum me os suum: non
aliter quàm leo inhiās
prædæ & præfame ru
giens.

14 Tanquam aqua flui
dus factus sum, & solu
ta sunt omnia membra
mea, cor meum ueluti
cera diffluxit intra
præcordia mea.

15 Exaruit tanquam te
sta omne robur meum,
& lingua mea aggluti
nata est palato meo: &
tandē in puluere, quē
admodum mortui so
lent, sepelies me.

16 Circundederūt nāq;
me canes, conspiraue
runt aduersum me pes
simi quique, foderunt

instar leonis.

17 Omnia ossa mea
dinumerantem me
inspiciunt, & con=
templantur.

18 Diuidunt inter se
uestem meā, & su=
per indumentū meū
sortem iaciunt.

19 Tu ergo Dñe ne
morêris, tu robur
meum ad auxilian=
dum mihi festina.

20 Libera à gladio
animā meā, & uni=
cam meā à canibus.

21 Salua me de ri=
ctu leonis, & de cor=
nibus unicornium exaudi me,

manus meas & pedes
meos.

17 Tractatus sum ab
eis tā inhumaniter, ut
numerare potuerim fa=
cile omnia ossa mea:
ipsi adhuc post omnem
cruciatum toruē aspi=
ciebant & contempla=
bantur me.

18 Partiebantur uestes
meas, & de tunica mea
fortiebantur.

19 Quare tu quæso Do=
mine ne longē absces=
seris hinc: quin potius,
quū sis fortitudo mea,
ferre mihi suppetias fe=
stina.

20 Eripe à gladio ani=
mam meam, & à uio=
lencia canis unicā meā
omni humano auxilio
destitutam.

21 Salua me ab ore leo=
nis: & è cornibus uni=
cornium eripe me,

- 22 Et memorabo 22 Cōmemorabo maie-
 maiestatem tuā fra- statem nominis tui fra-
 tribus meis, in ipsa tribus meis, in frequen-
 ecclesia collauda = tissima populi turba
 bo te. laudes tuas prædicabo.
 23 Qui timetis dñm 23 Quotquot estis culto-
 laudate illum: tu o = res domini, laudate eū:
 mne semen Iacob uniuersi posterii Iacob
 magnifica eū, reue = magnificite eū, & reue-
 rēre ipsum omne renter colite illū omnes
 semen Iſraēl. posterii Iſraēl.
 24 Non enim sper = 24 Quia non despexit,
 nit aut auersatur neq; uilipendit ob mi-
 humilitatē adſicti, ſeriam pauperem, neq;
 neque occultat uul = auertit contemptim fa-
 tum suum ab eo: sed ciem suam ab eo: quia
 dum clamat ad eum, exaudit. potius quum pauper
 25 De te laudem prædicabo coram tota clamaret ad illum, dili-
 ecclesia, & uota mea coram timentibus genter auscultauit.
 25 Te laudabo carmi-
 nibus meis publicē in
 frequentia populi, &
 quæ uoui perſoluā ui-

te persoluam.

26 Comedent hu-
miles & saturabun-
tur, laudabunt Do-
minum & inqui-
rent eum: uiuat ani-
ma eorum imper-
petuum.

27 Conuertentur ad
Dominum, ac cele-
brabunt omnes ter-
mini terræ, & ad-
orabunt coram eo
uniuersæ cognatio-
nes gentium.

28 Regnum enim
gentium Domini erit, & imperabit eis.

29 Comedēt & diuites omnes terræ, atq;
adorabunt, genua coram eo flectent,

dentibus illis qui reue-
rentur te.

26 Comedent pauperes
& saturabūtur, lauda-
bunt dñm quicūq; stu-
dent placere illi, uiuent
corda uestra quotquot
estis tales perpetuo.

27 Cōsiderabunt hæc,
& conuertentur ad Do-
minum cuncti fines ter-
ræ, & supplices fient ti-
bi Domine uniuersæ
nationes gentium.

28 Dñi enim est potestas
regia, & imperium ha-
bet etiam in gentes.

29 Comederunt, & quī
gustasēt spiritalia Do-
mini dona, supplices
facti sunt potentissimi
quicūq; eorum qui terrā
inhabitant, & in uene-
rationem illius genua

PSALMVS XXIII.

omnesq; ad pulue-
rem descendant, aut
non uiuet anima
eorum.

30 Hoc semen ser-
uiet ei, & laudem
Domino canet in
sempiternum.

31 Venient & nar-
rabunt iustitiam e-
ius, nascitura genti
quam Dominus cre-
abit.

PSAL XXIII.

1 Dominus pa-
scit me, hinc
est ut nullius egeã.

2 In speciosa pascua collocat me, & ad
tranquillas aquas ducit.

flectent, etiam mortui
omnes in terra sepulti,
quia propriã uitã non
est dedignatus impen-
dere pro illis.

30 Posterì nostri colent
eum, scribentur hæc de
Domino, ut posterì in-
telligant.

31 Vi & illi ueniant, &
annunciẽt populo qui
ab ipsis nascetur, quod
hæc fecerit tam stupen-
da Dominus.

XXIII.

Dominus pascet Dñs re-
me, quare nul- git me,
lius egere po- & nihil.
tero.

2 In pascuis amoenis-
simis recubare faciet
me, & iuxta aquas le-
niter fluentes enutriet
me.

- 3 Animam meā re- 3 Animum reddet mi-
 ficit, dirigit me in
 itinere iustitiæ pro-
 pter nomen suum.
- 4 Nam & si aber- 4 Etiam si eundem mi-
 rauero ad uallē um-
 bræ mortalis, mali
 nihil metuo, quia tu
 mecum es, deinde
 uirga tua & pedū
 tuum solantur me.
- 5 Adornas mihi 5 Instrues in conspectu
 mensam in conspe-
 ctu aduersariorum
 meorum, unguento
 imbuis caput meū,
 & calicem meum imples.
- 6 Prosequitur igitur me bonitas & be-
 nignitas tua per omnem uitam, ut habi-

hi, exercebit namq; me
 in uijs iustitiæ, quo-
 niam ita placitum est
 illi.

hi sit per uallem tam
 opacam, ut umbral-
 lius undiq; mortē mi-
 nitetur, nihil metuum:
 siquidem tu ades mihi:
 uirga enim tua & pe-
 dum pastorale tuum a
 metu liberabunt me.

Instrues in conspectu
 meo mensam ē regione
 persecutorū meorum,
 ut uideant & doleant,
 unxisti unguento ca-
 put meum, & poculum
 meum ad summū usq;
 impleuisti.

Certō certius beni-
 gnitas tua, & miseri-

PSALMVS XXIIII.

tem domi tue in
perpetuum.

PSAL XXIIII.

I Domini est terra,
& quidq̃
in ea est, orbis, &
habitatores eius.

2 Ille enim super
mare fundauit eam,
& super flumina
constituit eam.

3 Quis ergo ascen-
dat in montē Dñi?
aut quis permaneat
in loco eius sancto?

4 Qui innoxius est
manibus, & mun-
do corde: qui non
eleuat mentē suam

cordia comitabuntur
me per omnem uitam
meam: quare tandem
inhabitabo domū Do-
mini diebus nunquam
finiendis.

XXIIII.

A Domino est ter-
ra, & illa rerum
omnium copia, Dñi est
terra, &
plenitudo.

qua terra plena est, or-
bis inquam terrarum
ab eo est, & quicquid
usquam hominum or-
bem inhabitat.

2 Ipse enim supra ma-
ria firmissime stabilita
extare fecit eam, & flu-
minibus elegantissime
distinxit eam.

3 Quis ascēdet in mon-
tē Domini, & cui per-
manere cōtinget in lo-
co illo, quem tam augu-
stum inhabitat sancti-
tas illius?

4 Qui puris est mani-

f 2

ad uanas spes, nec
dolosè iurat.

5 Hic auferet libera-
litatem à Domino,
& iustitiam à Deo
saluatore suo.

6 Hæc est genera-
tio adquirentium
eum: Iacob est qui
inuenit uultum tu-
um. **הלו**

7 Reserate o prin-
cipes portas ue-
stras, & adperian-
tur portæ sempi-
ternæ, ut introëat.
rex magnus.

8 Quis est rex iste magnus? Dominus for-
tis & potēs, Dominus robustus bellator.

bus, & candido pecto-
re, qui non iurauit sine
causa per animā meā;
inquit Dominus, neq;
fallere quenquam per-
iurio tentauit.

5 Qui accipiet benedi-
ctionem ab ipso Domi-
no: & iustitiam à Deo
autore salutis ipsius.

6 Hoc est genus illud
hominum, qui quærūt
illum, & participes fie-
ri cupiunt boni tibi à
Deo promissi o Ia-
cob. Ita res habet.

7 Leuate uos portæ ca-
pita uestra, & tollami-
ni ianuae, quæ ab æter-
no fuistis clausæ: ingres-
surus est enim per uos
inclutus ille rex.

8 Quisnam est rex ille
inclutus? Dominus for-
tis, & potēs, Dominus
uens in prælio.

PSALMVS XXV.

9 Reserate o prin-
cipes portas ue-
stras, & adperian-
tur portæ sempi-
ternæ, ut introcat
rex magnus.

10 Quis est rex iste
magnus? Dñs exer-
cituum est rex ille
magnus. **הלל**

PSAL. XXV.

1 **A**D te o Domi-
ne mentē meā
eleuo.

2 In te o deus meus
confido, non erube-
scam obsecro, neq;
insultent mihi hostes mei.

3 Omnes enim qui in te fidunt, non pude-

9 Auferte uos portæ
uestes uestros, ut pa-
teant ianuæ ab æterno
clausæ: ingressurus est
enim per uos rex ille in-
clytus.

10 Quis hic est inclytus
ille rex? Dominus im-
perator coelestium ex-
ercituum, ille hic rex
est summa maiestate
conspiciuus. Ita res
habet.

XXV.

1 **A**D te Domine
animam meam
erigam.

2 Mi Deus totum me
tibi concredidi, quare
nunquā pudeſciam ſpe
mea frustratus, nec cau-
ſam exultādi habebūt
hostes mei, tanquā ui-
ctus fuerim ab eis.

3 Quotquot enim expe-
ctant auxilium abs te,

Ad te do-
mine le-
uauī ani-
mam.

fiunt, sed pudefi-
unt uani prauari-
catores.

4 Vias tuas Dñe
ostēde mihi, & se-
mitas tuas doce me.

5 Induc & doce
me ueritatem tuam,
quoniā tu es Deus
& salus mea, in te
spero omni tēpore.

6 Memor sis mise-
ricordiæ & boni-
tatis tuæ, quibus ab
æterno uteris.

7 At scelerum ac
delictorum iuuen-
tutis meæ ne sis me-
mor, sed pro tua

non destituentur expe-
ctatione sua: frustrabū-
tur autem spe sua scelerati,
qui sine causa pse-
quuntur me.

4 Vias quibus itur ad
te, fac noscam, & semi-
tas tuas doce me.

5 Guberna me bona
fide, qua facere soles
omnia, & doce me: tu
es enim ille Deus, qui
salutis autor esse soles
mihi, quare nihil despe-
rans multo tēpore ex-
pectaui, ut & nunc mi-
hi succurras tu.

6 Reuoca in memo-
riam Domine clemen-
tiam & benignitatem
tuam: quibus seculis su-
perioribus tā liberali-
ter usus es erga tuos.

Peccatorum quæ
designaui adolescens,
& delictorū quæ sub-
secuta sunt, ne memor
esse uelis, sed pro tua

PSALMVS XXV.

benignitate memē-
to mei, & pro bo-
nitate tua Domine.

8 Bonus & equus
est Dominus, ideo
reducit peccatores
in uiam.

9 Ducit humiles
quomodo oportet
cum iudicio, & ad-
flictos docet uiam
suam.

10 Omnes uiae Do-
mini sunt gratia &
fides his, qui ser-
uant testamentum
& foedus eius.

11 Propter nomen tuum Dñe propicius
sis peccato meo, Dñe, quia magnum est.

clementia trahā me tu,
qui natura benignus
es Domine.

8 Benignus & inte-
ger est Dominus, qua-
re non dedignabit do-
cere uel ipsos peccato-
res, quo pacto uiuere
illos hic oporteat.

9 Docebit optima ra-
tione, quo pacto uiue-
re modestos uelit, &
docebit quā per illos
fieri cupiat.

10 Quaecūq; facit Do-
minus, misericordiae
& fidei esse plenissima
cōstat ijs, qui recipiunt
pactum & admonitio-
nes illius.

11 Propter temet-
ipsum Domine remitte
precor iniquitatem
meam, quamuis pluri-
mam.

- 12 Quisquis Domini-
num timet, eum di-
rigit in uia quæ
sibi est grata.
- 13 Anima eius bo-
nis fruitur, & po-
steritas eius terram
possidebit.
- 14 Dominus docet
secretum ac fœ-
dus suum eos qui
se timent.
- 15 Oculi mei perpe-
tuo ad Dominum
intenti sunt, ille e-
nim explicat è reti
pedes meos.
- 16 Conuertere ad me Dñe, & miserere
mei, quoniã desolatus & adflactus sum.
- 12 Quàm est felix ille
uir qui reueret Dñm,
docebit quo pacto illū
uiuere oporteat, ut
charus fiat Deo.
- 13 Anima illius felicis-
simè in bonis uersabit-
tur, & semen illius ue-
luti hæreditario iure
possidebit terram.
- 14 Secretorum suorum
participes faciet Domi-
nus eos, qui reueren-
ter colunt illum, & iux-
ta pactum quod inijt
cum eis, diligenter ipse
docebit eos.
- 15 Oculi mei assidue
observant Deum, ut
ipse liberet à laqueis
& periculis, in quibus
uersor, pedes meos.
- 16 Respice clementer
me, & misericors sis er-
ga me: quia ab omnibus

17 Angustie cordis
mei crescunt: educ
ergo me de necessi-
tatibus meis.

18 Cōtemplare ad-
flictionem meā, &
laborem meum, &
aufer omne pecca-
tum meum.

19 Cōsidera hostes
meos, quia multi
sunt, & scelerato
odio psequuntur me.

20 Custodi animā
meā, & libera me,
ne quæso pudeſiam,
quoniā in te ſpero.

21 Integritas & æquitas ſeruent me,
quoniam in te ſpero.

desertus & pauper ſum
ego.

17 Afflictiones cordis
mei latè ſparſerūt ſeſe,
ex angustijs qbus un-
dique coarctor, educ
quæſo me.

18 Conſidera pauper-
tatem & afflictionem
meam, ut auferas à
me uniuersa peccata
mea.

19 Cōsidera hostes me-
os quā ſint multi, &
quā capitali odio p-
ſequantur me.

20 Custos ſis animæ
meæ, & libera me, ne
pudeſiā ego, qui ſpem
meam omnem collo-
caui in te.

21 Innocentiæ & æqui-
tatis ſtudia ſeruent me:
ſollicitè enim expecto
aduentum tuum.

22 Redime Deus
Israëlem de omni-
bus angustijs eius.

PSALMVS

XXVI.

Iudica-
me dñe,
quoniã.

VIndica me
Dñe, quoniã
innocēter ambulo:
in te Domine spe-
ro, neq; uacillo.

2 Proba me Do-
mine, & explora:
excoque renes me-
os & cor meum.

3 Quia bonitatem
tuam ante oculos
meos seruo, & in ueritate tua ambulo.

4 Non habito cum hominibus uanis, &
ad socordes non ingredior.

22 Libera deus Israë-
lem ex omnibus affli-
ctionibus suis.

XXVI.

IV dex estio Dñe in
causa mea, ut pa-
lām fiat q̄ simpli-
citer fecerim quæ feci,
quamq; hoc uerē cre-
diderim, te nunq̄ per-
missurū ut caderem.

Scrutare omnia
mea Domine, & expe-
rire qui sim, igne ex-
plora renes meos, &
ipsum cor meum.

Inuenies memo-
rem me beneficiorum
tuorum fuisse semper:
exercui enim me dili-
genter in fide, quam
concepi de te.

Non habui fami-
liaritatem cum homi-

5 Odi coetū mali-
gnorum, & inter
impios non sedeo.

6 Abluo cū inno-
centia manus meas,
sic accedo ad aram
tuam Domine.

7 Vt uoce prædi-
cem laudem tuam,
& exponam omnia
mirabilia tua.

8 Diligo Domine
habitaculum adis
tuæ, & locum ubi
manet gloria tua.

9 Neiungas cum
peccatoribus ani-
mam meam, neque
uitam meā cum san-

nibus uanis: neque cum
subdolis consuetudinē
habebo.

Odio habui conuen-
tacula prauorū: & im-
pios qui nulla certa le-
ge uiuunt, auersatus
sum semper.

Lauabo donec pu-
ræ fiant manus meæ:
& sic tandē amplectar
altare tuum Domine.

Clara uoce tibi o-
mnia mea accepta re-
feram: & commemo-
rabo quā multis mo-
dis miraculosē adfue-
ris mihi.

Domine optaui ue-
hementer, ut mihi con-
tingat habitare in do-
mo tua, & in loco quē
tua maiestas peculiari-
ter inhabitat.

Quare non perdes
cum peccatoribus ani-
mam meam, nec cum
uiris sanguinarijs ui-

guinarijs.

10 Quorum in manibus scelus inuenitur: dextera eorum plena est muneribus.

11 Ego uero innocentem ambulo: redime me, & miserere mei.

12 Pes meus in recto constat. in cœtibus laudabo Dominum.

1 PSAL. XXVII.

Dñs illuminatio mea.

Dominus lux & salus mea est, à quo metua? Dñs robur uitæ meæ est, à quonam trepidem?

2 Dum prodeunt aduersum me maligni,

tam meam.

10 Quorum opera sunt studio scelerata, quorum & dextera plena est muneribus.

11 Interim ego in simplicitate mea, sicut huc usque, persistam: tu libera me à malo, & clementer tracta me.

12 Pes meus non aberrauit à recto, quare palam in frequentia populi laudes Domini predicabo.

XXVII.

Dominus lux mea, & salus mea, à quo mihi timebo? Dominus est robur uitæ meæ, à quo metuam?

2 Quam educerent copias meas aduersum

inimici, & hostes
mei ut me totū de-
uorent, corruūt &
concidunt.

3 Dum castra fi-
guntur contra me,
nō timeo: dum inci-
tatur aduersum me
praelium, tūc maxi-
mē securus sum.

4 Vnum enim am-
bio apud Dominū,
unū quæro, ut habi-
tem domi Domini
in perpetuū, ut ui-
deam decorem Do-
mini, & admirer
templum eius.

5 Quoniam abscon-

me homines sceleratī,
ut funditus perderent
me inimici mei capita-
les: in ipso conatu in-
feriores facti, corru-
runt.

3 Si instruatur aduer-
sus unū me iustus exer-
citus, nihil metuet ani-
mus meus: & si commit-
tatur mecum praelium,
in ipsa pugna firmissi-
mē credam auxilio fu-
turum te mihi.

4 Vnum quiddam o-
raui Dominum, quod
& pergā indefinen-
ter petere, liberam in
domo Domini ab o-
mni solitudine uitā,
ut corā uidere pos-
sim quantum sit amoe-
nitatis apud Dñm: &
scrutari q̄ sint in re-
gia illius uaria, & ad-
miratione dignissima.

5 Absconderet enim
tum me in taberna-

dit me in periculo=
so tempore , abstru
sit me in intima ta=
bernaculi sui, & in
petrā eleuauit me.

6 Postremò autem 6
exaltauit caput me=
um super hostes
meos , qui me cir=
cundederant , id=
circo sacrifico in
tabernaculo eius sa=
crificium gratia=
rum actionis , ca=
no & psallo Do=
mino.

7 Exaudi Domi=
ne uocem meam qua te inuoco , miserere
mei, & auxiliare mihi.

culo suo , nec sineret
unquam sentire me in=
commodi quicquam:
occultaret me in pene=
tralibus domus suæ, &
ueluti super petrā ho=
stibus meis inaccessam,
collocaret me.

Sed & nunc scio
superaturum me eius
beneficio inimicos me=
os uniuersos , quam=
uis undique oppugner
ab illis : quare & im=
molabo in taberna=
culo illius hostias , in
signum ingentis læti=
tiæ cantabo, & conscri=
bam Psalmos in lau=
dem Domini.

Audi Domine uocem
meam quum clama=
uero, & misericorditer
tracta me, & responde
uotis meis.

- 8 Tibi confitetur cor meum, requirit te uultus meus, faciem tuam Domine desidero.
- 9 Ne abscondas faciem tuam à me, ne auerferis per iram seruum tuum: robur meum tu es, ne deseras me, neque derelinquas me o Deus saluator meus.
- 10 Pater enim meus & mater mea deseruerunt me, Dominus autem suscipiet me.
- 11 Doce me Domine uiam tuam, &
- 8 Hortatus ex animo sum, expertus benignitatem tuam, alios, ut studeant comparare fauorem tuum sibi: ego certe faciam quod uolent illi, ut placido sis erga me uultu tuo Domine, sedulo conabor.
- 9 Tu uero noli abscondere à me uultum tuum, neque auerferis tanquam iratus seruum tuum, qui toties auxilio fuisti mihi, ne neglige nunc me, neque desere Deus autor salutis meae.
- 10 Quum pater meus, & mater mea reliquissent me mihi, adiunxit me sibi Dominus, & curam suscepit mei.
- 11 Ostende mihi Domine uiam qua itur ad te, & porrecta manu, quemadmodum par-

duc me in semita re-
cta propter eos qui
mihi insidiantur.

12 Ne tradas me
Dñe desiderio ho-
stium meorum, quoniā
insurrexerūt in me
testes periuri, &
scelus cogitatur.

13 At hoc me sola-
tur, certus sum me
uisurum esse bona
Domini in terra ui-
uentium.

14 Spera igitur in
Dominum, quisquis
es, ille confortabit
& confirmabit cor
tuum, tu modò spe-

nulo mater solet, duc
me per semitā rectā,
ne hostes mei uiam in-
tercipiant mihi.

12 Ne permittas me
premi tyrannide ho-
stium meorum, quo-
rum opera factum est,
ut insurrexerint aduer-
sum me testes iniqui,
& is qui falsò scelus cō-
mentus est, quod im-
pingat mihi.

13 Eo res perducta fuit,
ut nisi firmissimè cre-
didissem, & uelut per-
suasum habuissem ui-
surum aliquando me
insignem Domini be-
nignitatē in terra qua
uiuant, qui nunquam
sunt morituri: tunc ani-
mum despondissem.

14 Quare patienter
expecta, quisquis sa-
pis, auxilium Domini,
sis animo infractō, nec
dubita quin ipse con-

PSALMVS XXVIII.

ra in dominum.

PSALMVS

XXVIII,

I **A**D te ô Domine
petra mea
clamo, ne auerseris
me quæso, aut dissi-
mules, quo par fiam
his qui in foueã de-
scendunt.

2 Exaudi uocẽ sup-
plicis qui ad te cla-
mo, qui manus me-
as ad adytum tuum
sanctum attollo.

3 Ne quæso me in-
ter impios reputes
aut inter facinoro-
sos, qui cum proxi-

fortaturus sit cor tuũ:
& quicquid acciderit tibi, feras patienter, &
totus pendeas à Domi-
no.

XXVIII.

I **T**Vum Domine
auxiliũ implo-
rabo, qui instar
rupis hostibus meis in-
accessæ olim esse soles
mihi, ne obsurdescas
quæso ad preces meas:
ne si fortè non respon-
deris uotis meis, ego siã
similis ijs, qui pergunt
ad sepulchra.

2 Audi uocem preca-
tionis meæ: clamabo
enim ad te, & sustollã
in altum manus meas
uersus cœlum, in quo
uelut in templo san-
ctissimo maiestas tua
peculiari quodam mo-
do habitat.

3 Ne me unũ è nume-
ro impiorũ & flagitio-

Ad te do-
mine cla-
mabo.

mis suis amicè qui=
dem loquūtur, sed
malum meditantur
in cordibus suis.

4 Da eis pro faci=
nore & malitia co
gitationum eorum,
pro opere manuum
eorum da illis: red=
de eis digna se.

5 Ut non aduertūt
animū ad opera Do
mini, neq; ad factu
rā manuum eius, ita
destruat eos ut nul=
latenus constent.

6 Gratias ago Do
mino, quoniam ex=
audiuit uocem sup=
forum fieri sinas, qui

uerbis apud socios ami
citiam simulant, & ue
nenum pestilens in pe
ctore gestant.

4 Retribue illis secun
dum illorū demerita,
& secundum malitiam
sceleratarum cogitatio
num, quibus alios sup
plantare student: secun
dum opus manuum il
lorum redde illis, per
solue illis quod suis sce
leribus merentur.

Et quia non cona
buntur cognoscere Do
minum per ea quæ fa
cta sunt ab illo, nec per
mirabile hoc creatio
nis opus, in quo tam
manifeste relucet omī
potentia manus illius,
ipse destruet funditus
eos à nullo unquam re
stituendos.

Dignus est qui per
petuū laudetur à me

plicis.

7 Dñs fortitudo
mea & scutū meū: 7
eo fidit cor meum,
ab eo sensi opem,
hinc gestit cor me-
um, & carmē meū
ipsum celebrat.

8 Dominus robur
nostrum est, salu-
tare robur Christi
sui est.

9 Salua igitur po-
pulū tuū, & boni-
tate prosequere hæ-
reditatē tuam: pascē
& fer eos usq; in
sempiternum.

PSAL. XXIX.

Dominus: audiuit enim
uocem precationum
meorum

7 Dominus fortitudo
est mea, & protectio
mea, cor meum per o-
mnia credidit illi: qua-
re & sortis factus sum,
& præ gaudio sublii-
cor meum, & carmini-
bus meis testabor, quā-
tum acceperim benefi-
cij ab illo.

8 Dominus uires sup-
peditat suis: & præci-
pua pars uictoriarum
Christi sui ipse semper
fuit.

9 Tutare Domine po-
pulum tuum, & auge
donis tuis, quos uelut
hæreditario iure bono-
rum tuorum participes
esse uoluisti: pascē eos,
& erige eos alsidue ma-
gis ac magis in perpe-
tuum.

XXIX.

Afferte
Dño fi-
lij Dei.

Tribuite Do-
mino ô prin-
cipes, tribuite glo-
riam & uirtutem.

Tribuite nomini
Dñi omnipotentiã,
adorate sanctã ma-
iestatem Domini.

Dominus enim
aquas solo iussu re-
git: Deus omnipo-
tens tonitrum pa-
rat: Dominus pela-
go imperat.

Iussus Dñi effi-
cax est, iussus Dñi
splendidus est.

Iussu cõfringit Dominus cedros, & cer-
tè confringet Dominus cedros Libani.

Tribuite Domi-
no robustissimi
quique, tribuite
inquam Domino glo-
riam & omnipotentiã.

Tribuite Domino, &
fateamini esse augustis-
simum nomen illius,
supplices efficiamini
Domino, quemadmo-
dum meretur sacrosan-
cta maiestas illius.

Vox Domini cõmo-
uet aquas, Deus qui di-
gnissimus est omni glo-
ria, tonitru excitat, Do-
minus potestatem ha-
bet effundendi in terrã
aquas plurimas.

Vox Domini est po-
tentissima: uox Dñi est
magnificentissima.

Vox Dñi confringit
cedros: confringit Dñs
cedros Libani.

6 Instar tauri con-
culcabit Libanum,
& Sarion tanquam
Monoceros.

7 Iussus Domini
dissipat flammās
ignis.

8 Iussus Domini
commouet deser-
tum, commouet de-
sertum Cades.

9 Iussus Dñi cer-
uas infirmat, extir-
pat saltus: in eius
ergo templo quis-
que dicit gloriam.

10 Dominus diluuium sedat: & regnum
tenet in æternum Dominus.

11 Dominus dat uirtutem populo suo:

6 Et subilire faciet in-
star uituli Libanum, &
ipsum montem Sirion
non aliter quàm pulli
solent unicornium.

7 Vox Domini secat
flammās ignis.

8 Vox Domini cōtre-
miscere facit desertum,
contremiscere facit Do-
minus desertū Cades.

9 Vox Domini parere
faciet prę metu ceruas,
conspicua reddet quę
latent in densis & ua-
stis syluis: interim in tē-
plo illius unaquęq; res
pro modulo suo agno-
scit maiestatem illius.

10 Dominus tēpore di-
luuij regnū obtinuit, et
manebit rex perpetuū.

11 Dominus uires dabit

PSALMVS XXX.

Dominus prosequi-
tur populū suū bo-
nitate & pace.

populo suo, Dominus
beabit populum suum
pace perpetua.

XXX.

PSALMVS

XXX.

1 **L** Audibus eue-
ham te ô Do-
mine, quoniam cre-
xisti me : neq; lati-
ficasti hostes meos
super me.

Exalta-
bo te Do-
mine qm̃
suscepisti
me.

2 Dñe Deus meus
ad te clamaui, &
sanauisti me.

3 Domine reuo-
casti ab orco ani-
mam meam: restitui-
sti me quò minus de-
scenderem in foueam.

4 Psallite Domino sancti eius, & gra-

1 Audibus effera-
te Domine, q̃ ser-
uaueris me, nec
ansam præbueris hosti-
bus meis insultandi cū
gaudio mihi.

Domine mi Deus
imploraui auxiliū tuū,
& sanasti me.

Domine saluam esse
uoluisti animam meam
ab inferis, seruasti me
ne fierem unus ē nume-
ro eorum qui præcipi-
tes eunt in puteum.

4 Cantate Dñm quot-
quot experti estis ben-
gnitatē illius, celebrate
memoriā sacrosanctæ

tias agite in sancta
memoria eius.

5 Quoniā cū per
momentum irasci-
tur, per gratiam
suam uita donat: ad
uesperam diuertat
fletus licet, sub au-
roram tamen redit
letitia.

6 Equidem quum 7
dicerem in felicitate
mea: nihil patiar
in æternum.

7 (Tu enim Dñc
tribueras pro tua
bonitate robur mon-
ti meo) protinus ut
abscondebas faciem tuam, conturbabar.

maiestatis illius.

5 Momentanea est em̃
ira illius, amor uerò
quo prosequitur suos,
per omnē durat uitam:
si fortē sub uesperā ac-
cidat flebile quicquā,
illud in ipsa aurora cō-
mutabitur in gaudiū.

6 Ego dicebā nimium
fidēs præsentiis, quū
essē in ipso flore meo,
felicitas hæc durabit,
nec quicquam expe-
riar unquam mali.

7 Tu profectò Domi-
ne munuisti id quod
præcipuum est, & ue-
luti mons in me muni-
tione firmissima, sed ca-
ligaturus stultitiā meā
auertisti paulisper fa-
ciem tuam à me, & tur-
bata sunt omnia con-
silia mea.

- 8 Hic ad te Domine clamabam, tibi Domino meo supplicabam.
- 9 Quis inquā usus est sanguinis mei, si abiero in perditionem? Num pulvis confitetur te? num laudat ueritatem tuam?
- 10 Exaudi ergo Domine, & miserere mei, Dñe ser opem mihi.
- 11 Tunc uertisti planctū meum in chorū, soluisti saccū meū, & letitia me cinxisti.
- 12 Propterea cātabitur gloria, neq; tacebitur. ego enim Domine Deus meus in
- Quare iterum clamabo ad te Domine, & incessanter Dominū orabo.
- 9 Quæ quæso utilitas esset me sanguine fuso pergere ad interitum? celebrare ne poterit te pulvis, aut prædicare constantiā & stabilitatem tuam in promissis?
- 10 Audi Dñe, & mereat te quæso mei, Domine sis auxilio mihi.
- 11 Cōuertisti iterū subitō luctum meum in exultationē, rupisti saccū quo indutus fueram, & perfudisti me gaudio omni ex parte.
- 12 Quare cātabit te incessanter anima mea,

PSALMVS XXXI.

perpetuū celebra =
bo te.

PSALMVB

XXXI.

I **I**N te Domine
spero, ne quæ =
so pudefiā in æter =
num, sed per iusti =
tiam tuā libera me.

2 Præbe mihi aurē =
tuam, prospera ut
eruas me, esto mihi
fortis petra, & mu =
nita domus ubi me =
salues.

3 Tu enim es ru =
pes mea & arx
mea, propter no =
men ergo tuum dux & alūnus meus esto.

quæ decus est & pars
optima mei; Domine
mi Deus toto tempore
uitæ meæ acceptam
tibi referam salutem
meam.

XXXI.

Domine in te spe In te dñe
raui, fac quæso speraui,
ne unquam pu non con =
desiam spe mea frustra fundar.
tus, sed tua iustitia ser =
ua me.

Præbe mihi aurem:
citō libera me: sis mihi
pro rupe inaccessa ho =
stibus meis, & arce mu =
nita turribus multis, ut
serues me.

Quia pro petra &
pro turri tu mihi esse
soles: propter nomen
tuum tua sponte dedu =
ces me quocunq; eun =
dum fuerit mihi, & enu =
tries me.

4 Educ me de reti
quod absconderunt
mihi, tu enī es pro-
pugnator meus.

5 In manus tuas
spiritū meum com-
mendo, redime me
Dñe Deus uerax.

6 Ego enim odi,
qui uanitatis funem
tenent, sed in te Do-
mine spero.

7 Exultem & ge-
stiam propter boni-
tatem tuā, quoniam
uidebis afflictionē
meam, cum senties
ut anima mea in angustijs est posita.

8 Et non dedes eam in hostis potestatem,

4 Explicabis me ē la-
queo quem absconde-
runt ut capiant me; ni-
hil enim possem ego fi-
nete.

5 Curæ tuæ commen-
dabo spiritum meum,
sepeliberasti me: & li-
berabis Domine, in p-
missis constantissime
uerax.

6 Odio habui eos qui
amplectunt uana, quæ
illis usui futura non
sunt: ego certe spem o-
mnem posui in te.

7 Lætabor & exulta-
bo expertus misericor-
diam tuam: uidisti enī
afflictionem meam, &
agnouisti in medijs p-
secutionibus animam
meam.

8 Nec permissisti me
premi tyrannide ho-

sed in latum consti-
tues pedes meos.

9 Misere mei Do-
mine quoniam tri-
bulor, caligat præ-
mœrore oculus me-
us, anima mea &
uenter meus.

10 Consumitur in
dolore uita mea, &
anni mei in gemitu-
bus: decidit in cala-
mitate robur meum,
& ossa mea tabe-
scunt.

11 Opprobrium factus
sum apud om-
nes inimicos meos: uicinis autem & no-
tis ingens pavor: qui me uident foras su-

stis mei: quin potius fir-
massi in loco spatio-
gressus meos.

Misereat te mei Do-
mine, quoniã imminet
periculum mihi: corro-
sus est præ mœrore o-
culus meus, anima mea
& uenter meus.

10 Consumpta enim est
mœstitia bona pars ui-
tæ meæ, & anni mei cū
gemitu: destituit me
propter iniquitatē uir-
tus mea, & ossa mea cō-
tabuerunt.

11 Metu hostium meo-
rum, qui numero sunt
plurimi, factum est ut
tanquam probrosum
exhorruerint me pxi-
mē uicini mihi, & ter-
rori fuerim illis, cū qui-
bus quōdam mihi fuit
arctissima familiaritas:

giunt à me.

12 E' corde obliuio=
ni traditus sum ue=
lut mortuus: factus
sum sicut fractum fi=
gulinum.

13 ipse enim audi=
ui contumeliã mul=
titudinis circum me
congregata: in u=
num coeunt aduer=
sum me: ad capien=
dum animam meam
coniurant.

14 Ego aut te fido
Domine, ac dico,
Deus meus es tu.

15 In manu tua fa=
cta mea sunt, libera me de manu hostium

quotquot uidebāt me,
foras fugerunt relicto
me solo.

12 Obluioni datus fui
non aliter q̃ mortuus
aliquis, qui non spera=
tur unquam pristinae
uitae restituendus, & tan=
quam uasculum nulli
amplius usui aptum.

13 Audiui em̃ obloquia
multorū, & minas eo=
rum qui erant circum
me: conspirabant enim
unanimit̃ aduersum
me, & uitam adimere
mihi constituebant.

14 Ego interim te Domi=
ne confisus in ea persi=
sti sententia, ut quicquid
accideret mihi, non du=
bitare quin deus ades=
ses mihi tu.

15 In potestate tua sunt
tempora mea, libera
me à tyrannide ini=
micorum meorum, &

PSALMVS XXXI.

et persecutorum
meorum.

16 Ostende uultum
tuum seruo tuo: et
salua me per boni-
tatem tuam.

17 Dñe non confun-
dar, te enim inuo-
co: sed confundatur
impij, et in foueam
consopiantur.

18 Cōpescatur labia
mendacia, quæ uete-
ratoriè, superbè, et
cōtemptim loquun-
tur aduersus iustū.

19 Quanta sunt bo-
na quæ reponis timentibus te, quæ facis
sperantibus in te coram filijs hominum?

eorum qui persequun-
tur me.

16 Hilarè exhibe uultū
tuum seruo tuo, saluum
me fac pro genuina mi-
sericordia tua.

17 Domine non uerta-
tur mihi pudori, quòd
implorauerim auxiliū
tuum: pudeant impij,
& taceant sepulti apud
inferos.

18 Muta fiant labia
quæ assueuerant men-
dacijs, quæ cōtemptim
loquuntur de iusto, &
cum fastu.

19 Quam sunt copiosæ
diuitiæ tuæ, quas repo-
sisti in usus eorum qui
colūt te, designasti plu-
rima in gratiā speran-
tiū in te, palam in con-
spectu & cum admira-
tione posterorū Adæ.

- 20 Abscondis eos in
adyta uultus tui ab
elatis hominibus, oc
cultas eos in taberna
culo tuo à uilitiga
tionibus linguarū.
- 21 Gratia Domino
pro admiranda eius
in me bonitate, ex
urbe munita.
- 22 Ego enim in de
spiratione mea di
xerā, proiectus sum
à conspectu oculo
rum tuorum: tu ta
men exaudiuisti sup
plicis uocem ad te
clamantis.
- 20 Abscondes eos & col
locabis eos è regione
faciei tuæ, quæ impijs
abscondita est, ut tuti
sint à minis quantum
uis potentis: abdes eos
in habitaculo tuo, ut li
beri sint à linguarum
uirulentia.
- 21 Maior omni laude
Dñs, qui miro quodam
modo ostēdit misericor
diā suā mihi, & tanq̃
in munitissima fuissem
ciuitate, tutatus est me.
- 22 Ego quidem olim in
anxietate summa con
stitutus, abiectum me
esse putabam abs te:
uerum tu etiam tum di
ligentissime ausculta
bas quoriscunq; cla
mabam, & omnes pre
cationes meas audie
bas.
- 23 Amate Dñm q̃ quot
- 23 Idcirco diligite Dominū omnes sancti

PSALMVS XXXII.

eius, fidos enim tue-
tur Dñs, & abunde
retribuit his qui su-
perbè agunt.

24 Constantes esto-
te, & obfirmet cor
uestrum, omnes qui
speratis in Dominũ.

PSALMVS

XXXII.

I O Felicem qui à
transgressio-
ne leuatur, cuius
peccatum disimu-
latur.

2 O felicem homi-
nem, cui Dominus peccatum non impu-
tat, in cuius animo per dolum nihil ce-
latur.

benignitatem illius ex-
perti estis: candidos cu-
stodit Dominus, et red-
det pro fastu copiosè
quod meretur, hominì
fastuoso.

24 Animo forti esote,
nec dubitate quin Do-
minus ipse robur ad-
diturus sit animis ue-
stris, quotquot patien-
ter expectatis aduentũ
illius.

XXXII.

I F Elix ille cui con-
donatum est deli-
ctum, & cuius co-
opertum est peccatum.

2 Felix ille homo, cui
Dominus non imputa-
bit peccatum, nec fraus
in animo illius inuen-
ta est.

Beati
quorum
remissæ
sunt iní.

3 Ego enim cū
tacerem, languesce-
bant ossa mea, cum
quotidiano eiulatu
meo.

4 Quoniam die &
nocte ingrauesce-
bat super me ma-
nus tua, uerteba-
tur succus meus in
siccitatem aestiuam.

סלה

5 At peccatū meū
posteaq̃ tibi notum
feci, & facinus meū
non celauī: cū di-
xi meipsum adcusando, fateor transgres-
sionem meam Domino, protinus remisisti
crimen peccati mei. סלה

6 Quādiu tacui con-
tereabantur uires meae,
præ erumpēte eiulatu
assiduē.

4 Quia per diem & no-
ctē ingrauescebat ma-
nus tua contra me, sic
mutatus sum, ut ex suc-
culento facius sim ari-
dior, quā sunt ariste
in mediā messe. Ita
res habet.

7 Quare aliud inij cō-
siliū, & statui pecca-
tum meū non amplius
celare, sed aperire tibi
iniquitatem, quam ad-
miseram, quod quā
primum fecissem, ab-
stulisti continēdo ini-
quitatem peccati mei.
Ita factum est profe-
cō.

6 Idcirco oret ad
te quisquis sanctus
est, quam primum
eandem angustiam
senferit, & iam non
tanget eum inun-
datio aquarum im-
manium.

7 Tu es refugium
meū à tribulatione
quæ me circumde-
rat, & circumdas
nunc me gaudio li-
berationis. **להלל**

8 Erudiam, inquis,
te, & ostendam qua
uia sit eundum tibi,
figam in te oculos meos.

9 Modò ne sitis equis & mulis pares,

Quare exemplo meo
precibus aget apud te,
quisquis benignitatem
tuam expertus est, ut
tempus remissionis in-
ueniat: quod si conti-
gerit illi, nullæ quan-
tumuis multæ sînt ma-
lorum inundationes,
ad illum poterunt per-
tingere.

7 Tu providentia tua
occulta à malo prote-
ges me, & gaudijs, qui-
bus gaudere solent à
manibus hostium ela-
psi, afficies me. Certo
certius.

8 Prudentem, inquit
Dominus, faciam te, &
docebo quo pacto ui-
uere oporteat te & stu-
diosissime observabo
te oculo proprio.

9 Tantum ne similes:

quibus nullus est intellectus: quorū os nisi lupatis & frenis tēperes, non gerunt morem tibi.

IO Multa sunt mala impij: qui autē Domino fidit, bonitate circumdabitur.

II Letamini in Domino, & exultate iusti: gaudete qui estis recto corde.

Exultate
iusti i do-
mino,
rectos.

Exultate iusti in Dño, nā re-
tis ornamento est
dum collaudant.

efficiamini equo, uel mulo, qui non solū nihil intelligit beneficiorum in se collator: sed capistro uel freno os eius constringere oportet, ne appropinquet & mordeat uos.

IO Mala plurima manent impiū: eum autem qui spem suam ponit in Domino, illū ipse benignitate sua cumulatissimum reddet.

II Letamini quod pro pitium haheatis Dominum, & serio exultate iusti, edite signa lætitiæ quotquot animo candidi estis.

Cum exultatione laudate iusti Dominum: exquisitissimum est enim & decētissimum, ut a candidis laudetur Dominus.

- 2 Collaudate igi-² tur Domnū, citha-
ra, cheli, decachor-
do psallite ei.
- 3 Canite illi nouo
carmine, incendite
organa cū clāgore.
- 4 Verbum enim Do-
mini sacrosanctum
est, & omne opus
illius firmum.
- 5 Iusti & equi-
mans est: bonitate
Domini plena est
terra.
- 6 Verbo Domini
coeli facti sunt, &
spiritu oris eius, omnis
nilitia eorum.
- 7 Colligit aquas in tumultum, ac rursus

Laudate Dominum
cithara, nablo, & deca-
chorde laudes illius de-
cantate.

3 Canite in honorem
illius carmen non uul-
gare, sed nouū: operam-
date ut quā optime
cantetis, & cum animē
alacritate.

4 Aequa enim sunt
quæ loquitur & man-
dat Dominus: & quic-
quid facit, optima il-
lud fide facit.

5 Amans est iustitiæ &
æquitatis, benignitatis
Domini nihil expers
est eorum, quæ sunt in
uniuersa terra.

6 Verbo Domini coeli
facti sunt, & spiritu o-
ris eius uniuersus orna-
tus illorum.

7 Colligit ueluti in cu-
mulum aquas maris,

in abyssi penetralia
recondit.

8 Metuat dominū
omnis terra, miren=
tur eum omnes qui
habitant orbem.

9 Ille enim quum
iubet, sunt: quū præ
cipit, constant res.

10 Dñs dissipat con
siliū gentium, &
populorum cogita=
tiones irritat.

11 Cōsiliū autem
eius in perpetuum
durat, cogitationes
cordis eius ad oēs
generationes.

12 O' felicem gentem cuius dominus est

& concludit certo loco
seruandas abyssos, non
aliter quàm thesauri
solent.

8 Sollicitē colāt Do
minum quotquot in
terra degunt, & offen
dere illū metuāt quot
quot sunt habitatores
orbis.

9 Ipse enim quicquid
fieri unquam uoluit, id
factum est: & quicquid
unquam iussit existere,
id existit continuū.

10 Dominus turbauit
cōsilia gentium, irrita
fecit machinamēta po
pulorum.

11 Cōsiliū uerō Dñi
perpetuū inuariatum
manebit, quæ ipse in
animo suo, facere ppo
nit, ea fient quocumq;
tempore ipse uolet.

12 Beata gens quæ Do
minum habet prote

Deus, quā sibi ele-
git in hereditatem.

13 Dominus cœlo
prospicit ad consi-
derandum omnes fi-
lios hominum.

14 De firmo solio
suo contemplatur
omnes habitatores
orbis.

15 Solus enim fin-
xit corda eorum, so-
lus cognoscit om-
nia opera eorum.

16 Non saluat regē
innumerabilis exer-
citus: & gigas non
liberatur magnitu-
dine roboris.

storem suum: & popu-
lus ille felix est, quem
Dominus sibi elegit, ut
illum peculiari modo
possideat.

13 E cœlo prospexit Do-
minus, contemplatus
est quicquid usquam
est hominum.

14 E tabernaculo,
quod ab omni inquietu-
dine liberum ipse in-
habitat, considerauit
uniuersos habitatores
terræ.

15 Ille inquam conside-
rauit uniuersos, qui fin-
xit sine ulla exceptiōe
corda omnium, qui &
nouit singulorum ope-
ra singula.

16 Ne rex quidem sal-
uus euadet exercitu
quātumuis numeroſo,
nec miles quamtumuis
strenuus pericula eua-
det proprijs uiribus.

17 Fallit saluando
eques, nam multi-
tudine equitatus ne-
mo eripitur.

18 Ecce autem ocu-
li Domini intendūt
in eos qui se reue-
rētur, & illius bo-
nitate fidunt.

19 Vt liberet à pe-
silia animas eo-
rum, & alat eos in
fame.

20 Anima igitur no-
stra Domino nita-
tur, ille enim est
propugnator & clypeus noster.

21 Nam & cor nostrum in eo letabitur,
dummodo in nomen eius sanctum

17 Res fallax est equus
ad præstandam salutē:
nec ullis uiribus suis
eripere à periculis po-
terit sessorem.

18 Ecce oculus Domi-
ni obseruat & custo-
dit eos, qui reuerenter
colunt ipsum: & eos q̃
patienter expectant, ut
benignitatis illius par-
ticipes fiant.

19 Vt liberet eos à
morte, & uictum sup-
perditet illis tēpore fa-
mis.

20 Anima nostra expe-
ctauit Dominum aspi-
cendū: auxiliū enim no-
strum & protectio no-
stra ipse est.

21 Ipse pro sua beni-
gnitate cām gaudendi
præbebit cordibus no-

PSALMVS XXXIIII.

sperauerimus.

- 22 Adsit nobis Domine bonitas tua, quemadmodum speramus in te.

PSALMVS

XXXIIII.

- 1 Collaudabo Dominum omni tempore: laus eius semper erit in ore meo.

- 2 In laude Domini oblectat se anima mea: audiāt hoc humiles et latentur.

- 3 Magnificate Dominum mecum, et nomen eius simul uehamus.

- 4 Consului enim Dominum, et responsum dedit mihi, et de omni pauore meo

stris, qui ipsius nos sacrosanctæ maiestati curandos tradidimus.

22 Respondeat expectationi nostræ benignitas tua Domine.

XXXIIII.

- 1 Audabo Dominum in omni tempore, assidue laudes illius cantabit os meum. Benedicam Dominum in omni tempore.

- 2 In laudando Domino occupata erit anima mea, ut audiant quæ aduersa patiuntur, et recreentur.

- 3 Laudibus quantum potestis maximis efferte Dominum, extollamus nomen illius unā omnes.

- 4 Quæsiui Dominum,

liberauit me.

5 Qui ad eū suspi-
ciunt illustrantur,
& uultus eorū non
confunduntur.

6 Quicumq; affli-
ctus Dominum in-
uocat, exaudit eum,
& de omnibus an-
gustijs eripit.

7 Castra figit an-
gelus Domini cir-
cū eos qui ipsum ti-
mēt, & eripit eos.

8 Delibate & ui-
dete quā bonus
sit Dñs, beatus est quisquis illo fidit.

9 Reueremini Dominū sancti eius, quo-
niam nihil deest reuerentibus eum.

& exaudiuit me, & ex
omnibus angustijs eri-
puit me.

Conuertant se ergo
ad illū propere quot-
quot sapiunt: assequen-
tur enim quicquid po-
stulauerint ab illo.

Hic enim pauper da-
mauit, & Dominus ex-
audiuit, & ex omni-
bus tribulationibus li-
berauit eum.

7 Castrametatur ange-
lus Dñi circa cultores il-
lius, ut seruet eos.

8 Quare reuerenter
colite Dominum san-
cti illius: nihil enim de-
erit unquā cultoribus
illius.

9 Perpendite, & uide-
bitis tā liberaliter be-
nignum esse Dominū,

10

et
num
bus

11

au
mo
ceb

12

cup
te

13

gu
et
qu

14

et
stu

15

- 10 Violenti egebūt
& esurient, Domi-
num uerò timentib⁹
bus nihil deerit.
- 11 Adeste ô filij &
auscultate mihi, ti-
morem Domini do-
cebo uos.
- 12 Si quis est uita
cupidus, & eā bea-
tè ducere optat,
- 13 Prohibeat lin-
guā suā à malo,
& labia sua ne lo-
quantur dolum.
- 14 Recedat à malo
& faciat bonum:
studeat paci, & sectetur eam.
- 15 Oculi enim Domini ad innocentes in-

ut felicem iudicaturi
sitis uirū, qui spem suā
collocat in eo.

10 Qui potētia leonib⁹
similes uidebantur, ad
inopiā redacti sunt, &
famē passi: quum inter-
rim quærētib⁹ Dñm
nihil defuerit unquā.

11 Venite quotquot
discere cupitis, & au-
scultate mihi: quo pa-
cto uerè colī uelit Do-
minus, docebo uos.

12 Quisquis cupis fieri
lōgæuus, & multis an-
nis uiuere feliciter:

13 Cohibe linguam à
maledicentia, & com-
pesce labia tua ne con-
cinnent dolos.

14 Fuge malum & fac
bene, sectare pacem ut
assequaris eam.

15 Oculi Domini obser-

PSALMVS XXXIIII.

- tenti sunt, & aures eius ad preces eorum.
- 16 Superciliū autē eius in eos qui malum faciunt, ut excindat ē terra memoriam eorum.
- 17 Illi dū clamant, exaudit Dominus, & de omnibus angustijs eorum liberat eos.
- 18 Adest Dominus his qui cōtrito sunt corde: & qui deiecto sunt animo, saluat.
- 19 Iustorum multa mala, sed ex eis omnibus liberat eos Dominus.
- 20 Custodit omnia ossa eorū, ut ne unum
- uant iustos, & aures habet accommodatas ad clamores illorum.
- 16 Toruo vultu Dominus aspiciet sceleratos, ut aboleat à terra memoriam illorum.
- 17 Clamauerunt iusti, & Dñs sic exaudivit eos, ut ex omnibus aduersis eripuerit eos.
- 18 Adest Dñs his qui fracto sunt animo, & eos q afflicto sunt spiritu, saluos faciet.
- 19 Multa incommoda accidunt iusto, sed ex omnibus illis eripiet eum Dominus.
- 20 Sic custodit omnia ossa illius, ut ne unum quidem confringatur

ex eis conteratur.

21 Mors uero im-
piorum est misera:
qui enim iustum o-
dio habent, extir-
pantur.

22 Liberat Domi-
nus animam serui
sui, & non extermi-
nantur omnes qui
eo fidunt.

PSALMVS

XXXV.

1 **S**uscipe Dñe li-
stem meam, &
pugna contra obpugnatores meos.

2 Corripe scutum & hastam, & sur-
ge ad auxilium meum.

3 Stringe mucronem, & urge ex aduera

ex omnibus.

21 Occidet impiū ipsa
impietas, & quotquot
odio persequuntur iu-
stum, peribunt.

22 Seruat animas cul-
torū suorum Dominus,
nec sinet interire quen-
quam eorum, qui sese
crediderunt illi.

XXXV.

1 **S**upplicium sume
de aduersarijs
meis Domine,
pugna aduersus oppu-
gnantes me.

Iudica
Dñe no-
cētes me.

2 Arripe clypeum &
lanceam, & fer suppe-
tias mihi.

3 Arma te gladio &
hasta, ut occurras per-
secutoribus meis: pro-

so persecutores me-
os: dic animæ meæ,
Adsum ego salus
tua.

4 Pudeſiant, & cō-
fundantur qui im-
minēt animæ meæ,
terga uertant cum
ignominia, qui ma-
lum mihi cogitant.

5 Fiant ſicut pul-
uis uento expoſi-
tus, angelo Domi-
ni iactante illos.

6 Sint uiæ eorum
obſcuræ & lubri-
cæ, angelus autem Domini urgeat eos.

7 Quoniam innocenti mihi abſconde-
runt pernicioſum rete ſuum: innocenti

mitte allaturum te ani-
mæ meæ ſalutem.

4 Suffundantur pu-
dore & afficiant igno-
minia, quotquot ſtu-
dent ſubuertere me:
cōuertantur in fugam
& infames ſiant, quot-
quot machinantur ma-
lum mihi.

5 Fiant ſimiles feſtucæ,
quæ raptæ ſtatu uen-
ti, & angelus Domini
inſequatur eos.

6 Deſtituatur lumine
uiæ, per quam fugien-
dū erit eis: lubrica fiat,
& angelus Domini p-
ſequatur eos.

7 Quia ſine ulla cau-
ſa conati ſunt clam la-
queis ſuis mortiferis
inuoluere me, ſine cau-

anima mea fode =
runt lacum.

8 Vsuueniat eis de
improviso calami-
tas, & reti suo, qd'
absconderant, ca-
pianur, concidant
in ea calamitate.

9 Anima uerò mea
letetur in Domi-
no, & gaudeat in
salute sua.

10 Omnia ossa mea
dicent: Domine, q's
est similis tibi, qui
liberas humilem à
fortiore se, adfli-
ctum & egenum
à diripientibus eum?

sa foueam foderunt in
perniciem meam.

8 Eueniat unicuique
eorū calamitas de im-
proviso, & rete illud
quod expandit in per-
niciem meam irretiat
ipsum: in eandem il-
lam foueam quam mi-
hi parauerat, incidat
ipse.

9 Anima mea gau-
deat & exultet serid,
propterea quod salu-
tem afferre dignatus
sis mihi.

10 Omnia ossa mea
dicant non esse simi-
lem tibi Domine, in
eripiendo paupere à
uolentia eorum, qui
uiribus illo superiores
sunt: in eripiendo in-
quam afflicto & ege-
no ab opprimentibus
illum.

11 Insurrexerunt
iniqui testes, qui
mihi quæ ignoro
imputant.

12 Reddunt mihi
pro bono malum,
desolationem ani=
mæ meæ.

13 At ipsi cum æ=
grius haberent, ue=
stis mea saccus e=
rat, ieiunio adflige=
bā animā meam, &
oratio mea in sinu
meo uersabatur.

14 Incedebam sicut
qui socium aut fra=
trem luget: tristis humiliabam me ipsum
tanquam in materno funere.

11 Cōsurrexerunt ad=
uersum me testes ini=
qui, quæ ignorabam
ipsi interrogātes obie=
cerunt mihi.

12 Reddiderunt malū
mihi pro bono, ad ino=
piam redigere cona=
bantur me.

13 Ego interim quum
ipsi infirmarentur, pro
uestimento usus sum
sacco, & ieiunio mace=
raui me, & precibus
impetraui à Domino,
quæ uolui pro eis.

14 Tanquā si summus
amicus, imò frater q=
uis eorum fuisset mihi.
omnia humanitatis of=
ficia exhibui eis in ad=
uersis: non aliter quā
qui matrē lugent, pul=
latus & capite demis=
so incesli.

15

pe
tan
cō
di
pr
ues
nec
stin

16

sim
cin
int
me

17

in
con
an
at

PSALMVS XXXV.

- 15 Ego uerò cum 15 Econtrario quoties
peius habeo, læ- mihi aduersi aliquid
tantur, concursant, accidit, uoluptatem ex
cōcursant uel clau- meo malo capiebant,
di aduersum me im & cōgregabantur: cō-
prudentem etiam: gregabantur inquam
uestem scindunt, aduersum me homi-
neq; à planctu ab- nes deprauati: qui
sinent. læsi à me nulla refue-
rant, proscindebāt me
cōuitijs sine intermis-
sione.
- 16 Sed per hypocri 16 Vnà cum scurris &
sim simulant sub = irrisoribus frusto pa-
cinericiū quoq; , at nis cōductis, non desisti-
interim frendunt in terunt frendere contra
me dentibus suis. me dentibus suis.
- 17 Domine quādo 17 Domine quādo tan-
inspicias? restitue à dem horū habebis ra-
contumeliā ipsoꝝ tionem? libera quæso
animam meam, & animam meam ab ijs,
à tyrannis unīcam meam, qui perdere conantur
eam, à catulis leonum
solitariam & omni hu-
mano auxilio destitu-
tam.

- 18 Vt gratias tibi 18 Accepta referam tibi omnia mea, id est palam in hominum frequentia, apud populum fortem laudibus extollam te.
- 19 Neque gaudeant super me mendaces inimici mei, frustra annuant oculo qui me odio habent.
- 20 Nihil enim patum cogitant, sed cum terra in tranquillitate est, fraudulentia consilia capiunt.
- 21 Adperuerunt super me rictum suum, dicunt: Ohe ohe, nunc uidimus oculis nostris.
- 22 Tu Domine quoque uidisti, ne ergo cum
- 19 Non habeant animum insultandi, qui hostiliter insequuntur me sine ratione: nec illi, quod odio me habent absque ulla causa, & subsannant me.
- 20 Non enim quibus turbidum fidei possit loquuntur, sed aduersus insontes, qui in terra degunt, dolos concinnant.
- 21 Dilatauerunt os contra me, & insultantes clamauerunt, optime, optime, tandem uiderunt quae uoluerunt oculi nostri.
- 22 Vidisti haec omnia,

PSALMVS XXXV.

steris, Dñe ne ab-
eas longius à me.

23 Euigila & exur-
ge ut uindices cau-
sam meam Domine
deus meus.

24 Vindica me pro
tua iustitia Dñe de-
us meus, ut nō gau-
deant de me.

25 Neq; dicant in
cordibus suis, Eu-
ge anime mi: nec di-
cant, Vicimus eum.

26 Erubescāt & cō-
fundantur pariter
qui malo meo gau-
dēt, induantur pu-
dore & ignominia,

ne quæso dissimula Do-
mine, ne desere me,
quemadmodum solēt,
qui procul abeuntes
amicum relinquunt in
periculis.

23 Profer te, & ostende
in causa hac mea, ipsos
ea quæ faciunt, te dor-
miente non facere: sed
quāuis non appareat,
te deū Dominum me-
um diligentissimè cu-
rare negocia mea.

24 Iudica quod iustum
esse nouisti Domine mi
deus: & fac ne habeant
quare ipsi cōpotes uo-
ti irrideant me.

25 Non habeant cur
dicant in corde suo, ex
animi nostri sententia
hæc res successit nobis:
neq; iacent se prostra-
uisse me.

26 Pudore afficiantur,
& infames fiant, quot-
quot uoluptatē capiūt

q̄ de me gloriātur.

27 Exultet & latē-
tur qui fauēt inno-
centie meæ, ita ta-
men ut semper di-
cant, Magnus est
Dñs qui amat salu-
tem serui sui.

28 Lingua uerò mea
meditetur iustitiam
tuā, & laudē tuam
omni tempore.

PSALMVS

XXXVI.

I
Dixit in-
iustus, ut
deliquit
in semet-
ipso.

Sic sentit cor
meum de auda-
cia impij, quòd non
habeat Deum ante oculos suos.

2 Etiam si uelut blandiatur ei ante oculos

ex malo meo: induant
confusionē & pudorē,
quotquot erigunt sese
ut noceant mihi.

27 Gaudeant & læten-
tur quibus placet inno-
cētia mea, & dicant iu-
giter, Magni fiat Dñs,
qui pacem habere uo-
luit seruum suum.

28 Lingua mea sedulo
prædicabit iustitiā tu-
am, & laudes tuas can-
tabit assidue.

XXXVI.

1 PErsuasit, quan-
tum animo pos-
sum concipere,
ip̄a nequitia impio ex-
legi, nō esse metuendum
illi, ne Deus supplicium
sumat de sceleribus il-
lius.

2 Blandis persuasioni-
bus egit apud illum, ut

los, à scelere tamen
odij illius non ab=
horret.

3 Verba oris eius
dolus & flagitia
mera, doceri renu=
it ut bene agat.

4 Scelus parat in
cubili suo, sociat se
cuicunque uia non
bona, malum autem
non fugit.

5 Quam Dñe bo=
nitas tua usque ad
cœlos, & usque ad
nubes ueritas tua
latè pateat.

6 Iustitia tua mon=
ti robusto, & im=

placere incipiat ipse
bi flagitijs suis: quare
sic offenditur Deus, ut
ipsum cum sceleribus
suis deprehensum, odio
persecuturus sit perpe=
tuo.

3 Sermo illius iniqui=
tatis, & fraudis ple=
nus est: noluit relinque=
re, neq; uitam in me=
lius commutare.

4 Cogitabit noctu ia=
cens in lecto, quibus ar=
tibus opprimat pluri=
mos: sectabitur uitæ ge=
nus pessimum, nullum
genus malitiæ præter=
mittet.

5 Domine quicquid
ambitu cœlorum con=
tinet, benignitatis tuæ
particeps est: & cōstan=
tiam propositi tui sen=
tiant: quæcunque inter
terram & nubes media
sunt.

Iusticia tua magni=

mensæ abyſſo equi-
tas tua ſimilis ſit :
quum tu homines
& iumenta ſerues
Domine.

7 Quàm pretioſa
eſt bonitas tua ô
deus, qua freti filij
hominū alarū tua-
rum umbra fidunt.

8 Saturantur uber-
tate domus tuæ, &
flumine deliciarum
tuarum potantur.

9 Apud te enim eſt
ſons uiuus ac per-
ennis, & in luce tua uidemus lucem.

10 Obtende bonitatē tuam his qui te co-
gnoſcunt, & iuſtitiam tuam rectis corde.

tudine ſuperat montes
altiſſimos, iudicia tua
profundiora ſunt pro-
fundiſſima abyſſo, ho-
minem & beſtiam ſal-
uabis Domine.

7 Quam eſt magniſa-
cienda benignitas tua
deus, per quam poſteri
Adæ, ueluti latentes
ſub umbra alarum tua-
rum, tuti degunt.

8 Fruentur copia carū
rerū, quibus abundat
domus tua, & ueluti
flumine uariarū nolu-
ptatum potabis eos.

9 Apud te enim ſons
eſt uitæ perēnis : ubi il-
luminati fuerimus lu-
mine tuo, à tenebris li-
beri erimus perpetuò.

10 Benignitatis tuæ co-
pioſius participes fac

II Non assequatur
me pes superbiæ,
manus autē impio-
rum ne commoueat
me.

12 Sed cadant qui
scelus operantur,
deiciantur ut non
possint resurgere.

P S A L M V S

X X X V I I.

X X X V I I.

I Noli imitari
malos : nec
emuleris qui quod
iniquum est, ope-
rantur.

2 Quoniā subito si-
cut fœnū decidun-
tur, & sicut uiride gramen marcescunt.

eos, qui agnoscunt te,
& iustitiæ tuæ eos, qui
candido sunt pectore.

11 Non perueniat usq;
ad me pedibus suis su-
perbus, nec moueat
me loco meo impiorū
ferox manus.

12 In ipso conatu colla-
psi sunt qui perpetra-
re iniqua conabantur,
prostrati sunt, nec po-
terunt surgere.

I Nil te moueat
si sceleratos ui- Noli æ-
deris opulētos, mulari in
nec illis inuideas pro malignā.
speritatis tantillum.

2 Similes enim depre-
henduntur fœno, quod
exortum minimo du-
rat tempore : & herbæ
similes erunt uirenti,
quæ marcescit subito.

- 3 Tu uerò in Dñm
spera, & quod bonum est operare, ut
terram inhabites,
& uerè pascat te.
- 4 Et delectaberis
in Domino, qui dabit
tibi desideria,
cordis tui.
- 5 Expone coram
Domino uiam tuam,
& fide illo, ipse enim
efficiet,
- 6 Ut uelut aurora
prodeat iustitia tua
& æquitas tua sicut
meridies.
- 7 Intentus esto in
Dominum, & su-
- 3 Fiduciam tuam colloca
in Domino, & sectare
quod bonum est, ut
terram inhabites longo
tempore, & pascas &
augeas assidue de Dño
conceptam fidem.
- 4 Si oblectaueris te Domino,
dabit tibi quantum
animo concupisces
re poteris.
- Committe Domino
statum rerum tuarum,
fide illi, optima enim
fide curabit & te,
& tua omnia.
- 6 Et faciet ut tam sit
conspicua iustitia tua,
quàm est lumen solis:
& æquitates tuæ, licet
nunc nonnihil obscurerentur
impiorum felicitate, tam clare
sient, quàm
est sol in ipso meridie.
- 7 Patiēter expecta
Dominum, & fer æquo animo,
si quid ab illo tibi
immittat aduersi, neque

spice illū: noli æmulari eum cui omnia prosperè succedūt, hominem qui sceleratè uiuit.

8 Remitte iram, desere indignationem, noli sic æmulari ut malè agas.

9 Qui enim malè agūt, excinduntur: qui uerò Dominum expectant, terram possidebunt.

10 Paululū sustine, & impius non supererit, cumq; aduerteris ad locum eius, nullus adierit.

11 Humiles autem possidebunt terram,

contristeris, si uideris alium quempiam felicius augere sua, quod sæpenumero scelertissimo cuique euenire solet.

8 Cohibe animū tuum ab ira, & pelle furorē, nec sic incendaris, ut illorum sceleratorum exemplo ad perpetranda similia animum inducas.

9 Scelerati enim homines subuertentur, qui uerò Dominum patienter expectant, uelut hæreditario iure terram possidebunt.

10 Breuissimè sic interibit impius, ut ueteris pompæ, qua admirationi fuit multis, nihil reliquum uisurus sis.

11 Interi modesti possidebunt.

& multa pace fruentur.

12 Insidiatur impius iusto, & stridet super eum dentibus suis.

13 Dominus autem ridet illū, quoniam uidet quādo tēpus eius adfuturum sit.

14 Gladiū stringūt impij, & arcū suū tendūt ad deijciendū humilē & egenū, ad trucidandum eos qui uia recta incedunt.

15 Gladius eorum penetrabit in cor eorum, & arcus eorum frangentur.

debunt terram, & tranquillissimē uiuent nati pacem, quæ plurima secum cōmoda allatura sit.

12 Conabitur impius iustum subuertere, & frendet aduersus illum dentibus suis.

13 Dominus ridebit minas illius: nouit enim quā sit in propinquo tempus, quo ipse peribit.

14 Gladiū ē uagina exemerunt impij, & arcū suū tetenderūt, si quo modo prostrernere possent infontem humano præsidio destitutū, et eos deuorare, qui innoxie uiuunt.

15 Gladius eorū penetrabit cor eorū, & arcus eorū confringetur.

16 Pusillū iusti præstantius est ingenti
impiorum copia.

17 Quoniā brachia
impiorum corrumpuntur, iustos autē
firmat Dominus.

18 Nouit Dñs inno
cētū quoq; tempus,
nā hereditas eorum
erit sempiterna.

19 Non pudefiēt in
periculoso tempo
re, & in fame sa
turabuntur.

20 Sed impij peri
bunt, & hostes do
mini, perinde ac preciosi arietes in flu
mum rediguntur, consumentur.

16 Satiū est paululum
habere & partū iustē,
quā diuitias pluri
mas, quomodo habent
eas improbi.

17 Posteritas enim im
piorū dissipabit, serua
bit uero iustos Dñs.

18 Nouit Dominus dies
iustorum, & curæ sunt
illi, & hereditas eorum
perpetua erit.

19 Non frustrabuntur
spe sua, quando alios
inuoluet temporis in
felicitas, & alijs fame
laborantibus, ipsi satu
rabuntur.

20 Impij peribunt inte
rim, & inimici Domi
ni, non aliter quā a
deps agnorū, qui ado
letur super altare, sinē
cipient, unā cum fu
mo deficient.

21 *Fœnerat impius* 21 *Mutuum accipit im-*
Et non donat, iu- *pius, nec reddet: iustus*
sius autem cum be- *autē misericordia mo-*
nignitate donat. *tus, uitro dat ijs, qui*
opus habent.

22 *Quibus aut hoc* 22 *Quare qui bene pre-*
probabitur possi- *cantur ob iustitiam ei,*
debunt terram: Et *terram possidebūt: qui*
qui hoc execran- *uerō maledicunt, extir-*
tur, extirpabuntur. *pabuntur.*

23 *A Domino diri-* 23 *A Domino dirigen-*
guntur gressus bo- *tur gressus uiri, & uitæ*
ni uiri, Et uiam *genus quodcunq; ele-*
eius amat. *gerit, gratum erit illi.*

24 *Si ceciderit, non sup-* 24 *Si ceciderit, non sup-*
plantabitur: Dominus *plantabitur: Dominus*
enim apprehensa ma- *enim apprehensa ma-*
nu eriget illum. *nu eriget illum.*

25 *luuenis fui, & diu* 25 *luuenis fui, & diu*
uiuendo senex factus *uiuendo senex factus*
sum, nec tamen uidi iu- *sum, nec tamen uidi iu-*
stum desertum, nec se- *stum desertum, nec se-*
men illius laborare in- *men illius laborare in-*
opia uictus. *opia uictus.*

26 *Cum ruit, non* 26 *Cum ruit, non*
corruit: Dñs enim *corruit: Dñs enim*
sustinet manu sua. *sustinet manu sua.*

27 *Puer fui, Et nunc senui, nunquam ta-* 27 *Puer fui, Et nunc senui, nunquam ta-*
men uidi iustum derelinqui, nec semen *men uidi iustum derelinqui, nec semen*
eius querere panem, *eius querere panem,*

PSALMVS XXXVII.

- 26 Etiamſi nunquā
non det per miſe-
ricordiam mutuò,
hinc fit, ut ſemen
eius feliciter rebus
fruatur.
- 27 Fugit malum,
& ſectatur bonum,
& inhabitat in per-
petuum.
- 28 Dñs enim amat
æquanimitatē, neq;
deſerit ſanctos ſu-
os, ſed in perpe-
tuum cuſtodiuntur.
ſemen autem impiorum excindetur.
- 29 Iuſti uerò poſidebunt terram, & in
perpetuum habitabunt ſuper eam.
- 30 Os iuſti meditatur ſapientiam, & lin-

26 Aſidue in omnes mi-
ſericors eſt iuſtus, &
mutuò dat: quare po-
ſteri illius diuitijs abū-
dabunt.

27 Fuge malū, & ſectare
quod bonū eſt, ut poſ-
ſis durare perpetuò.

28 Amat enim Domi-
nus quod æquum eſt,
nec unquam deſeret
ſanctos ſuos, cuſtodia
enim adhibita illis eſt
perpetua, impiorū ue-
rò poſteritas extermi-
nabitur.

29 Iuſti tanquam ſuam
poſidebunt terram, &
inhabitabunt eam diu-
tiſſime.

30 Os iuſti tractabit ſa-
piētiam, & lingua eius
loquetur quæ ad rem

gna eius equitatem loquitur.

31 Lex enim Dei sui in corde eius est, unde non falluntur uia eius.

32 Obseruat impius iustum, & querit eum occidere.

33 Dominus autem non relinquit eum in potestatem eius; neq; ut damnet eum cum iudicat illum.

34 Spera in Domino, & custodi uiam eius, & exaltabit te ut excidium impiorum uideas.

35 Fuit cum uiderem impiū irrobore-

pertinebunt.

31 Doctrina Dei sui stabilitum habet cor, quare stabilis erit, & a lapsu securus pes eius.

32 Obseruat impius iustum, & studiose querit quomodo occidat eū.

33 Sed Dominus non sinet eū opprimi tyrannide illius, nec pmittet eum impietatis conuinci, quando causa eius in iudicio tractabitur.

34 Expecta ergo patienter aduentū Domini, & uiue secundum præscripta illius: quod si feceris, extollet te, & terræ præficiet, & quando impij subuertentur, tu interitum eorum securus aspicias.

35 Vidi impium potē possideas terram, & excidium impiorum uideas.

PSALMVS XXXVII.

re, & surgere sicut
uirentem laurum.

36 Sed ecce dicto ci-
tius nullus erat, cūq;
eum inuestigarem,
non inueniebatur.

37 Custodi integri-
tatem, & quod re-
ctum est contempla-
re, hæc enim postre-
mò homini pacem
conciliant.

38 Cū transgres-
sores simul exter-
minati erunt: impio-
rum enim postrema sunt excidium.

39 Salus autem iustorum à Dño: hic enim
est robur eorum in articulo angustiae.

40 Dominus fert eis opem & eripit eos,

tem, & uirentem, & si-
mitem lauro quæ uiret
perpetuò.

36 Sed paulò pòst obi-
ter præteritui locum in
quo antea florisset il-
le, uerū inueniri nō po-
tuit, euanuerat enim.

37 Sit tibi curæ integri-
tas, & spectā semper id
quod rectum est: cum
enim qui talis est, pax
manet perpetua.

38 Scelerati omnes fun-
ditus subuertentur: exi-
tus impiorum erit mi-
serabilis.

39 Salus proueniet ius-
tis à Domino, fortitu-
do eorum ipse erit tem-
pore afflictionis.

40 Et auxiliabitur eis
Dñs, liberabit inquam

eripit & saluat eos
ab impijs, quoniam
sperauit in eum.

eos ab impijs, & salu-
tem adferet illis, quia
spem suam posuerunt
in eo.

PSALMVS

XXXVIII.

I XXXVIII.

Dñe ne
in furore
tuo arg.

Domine ne
quaeso in fu-
rore tuo arguas me,
neq; in seruire tuo
me corripas.

2 Sagittæ enim tuæ
infixæ sunt mihi, fi-
xa est super me ma-
nus tua.

3 Nihil relinqui-
tur integrū in car-
ne mea ab indigna-
tione tua, nihil inte-
grum in ossibus meis à peccato meo.

1 **N**E quaeso Domi-
ne pro graui
ira, etsi iustissi-
mis de causis aduersum
me concepta sit, casti-
ges me: neque pro bili,
quam ego meis sceleri-
bus moui tibi, animad-
uertas in me.

Iam nunc enim tuæ
sagittæ altè infixæ hæ-
rent in me: & manu tua
prostrasti me.

3 Nihil integrum est
in toto corpore meo,
præ metu quem de te
concepî irato: nihil est
in ossibus meis quie-
tum: propterea quodd
peccator & conscius mi-
hi sum.

- 4 Scelera enim mea
transcendunt caput
meum, & uelut im-
mane pondus gra-
uiora sunt quàm fe-
rendo sim.
- 5 Putent ac tabe-
scunt uomice mea,
à stultitia mea.
- 6 Adflactus & humi-
liatus sum eousq;,
ut omne tempus mi-
hi fastidiosum sit.
- 7 Pleni sunt miseria
lumbi mei, & in me
toto nihil saluū est.
- 8 Fractus & com-
minutus sum uehementer, eiulatum ex-
primit mihi fremitus cordis mei.

Iniquitates superau-
erunt caput meum: & fa-
ctæ sunt grauiiores, qu-
ibus ferendis suffi-
ciam.

5 Putruerunt & recru-
duerunt malè obdu-
ctæ cicatrices mee: pro-
pter insignem stultitiã
meam.

6 Peccati pondere de-
pressus supra modum
humiliat⁹ sum, toto die
habitu lugubri obam-
bulauī tristis.

7 Intestina enim mea
feruenti plaga plena
sunt, quæ sic erumpit,
ut nihil in corpore in-
tegrum reliquerit.

8 Debilitatus sum, &
modis tam miris uulne-
ratus, ut præ intole-
rabili animi cruciatu
uocem ediderim non

9 Domine notum
est tibi omne desi-
derium meum, &
gemitus meus non
te latet.

10 Cor meum palpi-
tat, reliquit me ro-
bur meum, & acies
cū ipsis oculis non
est mecum amplius.

11 Amici & proxi-
mi mei è regione
stabant cum percu-
terer, cognati uerò
longè aberant.

12 Et irruerunt in
me qui insidiantur uitæ meæ: & qui ma-
lum mihi concinnant, fraudes ac dolos
omni tempore excogitant ac meditantur.

humanam, sed rugitum
potius leoninum.

9 Domine notum tibi
est desiderium meum,
& suspirium meum nō
latet te.

10 Cor meum palpi-
tat intra me, destituit
me robur meum, & lu-
men oculorum meorū
non habeo in potestate
mea.

11 Amici olim mei, & fa-
miliares è regione pla-
gæ meæ steterunt: & ui-
cini mei procul à me
fuerunt semoti.

12 Retia expandunt in-
sidentes uitæ meæ, &
studentes incōmodare
mihi, loquebantur sce-
lerata, & fraudes alsī-
duè machinabantur.

- 13 Ego autem uelut
surdus nō audio, &
sum sicut mutus qui
os non adperit.
- 14 Sum sicut homo
qui non audit, &
ob id redarguere
nequit.
- 15 In te enim o Dñe
spero, tu responde=
bis spei meæ Domi=
ne Deus meus.
- 16 Nā istud postulo,
ne meo malo gau=
deāt, neq; lapsu pe=
dum meorū magni=
ficē gratulentur.
- 17 Equidē ad flagrū
paratus sum, & uibices meæ nunquam
- 13 Ego uerō tanquam
surdus audire dissimu=
labam: & factus sum
ueluti mutus non ape=
riens ad respondēdum
os suum.
- 14 Et similis eram uiro
qui nihil audit, nec di=
luit quæ illi obijciun=
tur crimina.
- 15 Ad te enim Dñe anhe=
labam: tu audies suspi=
ria mea Dñe mi deus.
- 16 Valde metuēbā ne
nanciscerentur ipsi an=
sam gloriandi aduer=
sum me: qui quoties uel
tantillū accepissē in=
commodis erigere solēt
cristas suas.
- 17 Causam habebā me=
tuendi, quod ferendis
uerberibus destinatus
essē: quodq; uulnus
meum cogeret circum=
ferre mecum iugiter.

excidunt mihi.

18 Ipse enim scelus
meū fateor, & pec-
catum meum me so-
licitat.

19 Sed hostes mei
salui sunt ac for-
tes, & crescunt qui
me iniuria odio ha-
bent.

20 Quiq; reddunt
malum pro bono,
calumniantur me,
quod bonū sector.

21 Ne igitur de-
seras me Domine
Deus meus: ne lon-

in loco sint res meæ, quare auxilio sis mihi Domi-
ne mi Deus, & ne relicto me in his periculis, tu pro-
cul hinc abscesseris à me.

18 Hoc illud est grane
animi vulnus, quod ini-
quitatem meam non
possum non agnoscere,
dum memet mihi osten-
do: nec dolorem remit-
tere sinit recordatio
peccati mei.

19 Dum ego ad eū mo-
dum affectus sum, ini-
mici mei uiuunt & ua-
lēt: & numero plurimi
persequuntur me, nihil
unquam uel re uel uer-
bo læsi à me.

20 Quin potius ma-
lum reddiderunt mihi
à quo beneficium acce-
perant: aduersati sunt
mihi non alia magis
causa, quam quod uita
mea illorum dissimilis
erat: facere enim bene
fludebam.

21 Vides Domine quo

PSALMVS XXXIX.

gè abeas à me.

22 *Propera ad auxi-
liandum mihi domi-
ne salus mea.*

PSALMVS

XXXIX.

1 *Statuerā custo-
dire uias meas,
quo minus lingua
mea peccarem, ser-
uabā freno os meū,
impius enim obser-
uabat me.*

2 *Cōpescēbar, file-
bam, & obmutescē-
bam, bono quidem
consilio, sed exasperabatur dolor meus.*

3 *Incalescebat cor meum intra me, &
meditando ignis magis incendebatur.*

22 *Cito accurre, ut au-
xilium sis mihi Domine
autor salutis meæ.*

XXXIX

1 *Statui ne uerbo dixi cu-
quidem ullo sine studiū ui-
fructu ansam præ as meas,
bere impijs calumniam ut non
dī: frenum adhibebo
ori meo quandiu nego-
tium mihi fuerit cum
impio.*

*Obmutui penitus,
abstinui etiam bonis,
metuens ne & illa in
calumniam raperent:
quamuis ea taciturni-
tas uehementer auxe-
rit dolorem mihi.*

3 *Concaluit intra me
cor meū, & quā animo
reueluerem, quibus in
malis essem, non aliter
æstuabam, quam si*

Sic ergo lingua dis-
serebam.

4 Indica mihi Do-
mine finem meū, &
modus dierū meorū
quīs nam sit, sciam
quæso quando dese-
cturus sim.

5 Ecce tu constitui
sti dies meos palmi
lōgitudine, & etas
mea tanquam nihi-
lum est corā te : &
certē tota uanitas
est uniuersus homi-
nis status. סלס

6 Nam imagina-
riam uitam ducit
homo, temere tumultuatur, adcumulat,

ignis intra me arderet
qui erumpere cogere
me in uocem hanc.

4 Fac sciam Dñe finem
meum, & numerū die-
rum meorum qui reli-
qui sunt adhuc, ut co-
gnoscam quanto tem-
pore in miserijs uiuen-
dum mihi sit adhuc.

5 Certum est enim, te
ueluti in digitis nume-
ratos habere paucissi-
mos dies meos, et huius
uitæ tēpus apud te rem
esse penitus nihili: reue-
ra enim modis omni-
bus uanissimus est, q̄s
quis est homo, quan-
tūuis uideatur esse ali-
quid. Ita res habet.

6 Etenim in tenebris to-
ta uita sua uersabit q̄s
quis fuerit : & sine fru-
ctu tumultuabit : colli-
get magno studio mul-
ta, nescius interim i cu-

et nescit cui ea cō-
greget.

7 Nunc igitur quid
expectem Domine?
spes mea in te est
sita.

8 Libera itaq; me
de omnibus trans-
gressionibus meis,
et obprobrium ua-
norū ne facias me.

9 Tacebo et non
adperiam os meū,
si tu istud feceris.

10 Aufer à me uer-
bera tua, nā ab in-
grauescēte manu
tua ego consumor.

11 Cum tu hominem propter scelus cum

ius usus congreget ea.

7 Et ego hoc rerum sta-
tu, quid aliud opto Do-
mine, quā ut succur-
ras mihi? à nemine em
subsidiū expecto nisi
à te.

8 Et ut ab omnibus pec-
catis meis liberes me,
nec sinas me fieri ludi-
brio stolidis, & impijs
hominibus.

9 Obmutui non aper-
turus os meum, quōd
scirem ad exercendam
patientiam abs te im-
mitti hæc mihi.

10 Aufer paulisper à
me flagellum tuū, præ
metu enim manus tuæ
propemodum exani-
matus sum.

11 Castigationibus ob
iniquitatem immisisis,
erudire soles hominem:
& absumere, donec
resipiscat, quicquid in

obiurgatione cor-
ripis, iam tabescit
uelut à tineā quan-
tus quantus est, ad-
eò friuola res est
homo. **לל**

12 Exaudi Domine
orationem meam,
clamorem meū au-
ribus cape, ne disi-
miles lachrymas
meas: etiamsi apud
te aduena sim &
peregrinus, sicut
omnes patres mei.

13 Dimitte me facta
gratia, priusquàm
abeam & nullus fiam.

eo eximium fuerat,
quemadmodum tineā
uestimentum consue-
uit: quare nihil nisi
mera uanitas est quis-
quis fuerit homo. Ita
res habet.

12 Audi precationem
meam Domine, & cla-
morem meum auri-
bus hauri: ad fletum
meum ne obsurdescas:
peregrinus enim sum
apud te & alienigena,
quales fuerunt omnes
progenitores mei.

13 Abstine paululum
à flagellando me, ut
uires pristinas recipiā:
priusquàm migrare co-
gar nunquàm reditu-
rus huc.

XL.

I CVM diu expe-
ctauissem Do-
minum, tandem at-
tendit mihi, &
exaudiuit clamorē
meum.

2 Extraxit me de
profundo lacu, & de
luto coeni: statuit in
petrā pedes meos,
& dirigit iter meū.

3 Quare carmen
nouum ori meo in-
seruit, gratiarum
uidelicet actionem
Deo nostro:

4 Ut uniuerſi cōſi-
derent, & metuāt, ac ſperent in Dominū.

5 O felitem uirum qui fiduciā suam in

Sollicitē expectās Expe-
spectaui, donec trans ex-
præberet se mihi pectau
Dominus: & exaudi- Dñm, &
ret clamorem meum. intend.

2 Et extraheret me e
puteo illo calamitoso
& luto sordidissimo,
& constitueret me in
rupe erectum in pedes
meos, uiam mihi præ-
parans, per quam am-
bularem inoffensē.

3 Et immitteret in os
meum carmen, quo
noua decantentur, &
inaudita beneficia Dei
nostri.

4 Videbunt hæc plu-
rimi, & reuerbuntur
Dominum, & credent
se illi.

5 Beatus ille uir, qui
ponit in Domino fi-
duciam suam, nec admi-

Dominum habet,
qui ad fastū se non
conuertit, sed auer=
tit à uanitate.

6 Tu enim Dñe
Deus meus admirā
da facis innumera,
& cōsilia tua apud
nos exēplo carent:
memorare & nar=
rare ea cū instituo,
plura sunt q̄ ut nu=
merari possint.

7 Victimā & sa=
crificiū non amas,
at aurem mihi uel=
licas, holocaustum
& expiationis ho=
stiam non requiris.

ratur eos, qui iactant
uires suas, & seſantur
fluxa hæc, quæ ali=
quid eſſe uidentur, quā
nihil ſint.

6 Plurima designaſti
tu Domine admiratio=
ne digniſſima, & cogi=
tationes quibus ſedu=
lo curas nos, tam ſunt
multæ & mirabiles, ut
nemo hominum intel=
ligere queat, quantum
tibi debeat pro illis: ſi
enim alijs enarrare co=
ner eas, & uerbis pro=
loqui, inueniam plures
eſſe, quā ut numera=
re ſufficiam, nedū uer=
bis explicare.

Sacrificium & ob=
lationem non deſide=
raſti, ſed aures purga=
tas dediſti mihi: holo=
cauſtum & hoſtia, quæ
pro peccato ſolet of=
ferri, non amplius pla=
cent tibi.

8 Dixi ergo, en
ipse ueniā: in prima
pagina libri scri-
ptum est de me,

9 Vt faciam quod
tibi placitum est, o
Deus meus, quod
et mihi probatur:
nam et lex tua in
medio uiscerū meo-
rum scripta est.

10 Prædico iusti-
tiam coram tota ec-
clesia: en labia mea
non cessant Domi-
ne, ut uides.

11 Iustitiā tuam de medio cordis mei non
celo, ueritatē et salutē tuā dico, non dis-
simulo bonitatem et fidem tuam coram

Tum dixi, ecce ego
ipse aduenio, in uolu-
mine libri scriptum est
de me.

9 Facere quod placeat
tibi mi Deus uehemen-
ter cupio, & doctrinā
tuam in penetralibus
pectoris mei descriptā
habeo.

10 Prædicaui iustitiā
in frequētia populi ma-
xima, certē labijs meis
nō peperci: quod & tu
Dñe optime nosti.

11 Iustificationē tuam
non inuidebam alijs,
abscondens eam intra
angustias cordis mei,
constantiam tuam in
promissis, & quā pro-
misisti te allaturū mi-
seris salutē, palām an-
nunciaui, nec destitī

uniuersa ecclesia.

12 Tu ergo Domine miserando ne cesses à me : bonitas & fides tua semper defendant me.

13 Quoniã obruerunt me mala, quorum non est numerus, comprehenderunt me scelera mea, ut nequeã dispicere: plura enim sunt quàm pili capitis mei, & cor meum dereliquit me.

14 Festina Domine ut liberares me Do-

mine, & ad auxiliandum mihi propera,

commemorare plurimis, quia sis benignus, & quàm tutò fidi per omnia possit tibi.

12 Ne nega quæso tu Domine omnimodam illam misericordiam tuam mihi, sed benignitas tua & constantia in seruandis promissis, tutetur me perpetuò.

13 Circundederunt enim me mala innumerabilia: apprehenderunt me iniquitates plures quàm ut eas uisui assequi potuerim: superauerunt numero capillos capitis mei, quare & animus meus destituit me.

14 Dignare quæso liberare me Domine, ad ferendum auxilium mihi accurre.

- 15 Erubescant & 15 Suffundantur, pu-
confundantur citò, dore & ignominia af-
qui quærunť animā ficiantur ad unum o-
meam, ad perden- mnes, qui persequun-
dum eam, retro tur animam meam ut
cedant & adfician- perdant eam: conuer-
tur ignominia qui tantur in fugam spe
mea calamitate gau sua frustrati, noten-
dent. tur infamia, qui uolu-
ptatem capiunt ex ma-
lo meo.
- 16 Vastetur deniq; 16 Pereat, mercede ac-
post confusionem cepta pro ignominia.
suā, qui ogganniūt qua me afficere conati
mibi, ohe, ohe. sunt, & quotquot insul-
tantes dicunt in aduer-
sis meis, euge, euge.
- 17 Gaudeant autem 17 Gaudeant & læten-
& latentur in te tur freti fiducia tua,
omnes qui quærunť quotquot student pla-
te, & qui salutem cere tibi: & dicat iugi-
tuam amant, iugiter ter, magnificat Domi-
dicant, magnifice- nus, quoquot cupidī
tur Dominus. sunt assequendæ salu-
tis tuæ.

18 Ego autē humi-
lis & pauper sum,
Dñe cōsule auxilio
meo, tu enī es libe-
rator meus, Deus
meus ne moreris.

PSAL. XLI.

1 **B**eatus est qui
intelligit
super e-
genum.
Beatus est qui
pauperis ra-
tionem habet, quo-
niā in periculi tem-
pore liberabit eum
Dominus.

2 Dominus custo-
diet eum, saluum &
beatum faciet eum
in terra, neque tra-
det eum in manus
hostium eius.

18 Quanquam autem
pauper ego sum, &
omni humano auxi-
lio destitutus, Domi-
nus tamen curam su-
scipit mei, quare quā
auxilium meum & ser-
uator meus sis tu, oro
te mi Deus, ne prokra-
stineris diutius.

XLI.

Felix ille, qui non
aspersatur affli-
ctum, quin potius
prudenter rem apud
se perpendens sic cogi-
tat, cui nunc ab amico
Deo immittuntur ma-
la hæc, illum eripiet
Dominus e malis gra-
uioribus, quæ alios ma-
nent.

2 Dominus curam ge-
ret illius, & uitæ pristi-
næ restituet, & diuitē
in terra faciet, nec si-
net eū premi tyrānide
hostium suorum.

3 Dominus resti-
tuet eum cum decu-
buerit : tu Domine
commutas omnem
agritudinem eius.

4 Hinc ego quoq;
dico, ô Domine mis-
serere mei, sana ani-
mam meâ, quia pec-
caui aduersum te.

5 Inimici mei dicunt
malè de me, quâdo
moriatur ? ut pere-
at nomen eius.

6 Et siue ingre-
diatur ad inspicien-
dum, siue egredia-
tur, sic loquitur cor
eius, & scelus sibi

Dominus auxiliabi-
tur illi etiam in cubili
ob dolorè decumbenti,
quin & testum illius
totum, angulis undiq;
uentilatis, in ipso mor-
bo uersabis Domine,
ut mollius cubet.

4 Ego in morbo cōuer-
ti me ad te, & dixi,
Dñe miserat te mei,
sana animâ meam, lan-
guet enim ppter ea, qd
peccauerim ego in te.

5 Inimici malè preca-
bantur mihi dicentes,
quando tandem mo-
rietur, & abolabitur
nomen illius?

6 Si fortè fortuna ue-
nit quispiam illorum,
ut uiseret me, loque-
batur fucatè, addebat
sceleri scelus, longè a-
liud habens in animo
quàm in ore : egressus
enim à me foras, lin-
guam aduersum me suo.

accumulet.

7 Aduersum me 7
concurfant simul o=
mnes inimici mei,
& malum consi=
lium aduersum me
capiunt.

8 Hostile uerbū ia
statur inter eos: qui
iacet, non resurget.

9 Sed & sodalis 9
meus, quo unice fi=
debam, quiq; pa=
nem meum edebat,
strenuē insidiatus
est mihi.

10 Tu igitur Do=
mine miserere mei,
& restitue me, ut reddam eis.

more exacuebat.

Vnanimiter aduer=
sum me conspirabant
quotquot erant ofores
mei, aduersum inquam
me, a quo læsi nunquā
fuerant, studiosē cogi=
tabāt quomodo noce=
re possent mihi.

8 Morbus, inquit,
grauissimus corripuit
illū, & decumbere tam
grauiter cœpit, ut nun=
quā ualeitudinē pri=
stinam recepturus sit.

9 Quin & uir cum quo
mihi arctissima fuit fa=
miliaritas, cui fidebam,
qui & meo uisitabat
cibo, sublato pede ue=
lut calce petebat me.

10 Quare tu Domine
horum habita ratione,
miserere mei, & erige
me, ut illis, quod meri=
ti sunt, retribuam.

PSALMVS XLII.

11 Isto sciam quòd
me ames, si hostis
meus non insultet
mihi.

12 Me propter in-
nocentiam meam
quæso fulcias, &
cōstituas coram te
in sempiternum.

13 Collaudatus sit
Dominus Deus Is-
raël ab æterno in
æternum, Amen,
Amen.

PSAL. XLII.

I Q Vemadmo =
dum ceruus
mugit ad riuos a-
quarum, sic clamat aīa mea ad te ô Deus.

11 Per hoc cognoui me
amari abs te, quòd ini-
micus meus causam
non habeat gloriandī
aduersum me.

12 Ego enim in sim-
plicitate mea, porri-
gēte mihi te manū tuā,
perstiti: quare & con-
stituisti me eo loco, ut
semper ē regione tibi
proxime adfuturus sim.

13 Omni laude maior
Dominus Deus Is-
raëlīs ab æterno fuit,
& usque in æternum
erit, Amen, Amen.

Libri primi finis.

XLII.

I Q Vomodo cer- Quēad-
uus anhelare modū de
solet ad riuu- siderat
los aqua plenos, ita ceruus.
anhelat anima mea, ut
perueniat ad te.

2 Sitiuit anima mea
ad Deū: ad Deum
uiuū quando quaeso
ueniam, & adpare-
bo uultui Dei?

3 Vertuntur mihi
lachrymæ meæ, quas
nocte & die fundo,
in cibum, cum dici-
tur mihi quotidie,
ubi est Deus tuus?

4 Hæc mecum re-
puto, & animi mei
mecum æstus effun-
do: quando delibu-
tus proficiscar ut
cū socijs eā domum

Domini, cum exultanti uoce & gratu-
latione, cum festiua ac celebri coetu.

Sitiuit anima mea
Deū, Deū, inquam, for-
tem & ualentē: quando
mihi contingeret, ut in-
tromissus ad te aspici-
ar placido uultu tuo?

3 Fuit mihi fletus pro
cibo die & nocte, quū
dicerent, qui insulta-
bant mihi, ubi nunc est
Deus ille tuus?

4 In memoriā reuo-
cabam quæ olim patri-
bus præstitisti, & effun-
debā intra me animam
meā, memetipsum con-
solans, & futurum spe-
rans, ut liberer aliquā-
do à malis præsentibus,
& hinc transeam
cum multis, & profici-
scar cum illis usque in
domum Dei tali cum
gaudio, quali festus
dies celebrari solet.

5 Quàm delecta es ;
anima mea & con-
turbas me ? spera in
Deum, quoniam fu-
turum est ut pro sa-
lute reddita gratias
agam coram cōspe-
ctu eius.

6 Deijcit se apud
me anima mea ò de-
us, cum subinde re-
cordor tui, à terra
Iordanis, & pusillo
monte Hermonim. 7

7 Abyssus abyssum
inuitauit, cataractæ
tuæ uocem dede-
runt, omnes nimbi
& fluctus tui super me transierunt.

Quoties affligis te
ò anima mea, & tu-
multuaris intra me; spe-
ra bene de Deo, ueniet
enim tēpus, ut ipse pro
sua benignitate eripiat
me ex malis meis, &
ego occasionem habebū
laudandi, & pro acep-
tis ab eo beneficijs,
gratias agendi.

6 Mi Deus, anima
mea cruciat sese intra
me: nec habeo quo me
consoler, nisi recorda-
tione beneficiōrum pa-
tribus nostris exhibitō-
rum iuxta Iordanem,
& à Mizar usque ad
montem Hermon.

Abyssus una aliā
inuitat sono, qualem
edere solent cataractæ
tuæ maximum, fluctus
tui, & malorum undæ
per nos transierunt.

8 Quotidie cōmen-
dat Dominus boni-
tatem suam, ideo
omni nocte laudem
Dei uiui canam.

9 Et dicā Deo pe-
træ meæ, cur obli-
tus es mei? cur tri-
stis incedo dum ho-
stes me adfligunt?
dum ossa mea per-
dunt?

10 Calumniantur
me inimici mei quo-
tidie ad me dicen-
do, ubi est Deus
tuus?

dire ab inimicis meis dicentibus assidue cum risu,
ubi nunc est Deus ille tuus?

8 Pulsis malorū tene-
bris in die, Dominus
decreuit misericordi-
ter agere nobiscū, qua-
re ne hac quidē tribu-
lationibus plena nocte
à laudando illo cessa-
bimus: carmen enim in
laudem illius scriptū,
& precatio ad Deum
omnipotentem, & ui-
tæ autorē, semper erūt
in ore mihi.

9 Persuadet sibi de te,
ō Deus, anima mea,
quod instar rupis fir-
missimæ sis mihi tu:
quousque ergo obliui-
sceris mei, & quousque
ego tristis incedere co-
gar propter afflictionē
inimici?

10 Tolerabilius foret
mihi, si gladium adige-
rent in uiscera mea, q̃
impias cōtumelias au-

PSALMVS XLIII.

II Tu uerò anima
mea citò deiecta es,
& cur conturbas
me: spera in Deum,
nam futurū est, ut
Deo meo iterū pro
reddita salute gra-
tias agam.

PSAL. XLIII.

I **V**Indica me de-
us & defen-
de causam meam de
gente nō sancta: ab
hoīe dolofo & sce-
lerato libera me.

2 Tu enim es o de-
us robur meum, cur
me repellis? cur tri-
stis incedo hostibus me adfligentibus?

II Quorsum affligis te
o anima mea, & quor-
sum tumultuaberis in-
tra me? bene spera de
Deo, fiet enim adhuc
ut gratias agā illi pro
salute coram ante con-
spectum meū allata ab
ipso, q non de dignabit
se gerere pro deo mihi.

XLIII.

I **V**dex meus esto Iudica
deus, & litiga pro me deus,
me contra gentem & discer.
nihil minus quam fan-
ctam, a nīro dolofo &
iniquo libera me.

2 Tu enim Deus au-
tor esse soles omnimo-
dæ fortitudinis mihi,
quare ergo deseruisti
me nūc, & uiribus de-
stituisti me? quousque
lucens assidue obam-
bulo oppressus tyran-
nide hostis?

3 Emitte lucē & ueritatem tuam, iste me ducant & collocent in sanctum montē tuum, & in habitaculum tuum.

4 Ut adeam aram Dei, ad Deum leticiam & exultationem meam, & gratias tibi agam cum cithara ò Deus, deus meus.

5 Cur uerò anima mea deiecta es, & cur me molestas? spera in Deū, quoniam futurū est ut iterum pro salute

3 Immitte lucem tuam & ueritatem tuam, ut ipsa deducant me, & peruenire faciant usque ad montem, quem tua sanctitas inhabitat: imò usq; in ipsa penetralia cubiculi tui.

4 Ut perueniam usque ad altare Dei, imò usque ad ipsum Deum autorem inenarrabilis mihi lætitie, quam & referam ingenuè acceptam tibi citharæ modulatione Deus, animo meo charissime Deus.

5 Quorsum maceras te ò anima mea, & quorsum tumultuaris intra me? expecta patienter quoad uenerit Deus, futurū enim certò scio, ut adhuc laudē illum, quod autor fuerit mihi omnimode, & ante cōspectū meū expolitæ salutis, quodq;

mihī reddita gra-
tias agam deo meo.

PSAL. XLIIII.

1 **A**uribus no-
stris audiui=
mus o Deus, memo-
rantibus patribus
nostris, opera, quæ
cum ipsi uiuerent,
retro temporibus
operatus es.

2 Tu enim manu
tua, eliminatis gēti-
bus, conseruisti eos:
tu perdidisti & ab-
ieciisti populos.

3 Non enim gladio
suo comparauerunt
terram, neq; bra-

non fuerit dedignatus
gerere sese pro Deo
mihī.

XLIIII.

Deus auribus no-
stris audiui=
mus, patres enim no-
stri commemorauerūt
nobis insignia illa, &
digna admiratione o-
pera, quæ temporibus
illorum operatus es, &
temporibus quæ illos
præcesserant, quemad-
modum ipsi illa a pa-
tribus suis acceperant,
bona fide narrauerunt
nobis.

2 Tu omnipotentia
tua gentes extirpasti,
& patres nostros in lo-
ca illarum interuisti:
plurima mala tu intu-
listi populis illis, ut pa-
tres nostros in terras
illorum introduceres.

3 Palam est enim eos
non suo gladio cōqui-

Deus au-
ribus no-
stris.

chium suum salua-
uit eos, sed dextera
tua brachium tu-
um, & lux uultus
tui, quoniam gra-
tia tua persequeba-
ris eos.

4 Tu enim es ille
rex, & Deus no-
ster, qui mittis Iaa-
cob salutem.

5 Te duce hostes
nostros uelut cor-
nu uētilauimus, uir-
tute tua fulti sper-
nebamur qui insur-
gebant in nos.

6 Non enim sperauimus in arcum no-
strū, neq; gladius noster saluauit nos.

fuisse terras illas, nec
brachio suo uictiores e-
ualisse, sed dextera tua
& brachium tuum, &
fauor relucens in uultu
tuo, hæc illis præstite-
runt, non ob aliud q̃
quia libuit tibi benefa-
cere illis.

4 Tu es ille quem meri-
to amo, meus ille rex
Deus, qui dignatus es
tam multis modis be-
nefacere Iacob.

5 Quare freti tuo auxi-
lio aduersarios ueluti
cornu petebamus, fre-
ti potentia numinis tui
prosternebamur quot-
quot insurgere aude-
bant in nos.

6 Non enim in meo
arcu spem ponebam:
nec enim meus gladius
seruare me potuisset.

7 Sed tu saluasti
nos de hostibus no-
stris, & inimicos
nostros confudisti.

8 Te Deum nostrū
collaudemus omni
tempore, & maie-
stati tuæ in perpe-
tuum gratias aga-
mus. **הללו**

9 Nunc autem de-
seris, & obijcis cō-
tumelia, neq; pro-
ficisceris cū exerci-
tibus nostris.

10 In fugam uertis
nos corā hoste, &
inimici nostri conculcant nos.

11 Fecisti nos gregi, qui laniatur, simi-

Sed tu uictoriam tri-
buiſti nobis de aduer-
ſarijs noſtris. & eos qui
odio nos proſequēbā-
tur, dedecore affeciſti
ſpe ſua fruſtratos.

Quōd Deum pro-
pitiū habuerimus, ſe-
rō exultare conſueui-
mus: quare maiestatem
nominis tui Domine
perpetuō celebrabi-
mus. Ita fiet.

9 Sed quī fieri poteſt,
ut nunc deſerueris nos,
& ignominia affeceris
nos, nec egrediaris no-
biſcum, licet ſoles, in
prælium?

10 Coëgiſti nos terga
præbere hoſtibus, &
præda facti ſumus il-
lis, qui odio habebant
nos.

11 Similes nos feciſti

les, & inter gentes
dispersisti nos.

12 Vēdidisti populū
tuum in frequente
mercato, neq; tena-
citer contendisti de
precio eorum.

13 Exposuisti nos
ludibrio uicinorum
nostrorum, risui &
cachinno his qui
circum nos sunt.

14 Fecisti nos fabu-
lam in gentibus, &
fannā in populis.

15 Omni tempore
ignominia nostra ante oculos nostros
est, & pudor uultus nostri operit nos.

16 Propter uocem cōtumeliantis & cōui-

ouibus macstationi de-
stinatis, dispersisti nos
per exteras & à cultu
diuino alienas natio-
nes.

12 Vendidisti populū
tuū nulla pecunia, nec
obulo uno factus es di-
tior ex uēditōe illorū.

13 Exposuisti nos pro-
bro uicinīs nostris, sub
fannationi & ludibrio
fuimus ijs, qui habitāt
circum nos.

14 Fecisti nos fabulam
ethnicis, moto capite ir-
rident nos populi.

15 Assidue nobis uersa-
tur ob oculos cōtume-
lia, pudor faciem occu-
pat totam.

16 Propter contume-
liosam insultantis no-

liantis, propter inimicos graßantes.

17 Hæc omnia usu-
ueniunt nobis, attamen non obliuiscimur tui, & foedus tuum non uiolamus.

18 Cor nostrum non uertitur retro, sed tu declinasti gressus nostros de seminata tua.

19 Comminuisti nos in puluerem ubi draconum sunt cubilia, & mortali umbra operuisti nos.

20 Si obliti fuissetus nominis Dei nostri, & manus nostras ad peregrinum Deum

bis uocem, & probris nos afficientis: & propter inimicum, qui se gloriatur facultatem natum, ut nos tanquam dignos malo affligat.

17 Hæc omnia ferre cogimur, non quod obliti fuerimus tui: uel foedus initum tecum rupimus.

18 Non enim aliud abs te deflexit cor nostrum, nec declinavit gressus noster a uis, quas tu ostenderas nobis.

19 Contriuisti interim nos locis, quibus non homines, sed dracones habitare uidentur, contexisti nos caligine tribulationis usque ad mortem.

20 Si obliti fuissetus nominis Dei nostri,

expandissemus.

21 Iure inquireret
super isto Deus,
ipse enim nouit ab-
dita cordis.

22 Sed propter te
trucidamur omni
tempore, æstima-
mur sicut oues ma-
cello destinatæ.

23 Exurge igitur,
cur stertis Dñe? ex-
pergiscere, & ne
prorsus deseras.

24 Cur uultum tu-
um abscondis? cur
obliuisceris nostræ
tum ad afflictionis,
tū expugnationis?

aut expādissemus ma-
nus nostras imploran-
tes opē ab alio, quā
te uero Deo.

21 Si quippiam tale fa-
ctum à nobis fuisset,
merito Deus pro eiu-
smodi impietate nobis
hæc mala immitteret:
nunc qui nouit etiam
ea, quæ latent in pe-
netralibus cordis, scit
nihil in nobis esse ta-
le, & tamen patimur
hæc.

22 Propter te enim oc-
cidimur assidue, æsti-
mamus non pluris ab
ijs, qui nos occidunt,
quā oues à lanio, dū
mactat eas.

23 Euigila, quousque
stertere uideberis? exp-
giscere, ne ppetuò ne-
glecturus uidearis nos.
24 Quousque faciē tuam
abscondes, tanquam
nullam habeas affli-

PSALMVS XLV.

25 Quoniã depref-
sa est ad puluerem
anima nostra, humi
defixus est uenter
noster.

26 Exurge igitur
fer opem nobis, &
libera nos per boni
tatem tuam.

PSAL. XLV.

I **P**rofundat cor
meum oratio=
nem luculentam, ut
regi recenseam o=
pus meum. Tu lin=
gua mea prompti
scribæ stylus esto.

2 Pulcherrimus ho
minum es, gratia

tionis nostræ & op=
pressionis rationem?

25 Prostrati enim sum⁹
usq; in terrâ, & uenter
noster terræ adhæret.

26 Exurge tandē ut au=
xilieris nobis, & libe=
ra nos pro immēsa be=
nignitate tua.

XLV.

I **E**Rumpit ex cor=
de meo sermo o=
ptimus, quē unā
cum reliquis operibus
meis dedico regi, &
lingua mea non minus
promptē excipit quæ
illi suggerit animus,
quā scribit calamo
is, qui scribendi est pe=
ritissimus.

2 Supra modum for=
mosus es, nec quisquā
ex posteris Adæ con=
ferri tecum ulla ratio=
ne poterit: copiosissi=
ma effusa est gratiosi=
tas in labia tua, ut sit

Eructa=
uit cor
meū uer=
bum bo.

diffusa est per la-
bia tua, adde quòd
Deus beatum te fe-
cit in perpetuum.

3 Accinge renes
tuos ò heros gla-
dio tuo : honore,
gloria & magnifi-
centia tua perru-
pe.

4 Inscende & ue-
here his rebus ue-
lut quadriga, ueri-
tate, fide, mansuetu-
dine & iustitia, &
p oia diriget te mi-
randa dextera tua.

5 Sagittæ tuæ acu-
tæ corda hostiũ re-
gis penetrent, populi abs te sternantur.

sermo tuus gratia sum-
ma conditus : quare &
Deus te diuinis mune-
ribus ornatissimũ red-
didit, quæ nunquam
auferentur à te.

3 Accinge gladium
tuum femori tuo ò po-
tentissime, laudẽ enim
& honorem magnifice
assequeris.

4 Et honorem uirtu-
tibus tuis debitum as-
secutus, tenta quicquid
uolueris, prosperrime
enim cedit tibi: ucheris
predicatione fidei &
mansuetæ iustitiæ, de-
signabit stupenda de-
xtera diuinitatis tuæ,
quæ summo tibi cedet
honori.

5 Vbi sagittæ tuæ ue-
hementer acutæ pene-
trauerint corda olim
hostium tuorum ò rexe-
tum nationes uariæ

- 6 Solium tuum o
Deus, in perpetuū,
et si quid ultra est,
durat, sceptrum re-
gni tui, æquitatis
sceptrum est.
- 7 Amas iustitiam
et iniuriam odi-
sti, idcirco unxit te
Deus, Deus tuus
unguento letitiæ
pre sodalibus tuis.
- 8 Myrrham, Sta-
eten, et Casiam re-
dolet uestis tua: de
domicilijs eburneis
in quibus iucundè uictitas, prodis: regnum
quoq; filia ambitiosa ista tua inhabitant.
- 9 Constat regina ad dexteram tuam in

supplices fient tibi.

6 Solium tuum regiū,
o Christe, Deus hoc se-
culo stabile erit, & fu-
turo usq; in perpetuū:
sceptrū iustitiæ erit sce-
ptrum regni tui.

7 Amantissimus es iu-
stitiæ, & odio psequeris
quicqd est ab æqui-
tate diuersum, quare
unxit te Christe Deus,
Deus tuus oleo fragā-
tiore quā ullum un-
quam sociorum tuorū.

8 Nihil quā myr-
rham, aloē, & casiam
spirant omnia uestimē-
ta tua: ex repositorijs
uestium eburneis, de-
prompta in hoc, ut te
exhilarent illis.

9 Filia regum aderunt

*mundo auri nobi-
liſſimi.*

10 *Eã ſic alloquor,
Aſculta ò filia, in-
ſpice, & aurẽ tuam
præbe, atq; obliui-
ſcere populũ tuum,
et domũ patris tui.*

11 *Rex enim dea=
mat uenustatẽ tuã,
quia ipſe eſt Domi-
nus tuus, & adora=
bis cum.*

12 *Filiæ autẽ Tyri,
& diuites populi,
allatis muneribus
uultum tuum depre-
cabuntur.*

13 *Omnis decor reginæ uſq; ad intima,*

*inter reliquas puellas
nobiles, ſtatuetur tibi
ad dexteram coniunx
ornata auro Ophir o-
ptimo.*

10 *Audi filia, & rem-
perpende, aurem tuam
præbe mihi, ut populi
tui obliuiſcaris, & co-
gnationis paternæ hor-
tanti.*

11 *Captus eſt em̃ amo-
re inſignis ille rex for-
mæ tuæ: eſt autem, ut
ſcias, hic Rex Domi-
nus tuus, dignus cui tu
in genua prouoluta
ſupplex ſias.*

12 *Et ſi nuptiæ proceſ-
ſerint, filia Tyri mune-
ribus amicitiam inire
tecum ſtudebit, uene-
rabuntur te diſſimi-
quiq; in toto populo.*

13 *Variuſ erit ornatus
reginæ regis illius, ſed
non omnium oculis*

& Phrygio opere
oīs uestis eius deau=
rata & acu picta.

14 Ducitur ad regē,
& cognatæ uirgi=
nes post eam tibi
ueniunt ò rex.

15 Adducuntur cum
letitia & exultatio=
ne, adducuntur in
regiam tuam.

16 Pro relictis parē=
tibus tuis ò regina
erunt tibi filij, quos
principes præpo=
nes uniuerso orbi.

17 Memorabo no=
men tuum uniuerse
posteritati, ut & populi te canant in æ-

expositus: animi enī
magis erit, quā cor=
poris: uestis illius auro
intertexta erit artificio
fissimē.

14 Vestibus elegantissi=
me uarietatis perduce=
tur ad regem illū, uirgi=
nes comitabuntur illā:
adducitur iam nunc cū
suis uirginibus regina
tibi ò rex.

15 Perducentur cum
gaudio & summa læ=
titia, penetrabunt usq;
in intimum palatium
regis.

16 In locum patrū tuo=
rum succedent filij ti=
bi longē præstantiores
patribus illis: quos præ=
ficere poteris uniuersæ
terræ.

17 Faciam memorabile
nomen tuum apud po=
steros omēs: ut celebra=
turi sint te usque ad

posteritati, ut & populi te canant in æ-

ternum, & si quid
ultrà est.

consummationē seculi
& in perpetuum.

PSAL. XLVI.

Deus no-
ster refu-
gium &
virtus.

1 Deus refugium
nostrum, &
robur, auxiliū quo-
que inedicibile in
tribulatione reper-
tus est.

2 Propterea non
timemus etiā si mo-
ueatur terra, & de-
uoluantur mōtes in
abyssum maris:

3 Si tumultuentur
& insurgant aquæ
eius, si frendāt mon-
tes per superbiam suam. סלה

4 Flumen enim est quod cum riuis suis

XLVI.

1 Deus fiduciam
nobis suppedi-
tat & robur, ut
est illius mos: sepius enim
auxilio fuisse ijs,
qui in periculis consti-
tuti fuerant, deprehen-
sum est manifestissime.

2 Quare non timebi-
mus etiam si subverta-
tur tota terra, & præci-
pitentur montes in me-
dium mare.

3 Tumultuentur licet
& strepitum edant a-
quæ maris, contremi-
scent montes metu ma-
iestatis illius. Ita fiat.

4 Exterritis alijs flu-
uius amoenissimus in
uarios diductus riuulos

letificat ciuitatem
Dei, sanctum ta=
bernaculum altissi=
mi.

5 Deus in medio
eius est, nihil pa=
tietur, Deus enim
tempestiue opem fe=
ret ei.

6 Tumultuentur
gentes, motus con=
citant regna, & tel=
lus dato fragore co=
tremiscat.

7 Dominus tamen
exercituum nobiscu
est, & refugium no=
strum Deus Iacob.
nbo

exhilarabit ciuitate no=
stram: quam Deus in=
habitat protector no=
ster, & gratissime hu=
medabit loca sancta,
quæ incolit sanctissi=
mus ipse.

5 Ipse Deus in medio
illius nostræ ciuitatis
adeft assidue, & curat
ne uel tantillum concu=
tiatur: auxilio ueniet
quoties opus erit, etiã
ante ipsam aurorã sum=
mo manet.

6 Trepidauerunt gen=
tes, & commota sunt
regna, uocem suam di=
uinæ maiestatis tam
plenam edidit Deus,
ut uiribus suis destitu=
ta fuerit uniuersa ter=
ra.

7 Dominus, in cuius
potestate sunt omnes
exercitus, adeft nobis,
instar firmissimæ ba=
sis est nobis Deus Ia=
cob. Ita res habet.

8 Venite, contem-
plemini opera Do-
mini, quasnam so-
litudines fecerit in-
terra.

9 Bella sustulit us-
que ad terminos ter-
rae, arcum confre-
git, hastam concî-
dit, quadrigas autē
combussit in igne.

10 Adquiescite igi-
tur & cognoscite,
quòd ego sum Deus
sublimis inter gen-
tes, sublimis in uni-
uersa terra.

11 Dominus exercituum nobiscum est, &
refugium nostrum Deus Iacob. סלה

8 Eia contemplamini,
quæso, opera Domini,
ut uideatis, quam ad-
miracione digna desi-
gnauerit in terra.

9 Cessare fecit bella p-
totum orbem & omnes
angulos illius, arcum
cōfregit, sagittas & lan-
ceas p̄didit, currus bel-
licos igne exussit.

10 Hæc si diligēter per-
penderitis, agnoscetis
facile me esse Deum,
qui potestatem habea
in gentes, & in uniuersam
terram.

11 Dominus imperator
omnium exercituum
partium est nostrarum,
inftar firmissimæ ba-
sis, cui tuto inniti pos-
sumus, ipse nobis est
Deus Iacob. Ita
res habet.

1 **O**Mnes populi
plaudite mani-
bus, iubilare deo ex-
ultanti uoce.

2 Quoniam Domi-
nus exelsus, mira-
bilis, & rex ma-
gnus est super uni-
uersam terram.

3 Subiecit nobis po-
pulos, & gētes sub
pedes nostros.

4 Elegit heredita-
tem nostram, deco-
rem Iacob, quem
diligat. **סלה**

5 Ascendit deus cū

1 **Q**uotquot usq̃ Omnes
estis ppli plau-
dite manibus, gen-
tes plau-
dite.
signa lætitię in honorē
Dei edite uoce quan-
tum potestis maximē
hilarari.

2 Dominus enim fa-
ctus est sublimis, & su-
spiciendus: cōstitutus est
rex omnia potēs super
uniuersam terram.

3 Sola prædicatione
Euangelij subiecit po-
pulos nobis, à cultu di-
uino antea alienos: po-
pulos inquam subie-
ctos fecit, & supplices
ad pedes nostros pro-
uolutos.

4 Elegit in heredita-
tem nobis florem præ-
cipuum ipsius Iacob,
quem amauit. Ita res
habet.

5 Ascendit in altum

clangore, Dominus
cum uoce tubæ.

6 Psallite Deo psal
lite: psallite regi no
stro psallite.

7 Quoniã rex uni=
uersæ terræ Deus, 7
psallite cū idustria.

8 Deus gentibus
imperat, deus quo=
que sedet in solio
suo sancto.

9 Principes popu=
lorum collecti sunt 9
ad Deū Abraham,
quoniã super Deos,
terræ protectores,
ultra modum altior
factus est.

Deus, exceptus est cum
iubilo, Dominus ipse
cum clangore tubæ.

Quare psalmis cele=
brate deum: iterum di=
co celebrate regē hunc
nostrum, atque iterum
absque cessatione cele=
brate.

Constitutus enim est
rex omnium, qui terrā
incolunt, Deus: quare
psalmos in ueneratio=
nē illius canite, quot=
quot sapitis.

8 Deus suscepit impe=
rium in gentes, Deus
seder pro tribunali. san=
ctitatis suæ specimen
editurus.

Principes populorū
ultro subdiderunt sese
Deo Abraham: habet
enim potestatem Deus
in fortissimos quosque
totius terræ, & infinitis
modis superior fa=
ctus est omnibus illis.

PSALMVS XLVIII.

PSALMVS

XLVIII.

XLVIII.

Magn⁹
Dñs &
lauda-
bilis.

Magnificetur
et summo-
perè laudetur Do-
minus propter ciui-
tatem dei nostri mō
tem eius sanctum.

2 Mons Zion in cu-
ius Aquilonari la-
tere urbs magni re-
gis, speciosa nym-
pha est, et decus
uniuersæ terræ.

3 Deus protectio-
ne ædium in ea no-
tus est.

4 Nam ecce cū reges aut istic colligun-
tur, aut prætereunt.

Magni sit Do-
minus, & lau-
datur meritò
ab ijs, qui ciuitatem
Dei nostri incolunt,
quæ sita est in monte,
quæ sanctitas illius in-
habitat.

2 Elegans regio, gau-
dium uniuersæ terræ
mons Sion, lateribus
expositus Aquilonis, ci-
uitas regis potentis-
simi.

3 Deus in palatijs ciui-
tatis illius sic notus est,
ut ignorari non possit:
quin hoc ab ipso habe-
ant quòd stabilia sint.

4 Reges ipsi, res mira,
consilio inito congre-
gati, & unà ad ciui-
tatem illam profecti
sunt.

3 Cum cōtemplan= tur modō, sic con= sternantur, attoniti 6 fiunt ac stupent.

6 Sic corripit eos istīc pauor & do= lor parientium.

7 Quomō cū No= ti procella marinas naues comminuit.

8 Hec audiuius & uidimus in ciui= tate Domini exer= cituum, in ciuitate Dei nostri, Deus seruet eam in per= petuum. הללו

9 Exprimimus Deus bonitatem tuam, in medio templi tui.

Quā quū uidissent, animo cōturbati sunt, & metu perculsi.

Terror inuasit eos ipso in loco, & dolor qualis mulierem solet parturientem.

Frañi sunt animo, quomodo tempestate ab orientali plaga ex= orta cōfringi solent na= ues Tharsis.

8 Quemadmodum au= diuimus, inquebant, sic rem se habere co= ram ipsi uidimus in ci= uitate Domini in o= mnia imperium haben= tis, in ciuitate inquam Dei omnium nostrum: Deus ipse ciuitatem il= lam stabiliet in æter= num. Ita fiet.

9 Cum fiducia expe= ctauimus Deus beni=

IO

II

12

13

14

PSALMVS XLVIII.

10 Vt maiestas
tua, ita & laus tua
usque ad terminos
terre pueniat, de-
xtera enim tua ple-
na est iustitia.

11 Latetur mons
Zion, exultent fi-
lie Iuda propter
iudicia tua.

12 Obambulate &
circumite Zion, nu-
merate turres eius.

13 Cōmendate cor-
di uestro muros
eius, & ades eius
extruite, ut narren-
tur posteris.

14 Hic enim Deus,

gnitatem tuā, qui uer-
samur in medio Do-
mus regie tue.

10 Sicut fama nomi-
nis tui ad extremos fi-
nes terre peruenit, ita
& maiestatis tue laus
iustitia plena est dexte-
ra tua: quæcuncq; enim
facis, iustissime facis.

11 Gaudebit mōs Sio,
& exultabunt filij Iu-
dæ, ppter iudicia tua.

12 Circuite Sion, & di-
ligenter contemplami-
ni eam, numerate tur-
res illius.

13 Adhibete animū ad
murū eius, ut diligēter
cognoscatis: considera-
te diligenter, ut quā
sint admiratiōe digna
palatia eius describere
possitis, & relinquere
posteris.

14 Profectō hīc Deus
noster erit Deus perpe-
tuū & ultra, ipse dedu-

PSALMVS XLIX.

Deus noster est in
perpetuum, & si
quid ultra est, ipse
dux noster erit in
sempiternum.

PSALMVS

XLIX.

1 Audite istud **A**udite
hec gētes **2** hęc gētes
auribus. **3** rem prabete omnes
qui habitatis orbē.

2 Imi & summi,
equē diues & pau=
per. **4**

3 Os meum disse=
ret de sapientia, & cor meum intelligen=
tiam meditabitur.

4 Diuertam ad parabolam, & enigma
meum carmine proponam.

cet nos quocunq; pfe=
cti fuerimus, usque ad
finem uitę.

XLIX.

Audite quod di=
cturus sum po=
puli omnes, au=
ribus percipite quot=
quot inhabitatis or=
bem.

2 Et plebei, & prin=
cipes, unā diues cum
paupere.

3 Os meum loque=
tur multa sapienter:
& cogitatio cordis mei
erumpet in uerba pru=
dentia.

4 Adhibebo ad expē=
dendam parabolā au=
rem meam.

PSALMVS XLIX.

- 5 Quî sit ut diem 5 Cur sollicitus ero de-
malum metuam, ut
iniquitas calcanei
mei me circumstet?
- 6 Quia ex his qui 6 Quorum multi
rebus suis fidunt,
& in multitudine
diuitiarum suarum
sefe iactant, 7 Nemo enim potest
uel fratrem suû si uelit,
liberare ullis opibus à
morte, nec offerre Deo
quicquam, quod pro
eius redemptione uelit
suscipere.
- 8 Profecto rarissimè
seruantur, qui diui-
tîjs inhiant, & qui pe-
rit ex eis, peribit per-
petuò.
- 8 Neque precium 8 Viuet quidè in æter-
9 liberationis animæ 9 nû, sed sic, ut ne opta-
eius, ut in perpe-
tuum uiuat, & non
sentiat corruptionem, sed in perpetuum

hoc negatum est.

IO Videre enim est,
ut sapientes æquè
moriantur & per=
eant, ac stulti & stu=
pidi, & opes suas
alienis relinquunt.

II Quamuis pene=
tralia sua, ædes, &
domicilia in perpe=
tuū habitare decre=
uerint, & nomina
sua magna fecerint
super terram, ut ad
posterios durent.

12 Quum homini
haud detur, ut cum
opulentia sua quie=
scat, sed iumentis

10 Quia uidebunt quidam mori sapientes, nihil interesse putabūt inter mortem sapien=
tum & stultorum: quā stulti & bruti homines non moriantur solum sicut sapientes, sed post mortem perpetuū in=
tereāt, destituti omni=
bus illis, quæ hic ma=
gno studio & animæ detrimento congeste=
rant: relinquere enim ea alii coguntur.

11 Sepulchra eorum domus ipsis erunt per=
petuū, & cubilia ipsis in generationem & ge=
nerationem, quum ui=
uerent famæ magis, quæ ad posterios per=
ueniret, studiosi, quam salutis æternæ, no=
mina sua indiderunt terris.

12 Verū fieri non potest, ut eiusmodi

hac in re similis fit.

13 Tale est stultorū
iter, & posterī eo=
rum idem ingre=
diuntur. לְכָל

14 Quos in foueam
redactos, mors ue=
lut gregē depascit
ac subigit: recti ue=
rō in luce erunt:
at istorum thesau=
rus ueterascet, &
habitaculum eorum
erit fouea.

15 Verūtamen ani=
mam meam redimet
Deus de potestate
inferorū, & conso=
labitur me. לְכָל

homo diu in precio
fit: stoliditas enim il=
lius deprehendetur, &
non fiet pluris quā
bestiæ, quibus se simi=
lem fecit.

13 Hic est successus
stultitiæ illorū dignus,
sed & posterī illorum,
qd' ab illis didicerunt,
sequeuntur. Ita fiet.

14 Sicut oves abducen=
tur ad inferos, ubi pa=
bulum erūt morti per=
petuæ, & triumphabunt
de eis iusti tem=
pore matutino cum
summa gloria: robur
enim impiorū peribit,
ubi ad inferos a ma=
gnificis ædibus, quas
hic extruxerant, trans=
lati fuerint.

15 Interim deus libera=
bit animā meam ab eo
cruciātu, q' impios ma=
net: ipse enim me recti=
piet ad se. Ita fiet.

PSALMVS XLIX.

- 16 Ne paucas cūm
ditescit homo, &
cūm augeſcit glo=
ria domus eius.
- 17 Quoniā in mor=
te ſua omnium ni=
hil accipiet, neque
ſequetur eum glo=
ria eius.
- 18 Sed dū uiuit ani=
ma eius beata di=
citur, laudatur cum
ei bene eſt.
- 19 Cū uerò ad ge=
nus patrum ſuorum
abierit, in perpe=
tuum non uidebit
lucem.
- 16 Ne admireſis, &
metuas ſi diues quis fa=
cius fuerit: & ſi ingens
facta fuerit gloria do=
mus eius.
- 17 Quando enim mo=
rietur, nihil eorum au=
feret hinc ſecum, nec
gloria illa comitabī=
tur eum.
- 18 Quia in hac uita
beatus ſibi uſus eſt, &
alios ad idem uitæ ge=
nus hortatus eſt: ut ui=
delicet genio idulgeas
& exemplo eius bene
cures te.
- 19 Ipſe perueniet cum
pernicie animæ ſux
uſque ad patres ſuos,
quorum impietate imi=
tatus eſt: quos inuentu=
rus eſt in denſiſſimis
tenebris nulla unquam
luce illuſtrandis.
- 20 Miſerabilis homī=
cio quum in honore
- 20 Homo cum in precio eſt, non reputat,

sed iumētis cōpara-
tur & simulatur.

PSAL. L.

I Dominus De-
us fortis, ad-
uocata terra ab or-
tu & occasu solis,

2 Et à pulcherri-
ma Zion, loque-
tur, cum maiestate
ueniens.

3 Veniet enim De-
us noster, & non
cunctabitur, uorax
ignis ante ipsum 4
incedet, & circum
eū uehemens turbo.

4 Aduocabit supernè cœlum & infernè
terrā, ut iudicio contēdat cū populo suo.

propter diuitias esset,
nihil intellexit, sed pe-
cudum uitam imitatus
sefe similem fecit illis.

L

D¹eus iudicium
Dominus locu-
tus est, & cōuo-
cauit omnes qui terrā
inhabitant ab ortu so-
lis usque ad occasum.

Deus
deorum
dñs locu-
tus est.

2 Ex Sion uelut oīs
elegantix quædā sum-
ma, illustris apparuit.
3 Veniet Deus noster,
nec perpetuū silebit:
ignis enim uastās præ-
cedet ipsum, & circa
ipsum uento ignis ille
excitabitur, ut ardeat
uehementius.

4 Aduocabit coelos
desuper & terram, iu-
dicaturus populum
suum.

5 Congregemini
mihi, inquit, sancti
mei, socij foederis
mei, quod super
sacrificijs.

6 Hic coeli iustitia
eius pradicabunt,
nam Deus ipse iu-
dex erit. הבד

7 Audi popule mi,
nam loquar, Isra-
el, nam te conte-
stabor ego Deus,
Deus tuus.

8 Num sacrificio-
rum causa redar-
ui te? aut iugis ho-
locausti coram me
offerendi?

Congregate ad me
sanctulos meos, inquit
Dominus, de quibus
tam sum meritis be-
ne, & qui mecum inie-
runt pactum de sacrifi-
candi ratione.

Quod ubi factum
fuerit, coeli palam in-
stum esse Dominum
pradicabunt: est enim
iudex ipse iustissimus.
Ita res habet.

Audi itaque popu-
le mi, & loquar & Is-
rael, te ipsum enim te-
stem adhibebo: nega-
re enim non poteris,
quin Deus, praeipue
autem in te benignus
Deus ego sim.

Non te reprehenden-
dam, quod sacrificio-
rum mihi non obtule-
ris satis: holocaustoma-
ta enim tua assidue co-
ram me praesto sunt,

9 Num à domo
tua taurum postu-
laui, aut de caulis
tuis hircos?

10 Meæ enim sunt
omnes bestia ne-
morum, & millia
iumentorū in mon-
tibus.

11 Notæ sunt mihi
uolucres montium,
& auiculæ agri me
non latent.

12 Si esuriero, non
est ut tibi indicem,
meus enim est or-
bis, & quicquid in
eo est.

Putas ne opus mihi
fore ut impetrē à domo
tua iuuentū aliquē, aut
ex caulis tuis hircos?

10 Falleris si hoc pu-
tas, meæ enim innume-
ræ sunt illæ feræ, quæ
in syluis degunt, pecu-
des præterea quæ errāt
in mille montibus.

11 Exacitè noui genus
omne auium, quamuis
in editissimis mōtibus
nidos suos collocent,
& quicquid animan-
tium usquam in ullis
campis uiuit, in mea
est potestate.

12 His omnibus ego
in primis opus non ha-
beo: & si opus habe-
rem, & esurirem, te
non orarē ut mihi sup-
peditares hæc: orbis
enim totus est meus,
& quicquid toto orbe,
quantūuis uariū sit, cō-
tinetur, meum est.

13 Num bubula car-
ne uescor? aut hir-
corum sanguinem
bibo?

14 Macta Domino
gratiarum actio-
nem, & redde al-
tissimo uota tua.

15 Deinde inuoca
me in tempore tri-
bulationis, & eri-
piam te, ut me ma-
gnifices.

16 Contra uerò im-
pium sic adfatur
Deus: Quamob-
rem prædicas le-
gem meam, & scœ-
dus meum accipis in os tuum?

13 An quisquam nẽ-
strum est tam stultus,
ut putet me taurorum
carnibus uictitare, aut
sanguinem hircorum
potitare?

14 Offer Deo quif-
quis illi placere studes,
animi gratitudinem:&
facile altissimo grata
erunt qualiacunq; fue-
rint sacrificia tua reli-
qua, quæ te oblatum
uouisti.

15 Et si tum implora-
ueris auxilium meum
tempore afflictionis,
sic eripiam te e malis,
ut gratias mihi magni-
fice habiturus sis.

16 Ad impium autem
dixit Deus, qua fronte
tu uerbis enumeras cõ-
stitutiones meas, & pa-
ctum meum quod pe-
pigi cū sanctis uel no-
minare audebis tu?

17 Quū tamen odio
habeas disciplinam,
& post tergum
tuum uerba mea
abijcias?

18 Cū furem na-
ctus es, curris cum
eo, & sors tua cum
adulteris est.

19 Os tuū laxas ad
malū, & lingua tua
dolos concinnat.

20 Sedes & loque-
ris in fratrem tuū,
& in filium ma-
tris tue profers ca-
lumniam.

21 Hæc facis, dū dissimulo, adde quòd me
tui similem putas: sed redarguam te, &

17 Quum odio habeas
omnem rectam admo-
nitionem, & abieceris
uerba mea post tergū
tuum, & ex animo dele-
ueris, licet extremis la-
bris ea crepes.

18 Si enim furem uis-
idisti illi te adiūxisti,
& fieri furti particeps
cupiebas, & socius fa-
ctus es illorum, qui alie-
nas stuprare solēt uxo-
res.

19 Os tuum assuefecit
ad maledicentiā: &
lingua tua cōcinnabat
dolum.

20 Conabar is fratrem
tuū maledicentia per-
dere, & filium matris
tuæ facere infamem ni-
tebaris.

21 Hæc fecisti: & quia
ego ad tempus dissimu-

me in oculos tuos
statuam.

22 Considerate ista
quæso, quibus numi-
nis mentio excidit,
ne quum rapiam desit
vobis qui eripiat.

23 Qui laudem &
gratiarum actionem
maclat, me magni-
ficat, & hac uia
ostendam ei salu-
tem Dei.

PSAL. LI.

1 Misere mei
Deus secundum
bonitatem tuam,
secundum multitudi-
nem miserationum

Misere-
re mei de-
us secun-
dum ma-
gnam mi-
sericordiam.

laui, putabas me simi-
lem tibi hominem sto-
lidum: sed castigabo
te, & disponam ante ocu-
los tuos ordine flagi-
tia tua.

22 Intelligite hoc tan-
dem, quod dico, apud
quos in oblivionem ue-
nit Deus, ne forte ra-
piam, & non sit qui
eripiat.

23 Quicumque mihi ani-
mi offert gratitudinem,
is me uerè honorat, &
recta it ad me, cui ego
ostendam felicitatem pla-
ne diuinam, qua illum
faciam perpetuo bea-
tum.

LI.

1 Misereat te mei
o Deus, pro
genuina beni-
gnitate tua, pro imme-
sa clementia tua dele fla-
gitia mea.

tuarum dele trans-
gressiones meas.

2 Magis ac magis
ablue me à scelere
meo, & à peccato
meo inunda me.

3 Nam transgressio-
nes meas scio, &
peccatū meum nun-
quā excidit mihi.

4 In te solum pecca-
uisse dolet, & malū
in oculis tuis fecis-
se: quapropter ius-
tifica secundū uer-
bum tuum, & mun-
da secundum equi-
tatem tuam.

5 Ecce cum dolore

Iterum atque ite-
rum lauando elue ini-
quitate meam: & à
peccato meo purū red-
deme.

3 Scelera enim mea
agnoui reuersus ad me,
& peccatū meum assi-
duē ob oculos uersatur
mihi.

4 In te, in solum te
peccaui, & abominabi-
le scelus hoc admisi,
non reueritus conspe-
ctum tuum: quare si
hanc iniquitatem mihi
condonaueris, & pro-
missa seruaueris, perfido
mihi meritō equis-
simus iudicaberis, &
in seruandis promissis
constantissimus, & in
damnandis illis qui re-
sipiscere nolunt, iustissi-
mus.

5 Professio non igno-
ras, quantum ad me at-
tinet iniquitatem mihi

natus sum, & cum
peccato cōcepit me
mater mea.

6 Ecce uerò tu si-
ducie firmitate ita
delectaris, ut ab-
strusa sapientiæ do-
cueris me.

7 Lustra me hyssopo, et mūdabor: la-
ua me, & supra ni-
uem dealbabor.

8 Nūcia mihi gau-
diū & letitiam, &
exultabūt ossa, quæ
comminuisti.

po, ueluti consummata expiatione, purus ero: & si
elueris maculam hanc meam, ipsa iterum niue al-
bior fiam.

8 Vbi exhilaraueris me gaudīo & solita lætitia,

esse ueluti genuinam,
& matrem meam pec-
cato obnoxiam fuisse
in ipso calore cōceptio-
nis mee.

Quamquam ergo uir-
tutis carnis impulsu
sceleratissime lapsus sum,
tu fidem tamen & can-
dorem, qui in penetra-
libus pectoris situs est,
maximè amare soles,
à quo nō omnino sum
alienus: non enim tam
malitia hoc scelus ad-
misi, quàm cōcupiscen-
tia uictus: quare ite-
rum occultis inspira-
tionibus docere me so-
lidam sapientiam, si-
cut soles, non dedigna-
beris.

Si ergo expiaueris
scelus hoc meum hyssopo,

- 9 Auerte faciē tuam
à peccatis meis, &
omnia scelera mea
deleas.
- 10 Cor mundū crea
mihi Deus, & spi-
ritum integrum in-
tra me renoua.
- 11 Ne abijcias me de
conspēctu tuo, &
spiritum tuum san-
ctum ne auferas à
me.
- 12 Redde mihi lati-
tiam salutis tuæ, &
spiritu liberali ful-
cias me.
- 13 Et dirigā trans-
gressores in uiam
- tum exultabunt ossa
mea, quæ uulneraue-
ras tu.
- 9 Auerte quæso faciem
tuam à peccatis meis,
& uniuerſas iniquita-
tes meas dele.
- 10 Fac purum sit cor
meum intra me à De-
us, & spiritum illum
ſtabilē renoua in cor-
de meo.
- 11 Ne deſiſtuas me ſo-
lito fauore tuo, nec
ſpiritum illum inſigni-
ter ſanctum auferas à
me.
- 12 Quin potius reſti-
tue mihi gaudiū, quod
de ſalute mihi per te
præſtanda concepi, &
principe illo ſpiritu mu-
ni me.
- 13 Hoc ubi præſtiteris
mihi, ego docebo pec-
catores quibus uijs per-
ueniatur ad te, & pec-
catis grauati meo exē-

tuā, & peccatores
ad te redibunt.

14 Libera me de
cruēto scelere deus,
ō Deus salus mea,
ut celebret lingua
mea iustitiā tuam.

15 Adperi Domine
labia mea, ut os
meum exponat lau-
dem tuam.

Quoniā si ama-
16 res uictimam, red-
derem, sed holo-
causta non oble-
tant te.

Victimæ Dei, spi-
17 ritus contritus, cor
fractum & comminutum: Hæc tu Deus

plo reuertentur ad te.

14 Libera me ab ho-
micidio, quod commisi
Deus, ō Deus autor sa-
lutis meæ, ut cum gau-
dio cantet lingua mea
in signū illam iustitiam
tuam.

15 Aperi Domine la-
bia mea, ut os meum
prædicet laudes tuas.

16 Externis sacrificijs,
etiam si plurima offer-
re coner, non placabe-
ris, neque hostia quæ
altari imponitur, dele-
ctaberis.

17 Sed sacrificia quib-
us placatur Deus, ea
sunt, animus poeniten-
tia fractus, & cor do-
lore concussus & vul-
neratum: hæc a quo-
cunque offerrentur tibi
ō Deus, despicere nun-

non contemnis.

18 Bonitate ergo tua
prosequere Zion,
ut seruentur muri
Ierusalem.

19 Sic enim gratum
tibi fiet uictimis iu-
stitiæ, sacrificio, &
holocausto: sic in-
aram tuā tauri im-
ponentur.

PSAL. LII.

1 **Q**uid te, * o dii
boni, magni
ficas omni tempo-
re, o facinorose gi-
gas? *

2 Cur perniciem
molitur lingua tua, perinde ac nouacula

quàm poteris.

18 Vtere quæso, solita
benignitate tua erga
Sion, ut extruas mu-
ros Ierusalem.

19 Tum grata tibi erūt
sacrificia, quæ signa
sunt iustitiæ internæ,
oblatio uidelicet quæ-
uis, & holocaustū, tunc
rite sacrificaturi impo-
nent super altare tuum
uitulos.

LII.

1 **Q**uid gloriaris,
& multa posse
te putas p ma-
litiam? an ignoras sua
clementia omnipoten-
tem Deum adesse bo-
nis omni tempore?

2 Sermone pestilen-
tem suppeditat scelera-
tus animus linguæ tuæ,
quæ similima est no-
uaculæ acutæ: quum

Quid
gloriaris
in malis.

acuta, quæ dolum
facit?

3 Cur malitiam po-
tius amas quàm ho-
nestatē, mendacium
magis quàm loqui
ueritatem? **לד**

4 Amas enim om-
nes sermones per-
niciosos, o lingua
fraudulenta.

5 Quamobrem,
& Deus funditus
te extirpabit, per-
det, ac è tabernacu-
lo demolietur, & radicem tuam è terra
uiuorum. **לד**

6 Quod cum uidebunt iusti, stupebunt,
& super eo cum risu dicent:

ad refecādam barbā
adhibita, aberrat, & iu-
gulum petit.

3 Amasti malitiam ma-
gis quàm probitatem,
& mendacium magis
quàm loqui id quod
uerum est. Ita res
habet.

4 Amasti omnis gene-
ris imposturas, ut illis
subuertas innoxios, &
linguam habes nil nisi
fraudes edocēam.

Quare omnipotens
Deus subuertet te, per-
det te, extrahet te è ta-
bernaculo, & radici-
tus euellet te de terra
uiuentium. Ita fiet.

6 Videbunt iusti, &
uenerabuntur Deū: te

7 En gigantem qui
non fecit Deum ro-
bur suū, sed in mul-
titudine opum sua-
rum spem posuit, ac
sceleri fidit.

8 Ego autem è fa-
milia Dei, uelut ui-
rens oliua sperabo
in bonitatem Dei
in æternum, & si
quid ultra est.

9 Gratias agā tibi
sempiternas pro his
quæ fecisti, & co-
lam nomen tuum,
quoniā gratum est
apud sanctos tuos.

PSAL. LIII.

autem cum stultis cona-
tibus tuis ridebunt.

Dicent enim, ecce
hic ille est uir, qui non
beneficio Dei fortis es-
se cupiuit: sed fiduciam
habuit in diuitijs, &
sceleribus potentiā as-
fectauit.

Ego interim similis
ero oleæ uirenti, idēq;
in domo Dei: spem e-
nim meam posui in mi-
sericordia Dei, quam
nullo unquam tempo-
re deponam.

Laudibus efferam
te, quia fecisti hoc, &
patēter expectabo cle-
mentiam, quæ respon-
det ipsi nomini tuo,
apud sanctos tuos gra-
tiosissimo.

LIII.

Dixit in
sapiens in
corde
suo.

V Ani dicunt in
cordibus suis, non est Deus: sce-
leribus enim cor-
rupti & abomina-
biles facti sunt, nul-
lus est qui bonum
operetur.

2 Deus cœlo pro-
spexit ad filios ho-
minum, ut uideret,
an esset, qui sciret
ac Deū quæreretur.

Hic quisq; dese-
cerat, simul corru-
pti erant, nullus bo-
num operabatur, ne unus quidem.

4 Nonne manifestum est, quod scelera
faciunt? quod populum meum uelut cibum

Persuasum ha-
bet animo suo
stolidus nullum
esse Deū, corruperunt
& abominabiles fece-
runt sese, nec quisquam
est ex omnibus qui fa-
ciat bene.

2 Deus ē cœlo prospe-
xit, & contemplatus
est posteros Adæ, ut
uideat num sit prudens
quispiam, qui studeat
placere Deo.

3 Singuli defecerunt,
una omnes abomina-
biles facti sunt, nec est
q̄ faciat bene, ne unus
quidem.

4 Ignorare ne potue-
runt scelerati illi, qui
deorant plebeculam
meam, non aliter quā
deorari solet frustum

deuorant? Deum au-
tem non inuocant?

5 Quod metuunt
non metuenda? sed
Deus dissipabit ossa
eorum, qui te oppu-
gnant: Confundes
eos, nam Deus ab-
horret ab eis.

6 Quis dabit de
Zion salutem Isra-
eli? ut cum restituat
Deus captiuitatem
populi sui, exultet
Iacob & letetur
Israël.

PSAL. LIIII.

1 Deus per nomen tuum salua me, &
tua uirtute uindica me.

panis, non hoc licere il-
lis: nihil ne unquam de
Deo legerunt?

Quare pauebunt etiā
ubi pauore non erit o-
pus, Deus enim disper-
det ossa illorū, qui exer-
citus educere conabū-
tur, o Christe, aduer-
sum te: pudore afficies
eos, & infamia, Deus
enim spreuit eos.

6 Utinam Dñs profe-
rat ē Sion omnimodā
illam salutē Israēli pro-
missam, qđ fiet, quādo
Dominus populū suum
liberabit ē captiuitate,
tunc exultabit serio Ia-
cob, & letabit Israēl.

LI III.

Deus pro ma- Deus in
iestate nominis nomine
tui serua me, tuo saluū
& quum potestatem me fac.

- 2 Audi Deus oratio
nem meā, aurē prae-
be uerbis oris mei.
- 3 Quoniā hostes
insurgunt aduer-
sum me, & uiolen-
ti, qui Deum prae-
oculis suis non po-
nunt, quērūt uitam
meam. הוֹדוּ
- 4 Sed ecce Deus
auxilium tulit mihi,
Dominus sustentat
animam meam.
- 5 Reddet malum
inimicis meis, & in
fide sua diminuet
eos.
- 6 Liberaliter ergo
abunde habeas, ulci-
scere iniuriam illatam
mihi.
- 2 Deus audi precatio-
nem meam, aures prae-
be uerbis oris mei.
- 3 Quia etiam alienige-
nae insurrexerunt ad-
uersum me, & homi-
nes saevi magno studio
conati sunt perdere
me: non habita ulla ra-
tione tui o Deus. Ita
res habet.
- 4 Verum quia Deus
auxilio est mihi, & Do-
minus e numero est eo-
rum, qui tutantur ani-
mam meam.
- 5 Ipse retorquet ma-
lum, quod mihi parāt,
in eos ipsos, qui iniuria
afficiunt me: ergo pro
bona quāso, fide tua
in seruandis promissis
subuerte illos.
- 6 Liberaliter sacrifici-
cia offeram tibi, laudi-

sacrificabo tibi, &
collaudabo nomen
tuū Domine, quo=
niam bonum est.

- 7 Nam eripuit me
ex omni tribulati=
one, ut hostes meos
oculus meus despi=
ciat.

PSAL. LV.

- 1 **E**Xaudi Deus 2
orationē meā,
& deprecationem
meam ne auerferis.

- 2 Attende mihi, & 3
exaudi me cum stre
pitu ordientem ac tumultuantem.

- 3 Præ uociferatione hostium, præ in=
festatione impiorum, qui mihi crimina

bus efferam nomē tuū
Domine, bonum est
enim & gratiosum.

Eripuit enim me ex
omni angustia, & eius
beneficio uidit oculus
meus, qualia quisque
uellet in capitalibus ini
micis suis.

L V.

AVres præbe d
Deus precatio=
ni meæ, & ne a=
uerferis quæso preces
meas.

Exaudi
deus ora
tionem
meam ne
de.

Accōmoda te mihi,
& exaudi me, turbatus
sum enim: & præ dolo=
re moueo me nunc huc
nunc illuc, & inter orā=
dum conturbor.

Propter minas ini=
mici, & scuitiam impij,
qui impingere mihi co

obtrudunt, & irati
imminent mihi.

4 Labascit cor me=
um intra me, &
mortis metus irru=
runt in me.

5 Timor & tre=
mor ceciderunt in
me, & horror ope=
ruit me.

6 Et reputo mecu,
ò si dentur mihi alæ
columbinæ, ut auo=
lare & quiescere
possim.

7 En longissimè
profugerem, atque
ad eremum diuiterem.

8 Properarem ad euadendum, uento

nabatur iniquitatem,
& irati insurgere ad=
uersum me.

Cor meum trepida=
uit intra me, & terricu=
lamenta mortis corri=
puerunt me.

Timor & tremor
inuaferunt me, & cir=
cundedit me undique
pauor.

Quare dixi apud me,
utinam dentur mihi
alæ sicut datæ sunt co=
lumbæ, ut auolare mihi
liceat, & alium in lo=
cum commigrare tu=
torem.

Certe procul hinc au=
fugerem, & in locis pe=
nitius desertis habitare
potius, quam inter hos
impios. Ita res habet.

Festinarem fuga sa=
luti meæ consulere, &

סלס

ocys rapido, ac turbine.

9 Dissipa Domine et scinde linguas eorum, quoniam uidi urbem plenam esse iniuria & cōitijs.

10 Quæ nocte & die in muris eius obambulant, in medio autem eius labor & dolor.

11 In medio eius nequitia, non facessit ē plateis eius foenus & fraus.

12 Quòd si hostis meus me calumniaretur, ferendum ducem, si osiores mei supra me eueherentur,

subducere me à periculo uenti uehementis, & tempestatis.

9 Perde Domine & finde linguas eorum, scelere enim & seditio- ne plenam offendi ciuitatem illam.

10 Die ac nocte cingent hæc ciuitatem illam, non aliter quàm moenia ipsa ciuitatē solent: iniquitas & oppressio regnant in illa.

11 Nullum sceleris genus non regnat in medio ciuitatis illius, nec ulla platea ab impostura & dolo immunis est.

12 Non enim ex pfecto inimicus pbro affecit me, tolerabile em esset illud: neque palam hostis erexit sese aduer-

declinare[m] ab eis.

13 Sed tu ò collega,
commilito, & note
mi, cui secreta mea
suauiter credidi.

14 Quo cum do-
mum Dei cum ex-
ultatione adij.

15 Irrue in eos ò
mors, ac uiui ad fo-
ueã abeant, quoniã
malitia in domici-
lijs & penetralibus
eorum regnat.

16 Ego autem ad
Deum clamaui, &
Dñs saluauit me.

17 Vespere, manè
& meridie locutus sum, ac institi, & ex

sum me, cuius uitare
potuiss[et] consortium.

13 Sed tu homo quem
præfeci rebus meis, qui
& ueluti dux fuisti mi-
hi, & arciss[im]a familia
ritate coniunctus.

14 Mutuò enim & sua-
uiter secreta nostra cõ-
municauimus, & in do-
mo Dei uersati sumus
concorditer.

15 Inferet Deus mortẽ
de improuiso illis, de-
scendent ad inferos ui-
ui: regnãt enim nequi-
tiã in tabernaculis il-
lorum, imò in ipsis pe-
netralibus cordium il-
lorum.

16 Ego uerò contra ho-
rum insidias Dei au-
xilium implorabo, nec
Dominus dedignabitur
succurrere mihi.

17 Vespere, manè, &
ipso meridie precabor,

audiuit uocē meam.

18 Redenit uerē animam meam ab his q̄ mihi imminēbant, quoniam cum multitudine aduersum me aderant.

19 Exaudiuit inquit Deus, qui ab aeterno usque in sempiternum regnat, & humiliauit illos, quia non erat spes, quod mutarentur, non enim reuerentur Deum.

20 Misit ergo manum suam in eos, qui peculū suum erāt, & irritum fecit fœdus suum.

& sollicitus ero, quoad uocem meam audierit.

18 Restituet pacem animæ meæ, & liberabit eam à praeliantibus contra me, quamuis pluri sint, qui undiq̄ oppugnant me.

19 Audiet deus, & supplicium de illis sumet, is qui minis illorum nihil commouetur, sed sedet tranquillus & immutatus perpetuo.

Ita res habet. Illi interim dignissimi sunt, qui pereant: nuncq̄ em̄ sceleratum uitæ genus mutabunt, nec Deum reuerentur unquā.

20 Iniecit manum uiolentam in eum, cum quo pacem simulauerat, amicitie uinculo turpiter rupto.

21 Os illorū mitius
est butyro, aquē
cor eorū simulant,
lentiora sunt uer=
ba eorum oleo, cum
sint gladij.

22 Domino igitur
commēda curā tui,
is enim enutriet te,
neq; permittet, ut in=
stus unquā loco mo=
ueatur.

23 Tu uerò Deus
detrabes in puteum
interitus hoīes san=
guinarios, dolo si nō
peruenient ad dimidium dierum suorum:
ego autem in te sperabo.

21 Blādus fecit quiscq;
eorum os suum lacte,
quum tamen praelium
instituerent in animo,
gratiosiores uisi sunt
sermōnes eorū quouis
unguento, cum re ipsa
essent gladij.

22 Reijce in Dominum
sarcinam tuam, nec du=
bita, quin ipse perfectu=
rus tibi sit omnia, qui
nunquā sinet obrui
iustum.

23 Tu interim Domine
præcipitabis illos in pu=
teū interitus: uiri enim
sanguinarij & fraudu=
lenti nō peruenient ad
dimidium uitæ: quare
ego spem meam omnē
collocabo in te.

LVI.

1 **M**iserere mei Deus, est enim qui me conculcat, & sine intermissione oppugnano adfligit.

2 Conculcant me inimici mei omni tempore, multi enim sunt qui me superbe oppugnant.

3 Quocunq; autem momento metus mihi intentatur, in te Domine spero.

4 In Dei uerbo glorior, in Deū spero, neque metuo quid mihi faciat caro.

1 **M**iserere mei Deus, conculcare enim conatus est me homo, qui assidue oppugnans uehementer affligit me.

2 Conculcare conantur me hostes mei omni tempore, qui & pluri sunt, & animo hostili persequuntur me o altissime.

3 Quocunq; tempore timor inuaserit me, ego ad te confugiam, nihil dubitans quin liberaturus me sis a malis.

4 Fretus benignitate Dei, boni consulam quicquid ab illo immittitur mihi, in Deo posui fiduciam meam: quare non timebo quicquid molietur aduersum me caro.

5 Omni tēpore ad-
fligunt res meas,
omnia consilia sua
malo meo capiunt.

6 Alienant, & ab-
strudunt se, uestigia
mea obseruāt, quo-
modo animam meā
capiant.

7 Sed frustra, elab-
etur enim ab eis:
nam tu Deus in ira
populos deijsis.

8 Fugas meas dinu-
meras, lachrymas
meas in utrem tuū
reponis: non ne in
rōnibus tuis sunt?

9 Quocunque die

5 Ipsi assidue quicquid
uel dicere uel facerem,
calumniabātur, stude-
bant modis omnibus
nocere mihi.

6 Conspirabant & in-
sidiabantur ipsi, &
uestigia mea obserua-
bant, studiose hoc age-
tes, ut capiant animam
meam.

7 Erit ne hæc iniqui-
tas impunita illis: ne-
quaquam: sed ueluti
iratus, quāuis tam sunt
multi, ut populos equa-
re numero possent: præ-
cipitabit eos Deus.

8 Quam sepe fugere cō-
pulsus fuerim, tu dilige-
ter numerasti, collige
quæso lachrymas me-
as, & infunde in uitrū
tuum, ut uideas quā
sunt multæ, imò in li-
bro rationum tuarum
scribe eas.

Tandē in fugā con-

inuoco, p̄tinus ter-
ga uertunt hostes
mei, quo certus fio,
quòd deus meus es.

10 In dei uerbo glo-
rior, in domini uer-
bo glorior.

11 In deum spero,
non metuam, quid
mihi faciat homo.

12 Ad te deus uota
mea feram, tibi gras-
tias agam.

13 Eripuisti enim
animā meam à mor-
te, sed & pedes
meos à lapsu, ut in-
cedam coram deo,
in luce uiuorum.

uertentur inimici mei:
quocūq; tempore im-
plorauero auxiliū, fu-
turū scio, ut Deus adsit
mihi.

10 Quare fretus beni-
gnitate Dei, boni con-
sulā quicquid accadat
mihi: fretus inquam be-
nignitate Domini, æ-
quo animo feram quic-
quid eueniat mihi.

11 Deo totū me concre-
didi, quare non metuā
quicquid molietur ad-
uersum me homo.

12 Cōstitui apud me d̄
deus sacrificia, quæ uo-
ueram, offerre tibi, quæ
sic persoluā, ut accepta
referā mea omnia tibi.

13 Eripuisti enim me ē
faucibus mortis certo
certius, pedes meos tu
continuisti, ne laberen-
tur, & uires suppedita
sti, ut possim ambula-
re coram te mi Deus.

PSAL. LVII.

I Misere-
re mei
Deus, mi-
serere
mei, qm.

Miserere mei
Deus, mise-
rere mei, te enim
fidit aia mea, & in
umbram alarū tua-
rum spero, donec
prætereant malicia.

2 Clamo ad Deum
excelsū, ad Deum
q me undiq; p̄ficit.

3 Is cœlo mittet,
& liberabit me op
probrio conculcan-
tis me perpetuò:
mittet inquam per
bonitatem & ue-
ritatem suam.

4 Liberabit animam meam in medio su-

illustratus lumine quo
solent qui uiuant per-
petuò.

LVII.

Miserere mei
Deus, misere-
re mei, de te
em̄ pendet anima mea,
protegar, quæso, sub
umbra alarū tuarum,
quoad præterierit sce-
lerum colluuiēs.

Implorabo auxiliū
Dei altissimi, Dei illi-
us qui perficiet quæ
cepit in me.

Demisit ē summo
cœlo, qui eripiat me
& infamem faciat eum
qui conculcare cona-
tur me. Ita fiet.
demittet inquam Deus
pro benignitate & fi-
de sua aliquem ex alto,
qui liberet me.

4 Versari cogor inter
leones potius quàm

rientium leonū ia=
centem, nempe in=
ter filios hominum,
quorum dentes ha=
ste & spicula sunt, 5
lingua uerò, gla=
dius acutus.

5 Exalta Deus su=
per cœlos, & su=
per omnem terram
gloriam ac maieſta=
tem tuam.

6 Rete enim para=
uerūt pedibus me=
is ad capiendum ani 7
mam meam, fode=
runt ante me fo=
ueam, in quam ipsi incident.

7 Paratum est cor meum Deus, para=
o 4

homines, & dormire
inter furiosos, & ho=
mines, quorum dentes
similes sunt lanceis &
ſagittis, & lingua gla=
dio acuto.

Conspicius appare
t cœlo Deus, & per
uniuersam terram ap=
pareat quanta sit ma=
iestas tua.

6 Rete expanderunt
pedibus meis, tantum
non irretitus fui illo,
foderunt foveam in
uia, per quam iturus
eram, sed ipsi corrue=
runt in eandem illam,
quam foderant in per=
niciem meam. Ita fa=
ctum est.

Optimè animatus
sum Deus, optimè in=
quam animatus sum,
quare & uoce cātabo.

להל

tum cor meum, ut
canā & psallam.

8 Expergiscere
quicquid possum,
expergiscere che-
lis & cithara, ex-
pergiscar ipse quā
maturrimē.

9 Ut in populis te
celebrē Dñe, ut in
gentibus te canā.

10 Bonitatis enim
tuæ magnitudo us-
que ad coelos ptin-
git, & fides tua
usq; ad nubes.

11 Exalta Deus sup
coelos, & super o-
mnem terram gloriā ac maiestatem tuam.

& musicis instrumentis
psalmos modulabor.

8 Expergiscere o ani-
ma mea, expergisce-
re, & profer te nablum
& cithara, ut modula-
tione suavi uel ipsam
excitem auroram.

9 Palam gratias agam
tibi in frequentia po-
puli Domine, canta-
bo laudes tuas, etiam
apud hominū uariarū
nationū multitudinem
maximam.

10 Tam est enim grā-
dis misericordia tua,
ut ad coelos usq; per-
tingat, & maior sit, q̃
distātia hinc ad nubes,
tua in seruandis p̃mis-
sis constantia.

11 Conspicius appare-
re celo Deus, & per
uniuersam terram fac
appareat, quanta sit
maiestas tua.

PSALMVS LVIII.

PSAL. LVIII.

LVIII.

1 **S**I uerè iustitiam
meditamini, qd'
equum est, iudica-
te filij hominum.

2 Sed in corde ne-
quitiam concinna-
tis, in terra manus
uestre ad rapinam
extenduntur.

3 Alienantur impij
ab utero, errant à
uentre, loquentes
mendacium.

4 Furor eorum par
est anguium furo-
ri, & sicut aspis
surda obturant au-
res suas.

ITa ne res habet, Si uerè
ut uos quibus pro- utiq; iu-
uincia iudicandi re- stitiā lo-
cū mādāta est, iustitiā qui.
loquamini, & quæ iu-
sta sunt iudicetis uos
posteri Adæ?

2 Nihil profectō faci-
tis minus, quum sceler-
ra animo struatis po-
testatem nacti in terra,
quamuis iniquitatem
manus uestre pro æq-
tate uenditent, tanq̃
iusta statera uos om-
nia expendatis.

3 Aberrauerunt ab eo
quod rectum est, impij
à tēpore quo primum
editi fuerunt in lucem,
errare cœperunt, ab
utero matris loquen-
tes fucata.

4 Venenum eorum
simile est ueneno ser-
pentis, & callidissimæ
aspidis ultro obsurde-

5 Quæ non exau-
dit uocem incanta-
torum, quantum-
cūq; docta sint car-
mina.

6 Contere ô Deus
dentes eorū in ore
ipsorū, molares ca-
tutorū leonum con-
fringe Domine.

7 Liqueant sicut
aquæ, & sic deflu-
ant, sagittas suas
cum dirigunt, sicut
illæ, cōfringantur.

8 Diffuāt uelut li-
max, & sicut abor-
tiuū scēminæ priusquā solum uidet.

9 Priusquā spina eorum adolescant

scētis & obturātis au-
rem suam.

5 Vt non cogatur au-
dire uocem eorum, qui
murmure suauī fallere
illam conantur, etiam
si incantandi artibus
sint instructissimi.

6 Deus cōminue den-
tes eorum intra os eo-
rū, dentes molares eo-
rum, quibus leonum ca-
tulis similes sunt, con-
fringe Domine.

7 Diffuant sicut a-
quæ natura labiles, sa-
gittæ quas iaculantur
inter uolandū confrin-
gantur.

8 Similes fiant lima-
ci, quæ inter rependū
colliquescit, & aborti-
uo, uel talpæ, quæ non
uidet solum.

9 Priusquā crescant

PSALMVS LIX.

in ramum, repen-
tè uiuos sicut acer-
rimo furore tollat
cos turbo.

10 Sic iustus letabi-
tur, cum uidebit ul-
tionem, & pedes
suos lauabit in san-
guine impij.

11 Et dicet homo,
pfectò merces ma-
net iustum, profe-
ctò est Deus, qui
uindicat terram.

PSAL. LIX.

1 **L**ibera me de
inimicis meis Deus meus, & ab his
qui insurgunt in me, protege me.

2 Libera ab his qui sceleratè agunt, & à

spinæ uestre ò impij
in ramum, in flore
etatis ueluti iratus Do-
minus subuertet eum,
qui dux est uester unà
uobiscum.

10 Gaudebit iustus,
ubi uiderit uindictam,
pedes suos madefaciet
sanguine impij.

11 Et dicet quisquis ui-
derit, utiq; fructum as-
feret iusto iustitia sua,
utique est Deus iudex
eorum, quæ fiunt in terra.

LIX.

1 **L**ibera me ab ini-
micis meis mi me de
Deus, & contra inimicis
illos, qui insurgunt ad-
uersum me, defende
quæso me.

2 Libera me ab ho-
minibus sceleratis, &

Bripe
me de
inimicis
meis.

sanguinarijs homi-
nibus salua me.

3 Nam ecce insi-
diatur animæ meæ,
horribiliter irruunt
in me, nihil trans-
gressum aut pec-
cantem Domine.

4 Citra crimen
properat & accin-
guntur, exurge &
uide ad auxilian-
dum mihi.

5 Quin, tu Domi-
ne Deus exercituū,
Deus Israël, exur-
ge ad mulctandum
omnes gentes, neq;
miseret te omnium sceleratè præuarican-

cōtra sanguinarios tu-
tare me.

3 Ea enim est illorum
hominum improbitas,
ut mihi insonti insi-
dias struxerint, & con-
spirauerint aduersum
me feroces, quos ego
nūquā ulla affeci in-
iuria, nec peccati quicquid
in eos admisi.

4 Quamuis nulla re
læsi sint à me, tamen
currūt, ut noceant mi-
hi, & summo studio
conantur perdere me,
exurge Domine in oc-
cursum mihi, & uide
horum insaniam.

5 Tu ergo Domine
quum Deus sis, & im-
perium habeas in om-
nes exercitus, & Deus
sis populi Israëlitiçi,
exurge ut uisites uni-
uersas gentes, nec mi-
seret te eorum, qui

tium. **הלו**

6 Peruagentur, & circum-
meant urbem
usq; ad uesperam,
& instar canis mur-
murent.

7 Ecce ore suo ob-
ruunt, gladij sunt
in labijs eorū, quis
enim animaduertit
in eos?

8 Nisi tu Dñe ri-
des eos, & contem-
nis omnes gentes.

9 Robur meum tibi
acceptum fero, tu
enim Deus propugnator meus es.

10 Deus, bonitas tua anteuertit me: Deus,
quomodo cum hostibus meis agendum

sunt in malicia obdu-
rati. Ita fiat.

6 Reuertentur ad ue-
esperam, oblatrabunt
tanquā canes, & ciui-
tatem circuibunt.

7 Res mira profectō,
ore & labijs suis gla-
dios loquuntur, nec ta-
men quēquam esse pu-
tant, qui audiat.

8 Sed tu Domine ri-
debis conatus eorū, &
subsannabis cōsilia gē-
tium omnium.

9 Viribus illius aduer-
sarij mei ego te oppo-
nā, qui protector me-
us es Deus.

10 Deus pro sua beni-
gnitate munit me, pri-
usquā illi insulsum
facere possint in me:
& ostendet mihi in

mibi sit, docet me.

11 Ne trucidés eos,

ait, ne populus me-

us negligens fiat.

Dissipa igitur eos

tua uirtute, ac dei

ce illos o scutu no-

strum Domine.

12 Propter pecca-

tū oris eorum, pro-

pter sermonem la-

biorum, atq; super-

biam eorū capian-

tur: propter periu-

ria & mēdacia sin-

guli ducantur.

13 Consume in fer-

uore, cōsume, ut nō

sint, quò uideant

hostibus meis, qualia
uidere uellet quisquam
in suis.

11 Ne occideris subi-

tō eos Domine, ne pe-

nitus in obliuionē ue-

niat hæc ultio tua po-

pulo meo: sed uagari

coge illos de loco ad

locum, fortitudine tua

prosterne illos tu, qui

fortitudo es nostra Do-

mine.

12 Peccatum oris illo-

rum, & sermo labio-

rum illorum meren-

tur, ut ipsi illis eisdem

fastuosis uerbis capian-

tur, abominationes e-

nim & mendacia cre-

pabunt assidue.

13 Finem impone ira-

tus execrationibus il-

lor, sic finem impone,

ut nullæ sint amplius

reliquæ, & sciāt tandē

Deū esse, qui imperium

habeat in Iacob, cuius

us
re
re
Ia
14
cin
us
O
m
15
dū
ina
16
ter
tu
pr
ten
fui
in

usque ad fines ter-
ra, quod Dñs est qui
regnum tenet in
Iaacob. **להל**

14 Peruagentur &
circumeant urbem
usque ad uesperam,
& instar canis mur-
murent.

15 Sic isti ad eden-
dū dissipentur, sed
inanes dormiant.

16 Ego autem can-
tem fortitudinem
tuam, & ocyus de-
prædicem bonita-
tem tuam, tu enim

fuisti protector meus & refugium meum
in tempore angustiae meae.

posterī non angustis,
quemadmodum solent,
limitibus continentur,
sed omnes angulos ter-
rae compleuerunt. Ita
res habet.

14 Conuertentur sub
uesperā, latrabunt tan-
quam canes, & circui-
bunt ciuitatem.

15 Ipsi discurrent de
loco ad locum, ut com-
parent uictum sibi: &
quia nō inuenient, quo
saturentur, cubabunt
famelici.

16 Ego uerò canta-
bo fortitudinem tuam
cum exultatione, sum-
mo mane cantabo be-
nignitatem tuam: fui-
sti enim protectio mi-
hi, & refugium quo tem-
pore periclitabar in-
ter hostes meos.

17 Tibi o robur
meum, psallam. tu=
enim Deus prote=
ctor meus es, Deus
thesaurus meus.

17 Quicquid in me est
roboris, tibi cantando
acceptum feram: tu enim
o Deus protectio mea
es: & tu Deus autor mi
hi es eius boni, quod
in me est.

PSAL. LX.

D¹ Deus, repuli=
sti & fregisti
nos, indignaris no=
bis & auersaris.

Deus re=
pulist
nos &
de.

2 Concussisti & ru=
pisti terram nostram,
refice rupturas e=
ius, nam uacillat.

LX.
D¹ Deus, qui auxilio
tuo destitueras
nos, & disperse=
ras nos propterea quod
iratus fueras nobis,
nunc tandem ira depo=
sita redi ad nos.

3 Ostendisti popu=
lo tuo grauia, po=
tasti nos uino pa=
uoris pleno.

2 Commouisti grauiter
terram, & ueluti hiare
fecisti eam: refice nunc
tandem fissuras illius,
uacillat enim,

4 Sed da queso, ti=

3 Exhibuisti popu=
lo tuo spectacula du=
rissima, potasti nos ui=
no, non quod bibentes
exhilareret, sed moestis=
simos faciat.

4 Dabis ijs qui reue=
rentur te vexillum, ut

mētibus te. signum,
ut sese erigant sub
aduentum equi &
recti. הלו

5 Vt liberentur di-
lecti tui : exaudi &
salua nos dextera
tua.

6 Deus locutus est
in sancto suo, quod
me exhilarat, diui-
dā Sichem, & uallē
Suchot dimetiar.

7 Meus est Galaad, 7
& meus est Ma-
nasses, Ephraim ro-
bur capitis mei, Iu-
da dux meus.

8 Moab augusta ol-

erigant illud cōtra ho-
stes suos, & uiso eo in
fugam conuertantur,
hoc enim facturum te
pollicitus es. Ita res
habet.

Vt eripiantur ē peri-
culis amici tui, tu de-
xtera tua uictoriā ad-
fer, & responde uotis
nostris.

6 Deus promisit per
spiritum sanctum suum
hæc se facturum, quare
ego serid exultabo : di-
uisurus enim sum pro
meo arbitrato See-
chem, & uallem Suc-
coth tanquam meam
dimetiar.

Ad me pertinebit Ga-
laad, meus est Manas-
ses, Ephraim fortitudo
capitis mei, Iuda à con-
silijs & dux meus.

8 Moab olla ablutio-
nis mihi, usque in Idu-
mæam proferam cal-

la mea, ad Idumæā
extendam calceos
meos, Palestini cum
plausu ad me uē-
nient.

9 Quis direxit me
ad urbem munitam?
quis duxit me ad
Idumæam?

10 Nonne tu Deus,
q̄ dereliqueras nos,
neq; proficiscebaris
cū exercitu nostro?

11 Qui nobis opem
fers in angustia, ua-
na enim est huma-
na salus.

12 Sed Dei uirtute rectè geremus rem, ille
enim conculcat hostes nostros.

ceum meum & seruitu-
ti subijciam, Philistæa,
si sapias, ambi amicitia
meam.

9 Quis perducet me us-
que in ciuitatem muni-
tam, quis me perducet
usq; in Idumæam?

10 Nonne tu Deus, qui
auxilio tuo longo nos
tempore destitueras?
nōne tu Deus nūc egre-
dieris in prælium nobi-
scum, & dux eris exer-
citus nostrorum?

11 Tu robur tribue no-
bis ad pellenda pericu-
la: uana est enim salus,
quæ expectatur ab ho-
mine.

12 Auxilio dei desi-
gnabimus fortia, &
ipse cōculcabit uniuersos,
qui opprimere co-
nabuntur nos.

PSALMVS LXI.

PSAL. LXI.

LXI.

1 **E**xaudi Deus
clamorem me-
um, attende ora-
tioni meæ.

2 De quibuscunq;
finibus terræ in an-
gustia cordis mei
ad te clamo, in pe-
trâ editiorē, quā
ego cōscēdere queā,
collocas me.

3 Tu enim es spes
mea, robusta turris
ab hoste.

4 Habitē in taber-
naculo tuo in sempiternum, securus sim
tegumento alarum tuarum. **סלה**

5 Tu enim Deus exaudis uota meæ,

Audi Deus cla-
morem meum, deus de-
prebe aurē tuam
precationi meæ.

2 E terra, quæ longissi-
mo tractu a coelo dissi-
det, ad te clamabo: &
in anxietate animi cō-
stitutus orabo: ut ueluti
in rupem, ad quam
uiribus meis pertinge-
re non potero, perdu-
cas me.

3 Tu enim semper spes
mea fuisti, & instar tur-
ris munitissimæ, contra
hostem.

4 Quare & habitabo
in tabernaculo tuo se-
culis infinitis, & tutus
ero sub umbra alarum
tuarum. Ita fiet.

5 Tu enim Deus exau-

Exaudi
cationē
meam.

et hereditatem tribuis timentibus nomen tuum.

6 Tēpus regi pro-
telabis, ut anni eius
per singulas gene-
rationes durent.

7 Ut in perpetuum
habitēt coram deo,
bonitas et fides cu-
stodiant eum.

8 Sic psallā nomi-
ni tuo in æternum,
ut reddam quoti-
die uota mea.

PSAL. LXII.

Nonne
deus subie-
cta erit.

Attamē Deum
Aunice obserua-

bit aīa mea, ab eo enim pendet salus mea.

disti uota mea: & dedi-
sti omnia, quibus opus
habent iij, qui colūt no-
men tuum.

6 Annos addes annis
regis, quare anni uitæ
illius erunt, non quales
esse solent reliquorum
hominum, sed genera-
tionum infinitarum.

7 Ut securus sedeat
rex ille ppetuo in con-
spectu Dei, benignita-
tem & stabilitatem pa-
ra illi, ut ea seruet illū.

8 Sic fiet ut cantem no-
men tuum perpetuo,
& quæ uoueram uota,
persoluam assidue.

LXII.

M Eritō Deum
patienter ex-
pectat anima
mea, ab ipso enim pro-
ueniet salus mihi.

2 Attamen ille so-
lus rupes & salus
mea est, fulcrū me-
um ut non magno-
pere nutem.

3 Quousq; insidi-
as struitis cuque
uos omnes, ac tru-
cidatis perinde ut
cū paries inclinatus
aut septū diuulsum
deijcitur.

4 Dūtaxat initis cō-
siliū de statu eius
ad deijciendū, men-
dacio delectamini,
ore laudatis et cor-
de execramini.

5 Attamen Deum unicē obseruabit ani-

Ipse enim est instar
rupis mihi, salus mea,
firmamentum meum:
quare nunquā inque-
tabor multum.

3 Quousque homines
insani perdere conabi-
mini eū, qui charus est
Deo, ignari quōd ipsi
mox subuertemini: qui
iam nunc similes estis
parieti ruinam minan-
ti, & septi tantum non
collapsū.

4 Causa certē odij in
uirū illum: ea fuit præ-
cipua, quōd uidebant
illum auxilio Dei cre-
scere, hoc ut impedirēt
stulti, initio consilio sa-
nē ridiculo, subuerrere
illum conabantur: &
quasi falli posset Deus,
ore suo blandiebantur
illi, quum animo uel-
lent pessimē.

5 Verū tu Deum pa-

ma mea, ab ipso enim pendet expectatio mea.

6 Attamen ille solus rupes & salus mea est, fulcrum meum ut non nutem.

7 Deo nititur salus mea, & omnia mea, firmamentum meum, robur meum, & spes mea in Deo est.

8 Sperate in eum populi omni tempore, effundite coram eo corda uestra, Deus spes nostra sempiterna. נְבוֹ

tienter expecta o anima mea: ipse enim tutabitur te contra horum insidias, & salutem quam expectas, adferet tibi.

6 Certo enim certius ipse est mihi istar rupis inaccessibleis hostibus meis, salus mea, firmamentum meum, quare nunc loco meo mouebor.

7 In Deo est salus mea, gloria mea, rupes fortissima ipse est mihi, & spes mea sita est in eo.

8 Fidite illi omni tempore quicquid acciderit vobis, & quotquot usquam estis populi, effundite corda uestra, & omnia consilia veluti in sinum illius: quod si feceritis, sentietis Deum nobis omnibus adfuturum, & tutaturum nos contra omnium insidias. Ita res habet.

9 Attamen filij ho=
minum uani sunt,
mendaces sunt eo=
usq; , ut si in bilan=
cem contra uanita=
tē ponas , ista cun=
ctos simul propen=
deat.

10 Nolite spem lo=
care in iniuria &
rapina, nolite uani=
tati uos dedere : di=
uitiæ si affluant, no=
lite cor adfigere.

11 Semel locutus est
Deus, quod ego ite=
rum atque iterum
audiui, quòd Domi=
ni est robur.

Videte ne spem ue=
strā in ullo homine po=
natis: sunt enim ipsissi=
ma uanitate uaniores,
tā plebei q̃ principes,
quod palam fieret, si
appenderentur in bi=
lance cū ipsa uanitate :
plus enim ponderis in=
esse deprehēderetur ua=
nitati ipsi, q̃ omnibus
illis in altum tamq̃ re=
leuissima sublatiis.

10 Quare fidere nolite
opibus rapina partis,
neq; ob uires, quibus
nūc alijs fortiores uide=
mini, ad stultitiam usq;
uobis placueritis: quin
potius diuitiæ absq; in=
iustitia partæ, si copio=
sæ adfuerint, nolite uos
animo illis affigere.

11 Vnum quiddā lo=
cutus est Deus, sed sæ=
penumero illud audi=
ui, solum Deū esse qui
possit omnia.

12 Quodq; tibi Do-
mine bonitas adest,
quodq; tu Domine
reddis cuique iuxta
opera sua.

P S A L. L X I I I.

Deus Deus me-
us es tu, ad te
mature, adeo uehe-
menter sitit te cum
anima, tum corpus
meum.

2 In terra deserta
& siticulosa pro-
pter aquæ penu-
riam, perinde adpa-
reo coram te atque
in sacra æde, ad contemplandum fortitu-
dinem & gloriam tuam.

12 Ette Dominū natu-
ra esse clemētissimum;
quare & malos male
perdere potes, & tuos
pro tua clementia per-
petuo facere felices.

L X I I I.

Deus, potentissi-
mus mihi Deus
es tu, quare sum-
mo studio manē quæ-
ram te: sitiuit enim te
anima mea, desidera-
uit te caro mea in terra
hac deserta, & propter
inopiā aquæ perpetuæ
siccitatis damnata.

Non aliter q̃ terra
hæc aquam desiderat,
ego te in loco sanctita-
ti tuæ destinato uidere
cupiui, & contemplari
potentiam & maiesta-
tem tuam.

3 Nam bonitatem
tuam hac luce præ=
stantiorem duco, &
labia mea te collau=
dant.

4 Idcirco per om=
nem uitam meam te
celebro, & in no=
mine tuo eleuo ma=
nus meas.

5 Anima mea satu=
ratur, uelut adipe
& pinguedine, quā
os meū exultātibz 6
labijs collaudat.

6 In cubili meo me=
mor tui sum, in ui=
gilijs te meditor.

7 Tu enim fers opē

Melior est enim be=
nignitas, qua tuos pro=
sequeris, ipsa hac cor=
poris uita: quare labia
mea nunquam desinent
laudare te.

4 Hic mihi erit mos
agendi gratias tibi, ut
cum ueneratione nomi=
nis tui ad omnia, quæ
facturus sū, manus ad=
moueam.

5 Non aliter quā si
adipe & pinguedine,
ueluti delicatissimis ci=
bis, tū saginabitur ani=
ma mea, quum labijs
exultatione plenissimis
laudes tuas decantabit
os meum.

6 Quotiescunque me=
mor factus fuero tui,
etiā in lecto, quacunq;
noctis uigilia, animo
cū gratiarū actione te
uoluam & reuoluam.

7 Fuiſti enim auxilio
ſæpiſſime mihi: quare

mihī, & in umbra
alarum tuarum ex-
ulto.

8 Adhærescit tibi
anima mea, fulcit
me dextera tua.

9 Frustra igitur
querunt isti animā
meam, subter ter-
ram enim abibunt.

10 Abibunt ad eam
partem ubi gladius
uastat, fors uulpi-
bus erunt.

11 Rex autem in
Deo letabitur, ex-
ultabunt omnes qui
per eum iurant, sed
obstruetur os loquentium mendacia.

ueluti umbra alarum
tuarum contectus, se-
curus posthac exulta-
bo.

8 Quum cuperet ad-
hærere, & non diuelli
abs te anima mea: tu
apprehendisti me ma-
nu tua, & iunxisti me
tibi.

9 Illi autem aduersarij
mei perdere audēt me,
uerū ipsi citius in in-
fima terræ loca retru-
dentur.

10 Vbi eum qui dux
fuit illorum, proscin-
dent acie gladij, dabū-
tur in prædam sangui-
narijs feris.

11 Ipse autem rex serio
gaudebit se Deum ha-
bere propitium, gloria-
bitur quisquis iuraue-
rit in uerba illius: obtu-
rabitur uerò os illorū,
qui iactant inania.

PSALMVS LXIIII.

PSAL. LXIIII.

1 **E**Xaudi Deus
 1 **E**uocem meam,
 cum nunc oro, ut
 uitam meam hostis
 metu liberes.

2 Tuere me & ab
 occultis artibus ma-
 lignorum, & à fre-
 mitu eorum qui sce-
 lera operantur.

3 Qui linguam su-
 am acut sicut gla-
 dium, intendunt sa-
 gittam suam in rem
 tristem.

4 Vt clam petat in-
 nocentem, ac subito
 tangat eum, nulla enim est apud eos religio.

LXIIII.

AVdi Deus vo-
 cem commemo-
 rationis calami-
 tatum mearum, ut con-
 tra minas, quibus ho-
 sis terret me, tuearis ui-
 tam meam.

2 Absconde me à mul-
 tudine prauorum, se-
 cretò consultantium ad-
 uersum me, & à conspi-
 ratione sceleratorum.

3 Qui exacuerunt non
 aliter, quàm exacui so-
 lent gladij, linguas su-
 as: sagittis, quibus ho-
 stes capitales peti so-
 lent, similis factus est ui-
 rulentus sermo illorū.

4 Vt eo petant ex in-
 sidijs infontem, de im-
 prouiso iaculis suis pe-
 tent eum, nec metuent
 futurum, ut quisquam
 resciscat hæc, & uindi-
 cet.

Exaudi
 Deus o-
 rationē
 meā quā
 deprec.

5 Constituerūt in=
ter se rem iniquam,
collocuti sunt, ut la=
queos clam tendāt,
dicentes: quis uide=
bit eos?

6 Inquirunt pra=
ua cōsilia, toti sunt
in inueniēdo, quisq;
in sinu & pectore
suo.

7 Sed petet eos
Deus sagitta de im=
prouiso, qua plagis
adsicientur.

8 Tunc corruent
in eos linguae eo=
rum, ut contremi=
scat quisquis eos

Animo obfirmato
constituerunt inter se
rem perpetrare execra=
bilem, post multa ultro
citroq; habita uerba,
abscondere decreuerūt
laqueos ea arte, ut ne=
minem fraudem illam
deprehensurū sibi per=
suaserint.

6 Excogitauerunt ua=
rios nocēdi modos: ab
soluerunt consilia sua:
& in unum contule=
runt quicquid ulla di=
ligentia excogitari po=
tuit ab animo huma=
no, etiam summa pru=
dentia prædito.

7 Verum hæc omnia
aduersus Deū nihil fa=
ciūt: quin potius ille ia=
culabit in eos sagittas,
de iprouiso varijs uul=
neribus conficiet eos.

8 Et exprobrauerunt
hæc uidentes eandem
eis illam linguam uiru=
-

uiderit.

9 Tunc intelliget
& narrabit opus
Dei omnis homo,
& prudenter factū
esse dicent.

10 Iustus interim la-
tabitur in Domino,
& sperabit in eum,
& exultabunt om-
nes, qui recto sunt
corde.

PSAL. LXV.

1 **T**ibi ^o Deus tri-
buitur laus in
Zion, tibi reddun-
tur uota.

2 Tu exaudis ora-
tionem, hinc omnis

lentam, quam ipsi in
alios exacerant: atto-
niti facti sunt, propter
subitum illorū casum,
quotquot aderant spe-
ctatores.

Admirabuntur qui-
cunq; uidebunt, & cō-
memorabunt opus hoc
Dei alijs, qui & alia
eius opera hoc exem-
plo docti maiore pru-
dentia expendent.

10 Gaudebit iustus q̄
propitium habeat Do-
minum: securus enim
erit protectione illius
& gloriabuntur quot-
quot candido sunt pe-
ctore.

LXV.

Te manet laus, Te decet
qui Deus es in hymnus
Syon, & tibi Deus in
persoluetur uotum. Syon.

2 Propterea quod tu-
audis preces supplicū
ad te omnis generis ho-

caro ad te uenit.

3 Ratio scelerum
nostrorum supera-
ret nos, nisi tu Do-
mine ueniam dares
transgressionibus
nostris.

4 O beatum quem
elegeris & tibi so-
ciaueris, ut habitet
in atrijs tuis, ut sa-
turetur bonis do-
mus tuæ, sancti tem-
pli tui.

5 Per admirabilem
iustitiā exaudi nos
Deus salus nostra,
spes omnium finiu,
& terræ, & maris immensi.

mines quantumuis car-
nales confluent.

3 Grauiſſimæ iniqui-
tates nostræ superaue-
runt uires cuiusq; no-
strum: quare pro pecca-
tis nostris ut ipse tu fa-
tis facias necesse est.

4 Felix modis omni-
bus ille, quem tu elege-
ris, & tibi propinquū
feceris: habitabit enim
ille in atrijs tuis, & nos
unā perfruemur ele-
gantia domus tuæ, &
sanctimonia regij pa-
latij tui.

5 Dictu mirabile, cūm
simus peccatores, tan-
quam iustos exaudies
nos Deus autor salutis
nostræ, qui spes om-
nium finium es terræ,
& maris extremas oras
incolentium.

6 Qui fortitudine
accintus, montes
sua uirtute format.

7 Compescit aquarum
fremittum, sonitum
undarum earum, & tumultum
populorum.

8 Qui in ultimis
terræ finibus habitant,
metuunt à signis tuis.
Quæ uespere aut manè
prodeunt, læta reddis
ad laudandum.

9 Visitas tellurem,
irrigas eam, & abunde
ditas eam: alueus tuus ò Deus

Deus est, qui sua propria
potentia stabiles facit
montes, qui omni ex parte
cinctus est robore, & modis
omnibus omnipotens.

Qui quoties uult, compescit
tempestatē, quæ exagitantur
maria, & quæ sese attollunt
uassus fluctus illorū, & tumultum
quantumuis multorum
populorum ipse sedat, quom uult.

Cum ueneratione timebunt,
quotquot habitant ullis in
angulis terræ à signis tuis
coelestibus, & illorum
matutino exortu, & uespertino
occasu exhilarabis eos.

Inuististi ipsam terrā
& irrigasti eam, & uariis
modis ditasti eam: diuersa
enim illa flumina benignitate
tuā ò Deus plena erunt.

aquis exuberat, quo
frumentum homini
bus paras, sic enim
ipsa tellus paratur.

10 Sulcos eius ine-
brias, frangis contu-
maces glebas eius,
cum subtilissimis im-
bribus eam mace-
ras, & germen eius
amplificas.

11 Coronas annum
tuis bonis, & orbi-
te currus tui pin-
guedine stillant: stil-
lant pinguedine speciosa pascua, & col-
les exultatione accinguntur.

12 Vestite ouium caule, & ualles tritico
onustæ iubilant & canunt.

aquis, & curabis, ut co-
piose proueniat e terra
pabulum illis, quæ de-
gunt in ea: uber enim
terræ prouentus pro-
prius est ornatus eius.

10 Quare sulcos eius hu-
meda, & glebas eius
occa, imbribus mollè
redde eam.

11 Tanquā corona ex-
ornasti annum pro be-
nignitate tua, quacūq;
iuueris apparebūt in ue-
stigijs tuis signa fertili-
tatis maximæ: quin &
habacula deserti u-
bertate perfruentur, &
colles lætissimo grami-
ne exornabis.

12 Vestiēt gramine pa-
scua gregem, & ualles
abundantes frumento
pinguedine speciosa pascua, & col-
les exultatione accinguntur.

PSALMVS L X V I.

PSALMVS

L X V I.

1 **I**ubilate Deo o=
mnes terræ cul=
tores.

2 **P**sallete magnitu=
dini nominis eius,
reddite ei gloriam
& laudem.

3 **D**icite deo, quàm
stupenda sunt ope=
ra tua, magnitudi=
ne roboris tui, fru=
strantur hostes tui.

4 **O**mnis terra ado=
ret te & psallat ti=
bi, canat nomen tu=
um. **הלו**

5 **V**enite & contemlemmini opera Dei,

exhilarabunt sese, &
cantillabunt.

L X V I.

L Aetitiæ signa e=
dite in honorem
Dei, quotquot
terram incolitis.

2 **C**antate maiestatem
nominis eius, palàm fa=
cite, quàm sit magnifi=
ca dignus laude.

3 **D**icite Deo, quàm su=
spiciendus es propter
opera tua: magnitudi=
ne potentie tue mēda=
ces palàm deprehēden=
tur fuisse in te hostes,
qui diuinitatē non tri=
buebant tibi.

4 **U**niversa terra adora=
bit te, & psalmos cāta=
bit in laudē tuā, carmi=
nibus celebre faciet no=
men tuum. Ita fiet.

5 **V**enite, considerate
opera Dei, & perpen=
dite, quàm admirando

Jubilate
Deo om=
nis terra.

et admirabilia con-
silia eius, supra fi-
lios hominum.

6 Qui mare muta-
bat in aridam, et
flumē pedibus tran-
sibant: tunc letaba-
mur in eo.

Qui uirtute sua
ab aeterno imperat,
oculi eius in gentes
contemplantur. Qui
ab eo deficiunt, non
exaltabunt seipsos.

הלו

8 Laudate populi
Deum nostrum, et
exerite uocem lau-
dis eius.

consilio genus huma-
num gubernet.

Fecit enim ubi pau-
lo ante fuerat ingens
mare, ibi terram nunc
extare aridam: & ubi
ingens antea fluuius
fuerat, ut ibi continuo
posset siccis licuerit tran-
sire pedibus, quæ res in-
credibili nobis, in quo-
rum gratiā id fecerat,
gaudio fuit, & in amo-
rem illius nos accedit.

Imperium habet non
ab alio, sed à se, in to-
tum orbem: oculi eius
diligenter obseruant,
quæ sunt in singulis
nationibus: desertores
Dei non exultabuntur,
quamuis diuersum ipsi
sibi persuaserint. Ita
res habet.

8 Extollite laudibus
quotquot estis populi
Deum hunc nostrum:
& faciet, ut ad quāplu-

- 9 Qui uita donat
nos, & non dat, ut
moueantur pedes
nostri.
- 10 Etiam si probes
nos Deus & explo-
res, quæadmodum ar-
gentum excoquitur.
- 11 Inducis nos in
neruum, & catenam
circumponis lumbis
nostris.
- 12 Imponis uelut in-
mento, homines ca-
pitibus nostris: tran-
simus per ignem &
aquam, sed educis in
refrigerium.
- 13 Venio igitur domum tuam cum holo-

rimos perueniant præ-
conia laudum eius.

9 Qui cōseruauit nos
in uita: nec permisit ua-
cillare pedes nostros.

10 Quamuis probaue-
ris nos Deus, & exami-
naueris nos, quomodo
argentum igne exami-
nari solet.

11 Et induxeris nos in
laqueum, immiseris affli-
ctionem, & molestiam in
lumbos nostros.

12 Et inuexeris nihil
hominem in caput no-
strum, & peruenerimus
usque in ignem, & in
aquam: tandem tamen
ex omnibus his eripu-
isti nos, & produxisti nos
in locum ubi omnium re-
rum copia est summa.

13 Quare ingrediar do-
mum tuam cum holo-
caustomatibus, persoluam

caustis, ut soluam ti
bi uota mea.

14 Quorum me da-
mnant labia mea,
quæq; nuncupauit
os meū, cum in an-
gustia essem.

15 Offero tibi holo-
causta pingua, &
uictimas arietum,
boue & hircis fa-
cio. הלו

16 Adeste & audi-
te, omnes qui time-
tis Deū, dum narro,
quænam fecit animæ meæ.

17 Ad ipsum ore meo clamare soleo, &
intra illud lingua mea ipsum euehit.

18 Perfidia si mihi conscius sum, non

tibi quæ uouerā, quum
in malis uersarer.

14 Quæ distincte pro-
misi labijs meis, & quæ
locutus sum ore meo,
quo tempore male erat
mihi.

15 Holocausta pinguiū
offeram tibi: & cum
suffitu arietes, boues
mactabo cum hircis.

16 Venite & audite, ut
narrem cunctis qui ti-
ment Deum, quanta
fecerit animæ meæ.

17 Ad ipsum ore meo
clamaui, & continuo
animus meus linguæ,
eius beneficio respon-
dens, laudibus extulit
illum.

18 Iniquitatis si tibi

PSALMVS LXVII.

exaudit Dominus.

19 Idcirco exaudi-
uit Deus, & atten-
dit uoci orationis
meæ.

20 Gratia Deo qui
non auertit, neque
orationem meam,
neq; misericordiam
suam à me.

PSALMVS

LXVII.

1 **D**eus misere-
tur nostri, &
benignus sit nobis,
ostēdat uultum suū
nobis. הוה

2 Vt nota sit per orbem uia tua, & sa-
lus tua per omnes gentes.

animus meus conscius
fuerit, non audiet me
Dominus.

19 Certe audiuit me
Deus: & aures præbuit
precationi meæ.

20 Omni laude maior
est Deus, qui non reie-
cit precessionem meā,
nec benignitate sua de-
stituit me.

LXVII.

Deus miserebitur
nostri, & bene-
faciet nobis, pa-
lām lucere faciet fauo-
rē uultus sui erga nos.
Ita fiet.

Deus mi-
seretur no-
stri & be-
nedicat
nobis.

2 Vt cognoscamus ui-
am, qua itur ad te De-
us: beneficium uide-
bit illud redemptionis,
quod impendisti uni-
uersis gentibus.

- 3 Vt collaudent te 3 Accepta tibi referent omnia sua populi Deus: accepta referent tibi sua populi uniuersi.
- 4 Vt latentur & exultet populi, propterea quod equitate regas eos, & nationes per orbem 5 temperes.
- 5 Vt collaudent te 6 populi ô Deus, ut populi omnes collaudent te.
- 6 Benignus sit nobis Deus Deus nobis 7 Sic benedicet nobis Deus, ut exemplo nostro iuitati, religioſe ſter, ut terra det annonam ſuam.
- 7 Benignus ſit nobis Deus, ut metuant eum omnes termini terræ.

PSALMVS LXVIII.

PSALMVS

LXVIII.

1 **S**ine exurgat Deus, iam disper-
gentur hostes eius,
& osores eius con-
spectu eius fugiet.

2 Disijcientur quo-
modo fumus disijci-
tur: nam sicut cera
liquescit ab igne,
sic pereunt impij à
conspectu Dei.

3 Iusti uerò lata-
buntur, & exulta-
bunt sub aduentum
Dei, & præ gau-
dio gestient.

4 Canent Deo, psallent nomini eius,

illum culturi sint uni-
uersi anguli terræ.

LXVIII.

Vbi exurrexe-
rit Deus, subi-
tò dissipabun-
tur hostes illius, & in
fugam conuertentur,
qui odio habuerunt il-
lum, ad solum conspe-
ctum illius.

2 Sicut sine negotio
dispergitur à uento fu-
mus, ita disperges illos
tu: & sicut liquefit ce-
ra igni adhibita, sic pe-
ribunt impij aduer-
te Deo.

3 Econtrario gaude-
bunt iusti: & serio ex-
ultabunt.

4 Cantate Deum, &
psallite in honorem
nominis illius, extol-
lite illum, qui pro uehî-
culo utit nubibus, cui

Exargat
Deus, &
dissipent
inimici
eius.

iter munient ei, qui
sicut sol ad occa=
sum, ad nos deue=
hitur, cui nomen est
Domino, & exul=
tabunt coram eo.

5 Futurus enim
est pater orphano=
rum, & uiduarum uin=
dex, Deus qui san=
ctum suum inhabitat.

6 Deus qui unani=
mes & domi collo=
cat, & uinctos com=
modè educit, cum
interim perfidi in
rerum omnium inopia teneantur.

7 Deus cum proficisceris ante populum
tuum, cum incederes in deserto. סלה

8 proprium nomen Ser=
uator Deus, quare ex=
ultate recepti in gra=
tiam illius.

Pater enim est pu=
pillorum, & iudex ui=
duarum: etiam si sit in
coelo habitaculo san=
ctitatis suae, & 16^{ge} ui=
deatur dissitus a nobis.

6 Deus facit, ut qui pau=
lo ante fuerant soli sine
liberis, nunc habeant
domum familia plenissi=
mam: in libertatem as=
serit, qui uincti fuerant
compedibus ferreis: de=
sertores interim Dei
in locis aridis habita=
bunt rerum omnium
inopia laborantes.

7 Deus quum tu praer=
es populo tuo, & gra=
deris per solitudinem.

- 8 Terra moueba-
tur, cœli defluebant
à facie tua Deus, qui
in Sinai adparuisti,
à facie tua Deus qui
es Deus Israël.
- 9 Deus qui ex libe-
ralitate tua desti-
nas imbrem hære-
ditati tuæ, cumq;
languet, reficis.
- 10 Deinde armen-
tum tuum in ea er-
rat, quod tu Deus
bonitate tua paupe-
ri comparas.
- 11 Domine tu com-
mendas his, quæ de
magno exercitu nunciant mandatum.
- Quod certo certius fa-
ctum est.
- 8 Terra commota est,
cœli sudauerunt pro-
pter præsentiam maie-
statis tuæ ô Deus: quin
& hic Sinai contre-
muit propter præsen-
tem maiestatem tuam
ô Deus, Deus inquam
Israëlis.
- 9 Pluuiam copiosissi-
mam effundes ô Deus,
& hæreditatem tuam,
licet afflictam, tu sta-
bilis.
- 10 Multitudo tuo-
rum requiescet in lo-
co, quem tu designabis
ei, suppetias feres pro
benignitate tua paupe-
ri Deus.
- 11 Dominus suppedi-
tabit efficacẽ sermonẽ
annüciatricibus poten-
tiæ illius admirabilis
& maximæ.

12 Quod reges cum
exercitibus fugiant
& elabatur, quod=
q; domestici spolia
diuidant.

13 Tunc quiescetis
perinde ac flumen
inter ripas, inter
alas columbæ supra
argentum candidæ,
cuius dorsum auri
nitorẽ uincit, quæq;
in aëre pendet.

14 Cum omnipotēs
qui regibus impe=
rat, sic terram con=
stituerit, ut Zal=
mon lacte uelut niue albescat.

15 Basan uerò mons Dei sit, Basan mons

12 Reges potentissimi
fugient, fugient inquit,
& fideles domestici di=
uident spolium.

13 Si huc usque in=
ter fuligine obducias
ollas iacuistis, & tam
atri quàm carbo faci=
estis: eritis posthac tam
candidi, quàm alæ
alicuius columbæ, e=
tiam si argento exor=
nata fuerit, & pennæ
illius eleganter admi=
xtum habeât auri pat=
lorem.

14 Quñ distribueris ô
omnipotens per uarias
provincias, qui regant
eam, tum candidiorem
reddes eam niue, quæ
hucusq; uersata est in
obscurò.

15 Mons Dei, mons Ba=
san, mons est in uaria

PSALMVS LXVIII.

fit, qui casei abundanti-
dantia palleat.

16 Cur inuidetis
montes, caseis abun-
danti, cum Deus a-
met habitare in eo
monte? nam Domi-
nus in perpetuum
habitabit in eo.

17 Currus tui o
Deus myriadum ac
infinitorum millium
sunt, quibus tu Do-
mine ad Sinai ac-
rursus ad sanctum
tuum ueheris.

18 Ascendis in altum,
captiuitate capta,
receptis inter homines muneribus, atque

assurgens iuga mons
Basan.

16 Quare inuidetis re-
liqui quantum uis cli-
uoli montes monti huic,
quem elegit Deus, ut
inhabitaret eum? profe-
cto Dominus hunc mon-
tem inhabitabit per-
petuum.

17 Equitatus Dei cente-
narius est milium, habet
& angelorum milia,
quibus comitatus nunc
huic monti adest Dominus,
sicut olim Sinai cum
sanctimonia.

18 Ascendisti in altum,
asseruisti eos tibi, qui
olim a diabolo capti-
ui detinebantur, acqui-
sisti uaria dona po-
steris Adæ: quin & re-
belles plurimos, & Dei
penitus ignaros in gra-
tiam recepisti, ut uere
dicti nunc possit, ha-

adeo hostibus, ut
habitent cum Do-
mino Deo.

19 Gratia Domino
per omne ævum,
Deo qui nos salu-
taribus beneficijs
obruit. אלה

20 Deo q̄ nobis sal-
uator est, Domino
Deo per quē mor-
tem euadimus.

21 Deo q̄ è diuerso
hostes suos cedit,
capillosumq; uerti-
cē eius qui per faci-
nora sua uadit.

22 Dixit enim Do-
minus, restituam à

bitare inter homines
te seruatore Deum.

19 Quare dignus est, q̄
laudibus extollar. Do-
minus absque ulla in-
termissione, qui tam
est in nos beneficus, ut
onerare nos uideri me-
rito possit, omnipotens
ille Deus, beneficijs
suis. Ita res habet.

20 Omnipotens ille
Deus nobis, quos ele-
git, Deus est omnimo-
dæ salutis autor: in po-
testate enim Domini
est, quencunq; uoluerit
à morte eripere.

21 Procul dubio Deus
uulnerabit caput ini-
micorum suorum: fin-
det caput eius, qui per-
durat in peccatis suis
obstinatus.

22 Dixit Deus, expel-
lam ex Basan hostes
meos, extraham eos
ex insulis, quas occu-

PSALMVS LXVIII.

Bassan, restitutam à
profundo mari:

23 Ita ut pes tuus, &
lingua canum tuo-
rum tingatur sangui-
ne hostium tuorum.

24 Spectabunt uni-
uersi pompam tri-
umphu tui. Deus,
inaccessum. Dei mei
& regis mei, qui
in sancto es.

25 Occurrent can-
tores cum musicis,
cumque puellis tym-
panistris.

26 Quia & in ipsa
ecclesia collauda-
bunt Deum, &

pant in profundissimo
mari sitas.

23 Sic pellam eos il-
lic, ut pes tuus consper-
gatur illorum sangui-
ne: & lingua canum tuo-
rum sanguinem inimi-
corum lambat ab ipso
Domino interfectore.

24 Viderunt pii hos
successus, & agnoue-
runt eos esse abs te: suc-
cessus inquam illos esse
agnouerunt abs te, qui
Deus meus es, & rex
meus insigni sanctimo-
nia præditus.

25 Præcesserunt, quum
gratiæ tibi pro victo-
ria agerentur, hi qui
uoce canunt: hos con-
tinuo sequebantur, qui
instrumentis iudebant
musicis: cingebant au-
tem eos undique puellæ
tympana pullantes.

26 In frequentia homi-
num laudibus extule-

apud fontes te Domine
Israël.

27 Hic paruulus
Beniamin, principi-
bus Iuda, Zebulō,
& Nephtali prae-
rit ac iudicabit eos.

28 Sic statuit Deus
tuus, robur tuum:
confirma Deus qd'
fecisti nobis.

29 Super tēplo tuo
& super Ierusalē,
tibi adferent reges
munera.

30 Ages iumēta a-
rundine, armentum
cū vitulis, hoc est,
gentes calcitrantes

runt Deum, Dominum
laudauerūt posteri Ia-
cob, qui emanauerunt
ueluti ē fonte Israël.

27 Ibi Beniamin par-
uulus sopore corripit,
principes Iuda orna-
mentum illorū, princi-
pes Zabulon, & prin-
cipes Naphthalim.

28 Cōstituit Deus tuus
robur addere tibi: q̄re
perge quæsumus con-
firmare hoc Deus, qd'
cœpisti in nobis.

29 Aliter longē & ma-
gnificentius, q̄ olim in
templo Hierosolimy-
tano, offerrent tibi mu-
nera reges.

30 Vasta multitudinē
lancea armatā, & tur-
bam eorum, qui robu-
stiores habentur inter-
potentem filios, qui &
vitulorum more laci-
uiunt, donec facti sup-
plices tributa tibi pen-

PSALMVS LXVIII.

atq; opibus deditas:
dissipabis populos
qbus praelia placet.

31 Veniet legati de
Aegypto, ingens
Aethiopiae uis ad
Deum curret.

32 Regna terrae can-
tabunt Deo, psallent
Domino. הלו

33 Qui coelis ab
aeterno insidet, &
uocem suam dat, uo-
cem potentem.

34 Tribuite Deo
Israelis fortitudi-
nem, cuius magnificen-
tia & uirtus usque
ad nubes portedit.

dere cupiant: fundi-
tus autem perde po-
pulos, qui bella desi-
derant.

31 Venient ultro opti-
mates ex Aegypto,
Aethiopia festinabit
porrigere manus suas
Deo, & foedus inire
cupient cum eo.

32 Regna uniuersa ter-
rae cantate Deum, &
quam sit Dominus o-
mni laude dignus car-
minibus testamini.
Ita fiet.

33 Dominus qui coelis
coelorum aeternum, quo con-
diti sunt, ueluti pue-
hiculo utitur: ille tribuet
uoci suae uocem forti-
tudinis, & uerbis suis
addet pondus.

34 Tribuite fortitudinem
Deo: in Israel enim ap-
paret, quanti faciendus
sit, & potentiam illius
testantur nubes.

35 Metuendus est 35

Deus de sanctua-
rio suo Deus Isra-
ël, qui dat populo
virtutem ac robur,
Deo gloria.

PSAL. LXIX. 1

1 **S**alua me Deus,
me fac
Dñe, qm
intra-
uerūt. 2

quoniam aque
penetrant ad aiam.

Hereo in pro-
fundo luto, ubi so-
lum nullū est, ueni
in altū pelagus, &
undæ obruunt me.

3 Clamando labo-
ro, raucescit guttur
meū, deficiunt ocu-

li mei suspiciendo ad Deum meum.

Admiratione di-
gnus es ô Deus ppter
hanc habitationū tua-
rum mutationem: Deus
Israëlis ille tribuet ro-
bur, & uires populo,
quare nunquam lau-
dari satis poterit Deus.

LXIX.

Serua me Deus,
quia peruenerunt
undæ malorū us-
que ad animā meam.

2 Demersus sum in lu-
tum, quod fundo peni-
tus caret, & decidi in
profundissimas aquas:
tempestas enim subitō
exorta fluctibus suis
involuit me.

3 Defatigatus sum cla-
mando, exaruit guttur
meum, destituerunt me
oculi mei: dum expecto
aduentum illius Dei,
cuius auxilium expecto
sum toties.

4 Qui me odio habent plures sunt capillis capitis mei: si ne causa, imò mendaciter inualescunt, & opprimunt me inimici mei: & quæ nō sustuli, nūc redere cogor.

5 Deus nota est tibi simplicitas mea, & delicta mea non te latent.

6 Ne quæso pudeant per me, qui in te sperant Domine Deus exercituum, ne quæso aspergatur ignominia per me, qui te querunt o

Plures sunt, quàm capilli capitis mei, qui odio persequuntur me sine causa, & totis uiribus conantur subuere me: qui hostes facti sunt sine causa mihi, quorum furorē nisi compescueris, tãquam rapuerim quæ illorum sunt, quum nihil secerrim minus, restituere tamen cogar ea.

5 Deus tu nostri stultitiam meam, & peccata mea non latent te.

6 Non pudeant quæso propter meum infortunium, qui expectant patienter te Domine, Deus imperium habens in omnes exercitus, non suffundantur pudore propter percutiōem quam patior, illi qui studiosè ambiunt amicitiam tuam

Deus Israël.

7 Tua enim causa
 & obprobrium fe-
 ro, & pudor uultū
 meum operit.

8 Alienus factus
 sum fratribus meis,
 & peregrinus filiis
 matris meæ.

9 Quoniā emula-
 tio domus tuæ tor-
 quebat me, & ob-
 probria calūniantū
 te irruebant in me.

10 Flebā ac ieiunio
 me affligebam, &
 omnia cedebant in
 obprobriū meum.

11 Induebā sacco,

Deus Israël.

Tuo enim iussu hanc
 talem pertuli ignomi-
 niam, ut texerit totam
 faciem meam infamis
 pudor.

8 Homo sceleratus &
 in extremas deportan-
 dus terras, uisus sum
 fratribus meis: & uelu-
 ti indignus, qui cū bo-
 nis consuetudinem ha-
 beam, uisus sum filiis
 matris meæ.

Zelus enim domus
 tuæ comedit me, quia
 summo studio conatus
 sum tueri maiestatem
 tuam, idcirco probra,
 quibus probrosē affe-
 cerunt te, tam me ha-
 bebant malē, quā si
 ipse ego probris illis
 affectus essem.

10 Si quā fletu, & iei-
 unio affligebam me, ipsi
 pbro uerterūt id mihi.

11 Vtebar pro ueste sac-

*sed fabula istis fie-
bam.*

¹² *Iactabant in me
dicteria qui sede-
bant in porta, &
carmina qui ad ui-
num perpotant.*

¹³ *Hic ego bonis
auibus orationem
meā ad te dñe Deus
fundo, ser opem mi-
hi, per immensam
bonitatē tuam cer-
ta salute tua.*

¹⁴ *Eripe me è luto,
ne amplius hære-
scam in eo, da ut li-
berer ab osoribus
meis, & de profunditatibus pelagi.*

co, & factus sum etiam
ob hoc fabula illis.

¹² Pessimè loqueban-
tur de me sedentes in
porta primores ciuita-
tis: carmina compone-
bant de me, qui pota-
bant uinū in tabernis.

¹³ Ego contra hæc om-
nia nihil aliud q̃ pre-
catione mea apud te
hoc egi, ut cito adue-
niat tempus, quo tibi li-
beat succurrere mihi:
mi Deus pro infinita
misericordia tua exau-
di me, & pro fide tua,
qua salutē te allaturum
pollicitus es, succurre
mihi.

¹⁴ Eripe me è luto pri-
usquā penitus demer-
gar: liberer quæso ab
his, qui odio persecū-
tur me: nec malis uelu-
ti profundissimo mari,
obruī sinas me.

15 Ne quæso aquarum undæ obruant me, non deglutiat me uorago, neque constringat super me puteus os suū.

16 Exaudi me Dñe pro bonitate et suauitate tua, pro immensa misericordia tua respice in me.

17 Et ne auertas faciem tuam à seruo tuo, in angustia enī sum, propera, ut auxilium mihi feras.

18 Adpropinqua ad redimendum animam meam, propter inimicos meos libera me.

19 Nota sunt tibi, obprobriū meū, contu-

15 Ne inuoluāt me amplius fluctus aquarū, neq̃ absorbeat me pfundū: neq̃ concludat me puteus coopculo suo.

16 Exaudi me Dñe, copiosissima est em̃ benignitas tua, quare pro multitudine miserationum tuarū respice me.

17 Nec auertas faciem tuam à seruo tuo, sed quia grauissimè affligor, festina respondere uoto meo.

18 Appropinqua ad animā meā, redime eā: & ut succurras mihi, inimicorū meorū te moueant blasphemie.

19 Tu nosti utiq̃ qbus probris, quo pudore, quaq̃ ignominia afficiant me, hi tāto nume-

melia et ignominia
mea, coram te sunt
omnes hostes mei.

20 Obprobrijs con-
tritum est cor meū
ac superatū, expe-
cto commiserescen-
tē, at nemo est: con-
solatores, at non
inuenio.

21 Posuerūt in cibū
meum fel, cumq; si-
tio, aceto potant.

22 Vertatur mensa
eorū ante eos in la-
queum, in retribu-
tionē & scandalū.

23 Hebetes fiant oculi eorum quo mi-
nus uideant, & lumbi eorum perpetuo

ro persecutores mei.

20 Afsidua contume-
lia fregit animum mi-
hi, & ægrum fecit to-
tum me: expectabā qui
misericordia motus cō-
solaretur, sed nullus ad-
uenit, aut qui ægrum
animum nonnihil re-
crearet, sed nullum in-
ueni.

21 Porrexerūt pro ci-
bo mihi fel, & quā siti-
rem pro potu mihi ob-
tulerunt acetum.

22 Apponatur huius-
modi prandium ipsis,
& alligentur illi pran-
dio, ne possint effugere:
hostiæ quibus placari
solet Deus, magis inui-
sos reddant illos.

23 Obscurentur oculi
eorum, ne uideant, &

labantur.

24 Effunde in eos
indignationē tuam,
& furor iræ tuæ cō
prehendat eos.

25 Fiat domicilium
eorum desertum,
& in tabernaculis
eorum non sit ha-
bitator.

26 Quoniam quem
tu percussisti, ultra
persequuntur, &
ad plagas, quas in-
fluxisti, admetiūtur.

27 Repone eis sce-
lera eorum in acer-
uum, & non utantur iustitia tua.

28 Deleantur è libro uiuorum, & inter

lumbos eorum ma-
gis & magis uiribus
destitue.

24 Effunde in eos indi-
gnationem tuam, & ue-
hementi cum ira appre-
hende illos.

25 Palatia eorum fiant
deserta, & in taberna-
culis eorum non sit
quisq; qui inhabitet.

26 Quia quem tu per-
cusseras, ipsi perseque-
bantur: & grauitatem
uulnerū, quibus tu uul-
neraueras me, alijs cum
uoluptate narrabant.

27 Labi sine eos ab ini-
quitate in iniquitatem,
nec eō unquam perue-
niant, ut participes fi-
ant iustitiæ tuæ.

28 Deleātur de libro ui-
uentium, & numero
sanctorum, non adscri-

istos ne scriban-
tur.

29 Me autē tenuem
atq; dolentē prote-
gat salus tua Deus.

30 Ut carmine cele-
brem nomen Dei,
& magnificē gra-
tias agam.

31 Quo Dñs magis
delectatur, q̄ cor-
nutis & ungulatis
tauro ac vitulo.

32 Huc respicite hu-
miles & letemini,
quærite Deū, et ui-
uet anima uestra.

33 Quoniam exaudit pauperes Domi-
nus, & uinctos suos non despicit.

bantur.

29 Interim ego pau-
per sum, & inuolare
affectus, salus tua De-
us sustentet quæso me.

30 Laudabo nomē Dei
carmine, & extollam
illud cum gratiarum
actione.

31 Gratius enim id erit
Deo, quā si bouem
offeram, aut vitulum
cornua producentem,
& ungulas.

32 Viderunt pauperes
& lætati sunt, quot-
quot estis sectatores
Dei, uiuet certo cer-
tius anima uestra.

33 Audit enim paupe-
res Dominus, & eos,
qui causa illius uincti
sunt, non despexit.

34 Laudet illū cœli
& terra, mare &
quicqd̄ serpit in eis.

35 Quia Deus Zio=
nē saluabit, & ur=
bes Iuda seruabun=
tur, habitabūtur ac
posidebuntur.

36 Nam semē seruo=
rum eius posidebit
eam, & qui amant
nomen eius habita=
bunt in ea.

I PSAL. LXX.

Deus in
adiuto=
riū meū
intende.

Deus ad libe=
randum me,

Domine ad opitulandum mihi festina.

2 Erubescant & confundantur qui que=
runt animam meam, retro uertantur &

34 Laudabūt eū cœli &
terra, maria & quæcū=
que natant in eis.

35 Deus enim saluam
faciet Sion, & reedifi=
cabit ciuitates Iudæ,
& habitabunt illic, &
hæreditario iure possi=
debunt eas.

36 Et semen seruorum
illius possidebit eas, &
qui amatores sunt no=
minis illius, pacificē ha=
bitabunt in eis.

LXX.

Deus ut ē malis
Deripias me, Do=
mine ut auxilie=
ris mihi, festina.

Pudescant & infā=
mia notentur, qui per=
dere cupiunt animam
meam, conuertantur in
fugā & pudore suffun=
dantur.

pudeſiant qui malè
cupiunt mihi.

3 Retro uertantur
in hoc, ut erube-
ſcāt qui ogganniūt
mihi ohe ohe.

4 Gaudeant autē &
lætentur in te uni-
uerſi q̄ te quærent,
quiq; amant salutē,
quæ ex te eſt, perpe-
tuò dicāt, Magnifi-
cē cantetur Deus.

5 Equidem humilis
ſum ac tenuis ò De-
us, ſed tu Dñe ad
opitulandū ac libe-
randum me feſtina,
& ne ceſſes,

dātur, quotquot optāt
malum mihi.

3 Conuertantur in fu-
gam, & quantum me-
rentur pudeſiāt, quot-
quot malo meo gau-
dentes, dicunt, euge
euge.

4 Gaudeant uerò &
lætentur, quòd te pro-
pitium habeant, quot-
quot ſectatores ſunt
tui: & dicant aſiduè,
magnificat Deus, quot-
quot deſiderant ſalu-
tis tuæ fieri partici-
pes.

5 Ego uerò pauper
ſum & egenus, mi De-
us feſtina ſuccurrere
mihi, auxilium enim
meum & ſeruator me-
us es tu, quare ne dif-
feras quæſo Domine
diutius.

LXXI.

PSAL, LXXI.

r s

¹ **I**N te Domine ¹
In te Do
mine spe
raui, non
confund.
spero, nō cōfun=
dar in æternum.

² Per iustitiam e=
nim tuam liberat
⁂ eripis me, præ=
bes mihi aurē tuam
⁂ saluas me.

³ Es mihi robu=
sta rupes in quam
semper confugio,
constituisti saluare
me, tu enim es pe=
tra mea ⁂ muni=
mentum meum.

⁴ Deus meus libera me de manu impij,
de manu iniusti ⁂ uiolenti.

⁵ Tu enim Domine Deus, expectatio
⁂ spes mea es à iuuentute mea,

¹ **I**N te Domine sita
est omnis spes mea,
quare ne sinas que=
so, ut ea spe frustrer
unquam.

² Tua iustitia eripe me
ē malis ⁂ libera me:
præbe aurem tuam mi
hi, ⁂ salutis tuæ parti=
cipem fac me.

³ Sis mihi instar rupis
munitissimæ, ut iugiter
tuto obambulare pos=
sim, decreuisti enim ser=
uare me, quum petra
mea sis et munitio mea.

⁴ Mi Deus eripe me à
tyrannide impij, ē ma=
nu iniqua agentis ⁂
uiolenti.

⁵ Quia tu fuisti semper
spes mea domine Deus,

6 Te nitor ab utero, tu de uisceribus matris meæ secreuisti me, hinc omnem laudem meam de te consumo.

7 Velut portentum factus sum multitudi-
dini, tu uerò firma fiducia mea es.

8 Plenum igitur est os meum laude tua, omni tempore gloria tua.

9 Ne abijcias me senili tpe, cū iā uirtus mea me deficit, tu me non deficias.

10 Quoniam hostes mei aduersum me

& fiducia mea ab ipsa infantia usque in ætatem hanc.

6 Tuo præsidio sustentatus sum à tempore, quo in utero conciebar, ab ipsis uisceribus matris tu auulsi me, quare in laudando te meritò sum occupatus assidue.

7 Tanquam rem prodigiosam fugerunt me plurimi, sed tu mihi fiduciam tribuisti firmis-
simam.

8 Quare pleno ore laudabo te, & omni tempore maiestatem tuam cantabo.

9 Ne abieceris me tempore senectutis, & quā destituere me coeperint uires, ne deserueris me.

10 Iam nunc enim cœ-

cogitant, & qui
insidiantur animæ
meæ, simul consul-
tant, dicentes,

11 Deus deseruit
eum, persequamini
ac comprehendite,
quoniā non est qui
liberet eum.

12 Deus ne longè
abeas à me, Deus
meus ad auxilium
meum propera.

13 Erubescant &
deficiant qui ad-
uersantur animæ
meæ, operiantur opprobrio & ignomi-
nia qui quærunt mihi malum.

14 Ego autem semper constem, & augeā

perunt de me loqui ho-
stes mei, & ut insidias
struant mihi, conspira-
uerunt inter se.

11 Dicunt enim, Deus
deseruit eum, si perse-
quimini, comprehen-
detis eum: nec quen-
quam habet qui cona-
bitur eum ē manibus
uestris eripere.

12 Deus ne pcul disces-
seris à me, mi Deus festi-
na succurrere mihi.

13 Pudeant & absu-
mantur, qui aduersan-
tur mihi, contegantur
undiq; pudore, & infam-
ia quotquot student
afficere malo me.

14 Ego interim assidue
& patienter expecta-
bo, & maiore studio
quàm antehac unquā.

omne laudem tuam.

15 Os meum celebret
iustitiam tuam, &
omni tempore salu-
tem tuam, quarum
ego modum ignoro.

16 Introeam Domi-
ne Deus ad comme-
morandum poten-
tiam & iustitiam
tuam solius.

17 Tu enim Deus
à puero usque ad
hanc ætatem doces
me prædicare mira-
cula tua.

18 Ne igitur senem
& canum deferas
ò Deus, quò minus

cantandis laudibus tu-
is incumbam.

15 Os meum comme-
morabit integritatem
tuam, & salutem mihi
abs te allatam, quamuis
tot extent in me & tan-
ta beneficia, ut nume-
rum ignorem.

16 Quicquid unquam ag-
grediar, fretus omnipo-
tentia Domini Dei ag-
grediar: in memoriam
reuocabo omnibus, &
celebrem faciam inte-
gritatem tuam, tuam
inquam solius.

17 Deus docuit me ab
ineunte ætate usque nunc,
quare nunquam desinam
palam facere, quæ desi-
gnasti tu plurima & ad-
miratione dignissima.

18 Neque ergo in senio,
neque ætate decrepita
deseras me, quin ad sis
potius sicut hucusque,
quoad indicauero bra-

adnuntiem posteri-
tati brachiū tuum,
& omni qui nasci-
turus est, potentiam
tuam.

19 Deinde & iusti-
tiam tuā Deus, qua
res magnas perfeci-
sti, in altum extol-
lam Deus, quis simi-
lis tibi?

20 Qui ostendisti
mihi tribulationes
ac mala multa, rur-
sus autem restituisi

me, & de infimo terræ iterū erexisti me.

21 Auxisti honoribus, ac uicissim conso-
latus es me.

22 Quapropter & ego, chelis organo,

chium tuum meæ æta-
tis hominibus, & uni-
uersæ posteritati om-
nipotentiam tuam.

19 Et iustitiā tuā Deus
laudibus in altum ex-
tulero, qui designasti
maxima, Deus quis con-
ferendus tecum?

20 Qui afflixisti me af-
flictionibus multis &
molestijs, sed reuersus
ad me ira deposita ani-
mum restituisi mihi, ut
ueluti ē barathro ter-
ræ, placator factus, ex-
traxisti me.

21 Auxisti potētiam meā,
& reuersus ad me cle-
mentissimē tractasti me.

22 Quare ego te laudi-
bus efferam, & nablo

te tuamq; ueritatem
celebro Deus meus:
tibi psallo cū citha-
ra ò sancte Israël.

23 Gestiūt labia mea
ut tibi canam, & quē
et anima mea quā
redemisti.

24 Lingua mea o-
mni tempore me-
ditabitur iustitiam
tuam, quoniam con-
fusi et pudesacti
sunt qui malum mi-
hi quæsierunt.

PSALMVS

LXXII.

1 Deus equitate tua regem dona, et
iustitia tua filium regis.

musico instrumēto con-
stantiam tuam in pro-
missis mi Deus, & psal-
lam in honorem tuum
cithara, qui sanctifica-
tor es Israël.

23 Exultabūt labia mea
ubi psallere coepero ti-
bi, & anima mea mul-
to magis, quam libera-
sti à malis omnibus.

24 Quin & lingua mea
exercebit se sedulo in
cantanda iustitia tua,
erubuerūt enim & in-
fames facti sunt, quot-
quot studuerūt incom-
modare mihi.

LXXII.

1 D^eus iudicandi
secundū te for-
mulas regi da,
& equitatis studium
filio regis.

Deus iu-
diciū tuū
regi da.

- 2 Vt præsit popu- 2 Vt possit iudicare po-
lo iustitia, & humi pulum tuum secundum
libus tuis æquitate. æquitatem, & paupe-
res tuæ curæ relictos
cum iudicio.
- 3 Ferant montes 3 Adferant primores,
pacem populo, & qui montibus similes
colles iustitiam. uidentur pacem popu-
lo: & colles comitetur
iustitia.
- 4 Vt iudicium red- 4 Patrocinetur paupe-
dat humilimis de ribus, qui sunt plurimi
populo, ut seruet fi- in populo, liberet à ca-
lios pauperum, uio- lumnia egenos, & per-
lentum autem com- dat calumniatorem.
- 5 Reuereantur te, &
minuat. rex, quoad sol lumen
suum præbuerit mor-
talibus, & luna seculis
cunctis.
- 5 Quò magis te 6 Sit aduentus eius
timeant, per omnes tam gratus, quàm est
generationes quã- pluuia decidens de cœ-
diu sol & luna lo super frumentum
obambulant.
- 6 Descendat æquitas & iustitia ad ter-
ram sicut pluuia in defectum fundum,

et sicut rorulentus
imber.

7 Floreat tempori-
bus eius iustitia, et
multa pax duret, do-
nec luna cursum su-
um tenet.

8 Et imperet à ma-
ri ad mare, et à flu-
mine usque ad termi-
nos orbis.

9 Coram eo proci-
dant Aethiopes, et
hostes eius terram
lingant.

10 Reges maris et
insularum adducunt munera: reges Ara-
biae et Sabaeorum dona adferent.

11 Adorent eum omnes reges, omnes gen-

recēs demessum, & im-
bres irrigantes sitientē
terram.

Floreat temporibus
illius iustus, & summa
sit pax, quae duret ultra
lunam.

8 Et dominetur à ma-
ri usque ad mare, imò
ab Oceano orientali
usque ad extremos Oc-
cidentis fines.

Prouoluunt se ante
ipsum Aethiopes, ho-
stes uero illius prostra-
ti mordicus terram cor-
ripiant.

10 Reges Tharsis, &
qui insulas inhabitant,
munera offerant illi: re-
ges Arabum & Sabaeo-
rum tributa pendant.

11 Et adorēt illū quot-

tes seruiant ei.

12 Vt liberet querulum, inopem, & adflictum, cui nemo fert auxilium.

13 Vt misereatur pauperum ac tenuium, ut animas egenorum saluet.

14 Redimendo animas eorum à fœnore & uiolentia, & sanguinem eorum pretiosum existimando.

15 Viuat, & detur ei de auro Arabia, adoretur sine fine, & omni tempore celebretur.

16 Tanta fiat in terra, per montium uer-

quot usquā sunt reges, orbis totus seruiat illi.

12 Futurus enim est æquissimus, & liberabit e malis egenum, auxilium illius implorantē, & pauperem humano præsidio destitutum.

13 Pius erit in pauperē & egenum, & animas egenorum beabit.

14 Ab usuris & iniquitate redimet animas eorum, nec temerē fundi sinet sanguinem illorum.

15 Viuet cum rege illo pauper, & participem faciet eū auri Arabici, & orabit p eo assidue, nullo non tempore beneficus erit in eum.

16 Ex paucis granis in terram proiectis, etiam

tices tritici uis, ut
instar Libani fra-
gorem reddat: in ur-
be germinent sicut
foenum terræ.

17 Duret nomē eius
in perpetuū, instar
solis iuuenescat no-
men eius, beatæ fi-
ant in eo, beatumq;
prædicent eum o-
mnes gentes.

18 Benedictus Do-
minus Deus, Deus
Israël, qui solus ad-
miranda facit.

19 Et benedictū sit 18 Dignus omni laude
inquam Israëlitis, qui facit incomprehensibilia suis
uiribus, non adiutus alienis.

20 Et dignū omni laude nomē illud magnificū filij

si in cacumine montū
satio fiat, maxima pro-
ueniet messis: & excre-
scet frumētum illud in
eam altitudinem, ut si
uētō agitetur, strepitū
excitent aristæ plenæ,
qualem altissimæ ce-
dri in monte Libano
solent: florebunt insu-
per ciues, & multiplica-
buntur in ciuitate, quæ
admodum herba solet
in agris.

17 Erit nomen illius ce-
lebre perpetuū: prius-
quā enim esset sol, ab
æterno filius erat no-
men illi: felices se fate-
buntur beneficio illius
uniuersæ nationes, &
beatum illum præ om-
nibus prædicabunt.

18 Dignus omni laude
Dominus Deus, Deus

incomprehensibilia suis
uiribus, non adiutus alienis.

20 Et dignū omni laude nomē illud magnificū filij

nomen maiestatis eius
in sempiternum,
& maiestate eius im-
pleatur uniuersa ter-
ra, Amen, Amen.

Finis li-
bri secun-
di.

Finis orationum
Dauid filij Iesse.

PSALMVS

LXXIII.

^I Quam suauis
bonus
Israël
Deus.
¹ Quid est Deus Is-
raël his qui mun-
do sunt corde.

² Mei uero pedes
ferme declinauerāt,
ferme effusi fuerant
gressus mei.

³ Quum in stultam
quod excandescere coeperim in eos, qui ebrietate
fortunæ ad insaniam usque sibi placent, & quod uiderem
pacata esse impiorum omnia,

ipsum perpetuo, quare
replebit maiestate no-
minis illius uniuersa
terra. Ita fiet. Ita fiet.

Hec ut eveniret sum-
ma fuit uotorum ipsius
Dauid filij Iesse.

LXXIII.

¹ Quidam certifi-
candum sit, nun-
quam non esse
beneficum Deum in
Israëlem, hoc est illos,
qui candido sunt pe-
ctore.

Mihi tamen hoc ac-
cidit absurdi, ut quum
mei penè oblitus essem,
tantum non labi coepe-
runt pedes mei: & quæ
admodum accidere so-
let his, qui per lubrica
ambulant, effuso gressu
collapsus fuero.

In causa uero fuit,
quod excandescere coeperim in eos, qui ebrietate
fortunæ ad insaniam usque sibi placent, & quod uiderem
pacata esse impiorum omnia,

emulationem inci-
do, uidendo impijs
omnia esse salua.

4 Nulla sunt one-
ra sub quibus oc-
cumbant, sed simul
magna opulentia.

5 In hominū arum
nis non sunt, nec
cum hominibus ua-
pulant.

6 Ex quo fit, ut per
superbiam effera-
tur, ut uolentia &
iniuria operti sint.

7 Vt per opulentia
omni cupiditati in-
dulgeant, & cordis
desideria sectentur.

Tota enim uita non
solum fortunata illis
omnia fuerunt, sed &
in morte illis accidere
solet, ut ætate defecit,
sine longo cruciatu ex-
tinguantur, & palatia
relinquant regia hære-
dibus suis.

A molestijs, quibus
ex ipsa conditione ho-
mo fragilis obnoxius
est: liberi esse uidentur,
nec sicut reliqui homi-
nes flagellis à malo de-
terrentur.

6 Hinc fit, ut superbia
possideat eos totos, &
quemadmodum uestis
totum hominem tege-
re solet, ita iniquitas
habeat totos inuolutos
illos.

Vix apparent præ-
pinguedine oculi eo-
rum, supra quam spe-
rauerant omnia illis
prosperè eueniunt.

8 Sordent eis oia, 8
quàm quæ ipsi per
maliciam & auda-
ciam loquuntur, id
autē fastuosissimè.

9 In cœlū porten-
dunt os suum, &
per orbem lingua
eorum uagatur.

10 Idcirco & grex 9
affectantium eos,
hic uersatur : hic
quæstus istis uber-
rimus prouenit.

11 Quin & dicere
audent, quomodo
sciret Deus, et quo-
ce obrudentur illis, ut bibant.

11 Illi interim ridentes dicere audebunt, nouit ne
hæc Deus & patitur : credendum ne est prou-

Terrori sunt obuijs
omnibus propter po-
tentiam illorum, quæ
eò excreuit, ut scelera
sua & uim, qua oppri-
munt miseros, latere
nō cupiant, sed palàm
loquantur, & sese ob
huiusmodi facient, ne-
que pudeat illos ipsum
Deum, quamuis supra
omnia sit, uirulenta lin-
gua laceffere.

9 Eum qui cœlos ha-
bitat ore blasphemio
irritare audent, & lin-
gua illorum uirulenta,
per eos qui terram in-
colunt, obambulat.

10 Propter huiusmo-
di fluctuabit populus
Dei, nunc hoc, nunc il-
lud in animo uersant
& hæc ueluti aquæ a-
marissimæ pleno cali-

modo sciētia in ex-
celso esset?

12 Sic ergo mecum
reputabā, Ecce im-
pij ac diuites isti,
perpetuò possident
opes.

13 Frustra igitur
purifico cor meum,
frustra manus me-
as innocētia abluo.

14 Frustra totū diē
uapulo, ac totā no-
ctem castigor.

15 Cū ad hunc in-
quam modum mecū
reputarem, tantum
liorum tuorum reprobabam.

16 Constituebam hoc scire quod mihi

dentiam esse in altis-
simo?

12 Ecce eiusmodi im-
pij, & in hoc mūdo fe-
lices, assecuti sunt ro-
bur & diuitias.

13 Profectò ego fru-
stra operam dedisse ui-
deor, ut candido essem
pectore, & abluerem
aqua munda sordes à
manibus meis.

14 Flagellabar enim as-
sidue ab impijs, & in-
crepatio mei summo
manē cepit.

15 Si tentavi recensere
quomodo fieri uide-
bam hæc ab impijs, nō
potui non iudicare mi-
seros, quos tu tamen
pro filiis habes.

16 Et si rationem ho-
rū inuenire conabar,
non sodalitatem fi-

admodū molestum
uidebatur.

17 Donec penetra=
rem in sacra adyta
Dei, & considera=
rem finem eorum.

18 Nempe q̄ in lu=
brico locauisti eos,
atq; præcipitas.

19 Vah quàm subi=
tò exterminantur,
perimuntur, & cō=
sumuntur uarijs p=
ditionibus?

20 Nō aliter quàm
somnia postea=
quàm quis euigila=
uerit, sic enim Do=
mine imaginē ipso

ipsa rei difficultas desi=
stere coëgit me.)

17 Deprehēdi enim me
non inuenturum quod
quærebam, priusquàm
ingressus essem san=
ctuaria, quæ tu Deus
inhabitas: tunc enim
intelligam rem ipsam,
quum uidero, quem fi=
nem habituri sint im=
pij, qui hic uidebantur
felices, & pij, quos hic
opprimebant illi.

18 Profectò sunt lu=
brica & fluxa, quæ
dedisti illis, quibus tan=
topere placet sibi: præ=
cipites dabis illos, &
corruent in extremas
miserias.

19 Quàm subita cala=
mitate oppressi sunt,
perierunt, subitisq; ter=
roribus exterriti in ni=
hilum redacti sunt.

20 Quemadmodū som=
niū, quantumuis docti

PSALMVS LXXIII.

rum ex urbe deles.

21 Hoc pacto ueluti
fermentabatur cor
meum, & renes
meos immutabar.

22 Hoc pacto im-
prudēs astuabā, &
bestia corā te erā.

23 Cū tu mihi nun-
quā desis, atque
dexteram manum
meam teneas.

24 Consilio tuo me
ducas, ac deinde ho-
norificē suscipias.

25 Quāta mihi oro
reposita sunt in

semper curæ fui tibi, & apprehensam semper ha-
buisi manum dexteram meam.

24 Et tuo consilio quacunque eundum mihi esset

25

mienti gratus fuerit,
reliquum nihil est, ubi
quis uigil factus fue-
rit: ita eorum, quibus
hic se felices putabant,
reliquum illis nihil e-
rit, quin potius tu Do-
mine in ciuitate etiam
imagines illorum con-
temptibiles omnibus
reddes.

21 Interim ueluti aco-
re quodam macerabit
se cor meum, & tor-
quebo me cogitatio-
nibus meis.

22 Propterea quod
ueluti omnium rerum
ignarus, hæc non satis
intelligere potuerim:
& ueluti brutis similis
in expendendis consi-
lijs tuis fuerim.

23 Ego tamen, quam-
uis id non appareret,

coelis? nam quæ in
terra sunt, cum tibi
cōparo, contemno.

26 Nihil est mihi, &
caro mea, & cor
meū: nā robur cor=
dis mei, & pars
mea Deus in æternū.

27 Ecce enim, qui
longius à te abeūt,
pereunt: perdis o=
mnes qui te cōtem=
pto adulterant.

28 Mihi uerò opti=
mum esto, Deo ad=
herere, Domino
Deo fidere, & præ=
futurum sperans, ut ille mihi facultatem det con=
scribendi uaria illa & summo artificio absolutā
opera, quæ facit æsidue,

ueluti comes itineris
fuiſti, & me tandē ma=
iestatis tuæ participem
ad te recipies.

26 Deficere uidebatur
caro mea, & cor meum,
sed tu quum maximē
infirmus uiderer, plu=
rimū roboris addebas
animo meo: quare te
partium mearum con=
fido futurū Deus per=
petuū.

27 E contrario certo
certius, qui à te procul
recedunt interibunt,
perdes omnem illum,
qui te deserto aliud
præfert tibi.

28 Quare ego quū mi=
hi persuasissem utilissi=
mum fore, amicitiam
cū Deo uero inire: col=
locui in domino Deo
omnē fiduciam meam,

PSALMVS LXXIIII.

dicare uniuersa o=
pera eius.

PSALMVS

LXXIIII.

1 **C**ur Deus nos
in perpetuum
repudias? cur sto=
machatur ira tua
in gregem pascuæ
tuæ?

2 Memento cœ=
tus tui quē iam olim
comparauisti, sce=
ptri hæreditatis tuæ
quā adseruisti, mon³
tis huius Zion, quē
habitas.

3 Leua incunctāter
gressus tuos con=

LXXIIII.

Quid quesio De- Vt quid
us sibi uult hæc Deus re=
tam diuturna pulisti in
calamitas, deseres ne finem.

nos perpetuo? nec finē
facies excandescendi in
gregem, qui tuæ solius
curæ, ut illum pascas,
commissus est?

Recordare multitu=
dinis, quā olim ut pro=
priæ tuæ esset, conquisi=
uisti tibi, quā & rede=
misti ē seruitute duris=
sima, ut imperium in
eam acciperes ueluti
hæreditario iure tuū,
& in montē hunc Sion,
quem ipse ad inhabi=
tandum elegisti tibi.

Erige te in pedes,
ut obuiam hostibus p=
fectus, malis illos affi=
cias nunquā finiendis:
nihil enim nō ausi sunt
in templum sanctitatis
tuæ consecratum.

- tra uastationes, oīd 4 Sublata enim uoce
enim perdidit ho =
stis in sanctuario.
4 Inimici tui in fe=
stiuitate tua rebo=
ant, signa sua pin=
nis imposuerunt. 5
5 Audiri creditur
securis, supernè est
sylua tonantis ue=
niens fragor. 6
6 Simul bipenni=
bus ac rŭcinis quas= 7
santur sculpta ope=
ra eius.
7 Igni incenditur
sanctuariū tuū, hu= 8
mi prophanatur domicilium nominis tui.
8 Dicunt in cordibus suis, diripiamus

clamauerunt aduersa-
rij tui uictores ipsis fe-
stis tuis solennibus, non
aliter q̃ pij solent præ
gaudio cātare in hono-
rē tuū, erexerunt uexil-
la sua in trophæum.

Palām uidētibus cū-
ctis ascenderunt uasta-
turi templū tuum, non
aliter quā sylvam li-
gnorum ingressi arbo-
res truncare solent.

Iam nunc hoc agunt,
ut ianuas & omnē pe-
nitius ornatū illius secu-
ri & malleis perdant.

Immiserunt ignē in
omnia loca tuæ maie-
stati consecrata, in ter-
ram usq̃ sacrilegi pro-
strauerunt habitaculū
nominis tui.

Statuerunt apud se

eos subito, aboleantur omnes celebritates Dei è terra.

9 Signa quæ patribus nostris olim ostendisti non uideamus, nullus ultra est propheta, nullus qui quicquã uel tantillum uideat.

10 Quousq; ô Deus contumeliabitur hostis? an in perpetuū proscindet nomen tuum hostis?

11 Cur omnino re-
traxisti manū tuā,
& dexteram tuam
in sinum tuum?

subuertere penitus omnia, quod & factum est: exusserunt em̃ templum tuum Deus, ad quod statis anni temporibus concurrere solent diem tibi festū celebraturi, qui degunt in terra.

Signa liberationis ab his malis adhuc nulla apparent, nec ullus est propheta, nec quenquam dedisti nobis, qui scire possit, quando horū sperare liceat finem.

10 Quousque feres ô Deus contumeliosum in te aduersariū, & inimicū blaphemum in maiestatem nominis tui, perpetuū ne?

11 Quare contrahis utranque manum, sinistram & dexterā tuam instar hominis ociosæ profer quæso tandem

12 O Deus & rex
meus ab ipso exor=
dio, quicq; quicquid
in orbe salutis est,
operaris.

13 Tu dissipas uir=
tute tua mare: tu
conteris Thynno=
rum, qui in aquis
habitant, capita.

14 Tu cominuis te=
stam Leviathan, &
in cibum tribuis
eum populo Ae=
thiopum.

15 Tu incidis fontē
& flumen, tu exic=
uorandum feris & cornis, qui in desertis locis uer=
sari solent, & uisitare cadaveribus.

15 Tu aperuisti aridam petram, & eduxisti ex ea

eam ē sinu tuo, & pde
hos impios in te homi=
nes funditus.

12 Certē ille Deus rex
mihi fuit à seculis plu=
rimis, q̄ innumeris ar=
gumentis palām osten=
dit in medio huius ter=
ræ vires sibi nō deesse
q̄bus seruet quoscunq;
uoluerit.

13 Tu enim omnipo=
tentia tua olim secui=
sti mare, ut locus esset
transeundi tuis, confre=
gisti capita illorū, qui
draconibus immanita=
te similes erāt, eisdem
in aquis per quas tuos
perduxeras saluos.

14 Pregisti vires illius,
qui similis uidebatur
draconi maximo, &
capita habenti pluri=
ma: obiecisti eum de=
uorandum feris, qui in desertis locis uer=
sari solent, & uisitare cadaveribus.

cas fluuios imanes.

16 Tuus est dies,
tua est nox, tu ador
nasti lucē ac solē.

17 Tu constituisti
terminos terræ, æ=
statem & hyemem
tu formasti.

18 Idcirco memine
ris ô Domine con=
tumeliarum hostis
& stupidi populi,
qui blasphemat no=
men tuum.

19 Ne tradas feræ
turturem tuam, ne
obliuiscaris humi=
lium tuorū in per=
petuum.

aquam tanquā ex fon=
te, tam copiosam, ut in
iustum flumē excreue=
rit: ecōtrario rapidissi=
mos fluuios exiccaſti,
q̄ties ita tibi uiſū fuit.

16 A te est uicissitudo
hæc dierū & noctum,
quibus tu eleganter, ut
præſint, diſtribuiſti p
natura utriuſq̄: lunam
uidelicet & reliquarū
ſtellarum lumen nocti,
& ſolem diē.

17 Per te ſtabiles ſunt
uarij illi anguli terræ,
æſtatem ab hyeme tu
diſcreuiſti.

18 Habe rationē huius
tam inſignis contume=
liæ: hoſtis enim ille non
ſolū affligit nos, ſed
& dominum te aſiduē
afficit contumelia, &
populus ſtolidus exe=
cratur nomen tuum.

19 Ne obieceris multi=
tudinī hoſtium turtu=
rem.

20 Respice *foedus*,
quoniam *tenebrosa*
terre domicilia sce=
lere repleta sunt.

21 Ne repellatur
contritus & igno=
minia adfectus, hu=
milis & pauper qui
nomen tuū laudant.

22 Exurge Deus,
defende causam tu=
am, memento op=
probrij, quo te nul=
lo nō tempore stul=
tus adficit.

isti, ad te confugiet, & nomen tuum laudibus ce=
lebre faciet.

23 Exurge Domine, & tracta tuam ipsius causam
in memoriam reuoca, qua sis contumelia affectus
à populo ad impietatem usque stolido, non semel
atq; iterum, sed assidue.

rem tuam, & multita=
dinis pauperū tuæ so=
lius curæ relictorum
ne obliuiscaris perpe=
tuo.

20 Respice ad *foedus*,
quod cum patribus pe=
pigisti: eō enim malo=
rum peruenimus, ut in
tetrissimis locis, & ue=
luti subterraneis, &
obscuritatibus plenif=
simis degere moesti co=
gamur: nec hæ tamen
domus ab iniuria &
insultibus hostium im=
munes sunt.

21 Ne abire quæso co=
gatur pauper suffusus
pudore: pauper enim
humano auxilio de=
stitutus, non diuites

23 Noli obliuisci uo-
cis inimicorum tuo-
rum, factus enim in-
surgentiū in te ue-
hementer crescit.

PSALMVS

LXXV.

1 **C**onfitebimur
tibi o Deus: cō-
fitebimur presenti
nomini tuo, & egre-
gia facta tua narra-
bimus.

2 Ego cū statutum
tempus nactus ero,
quod æquū & re-
ctum est, iudicabo.

3 Languet tellus
licet & uniuersi

23 Ne obliuioni dede-
ris impias uoces aduer-
satorum, non tam no-
strorum, quā tuorū:
contumeliosa enim uo-
ciferatio eorum, qui se
opponunt tibi, assidue
fit maior & maior.

LXXV.

1 **L**Audibus extol-
lere cœpimus te bi Deus.
Deus, laudibus
inquā extollere te cœ-
pimus, & pro benefi-
cijs acceptis gratias a-
gere: & continuo sensi-
mus præsentiā nomi-
nis tui: quare cōmemo-
rabunt quotquot uide-
runt, quā miris mo-
dis nobis adfueris con-
tra hostes nostros.

2 Vbi ego, inquit Do-
minus, tempus statue-
ro mihi, quo quæ iusta
sunt, exequar.

3 Terra sentiet iram
meā, & prae metu ex-

qui habitant in ea,
ego fulciam colum-
nas eius. הלו

4 Dicā stultis, No-
lite stultè agere: &
impijs, Nolite ex= 4
altare cornu.

5 Nolite in altum
erigere cornu ue= 5
strū, ut cōtumaciter
cogitetis peruersa.

6 Quoniā neq; ab
ortu, neq; ab occa= 6
su, non à deserto,
aut à montibus ad-
erit, qui defendat.

7 Sed Deus uindex

Sed Deus iustus iudex, ille solus deponit, & ad
nihilum redigit, & econtrario eriget in altū quen-
cunq; voluerit.

animabunt, quotquot
habitabunt in ea, cuius
ego fundamenta ieci,
& ueluti columnis sta-
biliui: quare & concu-
tere eam difficile mihi
nō erit. Ita res habet.

Sæpe admonui stul-
tos, ne ad insaniā usque
ineptirent: & impios,
ne nimis erigerent cri-
stas suas.

Dicebam enim ad il-
los, Nolite erigere cō-
tra Deum, qui in cœlo
habitat, cornu uestrū:
neq; loquamini cervi-
ce erecta contumeliose
de illo.

Ogĩa neq; ab Oriē-
te, neque ab Occiden-
te, neque ab Austro
cuiquā cōtinget, quod
solidè magnum facere
poterit illum.

est: hunc deicit, istū
autem erigit.

8 Nam crater uino
meraco plenus &
adornatus, in ma-
nu Dñi est, de quo
fundetur, et feces e-
ius sugēt, ac ebibēt
omnes impij terræ.

9 Ego autē in per-
petuum prædicabo
& collaudabo De-
um Iacob.

10 Et omnia cornua
impiorū confringā,
cornua uerò iusti
exaltabuntur.

Habetenim Domi-
nus in manu poculum,
in quo pulchrè rubet
uinū, sed cui plurimum
est fecis admixtum: ex
hoc porriget meracum
pijs, fecē uerò noxiam
exugere, imò epotare
coget impios oēs, q̄ tū-
uis degāt in terra multi.

Interim ego operam
dabo, ut hæc diuina æ-
quitas nota fiat subse-
quētiū seculorū homi-
nibus: psalmos cōscri-
bam, & cantabo in ho-
norem Dei Iacob.

10 Et ego, inquit Dñs,
cornua impiorū cōfrin-
gam, & efficiam, ut ex-
altentur cornua iusti.

LXXVI.

Notus inter Iu. Notus in
dgos Deus, & Iudæa.
apud Israëlitas

I **N** PSALMVS LXXVI.
Notus est in Iuda Deus, magnū est in

Israël nomen eius.

² Est enim in Salē²
tabernaculum eius,
& habitatio eius
in Zion.

³ Isthic confregit
uolucres sagittas,
arcus, scuta, gladi-
os, & totum bel-
lum. הלו

⁴ Clarior et magni
ficetior es tu quam
montes prædonum.

⁵ In prædam enim
apert, audaces cor-
de, dormiunt somnū
suum, & in nihilū
rediguntur cum o-
pibus suis omnes potentes.

magni sit nomen illius.
Erat enim in Hie-
rusalem tabernaculum
ipsius, & domus eius
in Sion.

³ Illic sæpe confregit
emissas ab arcu sagit-
tas, scutum & gladium
rupit, & bella confecit.
Ita factum est.

⁴ Conspicius apparui-
sti tu, & ferox in ho-
stes magis q̃ ullus leo,
uel ursus egressus ad
prædandum ē monti-
bus, qui receptacula
esse solent rapacium
animalium.

⁵ In prædam dati sunt
animo feroces, oppe-
tierunt ueluti mortife-
ro somno grauati, nec
usui illis esse potuerūt,
quantumuis uiri essent
alioqui fortes, manus
illorum.

- 6 Te obiurgante ^ô 6 Deus Iacob, sopore obruuntur & currus & equites. Increpatione tua factum est, ^ô Deus Iacob, ut mortem oppetierit rex ipse cum suis, & multitudo curruum & equorum velut hominum euanuerit.
- 7 Tu formidabilis es, quis enim con- 7 stet in conspectu tuo cum irasceris? Vehementissime metuendus es tu, & quis subsistere poterit coram te, ubi iratus fueris?
- 8 Quam de caelo iudicium pronuncias, iam tellus timet ac tacet. 8 Efficies ut de caelo audiant aequitatem iudicii: quod ubi factum fuerit, metuent sibi, quicumque terram inhabitant, nec mutire contra audebunt.
- 9 Quum scilicet ad 9 iudicandum exurgit Deus, ut adserat omnes adflictos in terra. Ita fiet.
- 10 Ob eam uindictam 10 homines confitentur tibi. Fiet autem, quam apparauerit se Deus ad ferendam sententiam contra malos, ut liberos reddat a tyrannide illorum pios qui degunt in terra. Ita fiet.

tur tibi, ut iterum
accingar ad uin-
dicandum.

II Vouete ac reddi-
te Domino Deo ue-
stro omnes, qui in
hoc coetu adestis,
adserte formidabili
munera.

12 Qui intercipit
spiritum principū,
formidabilis regi-
bus terræ.

Voce
mea ad
dñm cla-
maui.

VOce mea cūm
clamarem ad
Deum, ad Deum
cūm clamarē uoce mea, aurē præbuit mihi.

lium prodierunt: peri-
bunt enim, & si quid
minarum hostilium re-
liquū fuerit, id tu uen-
dicabis tibi, & te illi
oppones, ne terreatur
tui.

11 Vouete, & persolui-
te, quæ uouistis domi-
no Deo uestro: quot-
quot habitatis circa il-
lum, offerre ei munus,
qui meritō colendus est
solicite.

12 Ipse est em̃, qui adi-
mere potest uitā princi-
pibus, & terrere ipsos
reges, etiam si Domini
esse uideantur ipsius
terræ.

VOce mea ad
Deum clama-
bo, uoce inquā
mea assidue clamabo,
donec aurem præbeat
mihi.

2 Quum tribularer, 2
 Dominū quarebā,
 uacillabat totas no-
 ctes uirtus mea &
 nō q̄sebat, renue-
 bat consolationem
 recipere aīa mea.

3 Dei memoriā cūm 3
 repeterē fremebam,
 cūm ordiner defi-
 ciebat me sp̄ritus
 meus. אֵלֹהִים

4 Tenebas palpe-
 bras oculorū meo-
 rū, attonitus erā, ut
 loqui non possem. 5

5 Tunc reputabam
 mecum retro tem-
 pora & annos seculorum.

Quotiescunque ad-
 uerli aliquid accidebat
 mihi, ad Dominum re-
 currebam: & si uulnus
 meum per noctem re-
 crudefcebat, nec remit-
 tebat se dolor, recusa-
 uit admittere ullam cō-
 solationem anima mea
 aliam ab ea, quā ex-
 pectabam à domino.

In memoria ergo
 habeo Deum, & eiu-
 labo ad illum, loquar,
 & sollicitudine confi-
 ciet se sp̄ritus meus.
 Ita fiet.

4 Apprehendisti pal-
 pebras oculorum meo-
 rum, ne possim dormi-
 re: quæ res me sic con-
 turbauit, ut ne loqui q̄-
 dem amplius libuerit.

5 Quare animo re-
 uolui dies ab initio se-
 culi, & annos seculorū
 superiorum.

- 6 Reputabā nocte 6 In memoriam reuocabo & carmen meum, quo alios consolari soleo: & per noctem cum corde meo colloquar, & erit animus meus in cogitationibus totus.
- carmina mea, cum corde meo colloquebar, & excutiebam spiritū meum.
- 7 Num in perpetuū repudiabit Dominus? num nunquā placidus fiet ultra?
- 7 Num perpetuo derideret nos Dominus? & futurum ne est, ut placatio fiat nunquā posthac?
- 8 Num usque ad finē abhorrebit à bonitate sua, & posteris loqui desinet?
- 8 Perijt ne in perpetuū misericordia ipsius? irritus ne factus est sermo quo pollicitus est se consolaturū mortuos, non una tantum generatione, sed omnibus?
- 9 Num miserendi oblitus est Deus? 9 Oblitus ne est misereri Deus? aut præ iram uim facit sibi, ne unquā sentiamus uaria genera benignitatis illius? Ita ne fiet?
- num per iram reprimet clementiam suam? אלו
- 10 Tandem huc ue-
- 10 Professio dicebā, ad

niebam ut dicerem,
Satin⁹ sanus es? De-
xtera excelsi uices
mutat.

II Memorabo ope-
ra Domini, nam li-
bēs recensebo uete-
ra miracula tua.

12 Et omnia ope-
ra tua prædicabo,
deq; consilijs tuis
differam.

13 Deus, uia tua in
sancto est. Quis est
tam magnus Deus
sicut Deus?

14 Tu es Deus qui
admirāda facis, qui
notum facis robur

mortem usque cruciat
me hæc recordatio su-
periorum annorū, quī-
bus toties & tam ma-
nifestē adfuit omnipo-
tēti dextera sua, is qui
supra omnia est Dñs.

11 Non tamen sperare
desinā, sed memoria re-
petā consilia seruatoris
Dei, quibus se aliquā-
do placatum ostendere
solet: memoria inquā
repetam, quā mira-
culosē olim ipse adfue-
ris tuis Deus.

12 Animo uoluebā &
reuoluebā omnis gene-
ris opera tua. & in re-
censendis consilijs tuis
occupatus eram.

13 Quare deprehēdi d
Deus sanctimonix ple-
na esse oīa opera tua,
nec esse potētia & ma-
gnitudine conferēdum
cū te Deo uero quicq̃.

14 Tu ille es Deus, qui

tuum in populis.

15 Qui manu redemisti populū tuum, filios Iacob & Ioseph. לְיוֹסֵף

16 Aquæ cognoscunt te Deus, cognoscunt aquæ, ac reueretur te, abyssi contremiscunt.

17 Fundunt nebulae aquas, fragorem reddunt nubes, deinde & sagittæ tuæ discurrunt.

18 Vox tonitrus tui in sphaera reboat, fulgura in orbem emicant, tremūt ac mouet tellus.

stupenda designas, notam fecisti in uarijs populis omnipotentiam tuam.

15 Redemisti brachio potenti populum tuū, posteros Iacob & Ioseph. Ita res habet.

16 Vbi te uidissent aquæ Deus, uidissent inquam te aquæ, uiribus destitutæ sunt, & conterritæ sunt abyssi.

17 Effundunt nubes aquas, quoties tu uis, & sonū edunt: quin & grando copiose te iubente decidit, sagittis similis.

18 Auditur ex cælo tonitru uehementer sonorum: illuminant, & ueluti lucere faciunt orbem fulgura, ut sæpe timore capiantur, & tremore hi, qui terram inhabitant.

PSALMVS LXXVIII.

19 In mari ita uia
tua est, & semita
tua in pelago, ut
uestigiata non de-
prehendantur.

20 Deduxisti uelut
gregē populū tuum
sub imperio Moy-
sis & Aharonis.

PSALMVS

LXXVIII.

I **A**Vdi popule mi-
legem meam,
præbete aurem ser-
moni oris mei.

2 Adperiam ad pa-
rabolas os meum,
eruiam priscarum rerum ænigmata.

3 Quæ & audiuiimus & perspecta hæ-

19 Per mediū mare ob-
ambulas, & per aquas
plurimas, non aliter,
quàm per tristissimas
uias, nec apparent ulla
uestigia tui.

20 Duxisti olim nō ali-
ter, quàm pastor gregē
sibi cōmissum solet, po-
pulum tuū ministerio
Moyses, & Aaron.

LXXVIII.

I **A**Vsculta popule
mi doctrinā me-
am, præbete aures
uestras omnes uos
sermonibus meis.

2 Cōmemorabo quæ
fabulæ uideri, & supra
fidem esse possint, nisi
uerè constaret superio-
ribus seculis contigisse
ea.

3 Ab alijs enim audiui-

Attēdite
popule
meus le-
gem me.

bemus, ex narratione patrum nostrorum.

4 Ne celemus futuris seculis posteris eorum, prædicando gloriam domini, robur eius, & stupenda opera eius quæ gessit.

5 Constituit enim fœdus cū Iacob, et legem Israël tulit, de qua præcepit patribus nostris, ut eā filijs suis traderent.

6 Vt posteri, filij qui nascituri & orituri erant, & scirent & filijs suis

mus, & uera esse certò scimus: patres enim nostri conscripserunt diligenter, ne nos ignoraremus ea.

4 Neque nos ergo inuidebimus posteris illorum usque in nouissimam generationem, sed diligenter conscribemus laudes domini, & omnipotentiam eius, stupenda quoque opera, quæ ille designauit plurima.

5 In primis hoc honorè dignatus est Iacob, quod præscripta rectè uiuendi tradiderit posteris ipsius Israël, & mandauerit progenitoribus nostris, ut ea docerent liberos suos.

6 Vt sciant etiam nepotes illorum, qui post ipsos nascentur: & illi iterum superiorum nepo-

exponerent.

7 Quò magis spem
suam in Deum loca-
rent, consiliorum
eius non obliuiscen-
rentur, & præce-
pta eius custodirèt.

8 Et non fierent
quæadmodũ patres
ipsorũ, natio dese-
ctrix & perfida, na-
tio quæ non muni-
ret cor suum, cuius
spiritus nõ esset ue-
rax erga Deum.

9 Quomodo filij
Ephraim, qui ar-
mati arcuq; iaculan-
tes tempore con-

tes suis liberis eadem
diligenter incolcent.

7 Vt discant omnẽ fi-
duciam suam ponere
in Deo, & non exci-
dant memoriæ illorũ,
quæ summo consilio fa-
cta sunt à Deo, quibus
recensendis excitati, di-
scant mādatis illius pa-
rere.

8 Ne fiant similes pro-
genitoribus suis, homi-
nibus qui pertinaciter
rebelles fuerunt Deo
& contumaces: quibus
nunquàm id, quod re-
ctum est, cordi fuit, nec
unquam ex animo cre-
diderunt Deo.

9 Filij Ephraim armati
proficiscebantur cõtra
uoluntatem Domini,
ut iaculis peterent uici-
nos, & bona illorum
deriperent: quare infe-
riores hostibus facti, in
prælio terga uerterunt

fluctus fusi sunt.

10 Non enim serua-
uerūt fœdus Dei, et
in lege eius nolue-
runt ambulare.

11 Oblivioni tradi-
derūt consilia eius,
atq; magnifica ope-
ra quæ ostendit eis.

12 Coram patribus
eorum admiranda
fecit in terra Ae-
gypti, in campo
Taneos.

13 Scidit mare &
traduxit eos, & cõ-
stituit aquas tanquã
aceruum.

14 Nube duxit illos

& occisi sunt.

10 Non enim perse-
runt in pacto recēs ini-
to cum Deo, & secun-
dum uiuendĩ normam
illis à Deo præscriptam
uiuere noluerunt.

11 Exciderāt enim iam
tum memoriæ illorum
egregia illa ipsius Dei
stratagemata, & stupē-
da opera illius, quæ spe-
santibus ipsissimis il-
lis ediderat.

12 Coram patribus il-
lorum designauit mira
in terra Aegypti, in
ipsa inquam agrorum
ditissima Aegypto.

13 Diuisit mare & trãs-
misit illos, stare iussit
aquas, natura sua flui-
das, tanquam molem
marmoream.

14 Duxit eos nube cõ-
tectos contra ardorem
solis per diem, per to-
tas noctes lumen præ-

interdiu, & tota no-
cte lumine ignis.

15 Scidit & rupes
in eremo, & pota-
uit tanquā in abyſſo
magna.

16 Latices elicit è
petra, ut inſtar flu-
minum proruere
aque.

17 Et ſupra hæc pec-
cauerunt aduerſus
eum, & exaſpera-
uerunt excelfum in
ſolitudine.

18 Tentando Deum
ex cordibus ſuis, &
exigendo cibū pro
ſua libidine.

buit illis, quale luculen-
tus præbere ſolet ignis

15 Fidit in gratiā ipſo-
rum arentes petras in
ipſo deſerto, & potum
ex illis ſuppeditauit tā
copioſè eis, ut ex nullis
aquis quiſquam poſſit
copioſius.

16 Eduxit riuos è petra
aquis tam copioſos, ut
æquare potuerint flu-
uios profundiffimos.

17 Nihil his omnibus
facti ſunt meliores, ſed
peccatis peccata addi-
derunt: exacerbauerūt
altiffimum in ipſa ua-
ſtiſſima ſolitudine, in
qua niſi beneficio il-
lius, nulla ratione uiue-
re potuiſſent.

18 Statuerunt in ani-
mo periculum facere,
quantum poſſet Deus,
idq; cibum petendo,
qui gulæ ipſorum fa-

19 Locuti enim sunt
cōtra Deū, atq; dixe-
runt, an non potest
Deus parare com-
meatum in eremo?

20 En petram per-
cussit, & profluxe-
runt aquæ, ut iusta
in flumina inunda-
uerint: num non &
cibum dare, & car-
nes parare populo
suo poterit?

21 His auditis ira-
scebatur Dominus,
ac uelut ignis incen-
debatur contra Iaa-
cob, & crescebat
indignatio aduersus Israëllem.

ceret satis.

19 Loquebantur enim
inter se de Deo dicen-
tes, Poterit ne hic qui
tā putatur potēs Deus,
instruere conuiuium in
hac uasta solitudine, in
qua omnium rerum est
summa inopia?

20 Miranda profectō
cæcitas illorū: qui enim
eliceret potuit illis uidē
tibus ex petra aquas,
tanta copia, ut iustos
fluuios æquauerint, de
illo dubitant, posset ne
panē præstare, posset
ne carnem præbere po-
pulo, quem sibi tam mi-
raculosē asseruit.

21 Quare hæc audiens
Dominus meritō ira-
tus est grauissimē, &
continuo exarsit ignis
in posteros Iacob, &
peruasit incendio ua-
stans ipsos Israëlitas.

22. Quod non ser-
uassent fidem Deo,
neque sperauissent
in salutarem opitu-
lationem eius.

23. Mandauerat &
nubibus supernè, et
ianuas coelorum ad-
peruerat.

24. Vt deplueret in
eos Man. ad eden-
dum, ac coeleste tri-
ticum præberet eis.

25. Hic cibum he-
roum quisq; come-
debat, mittebat enī
eis commeatum ad
satietatem.

26. Cœlo mouebat.

22. Non enim ex animo
crediderunt Deo, nec
persuaserant sibi illum
esse, qui possit necessa-
ria suppeditare.

23. Mandauit ergo nubi-
bus, quæ supra eos in
aëre pēdebāt, & tanq̃
ianuas coeli aperuisset,
nubes ipsas rupit.

24. Et in modum pluuię
decidere fecit. inter eos
Man. frumenti genus
nunquam uisum homi-
nibus, ut haberent qd̃
comederēt, frumentum
quod in aëre prouene-
rat, dedit illis.

25. Panem, res mira, qui
ē nubibus deciderat,
quæ natura frumenti
feraces non sunt, come-
dit homo prognatus ē
terra: & cibum, quacū-
que proficiscebantur,
suppeditauit eis ad sa-
turitatem.

26. Flare iussit Eorum

Eurum, & fortitudi-
ne sua Aphricum
inducebat.

27 Et depluebat in
eos carnes, pulueris
multitudine, & uo-
lucres aues pro co-
pia harenæ maris.

28 Quas iaciebat in
media castra eorū,
& circum taberna-
cula eorum.

29 Vorabant igitur
atque implebantur
super modum, desi-
deria enim ipsorum
tribuebat eis.

30 Nihil deerat de-
siderijs eorū, sed cū cibis etiamnum esset

per medium coelum, &
sua potentia induxit
Africum.

27 Et tanta copia quan-
ta puluis uento in altū
sublatus in terrā deci-
dere solet, cecidit inter
illos caro, & omnis ge-
neris auis tanta multi-
tudo, ut numero æqua-
re posset arenam, quæ
innumerabilis iacet in
littore maris.

28 Et proiecit omnia il-
la in media castra ipso-
rū circa tētoria ipsorum.

29 Quare comederunt,
& saturi usque ad nau-
seam facti sunt: ad hunc
modum satis fecit gulæ
illorū, ut uiderent pri-
usquam perirent, po-
tuisse Deum, quæ illi
posse ipsum non credi-
derant.

30 Non sunt fraudati
desiderio suo, adhuc

in ore ipsorum.

31 Ecce ira Dei effe-
uescebat in eos, &
trucidabat pingui-
culos eorū, & ele-
ctos Israël succi-
debat.

32 Inter hæc omnia
iterum peccabant
in eum, nec crede-
bant tot miraculis
eius.

33 Temere ergo fi-
niebat dies eorū, &
annos eorū subitò.

34 Cū trucidaret
eos, quærebant eū,
ac subitò redibant
ad Deum.

erat cibus in ore illorū.

31 Et ira Dei desæuire
cœpit in eos: occidit
em̄ robustissimos quos-
que, & florem iuuentu-
tis, qui erat inter Israël,
prostravit.

32 His omnibus nihil
adhuc facti sunt melio-
res: relabebantur enim
cōtinuò in priora pec-
cata, nec crediderunt
ex animo se Deo, quā-
tumvis designaret ille
quæ meritò essent o-
mni admiratione di-
gnissima.

33 Quare absumpsit cū
vanitate sine honore
dies vitæ illorum, &
annos ipsorum nō sine
terrore.

34 Quandiu percutie-
bat illos, recurrabant
ad ipsum, & peccatorū
pœnitebat illos, & ma-
ne surgentes supplices
suebant Deo.

35 Et memores erant quòd Deus pater eorum esset, & uindex eorum Deus excelsus.

36 Quàuis ore suo blandirentur ei, lingua tamen mentiebantur.

37 Cor enim eorum non erat integrum erga ipsum, neque fidem foederis eius seruabant.

38 Ipse uerò ultro ignoscebat eis, quò minus perderet, ac saepenumero reuocauit iram suam,

35 Et recordabantur, quòd Deus saepe propugnaculum fuisset illorum, & Deus excelsissimus redemptor illorum.

36 Verùm hæc ab animo eorum non proficiscebantur, sed ore tantum blandiebantur, & lingua sua mentiebantur illi.

37 Cor enim eorum non erat candidum erga illum, nec perstiterunt bona fide in pacto, quòd pepigerant cum illo.

38 Et quamuis essent quales paulò ante depinxi eos, ipse tamen se potius quàm illos respiciens, misericordia motus, remisit iniquitatem, quamuis grauis simam: nō enim funditus perdidit illos, quē admodum meriti fuerant, sed maximo stu-

PSALMVS LXXVIII.

quò minus totam in
cenderet.

39 Sed commemorat,
quòd caro essent, et
uentus qui abit &
nunquam redit.

40 Quoties exaspe
rarunt eum in ere
mo, & irritarunt
in solitudine?

41 Vt auersa tenta
uerint Deum, & san
ctum Israël ludib
rio habuerint?

42 Immemores uir
tutis eius atq; tem
poris, quo liberaue
rat eos ab oppres
sore.

dio, quasi uim faciens,
sibi cōtinuit irā suam:
nec re ipsa ostendit, q̄
merito etiā furere pos
set in eos.

39 In memoria enim
habebat quòd caro es
sent ipsi, uarijs & stul
tis concupiscentijs ob
noxij, & spiritus abies
suapte natura non re
uersurus.

40 Quoties irritauerūt
eum in deserto, exacer
bauerunt eum in uasta
illa solitudine?

41 Reuersi enim ad in
genium, iterum tētare
conati sunt, quā ipse
potens esset Deus, &
metiri potentiam eius,
qui sanctificat Israël,
quædam enim posse il
lum credebant, sed non
omnia.

42 Neq; enim intellexe
rant quantæ potentæ
fuerit opus illud, quod
fecerat in gratiam illo

- 43 Quomodo signa
sua in Aegyptios
edidisset, & mira=
cula sua in agro
Taneos.
- 44 Quomodo flumi
na eorū in cruorem
mutauerit, & quē ri=
uos eorum, quō mi=
nus eēt qd' biberēt.
- 45 Quomodo cy=
nomyiā in eos mi=
serit ad exedendū,
& ranas ad per=
dendum eos.
- 46 Annonam ipso=
rum bruchis, & la=
borem eorum locustis dederit.
- 47 Vineas eorum grandine, & sicaminos
- rum, quo tempore li=
berauit illos ex calami=
tate illa insigni.
- 43 Qualia uidelicet in=
ter Aegyptios ostende=
rat diuinitatis suae ma=
nifestissima signa, &
prodigia per totam re=
gionem Aegypti.
- 44 Mutauit enim in
sanguinem fluuios eo=
rum, & effecit, ne riuī
eorū ullo modo essent
potabiles.
- 45 Immisit in eos o=
mnis generis muscas,
quae arroderent eos,
& ranas, quae uexarent
eos.
- 46 Qui tradidit bruchō
germen illorū, & labo=
rem eorum locustae.
- 47 Vastauit grandine
uineas eorum, & sico=
moros pruina.

pruina perdiderit.

48 Vt iumenta eorum grandine, & greges eorum contagionis iaculis confecerit.

49 Mittebat enim in eos, furore ac fremitu iræ & indignationis suæ correptus, tribulationem, & cacadæmonum incursiones.

50 Iræ suæ iter faciebat, ut pestilentia cum ipsos homines, tum iumenta eorum inuaderet.

51 Et percutiebat

48 Perdidit grādine iumenta eorum, & qcqd possidebant, carbonibus ignitis, qui cū grādine permixti contra naturam fuerant.

49 Ex calamitatibus, quibus affecit eos, colligi potest, quā seriō illis iratus fuerit: manifesta enim erant irati Dei, imō uehementē irati signa, uexatio illa, & plagæ, quales nō solent ab hoibus quantumuis inimicis inferri, sed quales per angelos ab irato Deo immissos ad flagellandos illos, qui uehementer sunt scelerati.

50 Perrexit quomodo cceperat irasci, donec & ipsos occideret, & pecora eorum pestilentia corripere.

51 Occidit enim omnia primogenita per 10-

omnem primoge-
nitū Aegypti, pri-
ma quæq; opera in
tabernaculis Ham.

32 Populum autem
suum educebat tan-
quam gregem, ac
uelut armentum in
desertum agebat.

33 Ducebat eos se-
curè, ut nihil metue-
rēt, hostes autē eo-
rū mari obruebat.

34 Et adducebat
eos in fines sanctua-
rij sui, ad montem
istum, quē dextera
sua comparauit.

35 Expellebat gētes

tam Aegyptum, præ-
cipua illa pro quibus
laborauerant maxime,
ea inuenerunt singuli
in tabernaculis suis
subitò mortua per uni-
uersam terrā Aegypti.

52 Eduxit autē illinc
tquam oues popu-
lum suum, & deduxit
eos tquam gregem
per loca deserta.

53 Perduxit eos secu-
ros, inimicos autē illo-
rum cooperuit mare.

54 Perduxit eos in re-
gionē sanctissimæ ma-
iestati suæ gratiam, in
hunc usq; montē, quem
omnipotenti dextera
sua asseruit sibi.

55 Expulit enim illinc
impios, qui eum locū
longo tēpore possede-
rant, & immisit suos
ut ueluti iure hæredi-
tario possiderent, &
inhabitarent ædes illo-

ante eos, fune diui-
debat eis heredita-
tem, & in hostium
tabernaculis loca =
bat tribus Israël.

56 Sed tentauerunt
& irritauerunt Deū
excelsū, & testa-
mentū eius non cu-
stodierunt.

57 Retrorsum auer-
si defecerunt, haud
secus quā patres
eorū, rebellauerūt si-
cut arcus uitiosus.

58 Prouocarunt eū
excelsis suis, & ido-
lis suis ad iram incitauerunt.

59 His auditis, indignatus est Deus, atq;

rum qui pulsi fuerant
tribus Israël.

56 Tanquam nihil cō-
moti omnibus his, ite-
rum tētauerunt, & irri-
tauerunt Deū, qui est
supra omnia: admoni-
tionibus em illius pa-
rere noluerunt.

57 Auerſi sunt à Deo
& rebelles facti, sicut
patres illorū, q̄ præceſ-
ſerunt illos: auerſi sunt
quemadmodum arcus,
qui scopum non petit,
sed fractus percutit eū
qui tetendit.

58 Ad iracundiam con-
citauerunt eum lucis
suis, quos frequenta-
bant in editis locis ſi-
tos: & statuis, quas ſe-
cerant sibi Deos, uehe-
menter irritauerūt eū.

59 Audiuit deus et exau-

Israëlem uehemen-
ter detestatus.

60 Et reliquit taberna-
culū Silo, taberna-
culū ubi inter homi-
nes habitauerat.

61 Et tradidit in ca-
ptiuitatem fortitu-
dinem eorum, &
splendorem eorum
in manum hostis.

62 Obiecit gladio
populum suum, ira-
tus hereditati suæ.

63 Iuuenes eius de-
uorauit ignis, &
uirgines ipsius ne-
mo deplanxit.

64 Occubuerunt ferro sacerdotes eius, &

diuit, & execratus est
ualde scelera Israël-
itarum.

60 Repudiavit iratus ta-
bernaculū, in q̄ princi-
pio colebat in Silo, ta-
bernaculum inquā, in
quo uisus est ipse habi-
tare & familiariter y-
sari iter posteros Adæ.

61 Et capi pmisit arcā
fœderis, quæ erat ueluti
receptaculum omni po-
tētiæ illius: & ornamē-
tum illud unde ornare
solitus fuerat populum
suū, in potestatem ho-
stium uenire permisit.

62 Et iplicuit bello crue-
to populū, & in hære-
ditatē suā excanduit.

63 Adolescentes illius
absumpsit gladius, &
uirgines sine honore
perierunt innuptæ.

64 Sacerdotes illius gla-
dio corruerunt, nec

uiduæ eius non sunt
comploratæ.

65 Excitatus est si-
cut dormiens Dñs,
& sicut miles à ui-
no exhilaratus.

66 Atq; cecidit ter-
ga hostiũ suorũ, &
obprobrio sempi-
terno adfecit eos.

67 Tentoria Io-
seph auersatus est,
& repudiavit E-
phraim tribum.

68 Tribũ uerò Iu-
da elegit, montemq;
Zion quem amat.

69 Istic extruxit, quantum ambitio-
sissime fieri potuit, sanctuarium suum,

uiduæ superstites erāt,
quæ casum illorum de-
flerent.

65 Et expergefactus
est tandem Dominus,
quomodo solet, qui ui-
no obrutus post lon-
gum somnum redit ad
se, & iterum uino exhi-
larans sese, fortiter pe-
ricula aggreditur.

66 Quare uulnerauit
hostiũ suorũ podices,
infami ignominia affe-
cit illos, quā nunquam
eluere poterunt.

67 In eligendo autem
sibi rege spreuit fami-
liam Ioseph, & tribum
Ephraim non elegit.

68 Sed elegit tribum
Iuda, & montem Sion
quem amat.

69 Et extruxit similem
altissimis regum pala-

ac uelut ipsam ter-
ram fundauit, ut in
perpetuū duraret.

70 Elegit & Dauid
seruum suum, atq;
de gregum caulis
abstulit.

71 Post foctas euntē
abduxit eum, ut pa-
sceret Iacob po-
puluū eius, & Israē-
lem hereditatē eius.

72 Pauit igitur eos
pro integritate cor-
dis sui, & pro in-
dustria uirtutis suae
duxit eos.

tij ædem maiestati sue
dicatam, quam stabilē
esse uoluit sicut terram
perpetuū.

70 Elegit autem Dauid
seruū suum, & excepit
eum ē caulis ouium.

71 A foctis uaccis quas
sestabatur pastor, auo-
cauit eum, & fecit eum
pastorem populi, quē
habebat inter poste-
ros Iacob, & heredi-
tatis suae inter posteros
Israēlis.

72 Et pauit eos, qui cu-
rae illius cōmissi fuerāt
p candore animi sui,
& p summa prudētia,
qua usus est in omni-
bus operibus suis, gu-
bernavit eos.

LXXIX.
Deus uenerunt
ethnici usque in

I D PSALMVS LXXIX.
Deus, inuaserunt gentes hereditatem

tuā, polluerūt tem=
plum tuum san=
ctum, & Hieroso=
lyma in acervos re=
degerunt.

2. Fecerunt cada=
uera seruorum tuo=
rum escam uolucri=
bus coeli, carnē san=
ctorum tuorū cibū
bestijs terræ.

3. Fuderunt sangui=
nem eorum uelut 4.
aquam per uniuers=
am Hierosolymā,
& nemo sepeliebat.

4. Obprobrium sumus uicinis nostris, ludi=
brium & risus his qui circum nos sunt.

5. Quousq; indignaberis Domine, an ne

hereditatē tuam, pro=
phanauerunt templum
sanctissimæ maiestati
tuæ dicatum, redege=
runt. Hierusalem in a=
ceruos lapidum.

2. Obiecerūt cadauera
seruorū tuorū deuorā=
da auibus, quæ uoli=
tant per aērē, & corpo=
ra sacris tuis initiato=
rum, bestijs terræ.

3. Fuderunt sanguinē
humanū tanquā aquā
per totū ambitū Hie=
rusalem, nec quisquam
inuentus est qui occi=
sos sepeliret.

4. Ludibrio fuimus ui=
cinis nostris, irrisui &
sublannationi ijs, qui
habitant circum nos.

5. Quousque irasceris.

nerūt gē=
tes in hæ=
re.

penitus incendes
uelut ignem amu-
lationem tuam?

6 Effunde irā tuā
in gentes, quæ non
nouerunt te, & in
regna quæ nomen
tuum non inuocant.

7 Quæ Iacob de-
uorauerunt, & ha-
bitaculum eius ex-
ciderunt.

8 Noli meminisse
nostrorū retro pec-
catorum, sed subi-
tò anteuertant nos
misericordie tuæ,
ualde enim pauperes facti sumus.

9 Adiua nos Deus saluator noster

Domine, perpetuo ne
exardescet ne sicuti-
gnis ira tua?

6 Euome potius iram
tuā in impios, qui non
agnouerūt te: & in re-
gna quæ diuinū auxi-
lium tuū nunquā im-
plorauerunt, sed vires
propriās iactant.

7 Vastauerunt enim
posterorū Iacob, & ge-
quid apud eos elegan-
tiæ fuit, redegerunt in
nihilum.

8 Ne scelerum memor
esse uelis in malum no-
strū, aquæ antehac cō-
misimus, sed omīssis il-
lis citò amplectare nos
tua inexhausta clemen-
tia, attenuati enim su-
mus uehementissimē.

9 Auxiliare nobis, Deus
salutis nostræ autor,

PSALMVS LXXIX.

propter gloriã no=
minis tui, libera
nos, & placare su=
per sceleribus no=
stris propter no=
men tuum.

IO Cur diceret gen=
tes, ubi est Deus eo=
rum? Vulgetur, in=
spicientibus oculis
nostris, in gentes
ultio sanguinis ser=
uorum tuorum qui
effusus est.

II Introeat sub cõ=
spectũ tuum gemi=
tus neruo addicto=
rũ, pro amplitudine
brachij tui reliquos

nõ tam habita ratione
nostri, q̃ magnifici &
maiestatis plenissimi
nominis tui: libera nos
à malis in quibus uer=
samur: & remitte pec=
cata nostra pro immen=
sa liberalitate, quæ no=
mini tuo respondet.

IO Quomodo ferre diu=
tius poteris Domine
petulantia impiorum,
qui nobis insultant di=
centes, ubi nunc est ille
uester Deus? palam
quæso fiat ob hæc ui=
dentibus nobis ultio
sanguinis seruorũ tuo=
rum, qui effusus est.

II Penetret usq; in cõ=
spectũ tuũ gemitus eo=
rum, qui in carcere te=
nentur captiui, magni=
tudine potentie bra=
chij tui in uita conser=
ua eos, qui morti desti=
nantur ab hostibus.

fac cædi destinatos.

22. His autem inter quos uersamur, in sinum redde contumeliā, qua te adfecerunt, septupliciter.
12. Et retribue uicinis nostris septuplū in sinum illorum, pro contumeliā, qua affecerunt te Domine.
13. Et nos populus tuus, & grex pascuę tuę gratias agemus tibi in perpetuum, & laudem tuā in omne æuum. prędicabimus.
13. Nos interim populus tuus, & grex, cuius tu prouinciam pascendi sumere dignatus es, referemus tibi accepta omnia nostra perpetuę generationibus cunctis, & literis mādabimus, q̄ uerē dignus sis, qui lauderis ab omnibus.

PSALMVS

LXXX.

- I. **Q**uiresis Israël. **P**astor Israël. **O**lis attēde, qui Ioseph tanquā gregem ducis, quiq; Cherubin insides, te ipsum exhibe.
2. Coram Ephraim, Benjamin & Ma-
- I. **P**astor Israël. **O**lausculata, q̄ educere soles tanquā gregē posteros Ioseph, habitator Cherubin cōspicius appare.
- I. In gratiam. Effraim.

nasse. Excita fortitudinē tuam, & ueni ad saluandū nos.

3 Redi ad nos Deus, ostende faciē tuam, & salui erimus.

4 Domine Deus exercituum, quousque dedignaberis orationem populi tui?

5 Lachrymis uelut pane cibasti eos, lachrymis abunde potasti eos.

6 Fecisti nos iurgium uicinis nostris, & hostes nostri apud se uilipendunt.

7 Redi ad nos Deus exercituum, ostende

& Benjamin, & Manasse, fac appareat omnipotentia tua, & ueni succurre nobis.

3 Deus recipe in gratiā nos, & placido uultu aspice nos: hoc enim si feceris, salui erimus.

4 Domine Deus qui potestatem habes in omnes exercitus, quousque tandem excandesces, nec admittes precationem populi tui?

5 Coegisti illos comedere cibum flebilem, & pro potu portexisti illis meras lachrymas maxima mensura.

6 Exposuisti nos maledictionis uicinarum nostrorum, & osores nostri ridet inter sese.

7 Deus, qui potestate habes in omnes exercitus, in gratiam recipe nos, & placido uultu

de faciem tuam, &
salui erimus.

8 Vineam, ex Aegyptio accersitam, 9 eliminatis gentibus plantauisti.

9 Scrobem praepraerasti ei, & sparsis radicibus suis regionem totam occupauit.

10 Umbra eius tegebatur montes: nā rami eius fortes cedros aequabant.

11 Extendebat ad mare palmites suos, & propagines suas usq; ad flumen.

12 Cur ergo rupisti septa eius, ut omnes, qui istāc praetereunt, eam uindement?

aspice, ut salui simus.

8 Vineam ex Aegyptio transfulisti: expulisti gentes impias ē sedi-
bus suis, & iheruisti eā.

9 Repurgasti diligenter rudibus eiectis superficiē eius, & tā late
radices extendit, ut terram impleuerit.

10 Cooperti sunt montes umbra illius, & rami illius similes facti
sunt ramis cedrorum maximarum.

11 Extendisti ramos illius usque ad mare, & usq; ad flumen succulos eius.

12 Quare ergo nūc destruxisti sepes illius, ut uasent quotquot iter

13 Syluestris aper
uastat eā, & fera in
agro eam depascit.

14 Deus exercituum
redi obsecro, cœlo
prospice, contēpla=
re, & considera ui=
neam istam.

15 Ac plantam, quæ
dextera tua planta=
ta est. Hoc est, fi=
lium, quem tibi ma=
gnificasti.

16 Igni enim succē=
sa, & euerfa iacet:
pereant, qui hoc fe=
cerunt, uirtutis tuæ
obiurgatione.
bunt, qui hac uinea significantur omnes.

faciunt iuxta illam?

13 Euertet eam aper
egressus ē sylua, & fe=
ræ omnis generis, quæ
in agris degunt, depa=
scent eam.

14 Deus exercituum re=
cede quæso ab ira, &
recipe in gratiam nos,
aspice ē cœlo & uide,
quin potius ipse uineā
hanc inuise.

15 Et integritati pristi=
næ restitue, quam eo
es honore dignatus, ut
tua dextera plantaue=
ris eam: etsi ipsa non
meretur, propter filiū
tamen, per quem for=
tia designare constitui=
sti, fac quod in rem hu=
ius uineæ esse putabis.

16 Quodd exusta sit ni=
nea hæc igni, & uasta=
ta, auferitas uultus tui
in causa est: quæ si du=
rauerit, funditus peri=
-

17 *Adsit manus tua
uiro dexterae tuae,
filio hominis quem
tibi magnificasti.*

18 *Et non recede-
mus à te, restitue
nos, ut nomē tuum
inuocemus.*

19 *Redi ad nos Dñe
Deus exercituum,
ostēde faciem tuam,
et salui erimus.*

PSAL. LXXXI.

*Exultate Deo
deo adiū
tori nro. iubilare Deo Iaa-
cob.*

17 *Adsit oīpotētia ma-
nus tuæ uiro dexterae
tuæ, adsit inq̃ manus
tua filio hominis, quē
summīs uiribus instru-
cūm opponere consti-
tuisti hostibus tuis.*

18 *Ille ubi hanc uinea
inuiserit, & à sentibus
repurgauerit, non am-
plius deferemus te, ui-
ta enim donabis nos,
& persistemus in cultu
& inuocatione nomi-
nis tui.*

19 *Domine Deus coele-
stium exercituum, sum-
me imperator, reuoca
nos ab errore, & ma-
lis, in quibus uersa-
mur: fac clarē appa-
reat fauor uultus tui
erga nos: hoc enim si fe-
ceris, salui erimus.*

LXXXI.

1 *C* Vm exultatione laudate Deum, cuius uiri-
bus seruati sumus nos: omnis generis letitiæ
signa edite in honorem Dei Iacob.

PSALMVS LXXXI.

2 Hymnis cōcinite,
reddite tympanū,
letamq; tū chelym
tum citharam.

3 Clangite neome-
niaca tuba, in die
isto solenni.

4 Hic enim ritus est
Israëlis, & ius à
Deo Iacob profe-
ctum.

5 Testimoniū quod
dignatus est pone-
re, cum pugnauisset
aduersus Aegypti-
os, cum labiū pere-
grinum audiremus.

6 Cum onere leuarentur humeri uestri,
& manus uestre ollis renunciarent.

Sublata uoce cani-
te & pulsate tympa-
num, & citharam pul-
chrè sonoram unā cum
nabla.

3 Clangite in nouilu-
nio tuba, die solenni-
ter nobis festo.

4 Præceptum enim est
Israëli illud, & acquisi-
simè statutum à Deo
Iacob.

Ritum illum serua-
ri uoluit à posteris Io-
seph in memoriā eius,
quod feliciter uersatus
fuerit ipse in terra Ae-
gypti, quod quum ue-
nisssemus, linguā quam
non didiceramus, au-
diebamus.

6 Liberaui em̄, inquit
Deus, tum à gestandis
oneribus humeros illo-
rum, meo auxilio ma-

- 7 Qui cum in tribulatione inuocares me, & ego eripui te, locutus sum tibi sub tonitru latens, & probaui te ad aquas contentio- nis. **הבד**
- 8 O popule meus, audi, nam contesta- bor te o Israël.
- 9 Si mihi obtemperabis, non erit apud te Deus peregrinus, nec adorabis Deum alienum.
- 10 Ego enim sum Dñs Deus tuus, qui e terra Aegypti
- nus illorum liberatæ sunt à coquendis fictilibus ollis & lapidibus. In malis constitutus implorasti auxiliū meum, inquit Dominus, succurri tibi, & ad ea quæ in occulto postulasti, ego tibi respondi tonitru, quo hostes tuos exterrui: feci & periculum tui iuxta aquas contentionis. Ita res habet.
- 8 Audi popule mi, sanctissime enim pollicebor tibi Israël, si mihi auscultaueris.
- 9 Et si non fuerit apud te in pretio Deus alienus, & non ueneratus fueris ullum Deorum, quales plurimos exterarum nationum impij homines uenerantur.
- 10 Si credideris me, qui te eduxi e terra Aegy-

eduxi te, adperi os
tuum, & satiabo
illud.

11 Sed non recepit
populus meus uo=
cem meam, & Is=
raël renuit me.

12 Reliqui ergo eos
malignitati cordis
eorum, & secuti
sunt consilia sua.

13 Vtinam populus
meus me audiat, &
Israël ambulet in
uijs meis.

14 Ad paucos redi=
gerem hostes eo=
rum, & in aduersa
rios eorū conuerte=

pti, uerè Dominum
Deum tuum esse, ape=
ri quātum uelis os tuū,
& postula à me quic=
quid charum fuerit ani=
mo tuo, ego copiosissi=
mè uoti compotem fa=
ciam te.

11 Verū nunquā ac=
quieuit consilijs meis
populus meus, nec Is=
raël unquam sincere
amauit me.

12 Quare permisi eos
animo obdurato insa=
nare, quantū uellent, &
sua sequi consilia, qui
nollent mea.

13 Vtinam popule mi
audisses me, Israël si in
uijs meis secundum ti=
bi præscripta à me am=
bulasses.

14 Nullo negotio uni=
uersos inimicos tuos
perdidissem, & exten=
dissem tantum manum
meam in hostes tuos.

rem manum meam.

¹⁵ Ofores Dñi in
Israële frustraren=
tur, & esset tempus
eorum aternitas.

¹⁶ Et cibaret eos
simila tritici, &
uel è petra melle
saturet eos.

PSALMVS

LXXXII.

¹ **D**eus constitit
in cœtu potē=
tium, & in medio
iudicum, ut iudicio
contendat.

² Vsq̃ue quò, in=
quiens, quod ini=
quū est iudicabitis,

& periissent.

¹⁵ Ofores Dñi exterriti mendacijs se in periculis excusare voluissent: populus autem meus felicia uidisset tēpora perpetuò.

¹⁶ Israël si audisses me, pauissem te medulla tritici, & melle in rupe munitissima constitutum ad saturitatem usque pauissem te.

LXXXII.

¹ **D**eus astitit cœtui illorum, qui præ cæteris potestatem in alios nacti sunt: in medio ipsorū iudicum, quæ officij illorum sunt, admo-
nuit illos.

² Quousque tandem pronuntiatis sententiā iniquam, & in gratiam impiorum iustos opprimitis? Ita facitis enim.

Et psonā impiorū 3
suscipietis? **לֹא**

3 Ius reddite te=
nui ac pupillo, ad=
flicto Et pauperi
iustē iudicate.

4 Adserite inopem 4
Et egenū, ac de ui
impiorū liberate.

5 At nihil uel sen=
tiunt uel uident, sed
in tenebris ambu=
lant. Mouebuntur
ergo omnia funda=
menta terræ.

6 Equidē dixeram, 6
Vos dij estis, uos
filij altissimi estis
omnes.

Quin potius paupe=
rem & pupillū, & eum
qui sine auxilio uestro
impar est aduersario
suo, & egenum a calū=
nia defendite, potesta=
te hac uobis commissa,
& iustitiæ illorum pa=
trocinium suscipite.

Si sapitis, succurrite
pauperi & mendico,
& ē uolentis impiorū
manibus eripite eum.

Nihil facti sunt ad=
monitionibus his sapiē=
tiores, sed in tenebris
assiduē uersantur, quæ
res tam habet malē
Deum, ut propterea
aliquoties sic totum or=
bem turbauerit, ut ba=
ses terræ tantum non
uisæ fuerint.

Ego uos habui pro
Dijs, et similes iudicaui
oēs uos angelis: q̄ tam
sunt chari Deo, ut uide=
ri possint filij altissimi.

7 Veruntamen ho=
minum more mo=
riemini, & sicut
aliquis tyrānorum
cadetis.

8 Exurge Deus &
uindica terram, tibi
enim uniuerſæ gen=
tes hereditario iu=
re debentur.

PSALMVS
LXXXIII.

1 Deus q̄s
similis e=
rit tibi. **D**eus ne tace=
as, ne cesses,
et ne cūcteris Deus.

2 Ecce enim ho=
ſtes tui tumultuan=
tur, & oſores tui efferunt caput.

3 Aduerſus populum tuum occultas

Verum longè nobis
aliter quàm filijs eue=
niet: moriemini em̄ ſi=
cut abiectiſſimus quiſ=
que in plebe: & quem=
admodum tyrannus
quiſpiam præcipitabi=
mini ad inferos.

8 Surge quæſo tu ipſe
Deus, ut iudices terrā:
tu enim ueluti heredi=
tario iure, & tanquam
patrimonium poſside=
bis uniuerſas gentes.

LXXXIII.

1 **D**eus ne taceas
quæſo diutius,
neq̄ ſileas: ne=
que ſeras aplius omni=
potens Deus.

2 Ecce enim rem into=
lerabilem, hoſtes tui tu
multuantur, & inimici
tui efferunt caput.

3 Aduerſus populum

utelae struunt, &
coniurant aduersus
arcana tua.

4 Dicunt, adeste, 4
extirpemus eos e
gentium numero,
ut nominis Israëli-
tici nulla memoria
reliqua fiat.

5 Conspirarunt e- 5
nim ex corde, &
foedus in te coniura 6
runt.

6 Tabernacula Idu
maeorum & Ismaë- 7
lite, Moabite &
Hagareni.

7 Gebal, Amon, & Amalec, Palaestini
cum Tyri ciuibus.

tuum conspirauerunt
secreto, & consultaue-
runt aduersus eos, qui
occultae protectioni tuae
concrediti sunt.

Statuerunt inter se
proficisci in bellum, &
extirpare penitus illos,
q tuæ curæ relicti sunt,
& delere sic eos e nu-
mero hominum, ut nun-
quam amplius mentio
fiat nominis Israëliti
populi.

Consilio unanimiter
inito aduersus te pepi-
gerunt foedus.

Habitatores Idu-
mae & Ismaelitae,
Moabite & Agare-
ni.

Gebal, Ammon, &
Amelech, Palaestini
una cum habitatori-
bus Tyri.

- 8 His adhæret Af-
syrius, perpetuus
commilito filiorum
Lot. **לֹט**
- 9 Fac eis sicut Ma-
dianitis & Sisara,
sicut Iabino ad flu-
men Chison.
- 10 Qui fracti sunt in
Endor, & sterqui-
linium terræ facti.
- 11 Duces autē eo-
rū similes fac Ore-
bo, Zebo, Zebæ,
& Zalmanæ, oēs
duces eorum.
- 12 Qui dixerunt,
uendicemus nobis habitaculum Dei.
- 13 Deus meus redde eos rotæ similes,
- 8 Insuper & Assyrii
iuncti sunt illis, auxilio
uenerunt filijs Lot.
Ita res habet.
- 9 Fac illis quod olim
fecisti Madian & Si-
sare, & Iabin iuxta tor-
rentem Cisson.
- 10 Qui perierunt in En-
dor, relictī ad stercorā-
dos agros insepulti.
- 11 Fac principibus illo-
rum, quod olim fecisti
Oreb, quod Zeb, qd
Zebach & Salmane:
eadē experiantur nunc
horum duces uniuersi.
- 12 Qui dixerunt, occupe-
mus ueluti iure nobis
debita elegantia illa ta-
bernacula Dei.
- 13 Deus fac sint quæso
tā instabiles, quam est
ulla rota: & similes se-
stucæ, quæ non potest
resistere uento.

*Et stipulae quae uen-
to exposita est.*

14 *Sicut ignis nemo
ra incendit, & si-
cut montes flamma
inflammat.*

15 *Sic persequere il-
los procella tua, &
turbine tuo obrue.*

16 *Perfunde uultus
eorum pudore, ut re-
quirant nomen tuū
Domine.*

17 *Erubescāt & cō-
turbentur usque in
sempiternū, confun-
dantur & pereant.*

18 *Vt experiantur, quōd tu Domine solus
es, nomen tuum solum est, solus altissimus
es super omnem terram.*

14 *Sicut ignis in syluam
immissus, & flamma in
cacumen montiū : quæ
per obuia dumeta uolū-
tans uastat cūctā absq̃
ullo impedimento.*

15 *Sic tu persequere eos
sepestate immissa abs-
te, & excitato turbine
perturba eos.*

16 *Imple ignominia uul-
tus illorum, ut quærere
cogantur placationem
fæli nominis tui Dñe.*

17 *Pudescant & contur-
bentur alsidue magis
ac magis, infames fiant
& pereant.*

18 *Vt sciant te esse illū,
cui soli nomē est rei re-
spondens, altissimo Do-
mino in omnia potesta-
tem habeti per uniuersam
terram.*

PSALMVS LXXXIIII.

PSALMVS

LXXXIIII.

LXXXIIII.

¹ Quam dilecta ta-
bernac.
Quam amabi-
lia sunt habi-
tacula tua Domine
exercituum.

² Concupiscit &
deperit anima mea
atria Domini, cor
& caro mea gesti-
unt ad Deum uiuū.

³ Vbi & passer do-
micilium sibi inue-
nit, & turtur nidū,
quo foetus suos re-
ponat, aram uideli-
cet tuā Domine ex-
ercituum rex meus & Deus meus.

⁴ O beatos cum qui domi tuæ habi-

¹ **Q**uam amabilia
sunt tabernacu-
la tua Domine
exercituum.

² Sic amore capieba-
tur, ut uix esset apud se
anima mea, quoties mē-
tio fiebat atriorum Do-
mini: cor meum & ca-
ro mea prae gaudio exi-
liebant ad nomen Dei
uiui.

³ Interim passer inue-
nit foramen, & hirundo
nidū, ubi collocet pul-
los suos iuxta altaria
tua Domine exercitū,
qui mihi & rex es &
Deus.

⁴ Felices qui habitant
iuxta domum tuā: nun-
quam deerit occasio il-
lis laudandi te. Ita
res habet.

tant, tum qui te lau-
dant. **הללו**

5 O beatos quorū
robur tu es, in quo-
rum cordibus lau-
des tuæ sunt.

6 Cum enim in la-
chrymarū ualle pro-
ficiscuntur, uice fon-
tis eis utuntur, &
dux ipse gratulatio-
nibus ornatur.

7 Transcunt de o-
pulentia in opulen-
tiā, deinde uidetur
eis Deus in Zion.

8 Domine Deus ex-
ercitū exaudi ora-
tionem meam, au-

Felix ille homo, qui
tuo beneficio fortis est:
semitæ enim sunt ele-
ganter strætæ in corde
illius, per quas eunt ad
ipsum usq; animū diui-
nitus inspiratæ uires.

6 Obambulant qui ta-
les sunt assidue ueluti
in ualle limpidissimis
plena fontibus, & qui-
bus quantum libebit,
bibent: ipse uerd, qui
diuinam hanc philoso-
phiā alijs impartit do-
ctor, omni ex parte di-
uinis muneribus exor-
nabitur.

Incrementa uirtutū,
quicūq; sunt tales, assi-
due magis ac magis ac-
cipient, quoad perue-
nerint ad ipsum Deū,
& illi assidere uidean-
tur palam in Sion.

Domine Deus omni-
potēs audi quæso pre-
cationem meam, præbe

rem præbe Deus
Iacob. **נְחֹם**

9 Inspice scutū nostrum Deus, & intueri uultum Christi tui.

10 Quia suauior est una dies in atrijs tuis, quàm alijs mille. Malo ostiarius esse domi Dei mei, quàm uersari in tabernaculis impiorum.

11 Lux enim & securitas est Dominus Deus, gratiam & gloriam dabit Dominus, nullo bono destituit eos qui integrè uiuunt.

aurem Deus seruator Iacob. Ita fiat.

9 Qui diligentius protegere nos soles, quàm ullum possit scutum, aspice Deus, & clementer respice faciem simplicis Christi tui.

10 Melior est enim una dies in atrijs tuis, quàm mille quocunq; alio loco: optarem magis accubare ad limen domus Dei, quàm habitare in splendidis impietatis ædibus.

11 Est enim tanquam sol & clypeus Dominus Deus, gratiam & gloriam dabit Dominus: non poterit non facere benignitatis suæ participes eos, qui ambulāt simpliciter.

PSALMVS LXXXV.

12 O' beatos Domi-
ne Deus exercituū
qui in te sperant.

PSALMVS

LXXXV.

1 Propitius sis
Domine terræ
tuæ, restitue capti-
uitatem Iacob.

2 Tolle scelus po-
puli tui, & operi
omne peccatum eo-
rum. לסל

3 Tolle omnem in-
dignationem tuam,
redi à furore iræ
tuæ.

4 Redi ad nos Deus saluator noster, sol-
ue tuam erga nos indignationem.

12 Domine exercituū
omniū imperator sum-
me, felix modis omni-
bus ille est homo, qui si-
dit per omnia tibi.

LXXXV.

1 R E conciliatus es
Dñe terræ tuæ: Benedi-
duxisti enim e xiii: dñe
captiuitate Iacob. terram.

2 Abstulisti omnem
iniquitatem à populo
tuo: texisti omnia pec-
cata illius. Ita fa-
ctum est.

3 Collegisti omnē iram
tuam, quæ sparsa fuerat
in nos: cōtinuisti, ne in
furore erumperet, iram
tuam.

4 Recipe in gratiam
nos Deus autor salutis
nostræ, & tolle inimi-
citas, quæ fuerunt in-
ter te & nos.

5 Num in perpe=
tuum succēsebis no=
bis, aut protelabis
iram tuam à gene=
ratione ad genera=
rationem?

6 Nonne redibis
potius ac restitues
nos, ut populus tu=
us letetur in te?

7 Ostēde nobis Do=
mine bonitatem tuā,
& salute tua nos
dona.

8 Auscultabo quid
mandaturus sit Do=
minus Deus: man=
dabit enim pacem populo suo, & sanctis
suis, quò minus ad stultitiam cōuertantur.

Num perpetuò ira=
sceris nobis? proferes
ne iram tuam in gene=
rationem & generatio=
nem?

Tu ne es ille, qui
nos à captiuitate libe=
rare solus potes, & ui=
ta donare, ut populus
tuus sese te oblectet, pā=
cem consecutus?

Fac sentiamus Do=
mine benignitatē tuā,
& salutis tuæ partici=
pes effice nos.

Auscultabo, quid lo=
cutus sit Deus: certò
enim scio locuturum,
quæ ad pacem pertine=
bunt populi sui, & san=
ctorum suorum, nec sinet
eos relabi in amentem
illam impietatem, pro=
pter quam abducti fue=
rant captiui.

- 9 Nam propinqua 9 Propinqua certe co-
est salus eius timen-
tibus eum, & glo-
ria eius, ut habitet
in terra nostra.
- 10 Bonitas & fides 10 Misericordia & fi-
occurrent sibi mu-
tuò: mutuò sese o-
sculabuntur iustitia
& pax.
- 11 Veritas de terra 11 Veritas è terra pul-
germinabit, & iusti-
tia de cœlo oriatur.
- 12 Dominus dona- 12 Profectio Dominus
bit bonitatem, & 13 Iustitia præcedet il-
terra nostra reddet
annonam suam.
- 13 Iustitia anteambulabit coram eo, ut
uiam muniat ingressui eius.

PSALMVS LXXXVI.

PSALMVS

LXXXVI.

Inclina
dñe aurē
tuam &
ex.

PRæbe mihi Do
mine aurem tu
am, & respōde mi-
hi, adflictus enim et
pauper sum.

2 Serua animam
meam, quoniam in-
nocens sum : salua
seruum tuum Deus
meus sperātē in te.

3 Misere mei Do
mine, ad te sine ūter
missione clamantis.

4 Letifica animam
serui tui, ad te enim
Domine mentem meam tollo.

5 Quoniam tu Domine suavis & mi-

LXXXVI.

PRæbe aurē tuā,
& responde vo-
tis meis : quia
pauper & omni huma-
no præsidio destitutus
sum ego.

2 Sit tibi curæ anima
mea, quia candido sum
erga te pectore: saluum
fac tu seruum tuum, mi
Deus, seruū inq̃ tuum,
qui totus pendet de te.

3 Misereat te mei Do-
mine, imploro enim as-
siduē, & implorabo au-
xilium tuum.

4 Exhilara animum
serui tui: ad te enim ū-
que Domine animo
meo, quantūuis in sub-
limi habites, pertin-
gere conabor.

5 Tu enim Domine be-
nignus es & clemens.

tis es, ac misericor=
dia diues omnibus
inuocantibus te.

6 Da aurem Domi
ne orationi meæ, et
attende uoci preca=
tionum mearum.

7 Tempore tribu=
lationis meæ te in=
uoco, nam tu exau=
dis me.

8 Nullus est inter
Deos tibi similis
Domine, nullus ti=
bi rebus gerendis
par est.

9 Omnes ergo gen=
tes, quas fecisti, ue=
niant, & adorent coram te Domine,

& supra, quam dici po=
test, misericors in om=
nes, qui tuum auxiliū
implorant.

6 Aures præbe Do=
mine precationi meæ:
non sit molestum tibi
audire clamosas preces
meas.

7 Quotiescūq; aduersi
aliquid acciderit mihi,
opem tuā implorabo,
futurum confidens ut
præstes, qd' ex re mea
esse putabis.

8 Non est conferendus
tecum quisquam eorū,
quos impij homines p=
dijs habent Domine,
neq; potest imitari qd=
quam opera tua.

9 Quare futurum est, ut
exteræ nationes, qua=
rum omnium tu autor
es, ueniant & supplices
fiant tibi, & serio re=
uereantur maiestatem

& magnificent nomen tuum.

10 Quoniam tu es magnus, & magna factus, tu solus es Deus.

11 Duc me Domine, viam tuam ut ambulem in veritate tua, coge pectus meum, ut unice timeat nomen tuum.

12 Gratias ago tibi Domine Deus meus ex toto corde meo, & nomen tuum in aeternum magnificabo.

13 Quia bonitas tua grandia mihi fecit, eruisi enim animam meam de fouea, quae subter me erat.

nominis tui.

10 Magnus enim es tu, & stupenda designas, tu Deus es solus.

11 Doce me Domine viam, qua itur ad te, ut ambulem confidenter per eam, nihil dubitans, quin bona fide mihi comes itineris futurus sis, excita cor meum, ut unice reueretur maiestatem nominis tui.

12 Celebrabo te Domine mi Deus toto pectore meo, & laudibus efferram nomen tuum perpetuo duraturis.

13 Benignitatis enim tuae erga me immentae extant argumenta plurima: quoties enim versabar in periculis etiam summis, tu me eripuisti, & animam meam

14 Deus, uiolēti in-
surrexerunt in me,
& cœtus audacium
quærunť animam
meam, neq; habent
te præ oculis suis.

15 Tu ergo Domine
Deus clemens &
misericors, qui tar-
dus es ad irascendū,
sed propēsus ad be-
nignitatē & fidem.

16 Cōuertere ad me
& miserere mei,
da robur tuum ser-
uo tuo, & salutem
filio ancillæ tuæ.

17 Fac mecum signum ad bonum, ut eo
uiso pudeſiant oſores mei, quòd tu Dñe

ueluti ab inferis ad ſu-
peros reuocaſti.

14 Deus ſupbi inſurre-
xerunt aduerſum me,
& ingens robuſtorum
turba hoc egit ſtudio-
ſe, ut uitam adimeret
inſonti mihi, non habi-
ta ulla ratione tui.

15 Verū tu Domine
Deus es miſericors &
pius, tardus ad irā: ad
beneficentiam autem,
& fidem ſeruandam
propenſiſſimus.

16 Reſpice me, & miſe-
rere mei: tribue uires
ſeruo tuo, & ſerua fi-
lium ancillæ tuæ.

17 Ede ſignū aliquod
ſauoris erga me tui, ut
hoſtes mei uideant, &
pudeſiant: uideant in-
quam te fuiſſe illum,
qui auxiliatus ſit mihi.

auxiliū & consolati-
onem tuleris mihi.

& ultus sit iniuriā illa-
tam mihi ab illis.

LXXXVII.

PSALMVS

LXXXVII.

Funda-
mēta ei⁹
in mon-
tibus san-
ctis.

Dominus a-
mat portas
Zion, cuius funda-
mēta in monte san-
cto sunt, super o-
mnia tabernacula
Iaacob.

Magnifica sunt
quæ in te dicuntur o
urbs Dei.

Memorabo Ra-
hab Babyloni, no-
tis mihi urbibus Palestina, deniq; Tyro
& Aethiopia: Ecce ille natus est istic.

Nam in Zion gloriam dicetur passim

Fundamenta ciui-
tatis huius iacta
sunt in monti-
bus sanctorum ma-
ximis.

Amat Dominus por-
tas Sion magis, q̃ ul-
la tabernacula Iacob.

Magnifica dicta sunt
de te, o ciuitas Dei.
Ita res habet.

Memor ero Aegy-
ptiorū, & Babyloni-
orum agnoscentium me:
ecce rem nouā, Philis-
tea & Tyrus unā cum
Aethiopia accurrent,
propterea q̃ insignis
ille natus sit tibi.

De Sion quidem
dicetur, quod plurimi

PSALMVS LXXXVIII.

apud oēs, excelsus
ille qui cōdidit eam,
natus est in ea.

6 Quin & Domi-
nus ipse in annales
populorum referet,
quod ille natus sit
in ea. **להו**

7 Hinc cantorum
& saltantiū omniū
habitatio in te est.

PSALMVS

LXXXVIII.

1 Domine Deus

2 saluator me-

us, ueniat oratio

mea, nocte & die corā te clamātis, in con-

spectū tuū, prabe aurē tuā suspirijs meis.

3 Satiata enim est malis anima mea, &

nati sint in ea, sed insti-
gnis ille cōfirmabit eā,
quum sit altissimus.

6 Dominus commemo-
rabit in descriptione
populorum, quod insti-
gnis ille natus sit ibi.
Ita fiet.

7 Interim principes la-
dent instrumētis musi-
cis prae gaudio, & mea
omnia studia occupa-
ta erūt in laudando te,
propter hanc tam mira,
quae fient in te.

LXXXVIII.

1 D Omine Deus a
quo pendet sa-
lus mea, p diem
clamabo, neque nocte
latebit te uociferatio
mea.

2 Quare admittatur
quæso precatio mea in

nocte & die corā te clamātis, in con-

spectū tuū, prabe aurē tuā suspirijs meis.

3 Satiata enim est malis anima mea, &

Domine
Deus sa-
lutis meę
in dic.

uita mea ad inferos
adpropinquat.

4 Quin iam inter 3
eos numeror, qui in
foueā subeunt, simi-
lis existimor hoī,
quē uirtus defecit.

5 Inter mortuos
inuenior, uelut iter
interfectos, inter
eos q̄ in sepulchro
dormiunt, quorum
non meminit ultrā
q̄quam, q̄ potentia
tua sunt abscissi.

6 Detrusisti me ad
puteum infernum,
in tenebras imper-
meabiles,

conspectum tuum, pre-
be aurem tuam clamo-
ri meo.

Ad saturitatē enim
& nauseam usq̄ plena
est molestissimorū cru-
ciatū animā mea, ui-
ta mea sepulchro uide-
tur esse proxima.

Habitus sum unus
ē numero eorum, qui
iam iam corruituri sunt
in barathrū: aestimatus
non pluris sum, quā
uir omnibus suis uiri-
bus destitutus.

5 Præstaret mortuum
esse, & liberum ab his
malis, quales sunt, qui
uel uulnerati, uel mor-
bo extincti iacēt in se-
pulchris, quorū nō re-
cordaberis amplius, ut
uitæ huic, qua uixerūt,
eos restituas: uerūm li-
beri sunt à plagis his
tuis, quibus ego affligor.

6 Affecerūt me malis

PSALMVS LXXXVIII.

7 Fixisti furorem
tuū in me, & om=
nibus nimbis tuis
deiecisti. **חל**

8 Amouisti à me 7
notos meos, reddi=
disti me eis abomi=
nabilem, ego autem 8
ita teneor, ut exire
nequeam.

9 Deficit præ ad=
flictione oculus me=
us, inuoco te Do=
mine omni tēpore,
& manus meas ad
te extollo.

10 Nū defunctis ma
gnifica facta tua ostendis? num exangues
ita uiuunt, ut te confiteantur? **חל**

tam multis aduersarij
mei, ut uisus sim ipse
mihi præcipitatus in
puteū, aut in carcerem
obscurissimū & pfun=
dissimum retrusus.

Omni ex parte pre=
mit me furor tuus: nul=
lum superest mali ge=
nus, quo non afflixeris
me. Ita res habet.

Alienasti à me fa=
miliarissimē notos mi=
hi, & abominabilē fe=
cisti me illis: conclusus
sum, nec uideo, quo pa=
cto explicem me.

Oculus meus languit
præ dolore, imploraui
auxilium tuū, Domine
toto die expandi ma=
nus meas ad te.

10 Edes ne diuinatis
tæ specimen in mor=
tuis, aut resurgent ne

- 11 Num prædicabitur in tumultu bonitas tua? & ueritas tua apud interitū?
- 12 Nū̄ in tenebris cognoscūtur magnifica tua gesta? aut iusticia tua apud rerū omniū obliuionē?
- 13 Ad te Dñe, in quā, clamo, & oratio mea ad occurredū tibi maturat.
- 14 Cur Dñe derelinquis animā meam, & occultas uultum tuum à me?
- 15 Quum ego præ adflictione anhelus mortui laudes tuas cātaturus? Ita ne fiet?
- 16 Mentio ne fiet in sepulchro clementiæ tuæ, aut integritatis tuæ apud eos q̄ perierunt?
- 17 Quopado in tenebris nota fiet tua illa potestas, qua miranda designas: aut iustitia tua inter eos, q̄ ex hoc orbe migrarunt in terram desertam?
- 18 Pergam tamen ad te clamare Dñe, nondum spem omnem deponens, & manē ante omnia precatione mea occupabo te.
- 19 Quorsum Domine neglexisti animā meā? occultasti uultum tuū ne sentiam solitū erga me fauorem tuum.
- 20 Pauper sum ego, & ærumnosus ab adolescentia: p̄tuli tales abs te mihi immissos ter-

PSALMVS LXXXIX.

Et amens iaceam?
cum tremens one-
ra tua feram?

16 Super me trāse-
unt furores tui, in-
dignatiōes tuæ op-
primunt me.

17 Aquarū instar sta-
gnant circum me
sine intermissione,
simul irruūt in me.

18 Sustulisti à me a-
micos et cognatos,
noti mei ignoti sūt.

PSALMVS

LXXXIX.

1 **M**isericordi-
as Dñi in-
eternū cantabo, ad

rores, ut propemodum
succubuerim, & despe-
rare de salute tantum
non coeperim.

16 In me apparuerunt
manifesta signa tui fu-
roris, terrores tui op-
prefferunt me.

17 Circūdederūt quēad-
modū aquæ solent col-
lapsū in eas, idēq; assi-
duē, cinxerunt me, non
alius terror post aliū,
sed simul uniuersi.

18 Procul à me abire
fecisti, si quis foris reli-
quus fuit amans mei,
aut uicinus beneuolus:
qñ & familiarit̃ notos
abscondisti, & ueluti in
tenebris, ne uideri pos-
sint à me, collocasti.

LXXXIX.

1 **D**ominum nun- Miseri-
quā te non mise- cordias
ricordem. miris dñi inæ-
modis esse carminibus ternum
tellabor: & meæ æta- cantabo.

omnē posteritatem
notam faciam ore
meo ueritatem eius.

2 Scio enim quòd
bonitas tua in per-
petuum duratura
est, ueritas autem
& fides tua, cum
cœlis ipsis aderat,
quum conderentur.
3 Quo sic es locutus.

3 Incidi fœdus cū
electo meo, iuravi
David seruo meo.

4 Firmabo semen
tuum in perpetuū,
& stabiliam solium
tuū ad omnem po-
steritatem. נְלֹ

tis hoibus & posteris
oibus, & docebo ore
meo non esse dubitādū
cuiquā de fide tua, quin
præstaturus sis, qcquid
promiseris unquam.

Peruasi enim mihi
futurū, ut perpetuū du-
ret misericordia tua,
& cœli prius ruant, q̃
artificio summo condi-
disti, & constanter con-
seruas, quā te non
stare promissis.

Perculsi fœdus, in-
quit Dominus, cū eo,
quē elegi ipse mihi, &
iuramento confirmaui
illud, ne ullam habeat
dubitandi causam ser-
uus meus David.

Perpetuū, iquit Do-
minus, stabiliam poste-
ros tuos, extruā solium
regale tibi, quod non
conuellet ulla genera-
tionum unquam suble-
quentium, Ita fiet

- 5 Celebrant itaque , Testantur coeli quā
coeli fortia facta admirandus artifex sis
tua Dñe , & eccle- tu Domine , & ppetui-
sia sanctorū fidem tatis tuæ testes sunt a-
ac ueritatem tuam. pud omnes , qui tuæ
sanctitatis non penitus
sunt expertes.
- 6 Quis enim uel in Quis enim in coelo
nubibus est, qui cō- quouis pacto tecū con-
paretur Dño , aut ferri poterit : & quis
inter Deos qui Do- similis tibi inter ange-
mino cōparetur? los , quantūuis sint po-
tentes?
- 7 Deus formidabi- 7 Deus miris modis
lis est in magno magnus est , & suspi-
sanctorum concilio, ciendus etiam in coetu
& uenerabilis su- sanctorum suorum , &
pra omnes qui cir- metuēdus cunctis , qui
cum eum sunt. circa illum sunt.
- 8 Domine Deus 8 Domine Deus quis
exercituū, quis similis tibi, maiestate, fide,
ac ueritate , quibus latus tuum stipatur?

- 9 Tu imperas fa-
stioso mari, tu pre-
mis cum efferuntur
fluctus eius.
- 10 Tu cōtundis tan-
quam uulneribus
superbum, brachio
tuo robusto dissi-
pas hostes tuos.
- 11 Tui sunt cœli,
tua est tellus, orbis
deniq; & quicquid
in eo est, tu enim
fundasti ea.
- 12 Aquilonem &
meridiem tu crea-
sti, Thabor &
Hermon de nomi-
ne tuo gloriantur.
- beas testes plurimos?
- 9 Tu imperium habes
in uastitatē maris: si fe-
rocite coeperint, & in
altum se sustollere flu-
ctus eius, tu potestate
tua dum uis, compescis
illos.
- 10 Tu percussisti poten-
tissimū illū Aegypti re-
gem, nō maiore nego-
cio, quā si res tibi fu-
isset cū aliquo uiribus
suis omnibus destitu-
to: oīa potenti brachio
tuo subuertisti, hostes
tuos uniuersos.
- 11 Tui sunt cœli, tua
est terra, orbis terrarū
& omnia quæ in ipso
plurima sunt: tu fun-
damenta iecisti omniū
illorum.
- 12 Aquilonē & Austrū
tu pduxisti, mons Ta-
bor, mons Hermon
magnitudine sua testā-
tur omnipotentia tua.

13 Brachium tuum
ter robustissimum
est, manus tua for-
tissima, & altissi-
ma dextera tua.

14 Iustitia et æqta-
te instructum est so-
liū tuū, bonitas &
ueritas anteambu-
lones tui sunt.

15 O beatū popu-
lum tibi iubilandi
peritum o Domi-
ne, qui in luce uul-
tus tui ambulant.

16 Qui in nomine
tuo exultant omni
tempore, & ad iu-
stitiā tuam gestiūt.

& occasionem præbēt
uidētibus laudandi no-
men tuum.

13 Tu brachium habes
omnipotētia præditū,
robustissima est manus
tua, & potētissima de-
xtera tua.

14 Iustitia & æquita-
te stabilitum est regale
solum tuum, clemen-
tia & æquitas præ om-
nibus curæ sunt tibi.

15 Felix ille populus
qui agnoscit hæc, &
sele oblectat his: Do-
mine quicumque tales
fuerint, semper comi-
tabitur illos fauor tu-
us, & ueluti clarissima
in luce uultus tui uer-
sabuntur.

16 Ad memoriā no-
minis tui exultabunt
omnibus diebus uitæ
sux, & beneficio iusti-
ficationis tuæ magni
erunt.

17 Tu enim es splē
dor fortitudinis eo=
rum, & gratia tua
exaltatur cornu no=
strum.

18 Tu Dñe scutum
nostrū es, & sancte
Israēlis, rex noster.

19 Tu locutus es
olim nūciando san=
ctis tuis, atq; dixi=
sti: Dabo heroi ro=
bur, eueham electū
super populum.

20 Comparabo Da=
uid seruū mibi,
oleo meo sancto un=
gam eum.

21 Fulciet eū manus

17 Ornamentum enim
fortitudinis eorum es
tu, & pro tua in nos
pietate robur illud in=
crementa suscipiet aspi=
duē magis & magis.

18 Beneficio enim Dñi
magis q̄ ullo clypeo
tuti sumus, & auxilio
illius, qui sanctimoniz
autor est, Israēli felici
ter cedunt quæcunque
aggreditur noster rex.

19 Olim locutus es cum
sancto tuo Samuele,
quomodo cum prophe=
tis soles: & dixisti, ro=
bur addidi viro alio=
qui forti, exaltaui ado=
lescentem illum, quem
ē populo elegeram.

20 Inueni David ser=
uū meū: oleo san=
cto meo unxi eum.

21 Quare manus mea
firma erit cum illo, nec
deseret illum unquam
insuper & brachium.

PSALMVS LXXXIX.

mea, & brachium
meum corroborabit eum.

22 Non superabit
ipsum hostis, et sceleratus non oppri-
met eum.

23 Concidā ante eū
hostes ipsius, &
osores eius pcutiā.

24 Veritas uerò &
bonitas mea ipsum
prosequuntur, &
potentia mea exalta-
bitur cornu eius.

25 Portendam maiestatem eius ad mare,
& imperium eius usq; ad Euphratem.

26 Ipse me appellabit, o pater mi, Deus
meus & petra salutis meae.

meum potentissimum
faciet illum.

22 Non opprimet illū
nullus inimicus, nec ho-
mo sceleratus male illi
uolens affligere pote-
rit illum.

23 Conteram em̄ quot-
quot audebunt sese op-
ponere illi: & odio ha-
bentes illum perdam.

24 Quicquid autē pro-
misi illi, assequetur, &
prima illa gratia, qua
elegi eū, irrita non fiet:
per me enim exaltabi-
tur cornu illius.

25 Et extendā usq; ad
mare ditionē illius: &
usq; ad flumina poten-
tiam dexteræ illius.

26 Ipse uocabit me, &

- 27 Ego autem pri-
marium faciã cum,
ac superiorem re-
gibus terræ.
- 28 Seruabo ei boni-
tatem meam in per-
petuum, & fœdus
meum firmiter per-
manebit ei.
- 29 Semen eius in
perpetuum propa-
gabo, & solũ eius
secundum dies, qui
cœlo oriuntur.
- 30 Quòd si filij eius
legẽ meam deserue-
rint, & in iustis meis non ambulauerint.
- 31 Si mores meos contaminauerint, &
mandata mea non custodierint.
- dicere familiariter au-
debit, pater meus es tu
Deus meus, stabilis &
incõcussa salus mea tu.
- 27 Et ego faciam illum
primum & potentissi-
mum omnium regum,
qui sunt in terra.
- 28 Perpetuò illũ pro-
sequar fauore meo, &
pacem, quod inij cum
illo, firmiter erit.
- 29 Et constitui poste-
ros illius conseruare
perpetuò, & solium re-
gni illius facere tã diu-
turnum, quàm erunt
dies cœli.
- 30 Si deseruerint poste-
ri illius legem meam,
& secundum præcepta
mea non uixerint.
- 31 Si leges meas uiola-
uerint, & mandatis

32. Iam uirga uisita-
bo transgressio-
nes eorū, & uerbe-
ribus scelera eorū.
33. At bonitatē meā
non auferam ab eo,
neque fidem meam
fallam.
34. Nō faciam irri-
tum fœdus meum,
quæq; ex ore meo
prodierunt non im-
mutabo.
35. Oīno iurauī per
sanctitatē meam, si
Dauid fallam.
36. Semen eius in
perpetuum durabit, & solium eius co-
ram me tanquam sol.
- meis non paruerint.
33. Ego uelut iurga fla-
gellabo eos, ut resipi-
scāt, & uerberibus ani-
maduertam in scelera
illorum.
34. Clemētia uerò mea
nunquā destituam il-
los: nec em̄ mentiri po-
tero, aut contra datam
a me fidem facere.
35. Nunquā uiolabo
pactum, quod est inter
me & illos, id em̄ quod
semel locutus sum, non
mutabo unquam.
36. Quum ergo iura-
uerim per sanctitatem
& maiestatem meam,
mentiri ne Dauid po-
tero?
37. Futurum promisi se-
men illius perpetuū du-
raturum, & solū regni
illius fore tam stabile.

37 Firmum erit in
sempiternum sicut
luna, & sicut cer-
tus ille in nubibus
testis. **לְדוֹר וָדוֹר**

38 Nūc autē despi-
cis et abijcis, simul-
tatem exerces cum
Christo tuo.

39 Rescindis fœ-
dus serui tui, humi
contaminas coro-
nam eius.

40 Scidisti oīa septa
eius, & munitio-
nes eius contriuiisti.

41 Cōculcāt eū oēs
qui istūc transeunt,
obprobrium est uicinis suis.

& diuturnū, q̄ est ipse
sol in conspectu meo.

37 Sicut luna perpe-
tuum erit regnū illius,
quā & stabile promissio-
nis meae in coelo si-
gnum esse uolo.

38 Interim tu tanquam
horum omniū oblitus,
deseruisse & abomina-
tus esse uideris Chri-
stum tuum, & excan-
diuisse in illum.

39 Violasse uideris fœ-
dus inicum cum seruo
tuo, & ignominiosē in
terram abiecisse diade-
ma illius.

40 Diruisti oēs muros
illius, & munitiones, q̄
bus tutus esse solet ab
hostium insultibus, fun-
ditus demolitus es.

41 Cōculcāt quotquot
iter faciunt iuxta illū,
factus est ludibrio uici-
nis suis.

- 42 *Dexteram hostis eius exaltas, & la-
tificas omnes inimi-
cos eius.*
- 43 *Retorsisti ro-
bur gladij eius, &
nō facis eum victo-
rem in prælio.*
- 44 *Cessauiſti ab or-
nando eo, & ſolū
eius ad terram col-
liſiſti.*
- 45 *Recidiſti dies iu-
uentutis eius, ope-
ruisti eum pudore.*
הָבֵן
- 46 *Quouſq; Domine abſcondēris? an' ne
in perpetuum? quouſq; incenſa erit ue-
lut ignis indignatio tua?*
- 42 *Extuliſti in altū de-
xterā hoſtium illius, ut
grauius feriā, gaudio
affectiſti quotquot ma-
lē uoluerunt illi.*
- 43 *Aciem enim gladij
noſtri retudiſti, nec p-
diturus uideris nobiſ-
cum, ſicut ſoles, in præ-
lium.*
- 44 *Obscuraviſti ſplendo-
rem illius, ſolium illius
regium in terram uſq;
deſtaxiſti.*
- 45 *Breues feciſti dies
adoleſcentiæ ipſius, o-
mnī ex parte ignomi-
nia cooperuiſti illum.
Ita factum eſt.*
- 46 *Quouſq; tandē ab-
ſconderis Domine? per-
petuo ne ē exardeſcet
ne, quemadmodū ignis
ſolet, furor tuus?*

47 *Reputa quantū sit tempus mihi cōstitutum, num leuē ob causam creaueris omnes filios hominum?*

48 *An quisquā ita uiuat, ut nō sit mortuus? aut animam suā de ui foueā liberaturus?* **הלו**

49 *Vbi est prisca illa bonitas tua Domine, quam iure iurando promissisti David per ueritatem tuam?*

50 *Memor esto Domine opprobrij, quo uni-*

47 *Recordare quē breuis, & nihil sit uita mea, an nō ex ipsa conditione mali satis habemus? quā uanitati per totam uitam obnoxij, quotquot sumus posteri Adā, abs te conditi sumus.*

48 *Nemo est enim, quantum sit uir robustus, qui uicturus sit expers mortis, & qui tutari uitam suam poterit contra uiolentiam sepulchri.*

49 *Vbi nunc sunt superiorū seculorum misericordiae tuae Domine, quā iuramento obstrinxisti te David, bona fide posterorum illius curam te habiturum?*

50 *Perpēde Domine quā contumeliosē tractantur serui tui, quod quē cōcoquere cogar clam, & uelut in sinu portare contumelias, quibus*

uersa populorum
multitudo seruos
tuos afficit, quod
ego in sinu meo
premo.

51 Quo cōtumeliā-
tur inimici tui Do-
mine, quo etiam ue-
stigia uncti tui exe-
crantur.

52 Gratia Domino
in perpetuū, Amē,
Amen.

PSAL. XC.

1 D Omine tu es
receptaculum
nostrum ab omni
auro.

2 Priusquā montes

me afficiunt populi ua-
rij & propemodum in-
numeri.

51 Contumeliosi enim
non in nos solum sunt,
sed & in ipsum te Dñe:
rident em̄ assidue nos,
tanquam spei nobis ni-
hil sit reliquū in Chri-
sto tuo.

52 Qualiscūq; sit status
rerum nostrarū, Deus
quod promissit, nō pote-
rit nō præstare, quāuis
molesta sit nobis mo-
ra: quare dignus est, q
perpetuū laudetur ab
oibus, Amen, Amen.

XC.

1 D Omine tu fui-
sti nobis seculis Dñe refu-
superioribus in gium fa-
star asyli, ad quod tu-
tissimē confugere lice-
bat.

2 Prius enim quā mō-
tes pducti essent, & fa-
cta terra, & in plagas

Libri ter-
tij finis.
Dñe refu-
gium fa-
ctus es no-
bis.

nasceretur, aut tel-
lus: priusquam con-
deretur orbis, ab
æterno usq; in æter-
num tu es Deus.

3 Tu redigis ho-
minem in puluerē,
et contrā, dicis:
Redite in integrū
filij hominum.

4 Quia mille anni
ante te sunt, sicut
dies hesternæ, quæ
præterijt, et excu-
bia nocturnæ.

5 Te illos dissipan-
te, somnus sunt,
ac subito sicut fœ-
num mutantur.

habitas distincta, tu
ab æterno fueras te
ipso potētissim⁹ Deus.
Deduces hominē va-
rijs miserijs obnoxii⁹,
quoad senio fractus fu-
erit, & dices tum, redi-
te posteri Adæ in terrā
unde prodijstis.

Mille profectio anni
apud te & cū tua æter-
nitate collati, sunt tan-
quā dies hesternus, qui
præterijt: & tanquam
una ex nocturnis uigi-
lijs, quæ nullū relinquit
post se uestigium.

Velocissimē propera-
re annos hominum iu-
bes, & priusquam ad
se reuersus homo cogi-
tet, quid sibi in uita ac-
ciderit, clapsos sentiet
illos ueluti somnium
quoddam: manē enim
in initio uitæ tanquam
herba quædam succre-
scet, & aliquid esse ap-
parebit.

6 *Fœnū manè flo-*
ret & crescit, uestpe
re incisum arefcit.

7 *Sic te irato cōsu-*
mimur, & in furore
tuo deturbamur.

8 *Tenes flagitia no-*
stra coram te, oc-
culta nostra in luce
uultus tui patent.

9 *Te irato, uniuerfi*
dies nostri collabun-
tur: anni nostri di-
cto citius finiunt.

10 *Dies annorum*
nostrorum quibus
nifestiora sunt in conspectu tuo.

9 *Quare dies nostri elapsi sunt uniuerfi te nobis*
irato, finiuius annos nostros dicto citius.

10 *Tempus enim uitæ nostræ si fuerit septuaginta*

6 *Manè inquam uire-*
bit & aliquo usq; suc-
crescere uidebitur: ad
uesperam uerò succide-
tur, & arefcet.

7 *Et tanquam non sit*
in annis nostris paucis
mali satis, accedit ira
tua, quæ non finit uel
per somnium nos senti-
re, qualecunq; illud sit
quod possit homini ef-
se quoquo modo uolu-
ptati: in metu enim cō-
sumpti sunt anni no-
stri: & quia uehemēter
nobis irasci uidebaris,
cōturbati sumus, & in-
horruimus.

8 *Collocasti iniquita-*
tes nostras ē regione tē-
bi, & peccata, quæ nos
pro occultis habuimus,
& in adolescentia com-
missimus, ipsa luce ma-

degimus, septuagin-
ta ferme anni, & si
qui uiuidiores sunt,
octoginta anni, quæ
ipsorum excellen-
tia inter labores &
dolores rectius nu-
meraretur, sic subi-
tò recidimur & a-
uolamus.

II Quis habet ra-
tionem potentis iræ
tuæ, æquè excande-
scentiæ ac furoris?

12 Instrue nos, ut
dies nostros nume-
remus, & sapienti-
citatem illorum in memoria, ut nihil nobis de hac
uita magni promittentes, diuinæ sapientiæ studio
animum intendamus.

annorum, aut ad summū
octoginta, bene actum
nobiscum putabimus:
interim illi, qui præci-
pui sunt inter hos, &
tanquā flos ipse huius
tam raræ ætatis, & mo-
lestiis & laboriosis mi-
serijs pleni abeunt ue-
locissime, & nos toti,
uelut alis assumptis, a-
uolamus.

11 Quis uitare unquā
nouit potentē irā tuā?
maximē si a nobis exi-
gas uenerationem ma-
iestati tuæ debitam, &
ob eam non satis dili-
genter præstitā, quan-
tum res ipsa requirat,
irasci uolueris.

12 Numerare nos do-
ce ad hunc modū pau-
cissimos dies nostros,
& semper habere pau-
citatem illorum in memoria, ut nihil nobis de hac
uita magni promittentes, diuinæ sapientiæ studio
animum intendamus.

- corde cōsideremus.
- 13 Redi Dñe nunc tandē, & propitius esto seruis tuis.
- 14 Satiemur citò bonitate tua, ut exultemus & letemur cunctis diebus nostris.
- 15 Letemur pro ratione dierum, quibus nos adflixisti, pro annis quibus malū experti sumus.
- 16 Impartire seruis tuis egregia facta tua, & amplitudinem tuam filiis eorum.
- 17 Et sit splendor Domini Dei nostri non
- 13 Redi ad solitam clementiam Domine, an nondum satis in miseros nos sœuitum uidetur? misereat tandem teleruorum tuorum.
- 14 Copiosè & citò summo mane benignitatis tuæ participes effice nos: ut saltem gaudere liceat & lætari paucis, qui reliqui sunt, uitæ nostræ diebus.
- 15 Affice nos gaudio per magnitudinem malorū, quæ diebus & annis superioribus pessima experti sumus.
- 16 Appareat seruis tuis salutiferū illud redemptionis opus, & recōciliatio diuinæ maiestatis tuæ nota fiat seruorum tuorum posteris.
- 17 Sic fiat gratosus &

biscum, opus quoque
manuum nostrarum
nobis perficiat, o-
pus manuum nostra-
rum ille absoluat.

I PSAL. XCI.

Qui ha-
bitat in
adiuto-
rio altis-
simi.

Qui habitat in
penetralibus
altissimi, & sub um-
bra omnipotentis
uersatur.

² Dicit ad Domi-
nū: Spes mea & se-
curitas mea Deus me-
us est, eoque fidam.

³ Is enim libera-
bit te de laqueo ue-
natoris, & à peste
pessima.

pulchrè fauens nobis
Dominus Deus no-
ster, ut quicquid facere
tentauerimus, efficax
fiat: efficax inquā fiat
Domini beneficio, quic-
quid manibus nostris
attrectauerimus.

XCI.

Quoniam com-
mittit se prote-
ctioni altissi-
mi, quantumuis occul-
tæ, illius tutelam susci-
piet omnipotēs Deus,
& tuto uersabitur inter
pericula uitæ huius.

Quare & ego persua-
dere mihi audebo de
Domino, quod spes
mea ipse sit, propugna-
culum meum, & Deus
meus: ego enim totum
me curæ illius commit-
tam.

Ipsè ergo curabit, ne
incidās tu, quisquis illā
credis in ullum insidia-

4 Alis suis operiet
te, ut sub pennis e=
ius tutus sis: ueritas 4
& fides eius, cly=
peus & umbo tuus
erit.

5 Ut neq; nocte me=
tuendum sit tibi à 5
terroribus, neq; die
à uolante sagitta.

6 Non à peste quæ
in obscuro grassa=
tur, nō à noxa quæ
meridie uastat.

7 Milia cadent ad 7
latus tuū sinistrū, et
myriades ad dexte=
rū, quo minus ad te
appropinquetur.

toris laqueum, tutum
te reddet à peste quan=
tumuis pestilente.

Alis suis cooperiet
te, & sub pennis illius
tutus eris: nullū scutum
nec ullus clypeus præ=
stare hoc cuiquā pote=
rit, quod ipse sua cura
præstabit.

Protectione illi⁹ fiet,
ne metuas, ut res ulla
terrorem incutiat tibi
noctū: neque timeas, si
quis iaculo te petat e=
tiam medio die.

6 A peste, quæ clam
inuadere homines so=
let, & ab ea, quæ de im=
proviso suborta sequiet,
securus eris.

Si prælium ingressus
cū hostibus manus con=
serueris, à latere sinis=
tro mille, & à dextro
decem millia corruent,
tu uerò incommodi ni=
hil accipies.

8 At impiorū mul-
Etam uidebis, & in-
spicies tuis ipsius
oculis.

9 Tu enim Dñe se-
curitas mea es, in-
edito cōstituiſti aſy-
lum habitaculi tui.

10 Non temere ue-
niet ad te malum,
plaga non accedet
tabernaculo tuo.

11 Angelis enim ſuis
tua cauſa præcipi-
et, ut i omnibus uijs
tuis te cuſtodiant.

12 Vt manibus te
baiulent, quò minus
ad lapides ledas pedes tuos.

Quin potius oculis
tuis uidebis præliantē
pro te Deum, & im-
pios poenas dare secu-
rus aſpicias.

9 Merito ergo omnis
fiducia mea ſita eſt in
te Domine: quiſquis
igitur ſapis, Dominū,
qui eſt ſupra omnia, ue-
luti tutiſſimum aſylū,
ante oculos tibi pro-
pone.

10 Quod ſi feceris, au-
ſim tibi polliceri, qui
hæc ſcribo, non futurū
ut ullū inopinatū ma-
lum te corripiat, uel ul-
la plaga familiam tuā
infeſtet.

11 Mandauit enim an-
gelis ſuis curam tuā, ut
ſoliciti ſint pro te, qua-
cunq; iueris.

12 Manibus geſtabunt
te quoties periculū fue-
rit, ne uel leuiter in la-

13. Super pardos & aspides incedes, calcabis leonē & draconem.

14. Me enim deperit, ait Dñs, ego quoque liberabo eū ac protegam, quia nomen meum agnoscit.

15. Quum me inuocabit, exaudia eum: in angustia adero illi, eximam eum ac magnificabo.

16. Longaeva etate saturabo eum, ac postremo salutem meā ostendam ei.

pillum impingat petrus.

13. Per medios leones & serpentes iter facies securus: & si insurgere in te conentur, pedibus conculcabis prostratum leonem & draconem.

14. Quia me amauit, ab omni malo immunem faciam illum: stabilem & inconcussū illum reddam, quod charum illi fuerit nomen meū.

15. Implorabit auxiliū meum, & ego uotis illius respondebo, adero illi, ab omnibus periculis liberabo illum, & honoratum faciam.

16. Longitudine dierū saturabo illum, ostendam illi quibus modis beare soleam amicos meos.

¹ **P** Vlcherrimum ¹
Bonum ¹ est celebrare
est cōfite ¹
ri Dño. Dñm, & canere no
mini tuo altissime.

² Prædicare bonita
tem tuam sub auro=
ram, & ueritatem ³
tuam nobilibus.

³ Decachordo &
cheli, carmine & ⁴
cithara.

⁴ Tu enim Domi=
ne letificas me ope=
ribus tuis, & pro=
pter facta manuum ⁵
tuarum exulto.

⁵ Quàm præclara
sūt opera tua Dñe?
extra modum profunda sunt consilia tua

⁶ **A** Equum est cum
gratiarū actione
laudare Domi=
num, & cantare nomen
tuum o altissime.

⁷ Commemorare sum=
mo mane clementiam
& constantiam tuā no=
cibus singulis.

⁸ Idēz non uoce solū,
sed & musicis instrumē
tis, decachordo, nablo,
& citharæ dulci modu
latione.

⁹ Delectasti enim me
Domine elegantissima
hac operū tuorum ua
rietate, operibus, ē qui=
bus colligi facile po
test omnipotentia ma
nus tuæ, oblectabo me.

¹⁰ Quàm suspiciēda ob
magnitudinē sunt ope
ra tua Domine, uehe
menter profunda sunt,
& inscrutabilia nobis

PSALMVS XCII.

- 6 Homo imprudēs
non capit, neq; stul-
tus intelligit istud.
- 7 Quòd, cum scele-
rati, sicut scœnum,
germinant, in hoc
floreant oēs facino-
rosi, ut in perpetuū
excindantur.
- 8 Tu autē summus
permanes in æternū
Domine.
- 9 Ecce enim hostes
tui Domine, hostes
inquam tui pereunt
ac dissipantur om-
nes scelerati.
- 10 Meum uerò cor
nu redascendet si-
- confilia tua.
- 6 Vir stolidus nihil ho-
rū intelligit: neq; stul-
tus considerat in his na-
turæ miraculis omni-
potentiam Dei.
- 7 Quòd uirere uidean-
tur impij sicut gramen
terræ, & florere pluri-
mi homines scelerati,
non hoc felicitatis illo-
rū putandū est, sed da-
mnationis perpetuæ ar-
gumentum.
- 8 Tu autem es excel-
sus super omnes, erisq;
perpetuò Domine.
- 9 Quare præter expe-
ctationē eueniet hosti-
bus tuis Domine: præ-
ter expectationem, qui
nunc florere uidentur,
funditus peribunt: sub-
uertent sese sceleribus
suis, quotquot sunt ho-
mines scelerati.
- 10 Interim tu simile fa-
cies cornu meum cornu

cut monocerotis, et
senium meum præ
succo uirescet.

11 Quod hostium
meorum, & insur-
gentium in me ma-
lignorum malum,
inspiciet oculus me-
us, & auris mea
percipiet.

12 Iusti uerò germi-
nabunt instar pal-
mæ, & sicut ce-
drus Libani fröde-
scent.

13 Plantati domi Domini, in atrijs Dei no-
stri florebut.

14 Quin in senectute germinabunt succu-
lenti & floridi facti.

monocerotis: iam nūc
perfusus. mihi uideor
oleo fragrantissimo.

11 Videbit enim oculus
meus in meis, qualia
quisquā optaret in ho-
stibus suis: & de insur-
gentibus in me scelera-
tis audient aures meæ.

12 Iustus quemadmodū
palma florebit, & sicut
cedrus in Libano in al-
tum succrescet.

13 Qui plantati sunt in
domo Domini, in a-
trijs Dei nostri flores
suos proferent pulcher-
rimos.

14 Itaq; fiet, ut ualen-
tes sint in senio, bene
habiti & uirentes.

PSALMVS XCIII.

15 Quò palàm fiat,
quàm æquus est Do-
minus petra mea, et
iniquum nihil est
apud eum.

PSAL. XCIII.

1 Domine rex q
magnificè in-
dutus es, amictus
Domine ac fortitu-
dine cinctus: orbem
sic firmasti, ut mo-
ueri nequeat.

2 Iam inde ab ex-
ordio constitutum
est solium tuum, ab
æterno tu es.

3 Ecce extollunt flumina Domine, ex-
tollunt flumina uocem suam, atollunt

15 Vt palàm fiat æquū
esse Dominum, qui in-
star rupis est mihi, &
ab omni iniquitate q̄
alienissimus.

XCIII.

1 Dominus regnan-
di prouinciam
suscepit maiesta-
te undiq̄ conspicuus:
induit robur Domin⁹,
quo natura & à se ipso
omnipotens est, quo &
stabilientur, qui terrā
incolūt, ne amplius ua-
cillent.

2 Stabile est regnum
solij tui, & fuit ante cō-
stitutionē mundi, & ab
ipsa constitutione usq̄
in perpetuum ipse ille,
qui semper fuisti, eris.

3 Exaltauerūt flumina
Dñe, exaltauerunt flu-
mina strepitus suos.

Dñs re-
gnauit,
decorem
indutus
est.

flumina fluctus suos.

4 At sonitu aquarum immaniū, nimis 4
bis aquarum uehementissimis potentior est Dñs, qui in excelsso habitat.

5 Quæ tu enim testatus es, super domo tua pulchra & sancta, uera & firma 5
permanebunt. Dñe usq; in æternū.

PSAL. XCIIII.

1 D Dmne Deus 1
Deus ultionum dñs, deus ultion.
tor honorificare.

2 Euehere ô iudex orbis, & redde su-

suos, & exaltatura magis uidebantur fluctus suos.

Verū Dñs cōpescuit eos omnipotentia sua: aquis quātū uis mūtis, imō & ualissimis fluctibus maris potentior est Dominus altissima quæq; possidens.

5 Quæ pollicitus es, optima fide p̄sita sunt domui tuæ, quā eleganter exornasti sanctimonia Domine, quæ duratura est perpetuo.

XCIIII.

Q Vī potestatem habes ulciscendi iniurias tuorū Dñe, qui potestatem inquā habes Deus conspicuus appare.

Sustollaris quæsumus in altū, & solium tuū conscendas, qui iudex es uniuersæ terræ, & redde, quod me

perbis digna.

3 Quousque impij
Dñe, quousque im-
pij triumphant?

4 Quousq; loquũ-
tur, fabulantur, atq;
differũt friuola o-
mnes flagitiosi?

5 Quousque popu-
lum tuũ cõmolunt,
& hereditatẽ tuam
adfligunt?

6 Viduã & adue-
nã occident, & pu-
pillũ trucidabunt?

7 Et dicũt, non no-
uit Dominus, &
Deus Iacob nihil horum intelligit.

8 Accipite igitur imprudẽtes de populo,

rentur, superbis.

3 Quousq; impij Do-
mine, quousq; impij
exultabunt?

4 Sceleratus illorum
animus erũpet in uer-
ba, & loqui eos coget
fastuosẽ, prædicabunt
sele, & sua scelera ia-
ctabunt homines hi pe-
ssimissimi & nume-
ro plurimi.

Populum tuũ Do-
mine atterere conabũ-
tur, & patrimonium
tuum affligent.

6 Viduã & aduenam
occident, & interficiẽt
pupillos.

7 Persuadebunt sibi
nõ habiturũ te horum
rationem Domine, nec
consideraturũ te, quum
Deus sis Iacob.

8 Intelligite tandem, qui

*Et stulti tandem sapi-
pitem.*

9 Num is qui au-
rem conseuit, nō au-
diturus est? aut qui
oculum finxit, non
uisurus?

10 Num qui gentes
erudit, non corri-
piat? quicq; homi-
nes docet scientiā?

11 Domino itaq; p-
specta sunt huma-
na consilia, nempe
quod uana sunt.

12 O' felicem uirū
quem tu doces Do-
mine, & quem le-
ge tua formas.

bestijs non multo esis
præstantiores in popu-
lo, stolidi quando resi-
piscetis?

9 Qui uestris capiti-
bus affixit aures, & fa-
cultatē dedit audiendi,
surdus ne erit ille, nec
audiet quicquā? & qui
oculos uobis in fronte
aptauit, expers ne esse
poterit uidendi?

10 Qui docet etiā ethni-
cos sectari, quod rectū
est, an non supplicium
sumet de uobis trans-
gressoribus? ille in quā
qui docet hoīes pru-
dentiā, & ueluti inscul-
psit animis illoꝝ, hæc
relinquet inulta?

11 Dominus nouit o-
mnia, quæ quicq; cogi-
tat homo, quā uana
sint & inefficacia.

12 Quare felix ille est
uir, quem tu erudire, &
tua doctrina imbueret

PSALMVS XCIIII.

- 13 Vt securus sit à
periculoso tempo-
re, dum interim la-
cus impio fodiatur.
- 14 Non enim repel-
let Dñs populum
suum, & heredita-
tē suā non deferet.
- 15 Sed ad iustitiæ
normam restituet
iudiciū, atque eū se-
ctabuntur omnes, q̃
recto sunt corde.
- 16 Quis auxiliū se-
rat mihi aduersus
malignos? aut quis
consistat mecū ad-
uersus sceleratos?
- 17 Nisi Dñs auxi-
- dignaberis, seruator
omnium Domine.
- 13 Præbebit enim illi
requiem ea disciplina
temporibus periculo-
sis, quoad impio fodia-
tur fouea, ex qua nun-
quā emerget.
- 14 Non abiiciet Domi-
nus populum suū, neq̃
hereditatē suam despi-
ciet unquam.
- 15 Futurū est enim ut
iustitia coniungatur cū
iudicio, et iudices quod
iustum est iudicent, se-
quanturq̃ illud uni-
uersi, qui integro sunt
animo.
- 16 Vtinā exurgat quis-
quam mecum aduersus
homines perditos, uti-
nam se quisquam mecū
opponat his sceleratis-
simis hominibus.
- 17 Nisi Dominus auxi-
lio fuisset mihi, periis-
sem: parū enim absuit.

liator meus esset,
iam pridem habitaret
apud inferos
anima mea.

18 Nam si quando
dicerem, lapsus est
pes meus, sustentabat
me bonitas tua
Domine.

19 In multitudine
cruciatuum meorum
internorum solatia
tua reficiebant
animam meam.

20 Num tibi quicquam
commune est
cum folio scelerati,
qui afflictionem fingit
prætextu legis?

21 Concurrant aduersus animam iusti, &

quin uita spoliatus iacuerim
in sepulchro.

18 Quoties uidebatur
pes meus uacillare, clementia
Domini robur addebat
mihi, & stabiliabat me.

19 Pro multitudine tribuum
cogitationum mearum,
quibus intra me cruciabat
animus meus, consolationes
tuæ uicissim exhilarabant
eum.

20 Nunquid commune
tibi quicquam erit cum folio
& potestate tyranni,
qui fruit caluniam infantibus,
idcirco suo more, & tanta
calliditate, ut legitime illud
facere uideatur?

21 Ipsi congregabant
satellites in perniciem
iusti, hominem inno-

sanguinē innocen-
tem damnant.

22 Refugium uerò
meū Dominus erit,
& Deus meus pe-
tra fiducia mea.

23 Et retorquebit
in eos maliciā eo-
rū, & propter ne-
quitiam eorum di-
spendet illos, di-
spendet illos Domi-
nus Deus noster.

PSAL. XC V.

I Adeste exulte-
mus Domino,
iubilemus petrae sa-
lutis nostrae.

2 Cōpareamus corā eo cū gratulatiōe, &

xium impietatis dam-
nabunt.

22 Verūm Dñs erit
meus p̄tor, & Deus
meus instar munitæ ar-
cis, quæ in altissima
rupe extructa est.

23 Et retorquebit in il-
los iniquitatē, qua op-
presserunt alios ipsi: &
quemadmodum mere-
tur scelerata uita illo-
rum, subuertet eos fun-
ditus, subuertet inquā
eos ipse Dominus Deus
noster.

XC V.

I **E**la exultemus
nos Dominum
habere propi-
tium, iubilemus ipsum
nobis ueluti rupem sa-
ctam inaccessam hosti-
bus nostris, & autorem
salutis.

2 Ante omnia hoc a-
gamus, ut placido uul-

Venite
exulte-
m⁹ Dño,
iubilem⁹
Deo.

psalmis canamus ei.

3 Dominus enim

& Deus & rex
maximus est super
omnes deos.

4 In manu illius tel-
luris penetralia sūt,
& montiū robur.

5 Eius est mare,
ipse enim condidit
illud, cōtinens, ma-
nus enim eius for-
mauit eam.

6 Adeste adore-
mus, flectamus ge-
nua, & supplice-
mus corā Domino
factore nostro.

7 Ille enī est Deus

tu respiciat nos, psal-
mis iubilemus in ho-
noreni ipsius.

3 Deus enim magnus
est Dñs, & rex magnus
præ omnibus dijs.

4 In cuius potestate
sunt fundamenta ter-
ræ, & cacumina mon-
tium ab ipso habent
quod sunt.

5 Cuius est mare, ipse
enim fecit illud, & ter-
ram iussit extare om-
nipotentia sua extra
mare.

6 Eia uenite igitur ut
una adoremus, & sup-
plices efficiamur, & ge-
nua flectamus ante do-
minum autorem uitæ
& salutis nostræ.

7 Ipse enim Deus est
noster, nos autem po-
pulus, q̄ pabulo ipsius
uiscitamus, & ueluti
grex ouium curæ &
omnipotentie illius

noſter, nos autem
populus pascuæ e=
ius, & grex manus
eius, dummodo uo=
ci eius omni tempo
re pareamus.

8 Nolite obdurare
cordibus ueſtris ſi=
cut in iurgio, ſi=
cut in rebellionē,
in ſolitudine facta.

9 Vbi me excutie=
bant patres ueſtri,
p̄babant me, & ui=
debāt opera mea.

10 Quadraginta
annis pertaſum eſt
me nationis huius,
ita ut dicere, popu=

comiſſi: hodie igitur ſi
uoci eius auſcultaueri=
tis, & agere prudenter
uolueritis.

8 Non obdurabitis
cor ueſtrum, ſicut olim
tempore contentionis
in deſerto obmurm=
rauerunt contra me: &
periculum fecerūt, tam
ne potens eſſem Deus,
ut libidini eorum ſatis
facere poſſem.

9 Ibi enim tentauerūt
patres ueſtri, an poſ=
ſem ſuppeditare illis,
quibus opus habebāt:
explorare conati ſunt,
quantum poſſem ego,
quamuis uidiſſent ope=
ra plurima diuinitatis
meæ argumenta ma=
niſeſtiſſima.

10 Quadraginta annis
ueluti lis mihi fuit cum
illo hominum genere,
& dixi aſidue, popu=
lus hic deſipit manife=

lus iste toto corde
errat, non enim agno-
scebant uias meas.

II Per iram ergo
meam iuravi super
eis, & non ingres-
suri essent in re-
quiem meam.

PSAL. XCVI. I

I
Cantate
Dño can-
ticum no-
uum.

I Canite Domi-
no carmē no-
uum, cane Domino
uniuersa terra.

2 Canite Domino
& collaudate no-
men eius, prædica-
te omni tempore salutem eius.

3 Memorare apud gentes gloriam eius,
apud omnes populos miracula eius.

ste, & aberrat turpissi-
me: uerum ipsis nihil
eorum, quæ ego dice-
bam, curæ erat.

II Quare quū finē in-
faniendī non facerent,
iuravi iratus, me non
introduciturum illos in
locum illum quietissi-
mum, in quē perduce-
re decreueram.

XCVI.

Cantate Domi-
nū carmine no-
uo, cantate Do-
minum quotquot in-
colitis terram.

Cantate Dñm & ce-
lebrate nomē eius, præ-
dicare de die in diē sa-
lutem, qua seruati estis
beneficio ipsius.

3 Narrate exteris na-
tionibus maiestatem

4 Quoniam magnus est Dñs, & supra omnē laudē, formidabilis etiam est supra oēs Deos.

5 Omnes enim Dii gentiū statuae sunt, Dominus autē cœlos condidit.

6 Gratulatio & magnificentia apud eum sunt, potentia & maiestas in sanctuario eius.

7 Tribuite Dño tribus gentiū, tribuite Domino potētia & fortitudinem.

8 Tribuite omnipo

ipſus, uniuersis q̄ usq̄ habitant populis stupenda opera illius.

4 Magnus est em̄ Dominus, & omni laude maior: metuendus etiā illis omnibus, q̄ usquā habentur pro Dijs.

5 Omnia enim, quæ reliquæ nationes habent p̄ Dijs, nihil sunt: Dominus autem est, qui cœlos fecit.

6 Quicquid usquā est magnificum & decorum, est in cōspectu illius: potentia & ingens gloria illius relucet in ipſis cœlis, quos sibi p̄ habitaculo peculiari-
us delegit.

7 Quare tribuite Domino quotquot estis familiæ populorū, tribuite inquam Domino maiestatem & omnipotentiam.

8 Tribuite Dño eam

tentiā nomini Do-
mini: corripite mu-
nus, & uenite in
atria eius.

9 Adorate Dñm
pompa sancta: re-
ueretur faciē eius.
uniuersa terra.

10 Euulgate in gen-
tes, Dominus re-
gnat: Dñs q̄ firma-
uit orbē, ut moueri
nequeat: Dñs qui
per aequitatē iudi-
cat populos omnes.

11 Latentur coeli, gestiat terra, reboet
mare, & quicquid in eo est.

12 Exultet ager, & quicquid in eo est:
exultet omnis arbor sylvarum.

maiestatē, quæ respon-
det nomini ipsius: arri-
pite munera, & ppe-
rate ad atria ipsius.

9 Prosterne uos ante
Dominum, ueneratu-
ri magnificē sanctam
maiestatē illius: merui-
te ab ipso quotquot
habitis in terra.

10 Narrate exteris na-
tionibus, Dominū su-
scipisse regnandi pro-
uinciam: quare stabi-
lietur orbis, nec uacil-
labit amplius.

11 Lætabitur coelum,
& exultabit terra, exi-
liet præ lætitiā mare
cum omnibus quæ in
ipso sunt.

12 Exultabūt cāpi, gau-

13 Ante Dominum
cum ueniet, ueniet
enim ad iudicandum
terram, ad iudican-
dum orbem cum iu-
stitia, & populos
cum ueritate.

PSAL. XC VII.

1 Dominus re-
gnat, gaude-
at tellus, & insularū
multitudo letetur.

2 Nubes & caligo
circū eū sunt, iusti-
tia & æquitas sunt
fulcra solij eius.

3 Ignis ante ipsum
procedit, ut inflam-
met circumquaq; hostes eius.

debunt arbores uniuersæ
in syluis ipsis.

13 Propter Dominum
quod aduenerit, quod
aduenerit inquā iudex
futurus ipsius terræ: iu-
dicabit eū orbē terræ
secundum iustitiam, &
populos optima fide
gubernabit.

XC VII.

1 Dominus regni Dñs re-
gubernacula su- gnauit,
scipere digna- exultet,
tus est, exultet terra,
gaudeant insulæ nume-
ro plurimæ.

2 Nubes & caligo cir-
ca illum in terrōe ma-
lorum: iustitia autem &
æquitas firmamentum
sunt throni ipsius.

3 Ignis ipsum præce-
det, & flamma undi-
que uastabit hostes il-
lius.

4 Fulgura eius or=
bē illustrant, pauc
ac mouet terra.

5 Mōtes instar ce=
ræ diffluunt à præ=
sentia domini, à cō=
spectu Domini uni=
uersæ terræ.

6 Annunciant cœli
iustitiā eius, & ui=
debunt oēs populi 7
maiestatem eius.

7 Erubescant autē
oēs, qui idolis ser=
uiunt, inq; Dijs suis
gloriantur, & ado=
rent eū omnes Dij.

8 Hæc cum audiet, letabitur Zion, &
exultabunt filie Iuda propter iudicia

4 Lucere facient fulgu=
ra eius orbem, senit
& expauit præ fulgu=
rum multitudine ipsa
terra.

5 Montes tanq̃ cera
solui sunt, & præ me=
tu apud se non fuerunt
propter præsentia Dñi,
præsentiam inquā Dñi
uniuersæ terræ.

6 Testati sunt cœli iu=
stitiā illius: & uiderunt
universi populi maie=
statem illius.

Pudescant quotquot
colūt sculpsile, qui pla=
cent sibi cultu rerum
nihil: quin potius ipsi
prosternite uos ante il=
lum, quotquot estis ul=
quam, qui pro Dijs ho=
minum stultitia habe=
mini.

8 Audiuit & gausa est

tua Domine.

9 Quoniam tu Dñe
altissimus es super
omnē terrā, in im=
mensum erectus es
supra omnes Deos.

10 Qui diligitis dñm,
odio habete mali=
tiā: ille enim custo=
dit animas seruo=
rum suorum, & de
manu impiorum li=
berat eos.

11 Per illum lux in=
nocēti inseritur, &
gaudium, qui inte=
gro sunt corde.

12 Letemini iusti in Domino, & gratu=
lemini in cōmemoratione sanctitatis eius.

Sion, & exultauerunt
filix iudæ, propter iu=
dicia tua, q̄ impios ter=
roribus exanimas, &
pios exhilaras Domi=
ne.

Tu certè supra uni=
uersam es terrā, & po=
testatē habes in omnia
infinitis modis: ob hæc
miracula prælatus es
alijs uniuersis Dijs.

10 Qui amatis Dominū,
odio habere malitiam:
ipse est em̄, qui animas
sanctorū suorum custo=
dit, & a tyrannide im=
piorum eripiet illos.

11 Lux orta est iusto, &
animo candidis letitia.

12 Gaudete iusti uos Do=
minum habere propi=
tium, & grauas agite
cū ueneratiōe sanctissi=
mæ maiestati illius.

PSAL. XCVIII.

¹ **C**antate Dñō cāti-
cū nouū. ¹ **C**no carnē no-
uū, quia admiranda
fecit, salutari dexte-
ra sua, & brachio
suo sancto.

² Notam fecit Do-
minus salutē suam,
& in gentium ocu-
lis reuelauit iusti-
tiam suam.

³ Memor fuit bo-
nitatis ac uerita-
tis suæ erga do-
mum Israël, ut o-
mnes fines terræ ui-
deant salutem Dei
nostri.

XCVIII.

¹ **C**antate Dominū
nouo carminis
genere: ipse enim
præbet argumēta scri-
bendi noua plurima,
admiranda nāque sunt,
quæ iam recens desi-
gnauit: uictoriam enim
peperit sibi sua ipsius
dextera manu, & bra-
chio. sanctissimæ maie-
statis suæ.

² Sic egit Dñs cū suis, ut
notū esset oībus uicto-
riam illā salutiferā esse
ab illo: palam em̄ uide-
tibus ethnicis argumen-
ta edidit iustitiæ suæ.

³ Memor factus est mi-
sericordiæ suæ, & fidei
in præstādis, quæ pro-
miserat Israël: uide-
runt quotquot habitāt
usquam in ullis angulis
terræ eam salutē, cuius
autor nobis fuit ipse
noster Deus.

4 Iubilet dñō uniuersa terra, plaudat, exultet ac psallat.

5 Psallite Dño cithara, citharæ uocē psalmi iungite.

6 Psallite tubis & uoce buccinæ, iubilate corā rege Domino.

7 Reboēt mare, & quicquid in eo est, orbis cum habitatoribus suis.

8 Flumina plaudāt manibus, simulq; montes exultent.

9 Coram Domino quū ueniet ad iudi-

4 Tubilate in honorem Domini, quotquot habitatis in terra: sublata uoce canite, exultate & psallite.

5 Psallite in honorem domini cithara, sed adhibita ad citharam modulatione uocis.

6 Sonate taratātaris, & clangite tuba, iubilate, quantum potestis, propter aduētum insignis huius regis, qui Dominus est omnium.

7 Strepitum edat præ gaudio mare, & pisciū multitudo innumera, orbis totus cū his, quæ degunt in eo, exultet.

8 Flumina iunctis manibus gaudia sua testentur, unanimiter montes exultent.

9 Idē propter Dominum, quod ipse aduenerit prouinciam suscepiturus iudicādi ter-

candum terrā, iudi-
cabit enim orbē cō-
sultrice iustitia, &
populos assessore
æquitate.

PSAL. XCIX.

¹ Dñs re-
gnabit, irascant
populi.
Dignat, & po-
pulos cōturbat, in-
sidet Cherubim, &
mouet terram.

² Dominus, qui in
Zion colitur, ma-
gnus est, & subli-
mis super omnes
populos.

³ Euchant nomen
tuum magnū, formidabile, & sanctum.

⁴ Regia fortitudo æquitatis quoq; amās

ram: iudicabit orbem
terræ secundum iusti-
tiam, & populos cum
æquitate summa.

XCIX.

¹ Q Via Dominus
aduenit regnū
administratu-
rus, contremiscent po-
puli: ille inquam Do-
minus, qui sedet super
Cherubim, aduenit:
quare reuerenter atto-
niti sient habitatores
terræ.

² Dominus in Sion
magnus, & pro omni-
potente agnitus ab uni-
uersis populis.

³ Fatebuntur nomen
tuū magnū esse, & me-
tuendum, & sanctissi-
mē augustum.

⁴ Quamuis potens sit
Dominus, nō tyrānidē

est, tu manu tenes
bonum, tu quod ius-
tū & rectū est, fa-
cis in Iacob.

5 Exaltate Dominū
Deum nostrum, &
adorate scabellum
pedum eius, sanctus
enim est.

6 Moses & Aha-
ron ē sacerdotum
eius ordine, & Sa-
muel ex eorū nume-
ro, qui nomē eius in-
uocant, inuocabant
ad Dominū, & ille
respondebat eis.

7 E' columna nubis alloquebatur eos,
seruabant enim contestationem & legem

exercebit, sed æquita-
tem, cuius amātissimus
est: tu enim Dñe guber-
nabis omnia cū æqui-
tate summa: iudiciū
enim & iustitiā in po-
steris Iacob exercuisti
semper.

5 Exaltate Dominum
Deum nostrū, & pro-
sternite uos ad scabel-
lum pedum ipsius: est
enim ipse dignus eo
honore, quum sit san-
ctissimus.

6 Moses & Aaron in-
ter sacerdotes eius, &
Samuel ē numero eo-
rū, q inuocabāt nomen
ipsius: quos semp exau-
diebat, quādo eius au-
xilium implorabant.

7 Ex nube, quæ for-
mā columnæ habebat,
loquebatur cum eis:

quam dederat eis.

8 Dñe Deus noster,
tu exaudiebas eos, 8
tu eras eis & Deus
indulgens, & uindi
cans cōsilia eorum.

9 Exaltate Dñm
Deum nostrū, &
adorate in monte 9
sancto eius, sanctus
enim est Dominus
Deus noster.

PSAL. C.

1 Iubilare Domi-
Tubilate
Deo ois
terra. no per uniuer-
sam terram.

2 Colite Dominū
latitia, uenite in
conspēctum eius cum exultatione.

paruerunt admonitio-
nibus ipsius, & pactum
inijt cum eis.

Domine Deus no-
ster, tu exaudiebas eos:
Deus licet potens sis,
clemēs tñ fuisti ad pre-
ces illorū in alios, etiā
eo momento, quo ulci-
scebaris ea, quæ aduer-
sum te stultē commentū
fuerant.

Extollite Dominum
Deū nostrū, & prostra-
ti conuertite uos uene-
rābundos ad cōlestem
illū montē, in quo ma-
iestas illius sancta pe-
culiariter apparēt: est
enī sanctissimus Domi-
nus Deus noster.

C.

1 Iubilare in honorē
Domini quotquot
in terra uersamini.

2 Colite Dominū cum
latitia: uenite in con-

3 Agnoscite, quòd
Dominus est Deus,
ipse fecit nos, & nō
nos ipsi, qui sumus
populus eius &
oues pascuæ ipsius.

4 Ingrediamini por-
tas eius cū gratula-
tione, & atria eius
cū celebratiōe, lau-
date & predicate
nomen eius.

5 Quoniā benignus
est Dñs, sempiterna
est misericordia e-
ius, ueritas aut̃ eius
ad omnes genera-
tiones durat.

spec̃tum ipsius cū exul-
tatione.

3 Agnoscite Dominum
esse illum Deum, qui
fecit nos: neque enim
ipsi fecimus nos: sed
populus eius sumus, &
grex, quem ipse pascit
assidue.

Intrate per portas
illius gratias acturi pro
acceptis ab eo innume-
ris beneficijs, & per a-
tria cantaturi laudes
illius: laudate illum, &
celebrate laudibus no-
men illius.

5 Benignus est enim
Dominus, & infinitæ
misericordiæ, & in ser-
uandis promissis con-
stantissimus, non uni
generationi tantum,
sed omnibus.

CI.

PSAL. CI.

B 5

Miseri-
cordiā &
iudicium tuæ canam & psal-
cantabo. lam Domine.

2 Attentus ero in
uiam innocētiæ, do-
nec occurras mihi,
ambulabo cū inte-
gritate cordis mei
intra domū meam.

3 Non proponam
mihi ipsi calumnio-
sum consilium: sce-
lus præuaticatio-
nis sic odio habēā,
ut non temere ad-
hærescat mihi.

4 Mens nequitiosi
abhorreat à me,

Miseri-
cordiam & æquitatem
carminibus ce-
lebrabo: maximè autē
te Dominū uirtutis ois
largitorē psalmis effe-
ram quantū potero.

2 Ego quidem pro ui-
ribus operam dabo, ut
familiam honeste insti-
tuā, & integritatis mo-
rum studiosus ero, sed
conatus mei irriti sūt,
nisi tu adiueris, quod
quando fiet tandem: à
te enim adiutus con-
stanter uersabor, pro
puritate cordis mei, in
administratiōe domus
meæ.

Nunquā mihi imi-
tandam proposui rem
ultam iniquā: hominē
superbum semper odio
habui, nec unquam fa-
miliaris fiet mihi.

4 Qui animū suum stu-
dio deprauat, is procul

hoc solum ignorē,
quod malum est.

5 Qui clām detra-
hit proximo suo, eū
opprimam, fastuo-
sum & arrogantē
ferre non possim.

6 Oculus meus in
hoc mundo ad ueri
studiosos intētus sit,
ut mecū uersentur:
& qui in uia inno-
centiæ ambulat, mi- 7
nistret mihi.

7 Non habitet do-
mi meæ, qui dolum 8
facit : mendaciosus
non moretur in conspectu meo.

8 Tempestiuē eliminem omnes scele-

recedere cogetur à me:
uirum sceleratum inter
notos & amicos habi-
turus non sum.

Qui loquitur clancu-
lum in perniciem socij
nihil mali suspicantis,
illum subuertā fundi-
tus : clarū oculis & ani-
mo arroganti ferre ne-
quaquam potero.

Oculi mei obseruant
illos, qui bona fide uer-
santur in terra, ut illos
adiungam mihi, & se-
deant iuxta me: qui in-
tegræ fuerit uitæ, ille
ministrabit mihi.

Non ferā, ut habitet
quisquā in ædibus meis
fraudulētus, neq; is, qui
mendacijs affueuit, du-
rabit apud me.

Summo mane sub-
uertā impios exleges.

stos è terra, ut ex-
cindantur de ciui-
tate Domini omnes
flagitiosi.

qui plurimi uersantur
in terra, ut extermi-
nentur è ciuitate Do-
mini uniuersi scelerum
patratores.

PSAL. CII.

¹ Domine exau-
di orationem
meam, ² & clamor me-
us ad te perueniat.

² Ne celes me uul-
tum tuum, cum mihi
angustia imminet,
sed præbe mihi au-
rem tuam, cum in-
uoco, & festina, ut
mihi opem feras.

³ Euanesçut enim
sicut fumus dies mei, & ossa mea con-
sumuntur sicut torris ab igne.

CII.

¹ Domine audi
precationem me-
am: & clamor
meus admittatur usq[ue]
ad te.

² Ne abscondas faciem
tuam à me hoc maximè
tèpore, quo calamitas
premit me: præbe que-
so aures tuas mihi, cum
clamauero, & uotis
meis citò responde.

³ Consumpti enim
sunt, ueluti fumus citò
euanesçens dies uite
meæ, & ossa mea tan-
quam focus, assiduo
ardore exsiccata sunt.

4 Resectum & d= 4
refactum est cor
meum tanquam fœ=
num, quoniam &
cibum capere meū s
oblitus sum.

5 Præ uoce gemit= 6
tuum meorū agrè
adherescūt ossa mea
carni meæ.

6 Similis sum peli= 7
cano in solitudine,
factus sum sicut no=
ctua in parietinis
excisis.

7 Peruigilo, & par
sum passerculo, qui uiduus in tecto sedet.

8 Iugiter adficiunt me cōtumelijs inimici
mei, & qui me ludibrio habent in caput

Simile fœno, quod
amputatum ardore so=
lis exsiccat, est cor
meum: & oblitus sum
præ nimia calamitate
sumere cibum mihi.

Præ clamoso gemitu
factum est, ut uix hæ=
reat ossibus pellis mea.

Similis factus sum
pelicano, qui in auis
& desertis habitat lo=
cis, & nycticoraci con=
sortia reliquarū auium
fugienti.

Præ solitudine so=
mnū non indulsī oculis
meis, & similis mihi ef=
se uidebar passerī mœ=
sto, qui solus in forami=
ne desidet sub tecto.

8 Incessanter per totū
diem contumelia affi=
ciunt me inimici mei:

meum coniurant.

9 Sed & cinerem
cum pane comedo, 9
& tempero poculū
meum fletu.

10 Id autem pro-
pter indignationē
& iram tuam, sustu-
listi enim & abieci-
sti me.

11 Dies mei similes
sunt umbræ seroti-
næ, ipse uerò tan-
quam scœnū exarui.

12 Tu autem Do-
mine in perpetuum
duras, & mentio
tua per omnes ge-
nerationes.

& qui insultant mihi,
in perniciem meam cō-
iurauerunt.

Quare cibus meus nō
sapuit magis mihi, q̃
si cinerem comedissem,
& potui meo lachry-
mas admiscui non tem-
perans me a fletu.

10 Propterea quod ira-
tum te sciebam mihi,
& graviter offensum,
uideris extulisse me in
altum, ut grauius cor-
ruere faceres me.

11 Dies mei similes sunt
umbræ, quæ assidue
sūt maior, & tenebris
propinquior: ego enim
non aliter quàm scœ-
nū breuissimè exare-
scam.

12 Verū tu Domine
perpetuū ueluti secu-
rus, & nihil immutatus
permanebis, nec memo-
ria tui ulla unquam ge-
neratione abolebitur.

PSALMVS CII.

- 13 Tu igitur exurgas, & miserearis Zion, tempestiuum enim est, ut eius miserearis, nam definitus terminus adest.
- 14 Quoniam serui tui depereunt lapides eius, & pulueris eius miseret ipsos.
- 15 Vt gentes timeant nomen tuum Domine, & omnes reges orbis maiestatem tuam.
- 16 Cum scilicet seruabis Zion Domine, quum adpares cum potestate tua.
- 17 Cum aduertis ad orationem desti-
- 13 Tu tandē, certō scio, exurges, ut miserearis Sion, & tempus illud redemptionis appetere uidetur iam nunc.
- 14 Profecto serui tui iam pridem desiderio tenentur uidendorum lapidum eius: & quantumuis misera sit facies, pietamen erga rudera eius affectui succurrere cupiunt.
- 15 Tum timebunt gentes nomē Domini, quæ nunc insultant nobis: & quotquot sunt reges in tota terra, uenerabuntur maiestatem illius.
- 16 Vbi regificauerit Dominus Sion, conspicuus apparebit maiestatem suam.
- 17 Cōuertisse ad pre-

tuti, & nō contem-
nis preces eius.

18 Mādabitur enim
istud posteris, ut fu-
turus populus col-
laudet Dominum.

19 Quòd de sublimi
sanctuario suo pro-
spexerit, quòd è cœ-
lo in terram inspe-
xerit.

20 Ad audiendum
gemitum uincti, ad
absoluendum neci
addictos.

21 Quò in Zion
prædicetur nomen
Domini, & gloria eius Hierosolymis.

22 In frequenti populorū cœtu, cū regnā-

tionem propter causas
iustissimas dolētis: neq̃
enim fieri poterit, ut cō-
temnat preces eorum,
qui se conuertunt ex
animo ad illum.

18 Scribatur hoc ppter
posteror, ut populus q̃
nascetur, laudet serua-
torem Dominum.

19 Dignatus est enim re-
spicere nos è sommo lo-
co, Dñs è cœlis in ipsā
usq̃ terram prospexit.

20 Vt audiat gemitum
eius, qui uinctus detine-
tur: ut liberet à uincu-
lis eos, qui morti fue-
rant destinati.

21 Vt habeant occasio-
nem commemorādī in
Sion nomen Domini,
& laudes illius in Hie-
rusalem.

22 Quod fiet, quā simul
collecti fuerint populi,

PSALMVS CII.

istū conuenient ad
colendum Dominū.

23 Quāq̃ in ipso
itinere adflixit ro-
bur meum, & præ-
cidit dies meos.

24 Orantis etiam, o
Deus meus, ne tollas
me in medio cursu
ætatis meæ, anni e-
nim tui sempiterni
sunt.

25 Tu fundasti olim
terram, & cœli o-
pus manuum tuarū
sunt.

26 Ipsa peribunt, tu
uerò cōstabis, & omnia uelut uestimentū
ueterascent: tu mutabis eos tanquā uestiem

& facti concordēs, &
unanimitēr regna cul-
tum Domini recepe-
runt.

23 Interim non cessa-
uit alterere, quocunq̃
me uerterem, uires me-
as, & abbreviare dies
meos.

24 Quare dicā, mi Deus
ne me hinc fustuleris di-
midio dierum meorū,
quum paucissimi sint,
& anni tui nunquā
ulla generatione finem
sint habituri.

25 Tu eras priusq̃ ter-
ræ fundamēta iaceren-
tur, & cœli ipsi opus
sunt manuum tuarum.

26 Ipsi interibūt, tu ue-
rò stabilis persistēs, &
alia omnia, quēadmo-
dum uestis, atterentur,
& ueluti pallium mu-

atq; mutabuntur.

27 Tu autem idem
eris, & anni tui nō
inuenient finem.

28 Filij seruorū tuo-
rum, & semen eorū
cohabitabunt, & cō-
sistent tecum.

tabis ea, & tuo impe-
rio cedere cogentur.

27 Tu uerō ipsissimus il-
le es, qui semp fuisti, &
anni tui sine carebunt.

28 Filij seruorum tuorū
secure habitabunt, &
illorum filiorū filij fa-
uore tuo in officio con-
tinebuntur.

CIII.

PSAL. CIII.

1 **C**ollauda Domi-
nū anime mi,
et omnia cordis mei
penetralia nomen
eius sanctum.

Benedic
aīa mea
Dño, &
oīa quæ
intra me
sunt.

2 Mi anime Dñm
collauda, & ne ex-
cidant tibi uniuer-
sa beneficia eius.

3 Qui ueniam dat

1 **G**ratias age ani-
ma mea Domi-
no: & quicquid
est uirū intra me, nun-
quā cesset laudare san-
ctissimum nomen eius.

2 Gratias age anima
mea Domino, nec sinas
unquam excidere me-
morizæ tuæ illa tam ua-
ria, quæ in te contulit
beneficia.

3 Gratias inquam age
ei, qui remittit omnem
iniquitatem tuā, quan-
tumuis uaria sit, &

omnibus delictis tuis, & restituit uniuersas imbecillitates tuas.

4 Qui uindicat ab interitu uitam tuam, et ornat te benigne & humaniter.

5 Qui bonis desiderium tuum satiat, & floridam seruat uelut aquilæ iuuentutem tuam.

6 Ius reddit ac uindicat Dominus omnes, qui patiuntur iniuriam.

ipse eiusmodi mala bonis alijs longe melioribus, quàm mala illa erant, compensare.

sanat omnem ægritudinem tuam.

4 Qui redimit ab interitu, cui destinata fuerat, uitam tuam: qui coronat te, & uelut regē facit benignitatis in te, & pietatis officijs.

5 Qui quantum bonis tuis appetere potest, abunde suppeditat tibi, cuius beneficio quemadmodum aquila, quæ rostrum ob uetustatem nimis aduncū abijcit, & iuuentiam recipit, tu quoque ob peccatum squallida, & senescens florem iuuentutis recipies.

6 Iusta sunt quæcumque facit Dominus, nec sine summo iudicio premi ad tempus sinet iustos plurimos: nouit enim

7 Mosi ostēdit uia
suā, & filijs Israhēl
consilia sua.

8 Humanus & pla
cidus est Dñs, cūctā=
ter irascitur, at im=
pendiō indulget.

9 Non iurgatur in
perpetuum, neq; in
perpetuū succenset.

10 Non facit nobis
iuxta peccata no=
stra, & iuxta scele=
ra nostra non retri=
buit nobis.

11 Nam iuxta su=
blimitatem cōlorū
ad terram, angusta
est bonitas eius cr=

Ipse docuit Mosē
præcepta uiuēdi recte,
& Israhēlitis cōsilia sua
concredidit.

Benignus & miseri=
cors est Dominus & ab
ira quā alienissimus
ad beneficentiam uerō
suprà quā dici potest
propensus.

Quamuis inimicitie
inter nos & illum sint,
non tamen futuræ sunt
perpetuæ: neq; memo=
ria retinebit perpetuū
iniurias, quibus illum
affecimus.

10 Nec em̄ afflixit nos
unquam pro magnitu=
dine peccatorum no=
strorū, neq; pro scele=
rum nostrorum multi=
tudine pœnas unquam
sumpsit de nobis.

11 Quamuis enim ma=
xima sit cœli à terra di=
stātia, maior tamen est
multo benignitas eius

ga cultores suos.

12 Remouet à nobis
crimina nostra: q̃
remotus est ortus
ab occasu.

13 Quam mitis est
parens in liberos,
tam mitis est Domi-
nus erga cultores
suos.

14 Ipse enim nouit
facturam nostram,
memor quòd è pul-
uere sumus.

15 Quòd mortaliū
etas tanquam scœnū
est, quòd instar flo-
rum agri floret.

16 Protinus ut uentus austerior in eum

in illos, qui eum reue-
rentur, etiam si peccent
in eum subinde.

12 Longius quàm abest
Oriens ab Occidente,
amouit à nobis scelera
nostra.

13 Sicut pater obliuisci
non potest affectus pa-
terni, sed miseret illum
filiū etiam dum flagel-
lat ipsum: ita Dominus
nunquàm desinet esse
misericors in eos, qui
reuerentur illum.

14 Ipse enim nouit stul-
ta desideria nostra: &
in memoria habet, q̃
pulis simus om̃es nos.

15 Homuncio miserabi-
lis scœno in uita sua si-
milis est, & non aliter,
quàm flosculus aliquis
ad tempus florebit.

16 Qui ubi uento ali-
quāto duriore attactus

inuexerit, nullus
est, neq; amplius in
loco suo inuenitur.

17 Sed bonitas Do-
mini ab æterno in-
æternū seruat cul-
tores suos, & filijs
filiorum ipsorum
iustitia sua adest.

18 Dummodo custo-
diunt fœdus eius,
& mandatorum e-
ius memores sunt,
ut faciant ea.

19 Dominus in cœ-
lo firmavit solium
suum, & imperio
suo uniuersa regit.

20 Collaudate Do-

fuerit, emarcescet, &
auelletur à loco suo:
nec locus ille magis a-
gnoscat ipsum postea,
quàm si nunquam flo-
ruisset ibi.

17 Benignitas autē Do-
mini ab æterno fuit,
& in æternum durabit
erga eos, qui reueren-
ter colunt illum, & ius-
titiam eius experient,
non solū ipsi qui colūt
illum, sed filij ipsorum
& filiorum filij.

18 Comitabitur eos ius-
titia Domini, ut seruet
pactū initum cū ipso:
& sic memores sint
mandatorum ipsius, ut
opere compleant illa.

19 Dominus in cœlo
firmavit solium suum, &
potestas eius regia ad
omnia se extendit.

20 Quare cum gratia-
rum actione laudate il-
lū angeli ipsius, quot-

PSALMVS CIIII.

minum angeli eius,
qui uirtute polletis,
ut impleatis iussus
eius, qui parêtis uo=
ci uerbi illius.

21 Collaudate Do=
minū uniuersi exer
citus eius, ministri
eius, & qui facitis 22
placita illius.

22 Collaudent Do=
minū cuncta opera
eius, in omni loco
imperij illius. Col=
lauda Dñm aīe mi.

PSAL. CIIII.

1 Collauda Dñm
Caīe mi, Dñe Deus meus inenarrabiles
sunt cū magnitudo tua, tū laus & decor,

quot militatis sub ipso,
qui præditi uiribus ex=
equimini mandata ipsi
us, & cogitis cuncta o=
bedire uoci, et imperio
ipsius.

21 Cum gratiarum
actione laudate illum,
quotquot militatis sub
illo satellites illius, qui
exequimini quæcunq;
fieri uult ille.

22 Laudate Dominum
uniuersa opera ipsius,
quæcunq; usquam estis
ullo loco: omnia enim
subiecta sunt imperio
illius: lauda & tu ani=
ma mea Dominum.

CIIII.

1 **L**auda anima mea
Dñm, Dñe mi
Deus, magnus
factus es supra mo=
dum: & tanquā maie=

Benedic
aīa mea
dño, dñe
Deus.

- quibus amictus es.
- 2 Amictus es luce
tanquam indumen-
to. Tu explicas coe-
los instar cortinae.
- 3 Tu cōtabulas in
aquis fornices tu-
os, nubes in currū
tuum aptas, & alis
uentorū aurigaris.
- 4 Tu facis uentos
nuncios tuos, &
flammas ignis clien-
tes tuos.
- 5 Tu iecisti terræ
fundamenta super
bases eius, ut in p=
petuū & si quid ultra est, non moueatur.
- 6 Tu lates in abyssō tanq̃ in ueste, su-
state & gloria indutus
exornatus es undiq̃.
- 2 Induit lumen tan-
quam uestimentū, ex-
tendit cœlum tanquam
tentorium.
- 3 Qui tegit aquis su-
premas partes illius, q̃
uitur nubibus p ue-
hiculo, uolat uelocius
quàm si alas haberet
ex uento.
- 4 Cuius iussu nunc huc,
nunc illuc flant uenti,
& tanquā ministri ob-
sequuntur Domino suo,
nec aliter quàm mini-
stri quocunque ille uo-
luerit, pergunt ignita
fulgura.
- 5 Fundauit super ba-
ses suas terram, quare
non mouebitur loco
unquā ullo tempore.
- 6 Profundissimis aquis

PSALMVS CIIII.

pra montes cūm a=

scendunt aquæ.

7 Ab increpatione
tua fugiunt, à uoce
tonitruui tui præci=
pites feruntur.

8 Tum surgunt
montes, descendunt
ualles ad locum
istum, quem firma=
sti eis.

9 Terminū consti=
tuisi aquis, ut non
transgrediātur, ne=
que redeant ad ope=
riendum terram.

10 Tu promanas
fontes in uallibus,
qui inter medios montes incedunt.

ueluti uestimento co=
operuit eā: supra mon=
tes, si iusserit ille, sta=
bunt aquæ.

7 Si increpaueris eas,
sentient iram tuā, & fu=
gient quocunq; uolue=
ris, & attonitæ propter
uocē, quæ tonitru si=
milis est, festinabunt.

8 In altum extollent
sefe montes, & subsi=
dent ualles: unūquod=
que eo se continebit lo=
co, quem tu designaue=
ris illi.

9 Terminum statuisi
aquis, quæ non trāsgre=
dient, nec unquā sine
iussu tuo tentabunt co=
operire terram.

10 Qui deducit fon=
tes in fluuios, qui de=
inde inter altissimos
montes defluent rāpi=
dissimē.

- 11 Ut potentur omnes bestiae tuae quae in agro sunt, ut onagri frangant sitim suam.
- 12 Supra montes autem uolucres coeli habitent, ac de medio frondium dent uocem.
- 13 Tu irrigas montes à supernis tuis, opera tua tellus anonam impletur.
- 14 Germinas foenum iumentis, & olera ut homini seruiant.
- 15 Producis à terra quum panem, ut uires hominis reficiat; tum
- 11 Potabunt ex eis omnis generis animalia quae in agris degunt, sedabunt onagri sitim suam ex illis.
- 12 Supra fluuios ipsos, aues quae in aëre uolitant, nidulabuntur, ex medijs arborum ramis cantillabunt.
- 13 Humectat montes ex nubibus, quas in aëre uelut edissimo loco suspēdit: ex abundantia frugum, quae opera tua proueniet, saturabuntur, quaecunque degunt in terra.
- 14 Prouenire facit sua sponte foenum in usum brutorum animalium, & ad culturam hominis, reliquam segetem, ut accipiat cibum sibi, quem terra produxit.
- 15 Prouenire facit & uinum, quod exhilarat

uinū quoq; , ut hu-
manum cor latifi-
cet : tum oleum , ut
uultus exporrigat.

16 Te Domino ar-
bores saginantur,
& Cedri Libani,
quas plantauisti.

17 Vt uolucres
istic nidulentur,
ciconiæ domicilium
abies præbeat.

18 Vt montes editi
damis , petrae uero
sint asylū cuniculis.

19 Lunā fecisti ad
constitutū suū , sol
nouit occasum suū.

20 Fecisti & tene-

cor hominis uarijs mi-
serijs obnoxij : oleum
præterea, quod hilarior
reddatur uultus illius,
& panem, qui cor ho-
minis confirmet.

16 Humoris summa
copia suppeditabitur
arboribus maximis : &
cedris quæ proueniūt
in Libano tam altè , ut
ipse uideri possit plan-
tasse illas.

17 In quibus nidulant
passeres , ciconia nidū
suū ponit in abiete.

18 Montibus excelsis
gaudet cerui : ad rupes
confugiunt erinacij.

19 Fecit lunā certis mo-
dis, & temporibus mu-
tabilē : sol nouit tem-
pus occasus sui , absq;
tali, qua luna mutatur,
uariatione.

20 Post solis occasum
induces tu Dñe tene-
bras, & sequet nox, in

bras, è quibus nox
est, in qua prore=
punt omnes bestia
nemorum.

21 Leunculi quoq;
rugientes ad præ=
dam, ut quærant ci
bū à Deo sibi desti=
natum.

22 At orto sole, sese
proripiūt, & in cu=
bilia sua recubant.

23 Tum uerò pro=
dit homo ad opus
suū, & ad agricul=
turam suam usq; ad
uesperam.

24 Quanta sunt opera tua Domine,
quæ tu omnia sapienter fecisti: plena est

ea proferent sese ani=
malia, quæ per dñe in
syluis hominum causa
latuerant.

21 Catuli leonum ru=
gientes ad prædā sese
tum accingēt, ut impe=
trent ab omnipotentī
Deo cibū, quo indiget
natura illorum.

22 Iterum exorietur
sol, & rursus recipi=
ent se turmatim in an=
tra sua, ut cubent per
diem.

23 Cubātibus illis, ho=
mines qui per noctem
quieuerant, egrediētur
ad perficienda opera
sua, & ad culturam a=
grorum suorum usque
ad uesperam.

24 Quam eleganti sunt
uarietate distincta ope=
ra tua Domine, nihil

terra rebus tuis.

25 Aequè pelagus
magnum & spatium
quaquaversum,
in quo reptilia nu-
mero carentia: bel-
lue quoque & me-
diocres & inusita-
te magnitudinis.

26 Vbi & naues
transcunt, & le-
uiathan ille, quem
in hoc finxisti, ut
in eo ludat.

27 Cuncta ista ad te
suspiciunt, ut des il-
lis cibum suum in
tempore suo.

28 Dante te illis, capiunt: adperiente te

non summa sapientia
cōdidisti, plena est ter-
ra varijs possessioni-
bus tuis.

25 Et hoc ingens ma-
re, cuius littora tanto
à se mutuo distant spa-
tio, innumerabilem ha-
bet piscium & aliorum,
quæ degunt in eo, mul-
titudinem.

26 Per ipsum trāseunt
naues, & ipsi ceto eas
uires tribuisti, ut ride-
re audeat, & contem-
nere reliqua, quæ de-
gunt in mari omnia.

27 Hæc omnia expe-
ctant te, ut tu des il-
lis cibum naturæ cu-
iusque illorum conue-
niētem, idque tempore
opportuno.

28 Vbi tu illis suppe-
ditaueris, colligent:
ubi manum tuam a-
perueris, ad saturitatē

manū tuam, bonis
saturantur.

29 Te uerò uultum
tuū abscondente, tur-
bantur: te spiritum
eorū tollente, exal-
nimātur, & in pul-
uerē suū redeunt.

30 Et contrā, quum
spiritum tuum mit-
tis, recreantur, &
renouas faciem ter-
ræ.

31 Regnet diuina
maiestas in perpe-
tuum, & latetur
Dñs in opibus suis.

32 A cuius aspectu
terra contremiscit:

usque implebuntur el-
bo pro natura unius-
cuiusq; optimo.

29 Si uerò iratus auer-
teris faciem tuam ab
eis, continuò turba-
buntur: & si spiraculo
illo uitæ, quod insus-
flasti, spoliaueris ea,
interibunt, & in terrā,
unde sumpta fuerant,
resoluentur.

30 Iterum insusflabis
spiritum tuum in ean-
dem terram, & crea-
buntur alia in locum
illorum, quæ interie-
runt, & innouabis su-
perficiem terræ.

31 Durabit autē maie-
stas Domini perpetuò,
oblectabit se Dominus
hac operum suorū ua-
rietate.

32 Illius maiestas erit
perpetua, qui ubi terrā
ipsam uel semel aspe-
xerit, continuò contre-

PSALMVS CV.

quum montes attin-
git, fumant.

33 Cantabo Domi-
no quoad uiuā, &
quoad fuero, Deo
meo psallam.

34 Iucunda sit co-
ram ipso oratio
mea, ego enim in
Domino lator.

35 Cōsumantur pec-
catores è terra, &
impij non sint ul-
trā: tu uerò anime
mi collauda Domi-
num. אלהי יי

miscet: & si uel leuiter
montes attigerit, præ
metu fumabunt.

33 Quare Dominū can-
tabo per omnē uitam
meam, psalmis cele-
brabo Deum, quoad
uixerō.

34 Grata sit illi cantio
mea, ut gaudere liceat
mihi, quod habeam p-
pitium Dominum.

35 Extirpabuntur sce-
lerati ex ipsa terra, &
impij, quoad nullus sit
reliquus: tu uerò lau-
da Dominū & anima
mea. Halleluia.

CV.

Celebrate Domi-
num, inuocate
nomē illius, faci-
tesciant exteræ natio-
nes admirāda stratage

Confite-
mini do-
mino, &
inuocate
nomen.

PSALMVS CV.

Gratias agite Dño: celebrate no-
men eius, & in populis consilia

illius prædicate.

2 Canite illi, psalli=
te illi, disserite sup
egregiè gestis eius.

3 Collaudate san=
ctum nomen eius: 3
letetur cor quæ=
rentium Dominū.

4 Querite Dñm,
& ne cessetis: quæ=
rite uultū eius sine 4
intermissione.

5 Mementote in=
gentium factorum,
eius, miraculorum
quæ fecit, & iudi=
ciorū quæ ore suo
pronunciavit.

6 O semē Abrahā 6

mata illius.

Cantate illum uoce,
psallite in honorem il=
lius musicis instrumen=
tis, enarrate hæc tam
uaria & admiratione
digna opera illius.

Gratulamini uobis
propter augustissimū
illud nomen Domini,
cuius tā insigniter nu=
men experti estis: gau=
deant corda sanctorum
Domini, qui placere
student illi.

Querite Dominum,
& robur impetrate ab
illo: studete compara=
re uobis fauorem illius
assidue.

In memoria habe=
te, q̄ mirabiliū operū
autor fuerit, & quā
stupenda designauerit,
quāq̄ æqua sint o=
mnia, quæ locutus est
ore suo unquam.

Posterī Abraham

PSALMVS CV.

serui eius, o filij Iacob electi eius.

7 Ille est Dñs Deus noster, cuius exempla per uniuersum orbem nota sunt.

8 Memor est in perpetuū fœderis sui, et promissionis, quā nunciauit ad infinitas generationes.

9 Fœderis quod pepigit cū Abraham, & iurisiurādi cum Isaac.

10 Quod lege cōstituit cum Iacob, & cum Israële fœdere sempiterno.

11 Dicens: Tibi dabo terram Chanaam,

cultores illius, filij Iacob electi sunt ab illo.

7 Ille est Dñs Deus noster, qui iudicandi potestatem habet per uniuersam terram.

8 Meminit patris sui, nec obliuiscet eius unquam: quicquid enim promissit, cōstantissimè seruabit: etiam si mille sibi mutuo generationes succedant.

9 Memor erit eius fœderis, quod percussit cū Abraham, & iuramenti, quo ipse se astrinxit Isaac.

10 Et quia firmū id esse uoluit, certa ueluti lege obligauit se Iacob, & Israëli perpetuo fœdere astrinxit se,

11 Tibi, inquit, dabo terram Canaan, ut eā

ut sit fors hereditatis uestre.

possideas uelati hereditatio iure, & tanquam patrimonij tui portionem.

12 Quum essent numero pauci, & aduenæ in ea.

12 Quamuis numero essent paucissimi, imò propemodum nulli, & in terra illa peregrini.

13 Quum proficerentur ex gente in gentem, de regno uno ad populum alterum.

13 Et proficerentur peregrinorum more ex una natione in aliam, ex uno regno ad populum alterius regni, morum ab altero longè diuersorum.

14 Nō permittebat eis quēquam nocere, sed corripiebat ppter ipsos reges.

14 Nunquā tamen permisit, ut quisquam hominum uim faceret illis: quin potius corripuit illorū causa reges.

15 Nolite, inquiens, attrectare christos meos, & prophetas meos, & prophetas meos, & prophetas

15 Ne attigeritis inquiens christos meos, & in prophetas meos uidete ne sitis iniurij.

16 Deinde, cum famem in orbem accer-

16 Et quum aduocasset

fuisset, & confre-
gisset panis uniuer-
sam uim.

17 Mittebat ante
eos hominem, qui
in seruum erat ue-
nundatus, Iosephū.

18 Cuius pedes pedi-
cis adfligebant, ser-
uum penetrabat mē-
tem eius.

19 Consilio Domini
probabatur, usque
dum tempus, quod
ille constituerat, ue-
niret.

20 Tum mittebat
rex, & solui iube-
bat eum: princeps

famē in terram illam,
in qua peregrinabant,
& omne illud, quod
ad panē conficiendum
conducere solet, perdi-
disset.

17 Tum præmisit ante
eos uirū, seruituti man-
cipatus fuit Ioseph, &
uenditus ab eisdem il-
lis, in quorū gratiam a
Dño præmittebatur.

18 Constrinxerūt com-
pede pedem eius, ferro
afflicta fuit uita illius.

19 Usque ad tempus,
quo id euenit, quod
decretū illi a Deo fue-
rat, sermo uidelicet il-
le, quem suggessit illi
Dominus, qui & libe-
rauit illum, & a squal-
lore carceris purgatū
reddidit illum.

20 Misit rex, & solui
iussit illum: is qui impe-
rium habebat in popu-
los plurimos, rationem

populorum liberari
mandabat eum.

21 Dominū cōstitue
bat eū domus suæ,
& herum omnium
rerum suarum.

22 Vt erudiret prin
cipes eius pro suo
magisterio, & se
natores eius prudē
tia imbueret.

23 Tandē & Israël
in Agyptum uenit,
& Iacob aduena
fuit in terra Ham.

24 Et sobolescere
faciebat populum
suum: adeo, ut iam
superior fieret aduersarijs suis.

habuit illius, qui in car
cerem cōiectus fuerat
& liberari iussit eū, so
lutis, quibus detineba
tur, uinculis ferreis.

21 Statuit illū Dominū
regiæ domus suæ, &
imperium dedit illi in
omnia, quæ posside
bat ipse.

22 Liberū fecit illi etiā
principes regni cōijce
re in uincula, & multo
seniores sapiētiā disce
re uoluit ab illo, & ce
dere in omnibus illi.

23 Et ingressus est i Aē
gyptum Israël, & Ia
cob peregrinus fuit in
terra Cham.

24 Et auxit ibi Dñs po
pulum suum uehemen
ter, multitudine & uiri
bus fortiozem fecit ijs
qui seruitute preme
bant illum.

- 25 Mutato deīde cor
de Aegyptij odio
persequebātur po-
pulū eius: & seruis
eius insidiabantur.
- 26 Mittebat ergo
Mosen seruū suū,
& Aharonem ele-
ctum suū.
- 27 Potestātē signo-
rum suorum dabat
eis, ac miraculorum
in terra Ham per-
ficiendorum.
- 28 Mittebat tene-
bras, & atra nocte implebat omnia, non
enim detrectabant iussū eius.
- 29 Verteabat aquas eorum in sanguinem,
& pisces eorum occidebat.
- 25 Immutauit animos
illorum, ut odio pro-
sequerentur populum
suū, & dolos medi-
tarentur aduersus ser-
uos suos.
- 26 Quare misit Mosen
seruū suū, Aaron
ipsum, quem elegit.
- 27 Hi ediderunt inter
illos, præscriptis ab
ipso uerbis, signa, quæ
iusserat ipse, & portē-
ta in terra Cham.
- 28 Immisit tenebras, &
caligine inuoluit om-
nia: bona tñ fide exe-
cuti sunt absq; ulla re-
bellione, quicquid ab
ipso Deo intuncūm
fuerat illis.
- 29 Mutauit aquas eorū

30 Scaturiebat tel-
lus eorum ranas,
imò regum quoq;
penetralia.

31 Iubebat, & pro-
dibant omnis gene-
ris muscæ, & cy-
nomyia in cunctis
finibus eorum.

32 Dabat eis pro
imbre grandinem,
& ignis flammæ
in terram ipsorum.

33 Quibus percu-
tiebat uites & fi-
cus eorum, & ar-
bores per fines eorum corrumpebat.

34 Iubebat, & aderant locustæ ac bruchi
supra numerum.

in sanguinem, & occi-
dit pisces illorum.

30 Produxit terra illo-
rum ranas, in ipsis pe-
netralibus regū illorū.

31 Iussit, & subito pro-
diit omnis generis ma-
xima muscarū copia,
& cyniphes extiterunt
de improviso in uni-
uersis terminis regni
illorum.

32 Immisit illis pro plu-
uia grandinem, ignem
flamma undiq; coru-
scantem in terram illo-
rum.

33 Et percussit uineam
& ficum illorum, & co-
fregit quicquid fuit ul-
quam arborum in fini-
bus illorum.

34 Iussit, & continuo
extitit locustarū maxi-

- 35 Et exedebant
omne, quod uiresce-
ret in terra ipso-
rum, omnē fructum
telluris ipsorum.
- 36 Percutiebat &
omne primogenitū
in terra ipsorū, &
prima quæq; de re-
bus eorum.
- 37 Deinde educebat
eos cum argēto &
auro, nec erat in
cunctis tribubus eo-
rum languidus.
- 38 Latabatur Aegy-
ptus de profectione
eorū: inciderat enim pavor ipsorū in eos.
- 39 Hic extendebat Dñs nubē, ut esset ope-

ma copia, & bruchorū innumerabilis multitudo.

35 Hæc uastauerūt quicquid uirebat usquam in terris illorum, & uorauerunt fructū omnē, quem terra producere coeperat illis.

36 Percussit præterea omne primogenitum in terris illorum, præcipua omniū laborum, propter quæ in agris colendis sudauerant.

37 Verū eduxit illic suos onustos argēto & auro, nec erat in tribubus illorum quilibet infirmus.

38 Gaudebat Aegyptus in abitu illorū, ppter eā quod uehementē metuebatur sibi ab illis.

39 Expandit nubē quæ

rimentū, & ignem,
qui noctu luceret.

40 Quum peterent,
ingruebant cotur=
nices, & pane coe=
litus demisso satu=
rabat eos.

41 Adperiebat pe=
trā, & profuebant
aquæ, ut iā in ari=
do loco inueherent
flumina.

42 Hæc autem omnia
ista causa, quod me=
mor esset sacrosan=
ctæ promissiōis sue
quam Abraham seruo suo fecerat.

43 Eduxit ergo populum suum cum læ=
titia: & electos suos cum exultatione.

esset illis instar umbra=
culi per diem: & ignē
incēdit, qui lumine suo
pelleret tenebras per
noctem.

40 Postulauerūt, & in=
duxit coturnicum ma=
ximā uim, & pane, cō=
tra naturā in aëre na=
to, ad saturitatem usq[ue]
impleuit illos.

41 Aperuit arētem pe=
trā, & maxima copia
effluerūt aquæ, & la=
bebantur instar flumi=
num per loca arentia.

42 Memor enim fuit
eius, quod promiserat
per sanctitatem suam
Abrahæ seruo suo.

43 Quare eduxit po=
pulum suum cum gau=
dio, & cum exultatio=
ne.

PSALMVS CVI.

44 Et tradidit eis
prouincias gentium,
& quæ populi la-
bore suo coluissent,
possederunt.

45 Vt seruarèt iu-
sta eius, & legem
ipsius custodirent.

הללו יה

PSAL. CVI.

1 **G** Ratias agite
Dño, quoniã
in perpetuum beni-
gnus & mitis est.

2 Quis dignè disse-
rat de fortibus fa-
ctis eius, & prædi-
cet oëm laudẽ eius?

3 O beatos qui ser-

ne electos suos.

44 Et dedit illis terram
gētium, & labores po-
pulorum ipsi possede-
runt.

45 Nec aliud pro omi-
bus his ab illis require-
bat, quàm ut parerent
statutis ipsius, & legem
ab ipso latam non uio-
larent. Halleluia.

CVI.

1 **C** Elebrate Domi-
num, quia beni-
gnus est, nec ul-
lo tempore finẽ capiet
misericordia illius.

2 Quis eloqui pote-
rit potentiam Domini,
aut cõmemorare alijs,
quàm uerè sit omni-
moda laude dignissi-
mus?

3 Felices sunt illi, qui
seruant æquitatem à
Deo præscriptam: &

Confite-
minidñs
qm bon.

D 3

uata equitate, quod
iustum est faciunt
omni tempore.

4 Memento nostri
Domine per gra-
tiā, qua prosequeris
populum tuum,
& uisita nos cū sa-
lute tua.

5 Vt bonitatem
tuam uideant electi
tui, ut gentes tue
latentur, & plau-
dat populus tuus il-
le peculiaris.

6 Deliquimus cum
patribus nostris,
peccauimus ac sceleratè egimus.

7 Patres nostri mox in Aegypto non

quisquis ex eo præscri-
pto iustitiæ facit, quæ
facit omni tempore.

4 Recordare quesito mei
Domine cum eo fauo-
re, quo prosequi soles
populum tuum: inuise
me, & diuinæ salutis
tuæ participè fac me.

5 Vt uideam & frui li-
ceat bono, quo hi frui-
tur, quos elegisti tibi,
ut gaudeam quomodo
gētes, quæ claræ sunt
tibi, gaudere solent: ut
oblectè me unā cū po-
pulo, quem tibi ueluti
hæreditario iure con-
quisuisti.

Peccauimus & nos
omnes, & patres no-
stri, multa iniquè gessi-
mus, nec ab ipsa impie-
tate abstinuimus.

7 Patres nostri in Ae-

ponderabāt mirifi-
ca gesta tua, nō re-
putabāt in aīo ma-
gnitudinem bonita-
tis tuæ, sed rebella-
bāt ad mare rubrū.

8 Dominus autem
saluabat eos pro-
pter nomen suum,
ut cōmendaret for-
titudinem suam.

9 Protinus enī ob-
iurgatum mare ru-
brum inarescebat,
ille autem traduce-
bat eos per abyssum
tanquam per
desertum.

10 Et liberabat eos de manu osorum, &

gypto non prudenter
exponderunt illa stupē-
da, quæ pro illis desi-
gnaueras ipse: non diu
memores fuerunt om-
nimodæ, quam toties
experti fuerant, clemē-
tiæ tuæ, sed rebellaue-
rūt potius iuxta mare,
& in ipso mari rubro.

8 Ipse tamen seruauit
eos habita magis ratio-
ne augustissimi nomi-
nis sui, quàm eorum,
qui salute indigni erāt,
ut doceret re ipsa om-
nipotentiam suam.

9 Comminatus est ma-
ri rubro, & continuo
exaruit: & perduxit
eos per profundissi-
mas aquas tanquā per
desertum.

10 Et liberauit eos à ty-
rāide eius, qui illos o-
dio habebat, et redemit

de hostili manu ad-
serebat.

11 Aquæ uerò ho-
stes eorum obrue-
bant, ut ne unus sic-
ret reliquus.

12 Tum quidem ha-
bebant fidem uer-
bis eius, & canebāt
gloriam illius.

13 Sed subito obliti
erant operum eius,
neque expectabant
eius consilia.

14 Et procaci cōcupi-
scētia offēdebāt in
deserto, & in solitudine Deum irritabāt.

15 Ille uerò dabat eis desiderii eorum, &
ablegabat penuriam, cuius illos tā opere

eos à uolentia inimici.

11 Et cooperuerūt aquæ
hostes illorum, ut ne u-
nus quidem ex omni-
bus reliquus fuerit.

12 Tum quidem crede-
bant uerbis illius, & cā-
tabant laudes illius.

13 Verū non diu per-
sisterūt in fide, sed pau-
lō pōst mutati sunt, &
in obliuionē uenerunt
ipsis opera illius, non
expectauerunt consi-
lium illius.

14 Concupiscētia ex-
arserunt in deserto, &
periculum facere cona-
ti sunt, an uerē potens
Deus esset in ipsa soli-
tudine.

15 Ipse certē tribuit illis,
quod petierant, sed
magno ipsorum malo:

pe
16
qu
la
nē
17
de
e
op
18
in
im
te
19
lū
or
20
ne
21

PSALMVS CVI.

pertasum erat.

16 Tū Mosen quoe
que in castris æmu-
labantur, & Aharo
nē sanctū Domini.

17 Sed hians tellus
deglutiebat Dathā,
& ecclesiam Abirā
operiebat.

18 Incēso prius igne
in coetu eorum, &
impiorū magna par-
te flamma exustis.

19 Fecerāt & uitu-
lū in Horeb, & ad-
orauerant sculptile.

20 Et prodiderant gloriam suam imagi-
ne uituli fœnum comedentis.

21 Obliti Dei saluatoris sui, qui magni-

morte enim multauit
gulam illorum.

16 Et exacerbauerunt
Mosen i castris, ipsum
Aaron cōsecratū Dño.

17 Aperta est terra &
absorpsit Datan, &
cooperuit eos, qui con-
spirauerāt cū Abiran.

18 Subito exarsit ignis
in coetu illorum, flāma
exussit impios.

19 Fecerunt sibi uitulū
in Horeb, & prostraue-
runt se supplices ante
statuam, quam ipsi con-
flauerant.

20 Et mutauerunt diui-
nam maiestatem, quæ
gloria illorum fuerat,
in simulachrum bouis
uicēstantis scēno.

21 Obliti sunt Dei, qui
seruator ipsorum erat.

fica in Aegypto fecerat.

22 Admirāda in terra Ham, formidabilia in mari rubro.

23 Statuebat ergo Dominus perdere illos, ni Moses electus eius in ipso pinctu obstitisset in conspectu eius, & sustinisset furorem eius, quo minus perderet ipsos.

24 Quin & cupitā terram aliquando aspernabantur, ita ut non crederent uerbis eius.

25 Sed tumultuarētur in tabernaculis suis,

& qui designauit magna in gratiam ipsorū inter Aegyptios.

22 Stupenda in terra Cham, admiratione dignissima iuxta mare rubrum.

23 Quare dixerat se funditus subuersurum eos, & fecisset, ni Moses uir illi charissimus obstitisset in media uastatione, et placasset iram illius, fecissetque, ne perderet illos.

24 Nihil his omnibus facti meliores, spreuerūt terram desiderabilem; nec enim crediderunt uerbis illius, quibus promiserat daturum se illam.

25 Murmurauerūt enim in tentorijs suis, nec obedierunt praecepto

PSALMVS C VI.

- neq; morem gere-
rent imperio Dñi.
- 26 Stringebat igi-
tur manum suam in
eos, ut sterneret eos
in deserto.
- 27 Vt dissiparet se-
men eorum in gen-
tes, & in nationes
dispergeret eos.
- 28 Quin & Baal-
peor initiabantur,
& edebant sacri-
cia mortuis oblata.
- 29 Et cœptis suis of-
fendebant: irruebat
ergo in eos pestis.
- 30 At Pinhas protinus uindex aderat, &
pestis remittebat.
- Domini.
- 26 Quare tanquam gra-
uiter percussurus extu-
lerat in altū man⁹ suas
contra illos, ut proster-
neret illos in deserto.
- 27 Vt & posteros illoꝝ
corruere faceret inter
impias gētes, & disper-
geret eos per regiones
uarias.
- 28 Et subdiderunt sese
iugo Baal Phegor, &
comederunt sacrificia
oblata in uenerationē
mortuorum & nihil
deorum.
- 29 Quibus rebus ad irā
prouocauerunt eum, &
sæuijt in illos pestis.
- 30 Exiit autem Phi-
nees, & suppliciū sum-
psit de trāsgressoribus,
& pestis cessauit con-
tinuō.

- 31 Id quod ei ad iu- 31 Et reputatū est hoc
stitiam imputatum
est apud posteros
usq; in perpetuum.
- 32 Exasperauerūt ad
fontes iurgij quoq;
id quod Moſen peſ-
ſimè habebat pro-
pter ipſos.
- 33 Quoniam ſpiri-
tum Dei exaspera-
uerant, ut labijs ſuis
effaretur.
- 34 Non extirpatu-
ros gētes, quas Dñs
eis promiſerat.
- 35 Commixti ergo
inter gentes didicerunt opera eorum.
- 36 Et coluerunt ſimulachra ipſorum, id
- 31 Et reputatū eſt hoc
illi ad iuſtitiam, in ge-
nerationem & genera-
tionem uſque in perpe-
tuum.
- 32 Iterum irritauerunt
eum iuxta aquas con-
tentionis, ubi & malè
affectus fuit Moſes ipſe
propter illos.
- 33 Vexauerāt enim ani-
mum illius, & uacilla-
uit nōnihil labijs ſuis.
- 34 Nec perdere igitur
potuerunt populos, de
quibus locutus fuerat
Dominus ad ipſos.
- 35 Sed ipſi potius di-
ſperſi ſunt, & captiui
abducti à uicinorum re-
gionum populis, ubi
& uiuere didicerunt ſe-
cundum improbos mo-
res illorum.
- 36 Coluerūt enim ſcul-

quod eos ad casum
traxit.

37 Vt tam filios suos
quàm filias dæmoni-
bus mactarent.

38 Vt innoxium fi-
liorum suorum, &
filiarum sanguinem
funderent, quos si-
mulachris Chana-
næorum offerebāt,
& terra sanguine
pollueretur.

39 Ipsi quoque ope-
ribus suis prophæ-
narentur, & con-
silijs ac coeptis suis
scortarentur.

40 Incendebatur itaque Dominus ira in

ptilia illorum, quæ res
eis sepe cessit male, &
fuit absurdorū eis cau-
sa malorum.

37 Eò enim dementiæ
eiusmodi disciplinis p-
uenerunt, ut filios suos
& filias cacodæmoni-
bus obtulerint crude-
lissimis.

38 Et effuderint sangui-
nem innoxium filiorū
suorū & filiarum, quos
mactauerant ante sta-
tuas Canaan, & pol-
luerunt ipsam terram,
quæ execrata eam abo-
minationem, ueluti in-
uita sanguinem illorū
insontum suscepit.

39 Et abominabiles fa-
ci sunt propter scelera-
ta opera sua, & idolo-
latræ studijs suis.

40 Quare excāduit ue-
hementer Dominus in
populum suum, & ab-

populum suum, & abominabatur hæreditatem suam.

41 Tradebat eos in potestatem gentiū, & qui odio habebant eos, imperabant eis.

42 Opprimebāt eos hostes ipsorum, & sub manus eorum subdebantur.

43 Sæpenumero liberabat eos, ipsi autē sæpenumero consilijs suis rebellabant, propter scelera igitur sua opprimebātur.

44 Perspecta uerò angustia eorū, & querimonijs ipsorum auditis.

ominatus est hæreditatem suam.

41 Et tradidit eos diripēdos gētibz, Domini facti sunt eorum, qui capitali odio semper persecui fuerant eos.

42 Et grauissime affligerunt eos inimici eorum, et miseri facti sunt tyrannide illorum.

43 Sæpiissime numero liberauit eos: uerū ipsi semper sibi similes perrexerunt esse rebelles, & sua potius quā diuina consilia sequi: quare miserrimi facti sunt ppter scelera sua.

44 Attamen respexit, quum pessime esset eis, & quum audiret etulatus eorum.

PSALMVS CVI.

45 Memor fuit er-
ga eos fœderis sui,
ac pertæsum est eū
ipsorum pro ma-
gnitudine bonitatis
sue.

46 Gratiam dedit
eis coram omni-
bus, qui ceperant
eos.

47 Saluos fac nos
Domine Deus no-
ster, & collige nos
ex gentibus, ut lau-
demus nomen tuum
sanctum, & gloriā
tuam celebremus.

48 Beatus Dominus Deus Israël ab æ-
terno usque in sempiternum. Et dicat

45 In memoriā reuocauit fœdus, quod percusserat cū eis, p inexhausta misericordia sua pœnitentia ductus est.

46 Et effecit, ut gratiosiores essent apud illos, qui captiuos abduxerant eos.

47 Saluos fac nos Domine Deus noster, et collige nos ex uarijs illis nationibus, per quas dispersi sumus, ut laudare sine impedimento possimus augustissimū nomen tuum, & occupati in ueneratiōe tui, laudibus te, uti equum est, efferre.

48 Omni laude maior Dominus Deus Israël, ab æterno & usque in perpetuum: itaq; dicat

uniuersus populus,
Amen. הללו יה

omnis populus, Amen.
Halleluia.

PSAL. CVII.

¹ **G**ratias agite
Constitute-
mini dño
qm̃ bon. ¹ **D**omino, quo
niã in perpetuũ be-
nignus & mitis est.

² Agant gratias
redempti Domini,
quos de hostili ma-
nu redemit.

³ Ac de nationibus
collegit, ab Ortus, et
Occasu, ab Aglone
& Austro.

⁴ Cũ errarent in
deserto, in uia non
trita, neq; urbem sedi suæ inuenissent.

⁵ Famelici & sitibundi, ut anima eos

CVII.

¹ **L** Audate Domi-
num quodd beni-
gnus sit, nec ullo
seculo non clementis-
simus.

² Fateantur hoc, quos
sæpe redemit Domi-
nus, quos liberauit à
tyrannide opprimen-
tium eos.

³ Quos è uarijs regio-
nibus in unum colle-
git, ab Oriente, Occi-
dente, Aquilone, &
Austro.

⁴ Qui antea errauerāt
per loca deserta & in-
uia: nec uiam, quæ du-
ceret ad ciuitatem, qua
recipi possent, inuenie-
bant.

⁵ Qui famē patiebātur

deficeret.

6 Clamauerāt enim
ad Dominum cū
in angustia essent,
& de necessitati-
bus eorum libera-
uit eos.

7 Et reduxit eos in
uiam rectam, ut ue-
nirent ad urbē, quā
habitarent.

8 Canant bonitatē
Domini, & magni-
fica opera eius filiis
hominum.

9 Ipse enim saturat
animam inanem, &
animam esuribundam bonis implet.

10 Cū enim sederēt in tenebris mortalis

& sitim, quorū anima
intra ipsos mœrore af-
fecta cruciabatur.

Clamauerunt ad Do-
minum, quum ægrè ef-
set illis: ipse uerò ex ma-
lis omnibus liberauit
illos.

7 Et ostendit illis uiam
rectam, qua ire possent
ad ciuitatem commo-
dissime habitabilem.

8 Celebrant Dominum
cum gratiarum actione
cuncti, ob insignem mi-
sericordiā illius, & mi-
rabilia opera, quæ desi-
gnauit in gratiam po-
sterorum Adæ.

9 Cibus suppeditauit
ad saturitatem usq; la-
borantibus fame, & ani-
mā famelicā impleuit
bono, quo indigebat.

10 Quum sederem in

umbrae, uincti & adfliti essent ferro.

11 Propterea quod repudiassent mandata Dei, & consilium altissimi irritauissent.

12 Quia laboribus cor eorum humiliasset, dum iaceret, et ne mo opitularetur.

13 Clamauerunt ad Dominum, cum in angustia essent, & de necessitatibus eorum liberauit eos.

14 Eduxit eos e tenebris mortalis umbrae, & uincula eorum dirupit.

tenebris & horrore mortis, calamitosi & uincti ferro.

11 Propterea quod deruissent admonitiones Dei salutare, & consilia eius, qui est supra omnia, contempsissent.

12 Afflixit quidem molestissimis curis animas illorum: corruerunt enim, nec fuit ququam, qui eis aut posset, aut succurrere uellet.

13 Verum quia iterum clamarent implorantes auxilium Domini, quantumuis res eorum pessimo essent loco: ipse tamen e malis omnibus quibus in angustias extremas reducti fuerant, liberauit eos.

14 Eduxit eos e tenebris, & horrenda, quae mortem ipsam minitabatur, caligine, & uincula

PSALMVS CVII.

15 Canant bonitatē
Domini, & magni-
fica opera eius fi-
lijs hominum.

16 Ipse enim cōmi-
nuit portas æneas,
& uestes ferreos
confregit.

17 Cū enim impru-
dentes in transuer-
sum abiissent, &
propter scelera sua
adfligerentur.

18 Cum omnem ci-
bū abhorreret ad-
petitus eorum, &
iam ad orci portas adpeterent.

19 Clamabant ad Dominū, cū in angu-
stia essent, & de necessitatibus eorum

la, quibus uincti fue-
rant, rupit.

15 Quare confiteantur
Dñm esse misericordis-
simum propter hæc &
alia innumera, quæ in
gratiā posterorū Adæ
designauit admiratio-
ne dignissima.

16 Qui fregit portas
æreas, & uestes ferre-
os comminuit.

17 Ipsos tamen in stul-
titia p̄sistere fecit pec-
candi libido, quare p-
pter iniquitates suas
affligebantur.

18 Omnē cibum abo-
minata est anima illo-
rum, & appropinqua-
uerunt usq; ad ianuas
mortis.

19 Verū quū iterum
clamarēt ad Dominū

liberauit eos.

20 Misit iustū suū,
& sanauit eos, &
liberauit ab interi=
tu eorum.

21 Canant bonita=
tem Domini, & ma=
gnifica opera eius
filijs hominum.

22 Et sacrificet sa=
crificia gratiarum
actionis, & prae=
dicent opera eius cū
exultatione.

23 Qui mare nauib=
us conscendunt, 23
quiq; negocia in
pelago expediunt.

24 His nota sunt

afflicti grauissimē, ipse
eos eripuit ex malis
eorum omnibus.

20 Immisit uerbū illud
salutare suum, quo sa=
natos esse uoluit eos:
& liberauit eos ab o=
mnibus, quibus gra=
uissimē premebantur,
malis.

21 Quare agnoscant
Domini immensam
clementiam, & ope=
ra stupenda: quae fecit
in gratiam posterorum
Adæ.

22 Offerant tibi sacri=
ficia grati animi, qui=
bus agnoscant benefi=
cia tua Domine: & cō=
memorent apud alios
opera tua libenter &
palam.

23 Qui mare ingrediū=
tur nauibus, & nego=
ciātur in aquis illis ua=
fissimis.

24 Illi re ipsa didicerūt

PSALMVS CVII.

opera Domini, &
mirifica facta, quæ
in abyſſo gerit.

25 Illo enim iubē-
te, surgit uēti pro-
cella, atque fluctus
suos attollit.

26 Iam ad cœlū ele-
uantur, iā in abyſ-
sum descendūt, quo
malo animus eorū
adfligitur.

27 Nutant & uacil-
lant uelut ebrius,
& omnis sapientia
eorum cessat.

28 Sed quū ad Do-
minum clamant, in
angustia constituti,

qualia sint opera Do-
mini, & quā admi-
ratione digna, quæ
sunt ab ipso in pro-
fundo mari.

25 Quoties enim libi-
tum fuerit illi, excitat
uēto tempestatem ma-
ximam, & extollit flu-
ctus illos maris uastis-
simi.

26 Quibus subleuati
uētores unā cū nauī-
bus ascendere in cœlū
usque uidentur, & ite-
rum ueluti in barathrū
præcipitari, quorum
animi soluuntur præ
metu.

27 Raptabuntur nunc
huc, nunc illuc, & mu-
tabuntur non aliter, q̃
ebrius: & quantumuis
alioqui uariarum rerū
periti & sapientes fue-
rint, ibi sapientia desti-
tuet eos.

28 Nec reliqua illis in

liberat eos de ne-
cessitatibus eorum.

29 Sedat turbinem,
et infert tranquillitatem,
posteaquē fluitus compescuit.

30 Tum uerò lætantur ob redditam
quietem, deinde ad
optatū portū quoque deducit.

31 Canant bonitatē
Domini, & magnifica
opera eius filiis hominum.

32 Vehant illum, in
concione populi,
& in senatorum
concessu laudent eum.

ullo alio spes erit, quā
in solo Domino, ad
quem in periculis con-
stituti si clamauerint,
ipse ex angustijs in lo-
cum spatiosum educet
eos.

29 Continuō enim
cessabit tempestas, se-
quetur serenitas, &
subsident fluctus illi
maris.

30 Et meritō gaudebūt
quodā subsederint, de-
ducet uerō eos Domi-
nus rectā in eam regio-
nem, quam ipsi nauib-
us petebant.

31 Quare fateātur Do-
minū esse clementissi-
mū, cuius tam extant
opera stupenda inter
posterōs Adā.

32 Et laudibus extollāt
illum in frequentia po-
puli, & in cōfessu sentū
prædicent illum.

PSALMVS CVII.

33 Qui uertit flu-
mina irrigua in
desertum, & aqua-
rum uenas in siti-
culosa.

34 Regionem fera-
cem in sterile, pro-
pter habitatorum
maliciam.

35 Qui cōtrā quo-
que uertit solitudi-
nē in stagna aqua-
rum, & terram sic-
citate contumacem
in aquarum scatu-
rigines.

36 Et collocat istic
esuribūdos, ut ædi-
ficient urbes ad habitandum.

33 Qui dum uult, pote-
statem habet, ut flumi-
na exsiccet, & fiat ter-
ra ob sterilitatem de-
serta, & fluenta aqua-
rum commutentur in
siccitatem & sitim
ipsam.

34 E contrario terrā o-
lim fructiferā immisā
salsugine reddere steri-
lem, ob scelera eorum,
qui inhabitabant eam,

35 Terram item ob ste-
rilitatem olim deser-
tam, aquarum riuulis
irrigare: & ob nimiam
siccitatem damnatam,
fluentis aquarum do-
nare.

36 Et inducere in eam
colonos antea fameli-
cos, qui cupiant post
eam mutationem con-
dere ciuitatem illic, &
inhabitare eam,

37 Vt agris semi- 37 Et semen iacere in
na credant, & ui- agros illos nouos, &
neas cōserant, quæ plantare uineam, quæ
uberem annonam fructum proferat an-
præbeant. nuum.

38 Fouet illos atq; 38 Dominus autem
multiplicat supra conatus illorum se-
modum, & nō pa- cundabit, ut diuites
titur iumenta eorū fiant ualde, & effi-
paucæ esse. ciet, ne pecora illorum
uel morbo, uel alia
calamitate minu-
antur.

39 Cum uerò immi- 39 Vbi uerò ob sce-
nuuntur, & humi- lera iterum eos punire
liatur, ui, afflictio- uoluerit, paucissimi
ne, & labore. fient & abiectissimi,
propter uariā oppres-
sionem, calamitatem,
& anxietatem.

40 Cum eos præ- 40 Efficiet, ut qui præ-
da principum ob- sunt eis, infames fiant,
noxios facit: cum & sine auctoritate: quo
eos per inania loca circumducit, ubi fiet, ut subditi errent p
nullum est iter. loca uacua & inuia.

41 Tandē leuat ino-
pia. pauperem, &
familiam tanquam
gregem constituit.

42 Hæc contem-
plētur iusti & gau-
deant: omnis autem
malicia obstruat os
suum.

43 Quicūq; es, qui
sapis, observa ista,
ut intelligentur di-
uina beneficia.

PSAL. CVIII.

1 Paratū est cor
meum Deus,
ad canendū & lau-
dandum pro omni uirili mea.

2 Tu mea chelys expergiscere, tu quoq;

41 Sed pauperē defen-
det ab iniuria: & auge-
bit familiā illius, quē-
admodum grex ouium
augeri solet.

42 Videbunt & obser-
uabunt huiusmodi mu-
tationes hoīes recti, &
gaudebūt; scelerati ue-
rō & malē sibi conscij
non audebunt mutire.

43 Utinam sint multi
sapientes, q̄ obseruent
eiusmodi, ut intelligen-
tur p̄ssim ab omni-
bus beneficia, & mise-
ricordiæ Domini.

CVIII.

1 Cōstanti sum
animo Deus,
quare & uoce
cantabo, & psallam in-
strumētis musicis, id ē
ex animo.

Profer te nablū &

Paratum
cor meū
Deus.

cithara, ut q̃ ma-
turrimè exordiar.

3 Et canā te in po-
pulis Dñe, & lau-
dem inter gentes.

4 Quòd bonitas
tua cœlis est alti-
or, & ueritas ac
fides tua nubibus.

5 Euehere supra,
cœlos ô Deus, & su-
pra uniuersam ter-
ram maiestate tua.

6 Vt liberetur di-
lecti tui, saluum fac
dextera tua, & o-
pem nobis adfer.

7 Deus locutus est in sanctuario suo,
quod me interim beat, diuidam Sichem,

cithara, ut excitem
ipsam auroram.

3 Celebrabo te carmi-
nibus apud populos
uarios Dñe, & psalmis
cātabo te, ut fama no-
minis tui in uarias spar-
gatur nationes.

4 Maior est enim cle-
mentia tua, q̃ est di-
stantia cœli à terra, &
usq; ad nubes pertin-
git cōstātia tua in præ-
standis promissis.

5 Exaltare supra cœ-
los Deus, & appareat
per uniuersam terram
maiestas tua.

6 Vt liberent̃ ē malis
amici tui: salutē adfer
dextera tua, & respon-
de uotis meis.

7 Deus promisit per
sanctitatem suam, quæ
res me maximo gau-

PSALMVS CVIII.

et uallem Suchoth
dimetiar.

8 Meus est Galaad, meus est Manasse, Ephraim caput roboris mei est, porro Iudas dux meus.

9 Moab singularis olla mea est, ad Idumæam porrigam calceos meos, super Palestinam clangam tuba.

10 Quis uero ducit me ad urbes munitas? quis dirigit in Idumæam?

11 Nonne tu Deus qui repuleras nos, ut non profiscereris cum exercitibus nostris?

dio affectit, promisit inquam distributurum me Sichem, & uallem Suchoth dimensurum.

Ad me pertinebit Galaad, meus erit Manasses, Ephraim fortitudo capitis mei, Iuda uero dux meus.

9 Moab olla ablu-tionis mee, in Idumæam projiciam calceum meum, subiecturus illam mihi: usque ad Philistæos exultans perueniam.

10 Quis perducet me usque in ciuitatem munitam? quis deducet me usque in Idumæam?

11 Profecto tu qui oblitus uidebaris nostri, & non iturus cum copiis nostris in prælium.

12 Tulisti nobis opē
in angustia? uana
est enim salus, quæ
de hoīe speratur.

13 In Deo parabi-
mus uictoriam, ille
enim conculcat ho-
stes nostros.

PSAL. CIX.

I
Deus lau-
dem meā
ne ta-
cueris,
quia.

D^Eus gl'ia mea,
D^Ene dissimules.

2 Quoniā os im-
pij, & os dolosi
aduersum me ad-
perta sunt, & men-
daci lingua loquū-
tur contra me.

3 Sermonibus ex odio confictis, circūue-
niunt me, & oppugnant me sine causa.

12 Tribue quæsumus
factus placator auxi-
lium nobis, ut hostem
superare queamus: ua-
na est enim salus, quæ
expectat ab homine.

13 Freti diuino auxillo
pugnabimus fortiter:
ipse enim conculcabit
aduersarios nostros.

CIX.

1 D^Eus autor &
materia gloria-
tionis meæ, ne
quæso dissimula.

2 Os enim suū impius
& homo fraudulentus
aduersum me aperue-
runt, usi sunt apud me
lingua mendaci.

3 Verbis ab odio pro-
fectis omni ex parte
aggressi sunt me, sine
ulla causa oppugnaue-
runt me.

PSALMVS CIX.

- 4 Pro amore, quo illos psecutus sum, aduersantur mihi, cum ego equitati studeam.
- 5 Reddūt ergo mihi damnum pro beneficio, & odium pro amore meo.
- 6 Impone ei carnicem praefectū, & hostis statuatur ad dexteram eius.
- 7 Cum iudicio sistitur, damnetur, & defensio eius degrauiet crimen illius.
- 8 Dies eius ad paucitatem cogantur, & officium eius accipiat alter.
- 4 Quū ego illos amore prosequer, ipsi perdere conabantur me: ego uero hoc uidēs ad precessionem recurri, non habens perfugium aliud.
- 5 Rependerunt enim mihi malū pro bono, & odium pro amore meo in illos.
- 6 Praefice ergo illi uirum impium, & angelus uexator astet ad dexteram illius.
- 7 Quum causa illius tractata fuerit in iudicio, nō abeat illinc, nisi impietatis condemnatus, & precatio illius magis exasperet iudicem, & augeat peccatum potius, quā remissionem impetret.
- 8 Sint dies illius pauci.

- 9 Orbi fiant liberi eius, & uxor eius uidua.
- 10 Incertis uagetur sedibus filij eius, mendicent, & cibū querāt, postq̃ in exiliū relegati erunt.
- 11 Manum inijciat fœnerator omnibus rebus eius, & hostes laborē eius diripiant.
- 12 Ne sit, qui misericordia ducatur erga illum, aut qui gratiam impertiat pupillis eius.
- 13 Vltima eius desināt in interitū, & proxima generatione deleatur nomen eius.
- ci, & præfecturā illius accipiat alter.
- 9 Fiant filij illius orphani, & uxor illius uidua.
- 10 Currant sursum & deorsum filij illius, ut mendicent, & præpuriā rei familiaris, relictis domibus suis uacuis, cibum quaerere cogantur mendicatio.
- 11 Perdat exactor quicquid pertinet ad illū, & diripiant extranei, quicquid suo labore cōquisiuerat ipse.
- 12 Nec sit quisquā, qui ullum humanitatis illi præstet officium, uel quem misereat liberorum illius.
- 13 Sit finis illius interitus: in generatiōe, quæ proximē mortē sequetur.

14

15

16

17

PSALMVS CIX.

- 14 Scelera uerò pa-
tris eius apud Do-
minū in numero
habeantur, & pec-
catum matris eius
non deleatur.
- 15 Vigeāt in conspe-
ctu Domini semper,
at memoria ipso-
rum è terra extir-
petur.
- 16 Eò quòd imme-
mor fuit misericor-
diam faciendi, &
persecutus est ho-
minem deicctū, ino-
pem & ex corde
mœrentem, ad occidendum.
- 17 Amavit execrationem, & usu ue-

tur, deleatur & nomen
illius, & filiorum.

14 Reuocetur in memo-
riā iniquitas progeni-
torum ipsius apud Do-
minum, & peccatū ma-
tris illius non delea-
tur.

15 Sint hæc ueluti ob-
oculos posita Domi-
no: sed in obliuionem
ueniat apud homines,
qui terram incolunt, si
quid' gessit unquam di-
gnum memoratu.

16 Propterea quòd ne
semel quidē in mentem
uenit illi pietatis erga
proximum exercēdæ:
sed persecutus est uirū
afflictum, humano au-
xilio destitutum, & fra-
ctum animo, ut occide-
ret illum.

17 Amavit em̃ immani-

niat ei: gratiam nō
quæsiuit, idcirco lō-
gisimè absit ab eo.

18 Execratione ue-
lut uestimento ami-
ctus est, ea uelut
aqua in eum pene-
tret, & in ossa eius
tquam oleum.

19 Adhærescat ei
sicut pallium, quo
operitur, & sicut
zona, qua semper
præcingitur.

20 Hoc opus hosti-
bus meis usu ueniat
à Domino, & his
qui perniciem moliuntur uitæ meæ.

21 Tu autem Domine Deus agito me-

tatem, & cōtinget illi:
odio habuit humanita-
tem, & procul recedet
ab illo.

18 Omni ex parte ar-
mauit se maledicentia,
& tanq̃ ueste sua cōte-
xit ea sese, & penetra-
uit quæadmodū aqua,
quā quis bibit, usq; in
penetrabilia uentris, imō
uelut in ossa illius.

19 Quare sit illi, quia
ita uoluit, ueluti palliū
quo cooperire totū so-
let sese, & ueluti cingu-
lum, quod totū ambire
hominem confueuit.

20 Hæc sit merces eorū
à Domino, qui malè
uolūt mihi, & qui ex-
ercent caninam facin-
diam suam in perniciē
meam.

21 Interim tu Domine

cū propter nomen
tuū, propensa enim
est bonitas tua, ut
liberes me.

22 Humilis enim ac
pauper sum, & uul-
neratū est cor meū
intra me.

23 Incedo uelut um-
bra serotina, & au-
feror sicut locustæ.

24 Genua mea la-
būtur præ ieiunio,
& caro mea exa-
ruit, ut succus nul-
lus supersit.

25 Ego autem ob-
probrium eis factus
sum, quum me uidēt, capita sua mouent.

Deus tracta me pro ge-
nuina clementia tua,
quæ nomini tuo respō-
det: & quia tam benī-
gniter misericors es in
omnes, libera etiam ē
malis me.

22 Quia pauper & hu-
mano præsidio destitu-
tus ego sum, & cor me-
um præ morore lan-
guet intra me.

23 Sicut umbra, quæ in-
clināte iam die assidue
crescit, & tenebris no-
ctis propinquior fit, ita
& ego abij, & ab eo
assidue magis, interim
uagari cogor de loco
ad locū, quemadmodū
locusta saltat nūc huc,
nunc illuc, nullā certā
habens sedem.

24 Genua mea nutāt præ
ieiunio, & caro mea
exuta est pinguedine.

25 Quicquid facio ludi-

- 26 Opem fer mihi
Dñe Deus meus, &
per bonitatem tuam
salua me.
- 27 Vt cognoscant
hanc esse manum
tuam, quodq; istud
feceris.
- 28 Exequentur isti,
tu modo benignus
sis: insurgant, &
cōfundentur, seruus
aut tuus letus erit.
- 29 Induātur aduer-
sarij mei ignomi-
nia, & confusione
sua tanq̃ pallio ope-
riantur.
- 30 Gratias pro uiri-
- brío sum illis: quoties
uident me, moto capi-
te rident me.
- 26 Suppetias fer mihi
Domine mi Deus, sa-
lutem adfer mihi pro
inexhausta benignita-
te tua.
- 27 Vt sciant nō illos suis
uiribus hec potuisse cō-
tra me: sed quia tibi ui-
sum fuit ad hunc mo-
dum patiētiam meam
exercere Domine.
- 28 Exequentur, & male ue-
lint mihi, modò faueas
tu, nihil poterūt enim:
si insurrexerint in me,
in ipso conatu deficiēt,
& infames fient. seruus
autem tuus gaudebit.
- 29 Contegantur undiq;
ignominia ueluti ueste
aduersarij mei, & in-
duantur toti tanquam
pallio, infamia, qua di-
gni sunt.
- 30 Celebrabo Dñm to-

li ore meo agā Do-
mino, & in media
multitudine lauda-
bo eum.

31 Ille enim adstat
ad dexteram pau-
peris, ut liberet à
condēnantibus ani-
mam eius.

PSAL. CX.

1 Dominus dixit
Dño meo, se-
de ad dexterā me-
am, donec faciā ini-
micos tuos scabellū
pedum tuorum.

2 Sceptrum poten-
tiæ tuæ emittet Dominus de Zion, ut im-
peres in medio hostium tuorum.

tis uiribus ore meo, &
in medio multorū pa-
lām laudabo illum.

31 Astitit enim ad dexte-
ram egeno, ut defede-
ret & seruaret illum à
uolentia eorū, qui fal-
so iudicio perdere co-
nabantur illum.

CX.

Dixit Dominus Dñs dño
Domino meo, se de à dextris mi-
meo.

hi, quoad fecero, qui
nunc sunt inimici tui,
tam subiectos, ut con-
culcare illos pedibus
possis, nō aliter quā
scabellum solet.

2 Robur fortitudinis
tuæ emittet Dominus
ex Sion: itaque domi-
nare, inuitis omnibus,
in medio hostium tuo-
rum.

3 Populus autem
tuus in die triumph
tui, uota offeret cū
sancta pompa: ros
enī natiuitatis tuæ,
ex utero auroræ
est.

4 Dominus iura=
uit, neq; poenitētia
ducentur: tu es sacer
dos in æternū iuxta
ritū Melchizedek.

5 Dñs ad dexte=
ram tuā adest, qui
cū iraescitur, re=

6 Ultionē capit ex
gentibus, & ca=

Populus tuus spon=

taneas offeret & libe=

tales oblationes tibi,
quo tempore appare=

bit omnipotentia tua,
& oimodus ille decor,
qui te comitabit: ante
auroram enim cecidit,
qui gratiosissimum te
faciet omnibus, ros na=

tiuitatis tuæ.

Iurauit Dominus, nec
unquā poenitebit eum,
tu eris sacerdos in per=

petuum iuxta ritum à
me præscriptum Mel=

chisedech.

Dominus affans tibi
à dexteris percussit re=

ges, quum irascetur
illis, propter te.

Supplicium sumet de
gentibus, quæ rebella=

bunt tibi, plena erunt
omnia cadaveribus: per=

cutiet hostiū tuorū ca=

ta cedit.

- 7 De torrēte in itinere bibet, deinde caput sublimabit.

PSAL. CXI.

- I Collaudabo Dominum ex toto corde, cum prius tim apud sanctos, tu pro tota concione.

- 2 Magna sunt opera Domini, et exoptata omnibus, qui amplectuntur ea.

- 3 Opus eius est laude et gloria dignum: et iustitia eius in perpetuum durat.

- 4 Magnifica facta sua ita gessit, ut sint memoria digna: misericors et mitis Dominus.

put, cuius ditio latissime extenderat sese per terram nobilissimam.

Et flumine in transitu bibet, propterea exaltabit caput.

CXI.

Omnia mea Domino Confite-mino accepta habeo tibi referam ex toto corde in toto pectore, palam in coetu & congregatio-me, in ne iustorum. consil.

Magna sunt opera Domini, quod constat omnibus illis, qui pio studio scrutantur ea.

Laude & honore dignum est, quicquid facit Dominus: a genuina enim sua iustitia recedere non poterit unquam.

Effecit, ne unquam perire possit memoria

3 Escā dat sese me=
tuentibus, memor
fœderis sui æternū.

6 Robur factorum
suorum ostēdit po=
pulo suo, cum dedit
eis gentium pos=
sessiones.

7 Opera manuum
eius firma & re=
cta: rata & uera
sunt omnia præce=
pta eius.

8 Confirmata in
omne seculum, ut
quæ ex uerō & re=
cto constant.

9 Redemptionem
misit populo suo:

operum suorū tam mi=
rabiliū, misericors ipse
& pius Dominus.

5 Spolia hostiū diuisit
cultoribus suis, in me=
moria habebit pacem
suum perpetuū.

6 Quanta fuerit opus
potentia priusq̃ fieri
potuerint, quæ fecit,
ostēdit re ipsa populo
suo, quū daret illi pos=
sessiones aliasq̃ natio=
num pulsas illinc illis,
quorū fuerant antea.

7 Opera manū illius
fidei & æquitatis sunt
plenisima, optima fi=
de statuit, & utiliter
quæcunq̃ statuit.

8 Confirmata sunt, nec
conuelli poterunt ullo
unquam seculo: decre=
ta enim ab eo sunt o=
ptima fide, & summa
cum æquitate.

Liberationem attu=
lit populo suo, decreuit

PSALMVS CXII.

foedus suum praecepit in perpetuum: sanctū & uenerandum est nomē eius.

10 Caput sapientiae timor Domini est: o sanam mentem, quae secundum eum opera sua moderatur, laus eorum in perpetuum durabit.

PSAL. CXII.

1 O Beatum qui Deū timet, q² 2 preceptis eius su- pra oīa delectatur.

2 Potēs fit posteri- 3 tas eius in terra: familia rectorū beata est.
3 Honos & res in huiusmodi uiri domo,

perpetuū duraturū pa-
ctum, quod inijt cum
suis is, cuius nomen san-
ctissimum est & augu-
stissimum.

10 Initium solidae sapien-
tiae est timor, quo reue-
remur Dominum, &
prudentia salutaris ma-
net illos, qui sese exer-
cent in his: laudē enim
assequuntur perpetuū du-
raturam.

CXII.

1 B¹ Beatus uir qui re- uir qui ti-
ueretur Domi- met Do-
num, in manda- minum.

tis illius inueniet, qui-
bus oblectare se pote-
rit mirificē.

2 Potens in terra erit
semen illius, generatio
candida Domini benefi-
cio beatissima erit.

3 Abundantia & diui-

& iustitia eius per-
manet in æternum.

4 Oriens sol & 4
lux in tenebris est
rectis, misericors,
mitis, & iustus.

5 Commodus est
uir, qui miseretur
& mutuò dat, quiq;
uerba sua cum iudi-
cio expendit.

6 Nam in perpe-
tuum immotus ma-
net, iusti memoria
in æternum durat

7 A rumoribus
malis nihil timet,
firmum enim est
cor eius fide in Dominum.

8 tix in domo illius, iu-
stitia illius stabilis erit
perpetuò.

6 Exorietur, alijs desi-
dentibus in tenebris,
lux rectis, clementi vi-
delicet, pio & iusto.

5 Felix uir qui miseri-
cordia mouetur erga
pauperes, & mutuò
dat: dabit enim illi Do-
minus eam prudentia,
ut dispensare sciat reli-
qua, quæ tractanda illi
erunt cum iudicio.

6 Nunquam loco suo
mouebitur, & in me-
moriam erit perpetua,
tanquam uir iustus.

7 A rumore mali ali-
cuius appropinquatis
nihil metuet sibi: con-
stans enim erit perpe-
tuo animus eius: & pro-
pterea quòd propitiū
habeat Dominum im-
perterritus.

PSALMVS CXIII.

8 Firmum est cor
eius, ut nihil formi-
det, usq; dum uideat
hostium suorum in-
teritum.

9 Diuidit ac donat
pauperibus, iustitia
eius in aeternum du-
rat, cornu illius cum
gloria euehetur.

10 Impius hæc ui-
dēs, inuidia torque-
bitur, dentibus fren-
det, ac tabescet : &
quod impij cupiūt,
irritum fiet.

PSAL. CXIII.

1 **L**audate o serui Domini, laudate no-
men Domini.

Animo erit præsen-
ti, nec quenquam time-
bit : quin potius tandē
uisurus est in hostibus
suis, qualia quiuīs alius
uellet in suis.

9 Elargitus est sua pau-
peribus, quare iustitia
illius stabilis erit per-
petuū, & cornu illius
augebitur assidue cum
gloria.

10 Impius aspicere co-
getur hæc, & habebūt
illum pessimē : frendet
dentibus & contabe-
scet : Studium impio-
rū, quo nocere cupiūt
pijs, inefficax erit, &
peribit.

CXIII.

1 **L**Audate serui Do-
mini Dñm, laudi-
bus efferte nomē
Domini.

Laudate
pueri Do-
minum.

- 2 Sit nomen Domini collaudatū, hinc usq; in sempiternū.
- 3 Ab ortu solis usq; ad occasum collaudetur nomen Dñi.
- 4 Sublimis est Dñs super omnes gētes, & gloria eius super omnes cœlos.
- 5 Quis est sicut Dominus Deus noster, qui sese in sublime ad habitandum collocat?
- 6 Ac rursum sese demittit, ut contempletur, quæ in cœlo & in terra sunt.
- 7 Eleuat de pulvere egenū, & de sterco-
- 2 Celebretur nomen Domini laudibus, ab hoc tempore usque in perpetuum.
- 3 Ab ortu solis usque ad occasum, laudibus meritò extolletur nomen Domini.
- 4 Exaltatus est supra omnes gentes Dominus, & supra cœlos maiestas eius.
- 5 Quis similis est Dño Deo nostro, q seipsum in altū erigit, ut sedeat quocūq; loco libitum fuerit illi?
- 6 Et rursum seipsum conuerit ad contemplanda quæcūque fi-ant, uel in cœlo, uel in terra.
- 7 Qui erigit, quoties uult iacentem in pulvere pauperem, & elato

PSALMVS CXIIII.

re pauperē erigit.

8 Vt collocet eum
inter principes : in-
ter principes popu-
li sui.

9 Sterilē matrem
familiās cum filijs
domi letantem fa-
cit. הלל יה

PSAL. CXIIII.

I Vm exiret Is-
raël de Aegy-
to, & domus Ia-
acob de populo pe-
regriño.

2 Fuisti, o Deus,
Iudæ sacrosanctus
eius, & Israël im-
perator eius.

extrañū egenum præ-
ficit alijs.

Vt sedere liceat illi
inter primores, primo-
res inquā, quibus data
prouincia est gubernā-
di populum Domini.

9 Qui facit sæpenum-
ro, ut domus ob sterili-
tatem matronæ uacua,
habitabilissima fiat : &
quæ antea natura fue-
rat sterilis, fiat mater
ob multitudinem libe-
rorum gaudens.

Halleluia.

CXIIII.

Q Vm egredere In exitu
tur Israël ex Ae Israël de
gypto, & po- Aegypt.
steri Iacob relinque-
rent populum alterius,
quā qua ipsi loque-
rentur, linguae.

Tūc siebat Iuda par-
ticeps sanctimonie Dei,
& totus Israël præ cæ-
teris nationibus ditio-
ni eius subijciebatur.

- 3 Quod cum uideret mare, fugit, et Iordanis retrorsum cessit.
- 4 Montes exilierunt sicut arietes, & colles sicut agni de grege.
- 5 Quid tibi mare est quod fugisti? & tibi Iordanis quod retro cessisti?
- 6 Quid quod uos montes saltauistis tanquam arietes, et colles tanquam agni de grege?
- 7 A conspectu Domini contremiscis o terra, a conspectu Dei Iacob.
- 8 Qui petram in aquam stagnum conuertit
- 3 Mare sensit presentiam diuini numinis, & fugit, Iordanis abiit retrorsum.
- 4 Montes subsilierunt tanquam arietes, & colles ueluti agni ouium.
- 5 Quid accidit tibi o mare quod fugeris, o Iordanis quod receperis te retrorsum?
- 6 Et uobis montibus quod subsilieritis tanquam arietes, & collibus quod exilieritis sicut agni lasciuietes inter reliquas oues?
- 7 Presentia Domini in causa fuit, quod ipsa contremuerit tota terra: ille Dominus in causa fuit, qui idem Deus est Iacob.
- 8 Qui contra naturam la-

PSALMVS CXV.

tit, & rupem in a-
quarum fontem.

PSAL. CXV.

NE enim no-
bis Domine
ne nobis, sed nomi-
ni tuo des gloriam
bonitatis ac fidei
tuæ nobis ostensa.

2 Ne ergo commit-
tas, ut gētes dicant,
ubi quæso est Deus
eorum?

3 Quū Deus noster
sit qui in cœlis, &
uniuersa pro sua vo-
luntate dispensat.

4 Istorū autē simula-
chra argentum sunt & aurum, opus ma-

pidis effecit, ut ē petra
maxima copia effluxerit
aquæ: & ē silice ueluti
ē fonte maximo.

CXV.

Non quasi nos Non no-
mereamur Do- bis Dñe,
mine, non inq̃ nō nobis
quasi nos mereamur: sed nomi-
sed ne nominis tui ma- ni tuo.

iestas lædatur, libera-
nos, p̃ tua benigne
& fide, qua te obstrin-
xisti adfuturum nobis

2 An æquo animo fer-
re diutius poteris, ut q̃
nos affligunt impij, cū
iniuria nominis tui di-
cant, ubi nunc Deus est
horum?

3 Certe Deus noster
est in cœlo, unde quic-
quid illi unquam libi-
tum fuit facere, fecit.

4 Vestræ autē statuae,
quas pro Dijs habetis

G.

nuum humanarum.

5 Os habēt, et nō lo-
quuntur: oculos ha-
bent, & nō uident.

6 Aures habēt, &
nō audiunt: nares,
& non odorantur.

7 Manus habent, 6
& nō contrectant:
pedes, & non ince-
dunt, neq; gutture
suo uocē temperāt.

8 Similes his sunt,
& qui ea faciunt, 8
& qui eis fidunt.

9 Tu uerò Israël
in Dominum spera:
ille enim auxilia-
tor ac propugnator

nihil quàm argentum
sunt & aurum, opera
hominis manu facta.

Formam oris inscul-
psit illis artifex, sed
usum addere non po-
tuit: nihil enim sonare
queūt: oculos præterea
ab artifice datos ha-
bent, sed quibus nihil
omnino uidere possit.

Aures insuper, quib;
nihil audiāt: nares, qui-
bus nihil olfaciant.

Manus etiā, sed qui-
bus palpare nequeant:
pedes, quibus incedere
non ualeāt: guttur, quo
nullum sonum edere
possint.

8 Similes fiant his sta-
tuis, & qui faciunt eas,
& quotquot spem suā
ponunt in eis.

9 Tu autem Israël
spem tuam pone in Do-
mino, suppetias enim
feret, & uelut scuto

tu
10
sp
ille
ac
sta
11
nu
mi
em
ton
12
nen
uea
mu
uea
13
F
men
14

tuus est.

10 O familia Aharō
sperate in Domino:
ille enim auxiliator,
ac propugnator ue-
ster est.

11 Qui colitis Domi-
num, sperate in Do-
minum: auxiliator
enim, ac propugna-
tor uester est.

12 Dominus memi-
nerit nostri, & so-
ueat nos: foueat do-
minum Israël, & so-
ueat domū Aharon.

13 Foueat eos, qui ti-
ment Dominum, tam iuuenes, quàm senes.

14 Augeat Dominus numerum cum

proteget, quotquot cre-
dunt se illi.

10 Domus Aaron fidē-
te Domino, auxilio em-
erit: & ueluti scuto p-
teget quotquot credūt
se illi.

11 Qui reuerenter coli-
tis Dñm, fidite Dño,
nihil desperantes: auxi-
lio enim erit, & ueluti
scuto proteget illos,
quotquot tales sunt.

12 Dominus nunq̃ nō
p sua benignitate me-
mor fuit nostri, quare
& nunc faciet bene, fa-
ciet inquā bene popu-
lo Israël, faciet & bene
familie Aaron.

13 Bene etiā faciet quot
quot reuerentur Domi-
nū, siue parui fuerint,
siue magni.

14 Addet ad uetera be-

uestrum, tum filio-
rum uestrorum.

15 Vos enim sancti
Domini estis, qui
coelos condidit &
terram.

16 Cœli uniuerſi
Domini sunt, terrā
autē dedit filijs ho-
minum.

17 Non laudant te
mortui Dñe, neque
uniuerſi qui in obli-
uionem abeunt.

18 Nos autem lau-
dabimus Dominum
hinc usq; in æternū.
הללו יה

nescia etiam noua uo-
bis, uobis inquam & fi-
lijs uestris.

15 Chari enim estis uos
illi Domino, qui autor
est cœli & terræ.

16 Cœlum hoc ingens,
uastum, hoc inq̃ cœ-
lum solus absque hu-
mano ministerio guber-
nat Dominus, terræ ue-
rō posteros præfecit
Adā.

17 Non poterunt, qui
mortui sunt, apud ui-
uos laudare seruator-
em omnium Domi-
num, neq; illi, quorum
corpora sepulta sunt,
hic inter uiuos pote-
rūt præconijs extolle-
re Deum.

18 Sed nos quoad uix-
imus laudabimus Do-
minum, ab hoc tempo-
re usq; in finem uitæ
perpetuò. Halleluia.

PSALMVS CXVI.

PSAL. CXVI.

CXVI.

I Equo animo
Asum, quoniam
exaudiuit Dominus
uocem precū mea-
rum.

2 Quoniam præ-
buit aurem suā mi-
hi, cū in periculo
meo clamarem.

3 Circundederant
me funes mortis,
& angustie infero-
rum adprehende-
rant me: in adfli-
ctionem & dolorē
incideram.

4 Cumq; nomen Domini inuocarem: Oro
Domine, libera animam meam.

A Mai Domi- Dillexi,
num, quod ex- qm exau-
auditurum con- diet Dñs
fidam illum preces uocē ora-
meas. tionis

Olim enim sæpe mea.
præbuit aurem suam
mihi: quare quoad ui-
xero, non aliō clamori
bus meis recurram, q̃
ad ipsum.

3 Cinxerant me funes
mortiferi, & præsentis-
sima pericula corruen-
di in sepulchrū appre-
henderant me: nihil
præter afflictionem &
anxietatem inueneram
circa me.

4 Quare ego auxilium
Domini implorabam,
dicens: obsecro Do-
mine libera animam
meam.

- 5 (Mitis enim ac 5 Et continuo depre-
iustus est Dominus, hendi misericordē esse
& Deus noster mi- Dominum & iustum,
sericors. & Deum nostrum
pietatis obliuisci non
posse.
- 6 Humiliū custos 6 Custos est Dñs eo-
est Dominus) omni rū, qui p se sapere non
enī ope destitutus, possunt: quū enim af-
& saluauit me. fligerer grauissimē, &
consilij expers essem,
ipse saluauit me.
- 7 Redi ergo ani= 7 Redi o anima mea
me mi in requiem ad ueterem tranquilli-
tuā, quia Dominus tatem tuam: Dñs enim
præstitit tibi, quod pro te persoluit, quē-
petiuisi. quid debebas tu.
- 8 Tu enim libera= 8 Liberaisti Domine à
sti aīam meā à mor- morte animam meam,
te, oculos meos à oculum meum à fle-
lachrymis, & pe- tu, & pedes meos à la-
des meos à lapsu. psu.
- 9 Vt rectē ambulē corā Dño, iter uiuos. 9 Securus obambu-
labo posthac sub tu-
tela Domini in attrijs
eius, una cum illis, qui
uiuunt uerē.

PSALMVS CXVI.

- 10 Verum dixi, cū
11 loquerer in uehe-
menti afflictione
mea, cū dicerem
in ecstasi, Omnis
homo mendax.
- 12 Quid autem re-
tribuam Domino
pro cunctis in me
beneficijs?
- 13 Calicem enim sa-
lutis accepi, cū
nomen Domini in-
uocassem.
- 14 Hinc uota mea
Domino soluo, co-
ram uniuerso po-
pulo eius.
- 15 Preciosa est in oculis Domini mors
- 10 Firmissime credidi, Credidi
quare & loq̄bar confi-
denter, etiā quū graui-
sime periclitarer.
- 11 Imò in trepidatio-
ne, & summa prope-
modum desperatione
mea constanter dice-
bam, omnis quidē ho-
mo mentitur, & fallere
potest, uerū Deus
nequaquam.
- 12 Quid retribuam Do-
mino, cuius tam uaria
extant in me redem-
ptionis beneficia?
- 13 Poculū gratiarum
actionis pro nouo hoc
salutis genere in altum
sustollam, & auxilium
Domini implorare nō
desinam.
- 14 Vota mea utique
Domino persoluam pa-
lām, in præsentia to-
tius populi illius.
- 15 Grauatē Dominus

sanctorū suorū.

16 Gratias ago Do-
mine, quod mei ser-
ui tui, mei serui tui
& filij ancille tuę
uincula dirupisti.

17 Idcirco mactō
tibi uictimam col-
laudationis, & no-
men tuum Domine
celebro.

18 Vota mea Domi-
no soluo coram to-
to populo eius.

19 In atrijs domus
Dñi, in medio Ier-
usalē. הלל יה

PSALMVS

CXVII.

nec temere occidi sint
quenquam sanctorū
suorū: charissimi enim
sunt illi.

16 Meritò te amo be-
nignissime Dñe, quod
me seruū tuum, me in-
quam seruū tuū, & fi-
liū ancillę tuę digna-
tus sis, effracto carcere,
& uinculis eripere.

17 Quare offeram tibi
sacrificia, quibus ma-
ximè delectaris, p ac-
ceptis uidelicet benefi-
cijs gratiarū actiones,
nec desinam unquam
auxilium Domini im-
plorare.

18 Hęc uota mea Do-
mino persoluam, pa-
lām spectante uniuerso
populo ipsius.

19 In ipsis atrijs do-
mus Domini, in me-
dio Hierusalem. Hal-
leluia.

CXVII.

PSAL. CXVII. & CXVIII.

¹ **L**audate Domi-
nū omnes gen-
tes, omnes quoq;
populi laudate eū.

² Quoniā bonitas
eius erga nos ma-
gis ac magis adole-
scit, & fides eius
in perpetuū durat.

הללה

PSAL. CXVIII.

¹ **G**ratias agite
Dño p sempi-
terna bonitate &
misericordia sua.

² Prædicet, quæso,
Israël sempiternam bonitatem eius.

³ Prædicet & familia Aharon semper-
nam bonitatem eius.

Laudate Dominū Laudate
universæ gentes, Dominū
laudibus extolli- omnes
te illum, quotquot us- gentes.
quam estis populi.

² Copiosissimè enim
usus est erga nos genui-
na misericordia sua, &
constantia ipsius in p-
missis duratura est p-
petuū.

CXVIII.

¹ **L**audate Domi-
nū, benignus est
enim, & perpe-
tuū duratura est clemē-
tia illius.

² Fateatur ex aīo hoc
Israël, ppetuū duratu-
ram clementiam illius.

³ Fateantur ex animo
posterī Aaron, quod
perpetuū duratura sit
clementia illius.

Confite-
mini do-
mino,
qm̄ bo-
nus, qm̄
in seculū
miseri-
cordia
eius.

4 Prædicent, qui

Domini colunt,
sempiternam boni-
tatem eius.

5 De angustia in-
uocaui Dominū, &
respondit mihi la-
titudine Dominus.

6 Dominus mecum
est, nō timebo, quid
homo mihi faciat.

7 Dominus auxi-
liator meus est, &
ego despiciam ini-
micos meos.

8 Melius est in
Dominum sperare,
quàm in hominē.

9 Melius est in Do

Fateantur ex animo
hoc quotquot reueren-
tur illum, quòd nun-
quàm nō sit misericor-
dissimus ipse.

5 Quum essem consti-
tutus in piculis, implo-
raui auxilium seruato-
ris Domini, & exau-
diuit me, & perduxit
me in locū spatiosum,
idem seruator ille Do-
minus.

6 Dominus adest mi-
hi, quare non timebo,
quicquid molietur ad-
uersum me homo.

7 Dominus stat p me,
inter auxiliantes mihi
ipse p̄cipuus est: quare
uidebo euenire hosti-
bus meis qualia quis-
quam optaret suis.

8 Multò est melius
spem suā collocare in
Domino, quàm fidere
cuiusvis hominū.

9 Multò est melius

minum sperare, q̄
in principes.

10 Omnes gētes cir-
cūstent me: at in
nomine Domini pe-
rimam eas.

11 Circudent, &
circūueniant me: at
in nomine Domini
perimam illas.

12 Circudent me,
sicut apes, & con-
sumere pergant, si-
cut ignis spinas: at
in nomine Domini
perimam illas.

13 Ad casum pel-
lant, atq; detrudāt
me: at Dominus opem feret mihi.

spem suā collocare in
Domino, quā fidere
ulli principum.

10 Etiam si uariæ gen-
tes circūderint me,
nihil sollicitus ero: fre-
tus enim auxilio Do-
mini facile perdam o-
mnes.

11 Cingant me & di-
ligentissimē circūdent,
nihil tamen metuum,
sed fretus auxilio Do-
mini perdam omnes.

12 Circudent me tam
copiosi & mordaces,
quā esse solent exa-
mina apū: extinguan-
tur tam subito, quā
ignis per stipulas uoli-
tans: Domini enim fre-
tus auxilio nullo nego-
tio subuertam illos.

13 Maximo studio co-
natus est aduersarius
meus sic impellere me,
ut caderē, uerū Dñs

- 14 Robur & mate- auxilio fuit mihi.
ria carminis est mi- 14 Fortitudo mea & ar-
hi Dominus, idem gumentū carminis mei
est salus mea. ipse est seruator Domi-
nus: quare cōfido futu-
rum, ut autor mihi fiat
omnimodæ salutis.
- 15 Vox exultatiōis 15 Tum audietur uox
& salutis in taber- exultationis, & pade-
naculis iustorum: pta salute gratulatio-
dextera enim Dñi nis in ædibus iustorū;
uictoriam peperit. dextera em̄ Dñi ope-
rabitur in eis fortiter.
- 16 Dextera Dñi al- 16 Dextera Dñi exal-
tissima est: dextera tabitur, dextera Dñi
Domini triūphum operabitur fortiter.
- 17 O si nō moriar, 17 Non moriar sed ui-
sed uiuam, ut cele- uam, & cōmemorabo
brem opera Dñi. opera Domini.
- 18 Corrigan & ca- 18 Docendo diligēter
stiget me Dñs: at morti ne tradat me. docuit me Dñs, nec
morti tradidit me.
- 19 Aperite mihi portā 19 Aperite mihi portas
iustitiæ, & ingrediar p- eas, & gratiarū actio-

PSALMVS CXVIII.

per eam, & collau-
dem Dominum.

20 Hæc enim est
porta Domini, iusti
transibunt per eā.

21 Gratias ago tibi,
quoniam exaudisti
me: & factus es sa-
lus mea.

22 Lapis quem re-
pudiauēunt ædifi-
cantes, factus est
in caput angularis.
pinna.

23 Per Dominū autem istud factū est, &
est miraculum in oculis nostris.

24 Hæc est dies quam fecit Dominus,
exultemus & letemur in ea.

25 Salua nos amabō Domine: commoda-

nibus laudabo serua-
torem Dominum.

20 Hæc est illa porta
Domini, iusti ingrediē-
tur per eam.

21 Gratias agā tibi, &
affixeris me, & iterū
salute donaueris me.

22 Lapidē repudiauerūt
ædificantes, sed factus
est ille in caput anguli.

23 A Domino factum
est illud, & est res miri-
ficē mirabilis in ocu-
lis nostris.

24 Hunc diē fecit Do-
minus, exultemus &
lætetur in eo.

25 Quæsumus Domi-
ne serua nos nūc, quæ-
sumus Domine felici-

nunc queso Dñe.

26 O beatū qui uenit in nomine Dñi, bene ominemur, & precemur uobis, qui estis domi Domini.

27 Dominus Deus illucescat nobis: redimite festum diem frondibus usque ad aræ cornua.

28 Deus meus es tu, & gratias tibi ago: Deus meus es tu, & eueho te.

29 Gratias agite Domino pro semperpiterna bonitate & misericordia sua.

tatem adfer nunc.

16 Omni laude maior hic est, qui aduentigatus à Domino ad nos, bene precati sumus uobis & nos è domo Domini, & felices iudicauimus.

27 Omnipotens Deus Dominus est, & illuminauit nos: quare colligate sub diem festū ramos, & templū ornate usq; ad cornu altaris.

28 Deus meus es tu, quare cum gratiarum actione laudabo te. & laudibus te Deū meum extollam.

29 Celebrate Dominiū, benignus est enim, & nullo unquā tempore non misericors.

CXIX. N Aleph.

PSALMVS CXIX.

O Beatos inte-
gros, q in uia
e lege Dñi ābulāt.

2 Beati qui custo-
diunt obtestationes
eius, & toto corde
quærunt illum.

3 Qui scelera nul-
la designant, sed in
uijs eius incedunt.

4 Tu enim nihil
equè præcipis ac
mandatorum tuo-
rum obseruantia.

5 Utinam huc ten-
dant gressus mei,
ut serue iusta tua.

6 Sic enim non pude-
sciam, cū scilicet
attentus ero ad omnia præcepta tua.

Felices, qui inno-
center uiuunt in
hac uita, & quot
ambulant secun-
dum doctrinam Do-
mini.

Felices, qui obtem-
perant admonitioni-
bus illius, & toto pecto-
re student placere illi.

Profecto tales nul-
lum scelus admittent,
sed recta per uias, quas
illis monstrauit, gra-
dientur.

Tu præcepisti man-
data tua obseruari dili-
gentia summa.

Utinam dirigantur
abs te gressus mei, ut
possim per omnia ob-
sequi sanctissimis præce-
ptionibus tuis.

Tunc enim nunquā
pudescerem, sed sem-

Beati im-
maculati
in uia.

7 Celebrabo te re-
cto corde, si docue-
ris me iudicia iusti-
tia tua.

8 Iusta tua custo-
diā, ne unquā, quæ-
so, derelinquas me.

1 Qua tandem re-
mundum custodiat
adolescens iter suū
æquē ac obseruātia
sermonū tuorum?

2 Toto igitur cor-
de meo regā te, tu
uerò ne seducas me
à præceptis tuis.

3 In corde meo re-
ponā uerba tua, quò minus in eo peccem.

per ante oculos habe-
rem uniuersa manda-
ta tua.

7 Celebrabo te pecto-
re cādissimō, ubi do-
cueris me rationē æqui-
tatis tuæ.

8 Mandata tua ob-
seruabo pro uiribus,
nisi tu destitueris me
auxilio tuo.

Beth.

1 Qua maxime re cor-
rigere poterit adole-
scens licentiosius uitæ
suæ genus? nulla ma-
gis quā si diligenter
obseruauerit uerba
tua.

2 Toto pectore studi
placere tibi, quare ne
sinas, quæso, aberrare
me à mandatis tuis.

3 In animo meo re-
posui uerba tua, ne
peccem tibi.

In quo
corrigit
adolescē
tior uia.

PSALMVS CXIX.

4 Inclyte tu Domi-
ne doce me, consti-
tutiones tuas.

5 Vt etiā labijs me-
is memorare queam
omnia iussa oris
tui.

6 Vt in uia conte-
stationum tuarum
gaudeam magis, q̄
in innumeris diui-
tijs.

7 Vt mandata tua
mediter, & semitā
tuam suspiciam.

8 Vt praeceptis tuis delecter, neq; obli-
uiscar uerborum tuorum.

9 Da mihi seruo tuo, ut uiuam, & custo-
diam sermones tuos.

4 Omni laude maior
tu Dñe, doce, quæso,
me praecepta tua.

5 Labijs meis recensui
omnia iudicia profecta
ab ore tuo.

6 Modus & ordo ad-
monitionum tuarum
oblectauit me, quātum
nullæ diuitiæ.

7 In mandatis tuis
exercebo me, & dili-
genter expendam semi-
tas tuas.

8 In praeceptis tuis
oblectabo me, nec obli-
uiscar uerborum tuo-
rum.

Α Gmel.

9 Hoc præsta seruo
tuo, ut uiuere liceat, &
parere mandatis tuis.

Retri-
bue ser-
uo tuo.

- 2 Adperi oculos
meos, ut perspicia
admiranda, quæ in
lege tua sunt.
- 3 Aduena ego sum
in terra, tu tamen
ne celes me prece=
pta tua.
- 4 Rumpitur enim
anima mea deside=
rio iussuum tuorum
omni tempore.
- 5 Tu enim corri=
pis execrables sup=
bos, qui deficiunt à
præceptis tuis.
- 6 Libera me obprobrio & contemptu,
ut custodiam contestationes tuas.
- 7 Principes enim in consessu suo contra
- Aperi oculos animi
mei, ut intelligere queā
admiranda illa myste=
ria, quæ continentur in
doctrina tua.
- Peregrinus sum ego
in terra, ne celaueris,
quæso, me mādāta tua.
- 4 Fractus est animus
meus præ nimio & per=
petuo desiderio cogno=
scendi æquissima indi=
cia tua.
- 5 Increpasti acriter su=
pbos, execrables fient,
quotquot aberrant à
mandatis tuis.
- 6 Libera me à pro=
bro & contemptu illo=
rum superborum: quia
admonitiones tuas cu=
stodiu.
- 7 Quoties federunt cō=
gregati principes, ut cō=

PSALMVS CXIX.

me consultāt, seruus
aūt tuus meditatur
in mandatis tuis.

8 Contestationes
tuæ & delectatio-
nes meæ sunt, &
senatores mei.

1 Humi defixa est
anima mea, tu ta-
mē refice me iuxta
uerbum tuum.

2 Vias meas expo-
nā tibi, tu ergo re-
sponde mihi, & do-
ce me iussa tua.

3 Iter mandatorū
tuorū ostende mihi,
& considerabo mirabilia facta tua.

tra me loquerētur: ser-
uus tuus nihil aliud q̄
exercebat se in manda-
tis tuis.

8 Profectō admoni-
tiones tuæ oblectaue-
runt me, & fuerunt ue-
luti uiri a consilijs mi-
hi.

7 Daleth. Adhæsit
1 Adhæsit pulueri ani- pauimen-
ma mea, & tantum nō to aīa.

petij: restitue me pristi-
næ ualeitudini iuxta p-
missa tua.

2 Opera mea recensui,
quare exaudisti me, do-
ce, quæso, me intellige-
re mandata tua.

3 Genuinam sententiā
mandatorū tuorum
assequi fac me: hoc si
mihi contigerit, exerce-
bo diligenter me in mi-
rabilibus tuis.

PSALMVS CXIX.

4 Diffluit aīa mea 4 Solutus est mihi anī-
tadio, confirma me mus prae anxietate, eri-
uerbo tuo. ge me secundum uer-
bum tuum.

5 Tolle à me iter 5 Studium mentiendi
mendacij, & lege & fucate uiuendi au-
tua miserere mei. fer à me, secundum le-
gem uero tuam miseri-
corditer tracta me.

6 Iter enim ueri- 6 Genus uitae candi-
tatis elegi, & iusta dum & constans elegi,
tua mihi placent. & exquisita iudicia
tua proposui ante ocu-
los mihi.

7 Adhaream con- 7 Sectatus sum testi-
testatiōibus tuis Do monia tua Domine, ne
mine, ut non cōfun unquā sinas me cū pu-
das me. dore frustrari spe mea.

8 Via mādatorum 8 Per uiam mādato-
tuorū curram, curram
bus exhilarēs cor tuorum curram,
meum. ubi tu gaudio dilatave-
ris cor meum.

Legē po
ne mihi
Dñe.

¶ He.
1 Doce me Dñe intel-
ligentiam mādatorum
tuorum, ut ad eam ser-

¶
2 Doce me Domine iter praeceptorum

PSALMVS CXIX.

tuorum, ut ipsum
semper custodiam.

2 Erudi me, ut cu-
stodiam legem tuā,
& seruem eam in
toto corde meo.

3 Duc me in semita
mandatorum tuo-
rum, ea enim mihi
placet.

4 Inclina cor meū
ad contestationes
tuas, & nō ad au-
ritiam.

5 Transfer oculos
meos, ne uanitatem
aspiciant, & uia
tua uiuifica me.

6 Præfige autem seruo tuo uerba tua,

uandam quoad uiue-
ro, accommodem me.

2 Eam prudentiam tri-
bue mihi, ut intelligā,
atq; ita præstem, quæ
præscribit lex tua, &
obseruem toto pecto-
re, ne quid faciam con-
trā.

3 Deduc me secundum
genuinam sententiam
mandatorum tuorum:
hoc enim semper opta-
ui maximè.

4 Inclina cor meum in
amorem præceptionū
tuarum, & ab avari-
tia quā alienissimum
effice me.

5 Auerte oculos meos,
ne capiantur amore re-
rum uanissimarū: quin
potius tuis admonitio-
nibus ad uitam perduc
me.

6 Propone seruo tuo
eum sermonē, qui ma-

PSALMVS CXIX.

quæ ipsum timoris
tui admoneant.

7 Tolle obprobriū
meum, quod timeo:
suauia enim sunt iu-
dicia tua.

8 Et mandata tua
diligō, iustitia tua
sustine me.

Et ueni-
at super
me mise-
ricordia,
1 Obueniat mihi
benignitas tua Do-
mine, deinde & sa-
lus tua iuxta uer-
bum tuum.

2 Ut respondeam
obprobantis uer-
bo, qui uerbo tuo fidem habeo.

3 Ne recedat de ore meo uerbum ue-

ximē inuitat ad uene-
rationem tui.

7 Aufer infamiam, &
qua metui mihi: iudi-
cia enim tua clemen-
tiæ admixtum habent
plurimum.

8 Ego certē amaui man-
data tua, quare p tua
æquitate in uita conser-
ua me.

¶ Vau.

1 Contingat mihi, ut
particeps siam omni-
modi benignitatis tuæ
Domine, & salutis,
quam promittunt uer-
ba tua.

2 Vt habeā, quod re-
spondeā ei, qui expro-
brat mihi, quod dicere
soleam, fidere me pro-
missioni tuæ.

3 Quare ne unquam
sinas, quæso, irritū fieri

ritatis ulla ratione,
quoniam in iudicia
tua spero.

4 Sed custodiam le-
gem tuam in per- 4
petuum, per omnia
secula, & si quid 5
ultrà est.

5 Ambulem in se-
curitate, quia man-
data tua quero.

6 Differam super
cōtestationibus tuis
coram regibus, & 7
non pudeſiam.

7 Delecter in præ- 8
ceptis tuis, quæ di-
ligo.

8 Tollā manus meas ad amata mihi præce-

hoc, quod sæpe dixi, &
uerè: iudicia enim tua
expectaui, quibus pa-
lām fiet, mea ne, an ad-
uersariorum causa sit
melior.

Vt obseruem legem
tuam assidue, longo tē-
pore, imò semper.

Et ut ambulare que-
am. sine offendiculo p
loca spatiosa: manda-
torum enim tuorum
studiosus inuestigator
fui.

6 Quare & loqui au-
debo de tuis constitu-
tionibus in conspectu
regum constanter, &
sine ullo pudore.

7 Et oblectabo me mā-
datis tuis, quæ semper
amaui.

8 Tollam in altum mā-
nus meas, ut opere
præstem, quæ præſcri-
būt præcepta tua, quæ

pta tua, & mediter
in mandatis tuis.

amavi, & ore loquar de
equissimis legibus tuis.
Zain.

¹ Memor
esto uer-
bi tui. ¹ Memora uerbū
tuum seruo tuo, ut
spem meā fulcias.

¹ Memor esto eius,
quod promissisti seruo
tuo, quo & spem ma-
gnam concipere iussi-
sti me.

² Hoc enim solatur
me in afflictione
mea, & eloquium
tuum uiuificat me.

² Hæc promissio con-
solata est me tempore
afflictionis meæ: uer-
bum enim hoc tuum
effecit, ne necessitas ex-
tingueret, sed in uita
continerer.

³ Cōtemnūt me su-
perbi uehementer,
sed à lege tua ne
declinem.

³ Superbi insultrauerūt
mihi miris modis: ego
uero lege tua consola-
tus sum me, nec aliud
quàm ad eam confugio.

⁴ Repeto mecum
sempiterna iudicia
tua Domine, & so-
latium inuenio.

⁴ In memoriā reuoca-
ui, quanta æquitate &
iudicio olim tractaue-
ris patres nostros Do-
mine, quæ res pluri-
mum attulit consola-
tionis mihi.

⁵ Totus horreo sce-

Horror inuasit me.

leratos istos, q̄ dese-
runt legem tuam.

6 Iusta tua carmen
mihi sunt, dum hīc
hospes sum.

7 Nominis tui Dñe
per noctem mentio-
nē habeo, ut custo-
diam legem tuam.

8 Id mihi, quaeso, cō-
tingat, ut praecepta
tua seruem.

¶
1 Sors mea Dñe, in
hoc sum, ut custo-
diam uerba tua.

2 Vultum tuū de-
precor ex toto cor-
de, ut miserearis

quoties perpendi scele-
ratum & periculosum
impiorum uitae genus,
quod uiderem contem-
nere eos doctrinā tuam.

6 Pro carminibus fue-
rūt mihi praeceptiones
tuae, quocunq̄ loco fu-
issem tempore exilij
mei.

7 Memor fui media
noctē nominis tui Do-
mine, ut seruarem do-
ctrinam tuam.

8 Hoc mihi summope-
re fuit curae, ut manda-
ta tua seruarem.

¶ Het.

1 Portio mea es tu Do- Portio
mine: quare statui ser- mea De
uare, quae mādāta sunt mine.
uerbis tuis.

2 Ambiui toto pecto-
re fauorem tuum erga
me: miseriat te, quaeso,
mei iuxta uerbū tuum,
quo promissisti adfuta-
rum te mihi.

H 3

mei iuxta sermonē 3 Recensui vias meas,
tuum. totam uidelicet uitam

3 Considerem vias meas, & referam pedes meos ad con-
testationes tuas. 4 Festinaui absq; dilata-
tione custodire māda-
ta tua.

4 Incūctanter pro- perem ad custodiē-
dum mandata tua. 5 Studijs nocendi ueluti uinculis scelerati ho-
mines tantum non illaqueauerunt me: ego uero quali-
acunq; essent pericula, doctrinae tuae non sum oblitus.

5 Vincula sceleratorum si me captiuium teneant, legis tamen tuae ne obliuiscar. 6 Media nocte surgā,
ut gratias agam tibi pro æquissimis iudicijs tuis.

6 Concubia nocte 7 Surgo ad laudandum te, propter iusta iudicia tua. Socius sum ego & amicus omniū illorum, qui uenerantur te: &

7 Socius sum omnium timentium te, & custodientium praecepta tua.

PSALMVS CXIX.

8 O Domine, cuius
bonitate uniuersa
terra redundat, doce
me mandata tua.

qui seruant mandata
tua.

8 Benignitate tua Dñe
plena est terra: quare
præcepta tua doce me.

¶ Thet.

1 Benefacito Domi
ne seruo tuo iuxta
uerbum tuum.

1 Bene egisti cum ser-
uo tuo Domine, & iux-
ta promissa tua.

Bonitatē
fecisti cū
seruo.

2 Bonum, discipli-
nam, & scientiam
doce me: quoniam
præceptis tuis fidē
habeo.

2 Utilitatem, quæ est
in cognitione legis tuę,
doce me: mandatis e-
nim tuis maximam in-
esse uim firmissimē cre-
didi.

3 Priusquàm adfli-
gerer delinquebam,
nunc autem eloquiū
tuum custodiam.

3 Priusquàm diligen-
ter auscultarem ad mā-
data tua, sæpe aberrā-
ui: nunc autem atten-
tior factus, uerbis tuis
parebo.

4 Benignus es tu, doce,
quæso, me intelligen-
tiam mandatorum tuo-
rum.

4 Natura bonus es, per eam ergo boni-
tatem doce me mandata tua.

PSALMVS CXIX.

5 Offerūt mihi q̄= 5 Excogitauerunt aduerſum me mendaciū ſuperbi, uerū ego toto pectore incumbē in hoc, ut ſeruarem m̄a data tua.

6 Craſſum eſt uelut adeps cor eorū, ego tamen legem 7 tuam meditabor.

7 Euge mihi q̄ ad ſiſtens ſum, quō m̄a data tua didicerim.

8 Dulcior eſt mihi lex oris tui, quā infinitus modus auri uel argenti.

9 Iod. Manus tuæ fecerunt me, & maximo artificio abſoluerunt: da,

Manus
tuæ fece-
runt me.

Manus tuæ fecerunt & parauerunt
me, da mihi intelligentiam, ut diſcam

præcepta tua.

2 Vt cum uideant
me, qui te timent,
latentur, quòd uer-
bo tuo fidam.

3 Equidẽ scio Dñe
quòd iusta sunt iu-
dicia tua: nam ex
fide adiuuas me.

4 Bonitate igitur
tua consolare me,
iuxta sermonẽ ser-
uo tuo factum.

5 Occurrant mihi
clementiæ tuæ, ut ui-
uam: lex enim tua
meditatio mea est.

6 Confundantur superbi, qui mendaci-
ter mecum agunt, ego autem præcepta

quæso, eam mihi men-
tem, ut discere possim
intelligentiam manda-
torum tuorum.

2 Tunc enim cultores
tui uidebunt me, & gau-
debunt, quòd in pro-
missionibus tuis posue-
rim spem meam.

3 Noui Domine, quòd
ipsissima æquitas sint
iudicia tua, & meritò
afflixeris me.

4 Verum sit, quæso, tã-
dem malorum satis, &
pro tua benignitate cõ-
solare me: id enim pro-
misisti seruo tuo uerbis
tuis.

5 Adueniãt misericor-
diæ tuæ, ut reuiuiscam:
doctrina enim tua ue-
hementer oblectat me.

6 Infames fiant super-
bi, qui sine causa uexa-

tua mediter.

7 In gratiam au-
tem redeant mecū,
qui te timent, quiq;
nouerunt contesta-
tiones tuas.

8 Sit cor meum in-
tegrum in praece-
ptis tuis, ut ego nō
pudeam.

Defecit i
salutari
tuo aia. Deperit aia mea
salutem tuam: uer-
bo enim tuo fido.

2 Depereunt oculi
mei sermonem tuum
dicendo, quando cō-
solaris me?

3 Sunt enim sicut uter in incendio, prae-

uerunt me: ego interim
exercebo me in manda-
tis tuis.

Cōueniant apud me,
qui reuerenter colunt
te, & qui nouerunt ad-
monitiones tuas.

8 Fiat animus meus
purus mandatis tuis, ut
nunquā pudore suf-
fundar.

Cap.
Vix amplius est a-
pud se prae desiderio
salutis, quam expectat
anima mea abs te: pro-
missis tamen tuis non
diffidam.

Anxiē cupiuerūt ocu-
li mei uidere, quod pro-
misisti: quoties dicebā,
quando tandem conso-
laberis me?

Quamuis similis esset
cutis mea utri fumo in
rugas contracto, man-
datorum tamen tuorū

cep
obl

4 ser
tion
sec

5 S
sec
no
run

6 tu
del
sec
iun

7 ra,

8 co

cepta uerò tua non
obliuiscor.

4 Quot sunt dies
serui tui? quando ul-
tionē capies de per-
secutoribus meis?

5 Superbi enim, qui
secundū legem tuā
non ambulant, fode-
runt mihi foueam.

6 Omnia præcepta
tua uera sunt & fi-
delia: mēdaces per-
sequuntur me, ad-
iuua me.

7 Ferme funditus perdiderunt me in ter-
ra, attamen præcepta tua non desero.

8 Pro bonitate tua uiuifica me, ut seruem
contestationem oris tui.

non fui oblitus.

4 Quot adhuc reliquī
sunt dies seruo tuo? quā-
do tandem de his, qui
persequuntur me, sup-
plicium sumes?

5 Foderunt in perniciē
meam foueas superbis
uerū id nō docuerat
eos doctrina tua.

6 Vniuersa mādāta tua
fidei plenissima sunt:
quare, quum sine causa
persequantur me, auxi-
lio sis mihi tu.

7 Tantum nō prostra-
uerunt me in terram,
ego tamen non deserui
præcepta tua.

8 Pro benignitate tua
in uita conserua me, ut
custodire possim do-
ctrinam oris tui.

h

1 Verbum tuū Do
Inæter- mine cum coelis in
num Do mine. perpetuum constat.

2 Veritas quoque
tua per omnem po-
steritatem, perinde
ac tellus abs te con-
dita, durabit.

3 Iuxta ordinatio-
nem tuam constant
inæternum: nam o-
mnia seruiunt tibi.

4 Nisi lex tua so-
latium meum esset,
iam in adflictione
periissem.

5 Nunquā igitur obliuiscar manda-
torum tuorum: ipsis enim refocillas me.

h

Lamed.

1 Perpetuū Dñe quic-
quid unquā fieri uolui-
sti, stabile erit in coelis.

2 In generationem &
generationem constan-
tia tua in promissis du-
rabit: stabilem esse uo-
luisti terram, & stabi-
lis erit.

3 Quibus modis unam-
quodque subsistere vo-
luisti, usque in hodie-
num diem subsistit: o-
mnia enim obediūt im-
perio tuo.

4 Nisi doctrina tua re-
creasset me, tum mo-
rore periissem, quum
affligerer tam perico-
lose.

5 Nūquā obliuiscar
mandatorum tuorum:
per ea enim seruasti ui-
tam mihi.

6 Tuus sum, salua me: quoniam præcepta tua inquirō. 6 Tuus per omnia sum ego: serua me: mandata enim tua scrutatus sum.

7 Insidiantur mihi scelerati ad perdendum me, sed contestationes tuas mecū reputo. 7 Expectantes obseruauerunt impij me, ut perderem, sed ex constitutionibus tuis intellegebā, quid facere contra oporteret me.

8 Omnia, quæ facta sunt, finem habitura uideo, sed præceptum tuum omnem finem excedet. 8 Nihil iam absolutū, cuius non uiderim iteritum, præter latissimè se extendens mandatum tuum.

¶ Mem.

¶ Quam amaui legem tuam: toto die ipsa fuit do dilexi occupatio mea. Quomo legē tuā

¶ Inimicis meis prudentiorem fecisti me mandatis tuis, nec unquam sinam me auelli ab illis. domine.

¶ Ut legem tuam amo: quæ unica cogitatio mea est omni tempore.

2 Mandatum tuū prudentiorem fecit me hostibus meis: semper enim mecum est.

PSALMVS CXIX.

- 3 *Supra oēs præceptores meos cautus factus sum, quia contestationes tuæ cogitatio mea sunt.* 3 *Vniuersis, qui me docere conati sunt, prudentior euasi, id est propter iugem cōstitutionum tuarum meditationem.*
- 4 *Supra senatores intelligēs sum, quia mandata tua obseruo.* 4 *Ipsos senes prudentia superavi, quod mandata tua custodirem.*
- 5 *Ab omni uia mala reuoco pedes meos, ut custodiā uerba tua.* 5 *Ab omni semita mala auerte pedes meos, ut custodire cōmodius possim uerba tua.*
- 6 *A iudicijs tuis non recedo: tu enim dux meus es.* 6 *A iudicijs tuis non recessi: tu enim doceras me.*
- 7 *Quam dulcia sunt faucibus meis eloquia tua: supra mel sunt ori meo.* 7 *Quam fuerūt suauia palato meo uerba tuæ: certē magis quam ori mel ullum esse possit.*
- 8 *Præceptorum tuorum intellectum habeo.* 8 *Præceptis tuis prudens fiam: quare & odio*

PSALMVS CXIX.

beo, hinc odio prosequor omne iter mendacij. 1

1 Verbum tuum lucerna est pedibus meis, & lumē gressui meo.

2 Iuravi & constitui seruare iusta iudicia tua.

3 Afflictus sum extra modum, tu uero Dñe repara me iuxta uerbum tuum.

4 Promptitudo oris mei, sic oro tibi Domine placeat, ut iudicia tua me doceas.

5 Anima mea iugiter me admonet, ut legis tuæ ne obliuiscar.

prosequar omnem semitam mendacij.

¶ Nun.

1 Instar lucernæ fuerunt pedibus meis uerba tua, & ueluti lux iuxta semitam mihi.

2 Iuravi & perstitam in proposito seruandi, quicquid æquissimo iudicio præcepisti.

3 Afflictus sum uehementer Dñe, in uita conserua me, sicut pollicitus es uerbis tuis.

4 Pias has oblationes oris mei gratāter, quæso, accipe Domine, & iudicia tua doce me.

5 Vitam meam ueluti in manu omnibus expositam porto: doctrinæ tamen tuæ in malis

Lucerna pedibus meis.

6 Impij laqueum
ponunt mihi, sed à
mandatis tuis non
aberro.

7 Hereditas mea
sunt contestationes
tuæ in perpetuum,
sunt & deliciae cor
dis mei.

8 Propendit cor
meum ad faciendū
præcepta tua ineter
num, nō sine causa.

Iniquos
odio ha-
bui.

1 Iniquos odi, at le
gem tuam amo.

2 Defensor et pro-
pugnator meus esto Domine: uerbo enim
tuo fido.

tam præsentibus non
sum oblitus.

6 Expanderunt impij
rete in perniciem me-
am, à mandatis tamen
tuis ego non aberravi.

7 Possidere constitui
constitutiones tuas tota
uita mea: oblecta-
tioni enim cordi meo
sunt.

8 Accommodavi ani-
mum meum, ut opere
præstem præcepta tua,
usque in finem uitæ
meæ

D Samech.
Sceleratos odio ha-
bui: legem autem tuam
amavi.

1 Latibulum & scutu-
es mihi tu: quare in uer-
bis tuis totā spem meā
collocaui.

3 Recedite à me
mali, ut custodiam
præcepta Dei mei.

4 Fulcias me ser-
mone tuo, ut uiuā,
& ne frustreris ex-
pectationem meam.

5 Sustenta me, ut
saluus sim, & præ-
cepta tua sine inter-
missione mediter.

6 Sed conculca uni-
uersos, qui à manda-
tis tuis aberrant: fal-
lax enim est dolus
ipsorum.

7 Tollis cunctos terræ impios uelut quis-
quilias, idcirco contestationes tuas amo.

8 Horret præ timore tuo caro mea,

3 Recedite à me im-
probi, ne impedimen-
to sitis mihi, mandata
Dei mei custodire uo-
lenti.

4 Conforta me uerbis
tuis, ut uiuam, neq; fru-
streris me spe mea.

5 Sustenta me & saluus
ero, & oblectabo me
mandatis tuis quoad
uixero.

6 Conculcasti uniuersos,
qui recedunt clam
à mandatis tuis: pro-
pterea quoddam subdola
est cogitatio illorum.

7 Veluti scoriam era-
sisti & reliquo hominū
numero omnes impios,
qui erant in terra, pro-
pterea amaui admoni-
tiones tuas.

8 Sic erasisti impios, ut

Et iudicia tua formido.

¹ Quod æquū & iustum est, faciam, ne dedas me calūniatoribus meis.

² Fidē iube in bonū p̄ seruo tuo, ne uim faciant mihi sup̄bi.

³ Fatiscunt oculi mei ad salutem tuam, & ad iustum eloquium tuum.

⁴ Age cū seruo tuo pro tua bonitate, & mādata tua doce me.

⁵ Seruus tuus sum, doce me, ut sciā cō=

exhorruerit p̄re metu caro mea, & a iudicijs tuis, secundum quæ de impijs supplicium sumpisti, exterritus fuerim.

¶ Ain.

¹ Facere soles, quod iustum est & æquum, quare non relinques me tyrānidi opprimētium me.

² Instiga seruū tuum ad bonum, ne opprimant me superbi.

³ Oculi mei caligare cœperunt, prospectantes diu, num alicunde adueniret salus abs te, uerbo iustitiæ tuæ p̄missa.

⁴ Fac cum seruo tuo secundum benignitatē tuam, ut mandata tua doceas me.

⁵ Seruus tuus ego sum, quare eam mihi tribue mentem, ut intelligere

testationem tuam.

6 Id ut facias Domine, tempestiuum est: dissiparunt enim legem tuam.

7 Quoniam amo preceptum tuum supra aurum & topazium.

8 Idcirco uniuer-
sa mandata tua recta
sequor, ab omni au-
tem uia fallaci ab-
horreo.

1 Magnificæ sunt
contestationes tuæ,
quapropter obseruat eas anima mea.

2 Adperta sunt uerba tua, illuminant, &
intellectum dant paruulis.

queæ ceremonias tuas.

6 Tēpus appetit, quo
sumpturus es supplicium
Domine de impijs: ni-
hili enim fecerunt do-
ctrinam tuam.

7 Quare amaui præ-
cepta tua magis quàm
aurum etiam purgatis-
simum.

8 Propterea mandata
tua omnia iudicaui
esse iustissima, & omne
genus uitæ fucatum
odio habui.

☞ Phe.

1 Admiratione dignæ
sunt ceremoniæ tuæ: monia
quare obseruauit eas tua,
anima mea.

2 Initium uerborum
tuorum lumen adferet,
& docebit prudentiam
imperitos.

Mirabi-
lia testi-

3 Præcepta tua nō
aliter desidero, q̄
cum anhelus spiri-
tum attraho.

4 Aspice me, &
propitius esto mi-
hi, perinde atq; ijs,
qui nomen tuū di-
ligunt.

5 Gressus meos di-
rige secundum elo-
quium tuum, ut non
regnet in me ulla
impietas.

6 Libera me à ca-
lumnijs hominum, ut custodiā leges tuas.

7 Vultum tuum exhibe seruo tuo, &
doce me mandata tua.

8 Oculi mei riuos aquarū emanāt, pro-

Ore meo ueluti hi-
bā, ut assequeretur pru-
dentiam: mandata e-
nim tua uehementer
amaui.

4 Respice me & mi-
serere mei, quomodo
misereri soles eorum,
qui amantes sunt no-
minis tui.

5 Fac tendāt oīa studia
mea in ꝑ̄ba tua, & ne
finas in me dominari
ullam iniquitatem.

6 Libera me à calum-
niā hoīs, ut custodire li-
ceat mandata tua.

7 Fac clarē appareat
fauor uultus tui erga
seruum tuum.

8 Riuī aquarum efflu-
xerunt ex oculis meis,

PSALMVS CXIX.

pterea q legem tuā
non custodiunt.

propterea quod aliū
me abduxerint, & non
seruauerint legē tuam.

Y Tfade.

1 Iustus es Domi-
ne, & æqua sunt
iudicia tua.

1 Iustus es Domine, Iustus es
& rectum iudicium domine.
tuum.

2 Quæ tu mandas
cōtestationes, iustæ
& ueræ sunt su-
pra modum.

2 Adesse uoluisti iusti-
tiam statutis tuis, &
ueritatem ualde.

3 Enecat me Ze-
lus meus, q hostes
mei obliuiscuntur
uerba tua.

3 Molestissimè tuli,
q cōtempserint uerba
tua hostes mei.

4 Eloquium tuum uehementer inflam-
mat, unde & seruus tuus diligit illud.

4 Purus est per oīa ser-
mo tuus ualde, quare
seruus tuus amauit eū.

5 Ego etsi paruus & cōtemptus sum,
præcepta tamen tua non obliuiscor.

5 Iuuenis sum ego &
contemptui illis, man-
data tamen tua non
sum oblitus.

6 Iustitia tua iustitia sempiterna est, &

6 Iustitia tua iustitia

lex tua uera.

7 Tribulatio & angustia cū asse-
quuntur me, iam
promissiones tue
solantur me.

8 Contestationes
tuas sempiternas
fac me intelligere,
ut uiuam. ¶

1 Ex toto corde
inuoco, exaudi me.
Clamaui in toto
corde. Domine, ut manda-
ta tua custodiam.

2 Inuoco, ut me sal-
ues, & seruem con-
testationes tuas.

3 Propero maturrimè & inuoco: uer-
bis enim tuis fido.

perpetua, & lex tua
stabilis.

7 Quoties aduersi ali-
quid, & quod me pre-
meret, accidisset, man-
datis tuis consolabar
me.

8 Iustitia comitabitur
præcepta tua perpe-
tuo, fac ut intelligam
hoc, & uiuam.

¶ Copia
1 Imploraui auxilium
tuum toto pectore: au-
dis, quæso, me Domine,
ut possim implere mā-
data tua.

Clamaui ad te, ser-
ua, quæso, me, ut custo-
diā ceremonias tuas.

3 Ante diluculum cui
gilauī, & clamaui,
quod spes mihi omnis
esset in promissioni-
bus tuis.

PSALMVS CXIX.

- 4 Maturant oculi mei sub excubijs ad meditandum in eloquijs tuis.
- 5 Vocem meam exaudi pro bonitate tua Dñe, quem admodum soles, uiuifica me.
- 6 Adpropinquant enim, qui à lege tua sunt alieni, & iniuria psequuntur me.
- 7 Adpropinqua & tu Domine, firmæ sunt enim promissiones tuæ.
- 8 Ab ipso exordio id noui de contestationibus tuis, quod eas fundasti, ut sint sempiternæ.
- 4 Anteuertunt oculi mei uigilias nocturnas, ut exercerem me in uerbis tuis.
- 5 Vocem meam audi p benignitate tua, secundum iudicia tua uitam dona mihi Domine.
- 6 Magno conatu egerunt, qui persequuntur me, ut scelerata designarent: quare à lege tua absunt quam remotissimè.
- 7 Propè ades tu Domine, & omnia mandata tua æquitas.
- 8 Ab initio cognoui de admonitionibus tuis, quod perpetuò stabiles esse uolueris eas.

¹ Vide hu
militatē
meam. ¹ Aspice afflictio-
nem meam, & eripe
me: legis enim tuæ
non obliuiscor.

² Suscipe causam
meam, & adfere
me, & secundum
eloquium tuum ui-
uifica me.

³ Longè abest à
sceleratis salus: nam
legem tuam non re-
quirunt.

⁴ Miseratiōes tuæ
multæ sunt Dñe, p tuo more uiuifica me.

⁵ Quantumuis multi sint hostes &
persecutores mei, à contestationibus tuis
tamen non declino.

Res.

¹ Vide afflictionem
meam, & libera me,
quia doctrinæ tuæ non
sum oblitus.

² Patrocinium susci-
pe causæ meæ, & redi-
me me iuxta uerbum
tuum, ne sinas uitam
adimi mihi.

³ Procul abest ab ipiis
salus: q̃a mandata tua
nō fuerūt curæ illis.

⁴ Infinitis modis mi-
sericors es Domine, se-
cundum constitutiones
tuas exquisitas uitam
tribue mihi.

Multi sunt, qui per-
sequuntur me, & hostes
mei numero sunt plu-
rimi, à constitutioni-

PSALMVS CXIX.

6 Quā prauaricatores uideo, q̄ iussa tua non custodiunt, totus mæreo.

7 Vides, quod mādata tua exosculor Domine, p̄ tua ergo benignitate uiuifica me.

8 Ab æterno est uerax uerbū tuum, & in perpetuū uersa iusta iudicia tua.

1 Tyranni persequuntur me infontē, sed uerba tua reuertetur cor meum.

2 Ad eloquia tua perinde gaudeo, ac

bustamen tuis non declinaui.

6 Aspicebam prauaricadores, & inuasit me horror propter amentiam illorum, quod uiderē mandata tua non obseruari ab illis.

7 Respice misericorditer me, q̄a mandata tua amauī, Domine p̄ tua benignitate misereatur me.

8 Caput & summa uerborum tuorum stabilitas, perpetuū durabit æquisimum iudicium tuum.

U Schin.

Princi-

1 Potentes principes persequuti sunt me, quos secuti non tantopere metui sunt.

q̄ timui ex animo, ne à uerbis tuis discerem.

2 Plus capio uoluptatis ex uerbis tuis, q̄

dum quis in diuitē
prædam incidit.

3 Mendaciū odi &
abominor, sed legē
tuam exosculor.

4 Septies per diē
laudo te, propter
iusta iudicia tua.

5 Pax multa est di-
ligētibus legē tuam, 6
sed scandalū nullū.

6 Salutē tuā suspi- 7
cio Dñe, & præ-
cepta tua facio.

7 Obseruat & a-
mat anima mea cō-
testationes tuas uehementer.

8 Custodiam præcepta & contesta-
tiones tuas: quoniam omnes uiae meae

qui inuenit thesaurum
maximum.

3 Mendacium & uan-
itatem odio habui, &
execratus sum, legem
uerō tuam amavi.

4 Septies per diē lau-
daui te, ppter normas
uiuendi æq̃ssimas præ-
scriptas à te.

5 Pax multiplex ama-
toribus legis tuæ, nec
ullum sentient offendē-
culum.

6 Expectaui salutem
abs te Domine, & man-
data tua seruaui.

7 Custodiuit anima
mea ceremonias tuas:
amat enim eas ualde.

8 Custodiui manda-
ta tua & ceremonias
tuas: omnes enim uiae

PSALMVS CXIX.

coram te sunt.

meæ notissimæ sunt
tibi : nec ulla illarum
latet te.

1 Penetret ad te
Domine deprecatio
mea, ut iuxta pmi-
sionē tuam intelle-
ctum mihi dones.

Tau.

1 Admittatur clamor Appro-
meus in conspectum pinquet
tuū, imò ad aures usque depreca-
tuas : uerborū tuorum tio mea.
intelligentiam præbe,
quæso, mihi.

2 Proueniat ad te
supplicatio mea, ut
iuxta promissionem
tuam liberes me.

2 Perueniat precatio
mea usque in conspe-
ctum tuum : & , quem-
admodum promittunt
uerba tua , e malis eri-
pe me.

3 Different labia
mea gloriam tuam,
cū docueris me
præcepta tua.

3 Loquent labia mea
laudes tuas, ubi tu do-
cueris me mādāta tua.

4 Alternis canet lin-
gua mea eloquium
tuū : nam omnia mandata tua iusta sunt.

4 Cātabit lingua mea
uerba tua : omnia em̄
iudicia tua sunt æquis-
sima.

5 Adsit mihi auxilio manus tua : quoniam

5 Sit manus tua auxi-
lio mihi : mādāta enim

præcepta tua elegi.

6 Desyderio salutis tue Domine afficior, & lex tua deliciae meae sunt.

7 Viuat anima mea, ut te collaudet, cum mihi pro tuo more auxiliatus eris.

8 Erro sicut ovis perdita, quare seruuum tuum: quia præceptorum tuorum non obliuiscor.

PSAL. CXX.

Ad dominum
quum iri-
bula-
rer, cla-
maui.

Ad Dominum cum tribulor, clamo,
& succurrit mihi.

Domine libera animam meam à labijs mendacibus, & à lingua dolosa.

tua elegi.

6 Optaui mihi salutem abs te Domine: lex tua oblectationi ualde fuit mihi.

7 Viuat anima mea, ut laudibus extollere possit te, & iudicia tua robur addant mihi.

8 Aberravi sicut ouicula, quæ peritura uidetur, require seruum tuum: mandata enim tua non sum obliuis.

CXX.

Ad Dominum, quum pessime esset mihi, clamaui, & exaudiuit me.

Domine libera animam meam ab homine bilioso & fraudulento.

PSALMVS CXX.

3 Quid reddat, aut
addat quis tibi lin-
gua dolosa?

4 Sagittas fortes
& acutas, carbones
etiam ignitos.

5 Hei mihi, quoni-
am exilium meum
prolongatur, habi-
to inter tabernacu-
la tristium.

6 Fastidio adfcit
animam meam ha-
bitatio inter pacis
osores.

7 Ego enim cū pa-
cē meditor, isti bel-
lum adornant.

PSAL. CXXI.

3 Quantum putas no-
cet tibi lingua fraudu-
lenta?

4 Profecūdo quantum
ullæ sagittæ, quas iacu-
latur fortissimus, quis-
que uir arcu, easq; acu-
tas, quarum acies inter
uolandum tantū conci-
piet ardoris, quantum
habere solent carbones
iuniperorum.

Male agitur mecū,
quodd exulem in Me-
sech, & habitare co-
gar in tabernaculis Ce-
dar.

6 Lōga uidetur animæ
meæ mora, quā inui-
tus detineor inter eos,
qui pacis sunt osores.

7 Mihi nil magis erat
cordi q̄ pax, ad quā si
hortabar eos, non solū
non amplectebātur eā,
sed bellum potius in-
ferre conabantur.

CXXI.

K

I **O**culos meos ¹
Leuavi oculos
meos in. tollo, de quibus mihi
auxilium aduenit.

² Auxiliū meum à
Domino, qui fecit
cælum & terram.

³ Nō dat, ut mouea
tur pes tuus, neque
dormit custos tuus.

⁴ Non dormit, &
non stertit Israël
custos.

⁵ Custos enim tuus
Dominus est, um=
bra tua, quiq; de=
xtera tua ducit te.

⁶ Vt per diem sol
non urat te, neq; luna in nocte.

Circumferebam o-
culos meos uelu-
ti stans in monte
sicunde uiderem forte
ferri suppetias mihi.

Verum deprehendi
nullū esse mihi speran-
dum auxiliū, nisi à so-
lo Domino, qui autor
est cœli & terræ.

Ille enim non sinet
uacillare pedes tuos,
nec dormiet unquam
custos ille tui.

Profecto neq; dor-
miet unquam, neq; uel
leuiter obdormiscet, q
curat Israël.

Bono animo sis, do-
minus curat te & tuas
erit instar umbraculi ti-
bi ad dexteram manū
adstans assidue.

Hoc umbraculo fiet,
ne ardor interdiu læ-
dat te, neq; luna frigo-
re suo noctu.

PSALMVS CXXII.

7 Dominus custodit te ab omni malo, custodit aīam tuā.

8 Dominus custodit exitum, & introitum tuū, hinc usq; in perpetuum.

PSAL. CXXII.

1 **H**is ego gaudeo, qui mihi dicunt, Eamus domum Domini.

2 Stent pedes nostri in portis tuis Ierusalem.

3 Ierusalem quæ cōdita es, quomodo urbs quælibet nobilissima, cuius ciues in unum cōeunt.

Dominus curabit, ne ullum malum infestet te: curam enim geret animæ tuæ.

8 Domino curāte prospera erit, pfectio quæcunq; tua, & reditus tuus in patriam, à prima hora usq; in finem uitæ.

CXXII.

1 **G**Audebā ex animo, quum dicebant mihi, in domum Domini ibimus.

2 Stabant pedes nostri, in portis tuis Ierusalem.

3 In portis inquā Ierusalē sic extructę, quę admodū erat olim, quū esset ciuitas, ad quā statim anni temporibus cōfluebat populus uniuersus, & recipiebatur commodissime.

K 2

- 4 In quā ascēdunt 4 Ed enim proficisci so-
tribus, tribus Dñi, lent tribus, tribus in-
coetus Israëlīs ad quam, & tota turba Is-
confitendū laudem 5 raēlitici populi, ut lau-
nomini Domini. darent nomē Domini.
5 Istic enim consi- Quo tempore ibi col-
stit iudicij soliū, so= locabant sedes ad ex-
liū domus David. 6 cercenda iudicia, & so-
6 Precemini salutē lium familiæ David.
Hierosolymis, se= 7 Optate pacem ipsi
lices sint, qui dili- Hierusalem, feliciter
gunt eam. eueniant omnia illis,
7 Salua sint uni= 8 qui bene uolunt & a-
uersa, quæ possides, mant eam.
opulentia sit in edi- 7 Sit pax, & nemo in-
bus tuis. festet ualla tua, prospe-
8 Propter fratres & ra sint omnia in pala-
cognatos meos, li- tijs tuis.
bens precabor tibi salutem.
9 Propter ædem Domini Dei nostri bo=

PSALMVS CXXIII.

num tibi quæram.

PSALMVS

CXXIII.

1 AD te oculos
Ameos leuo, o
coelorum habitator.

2 Nā perinde atq;
ministerorum oculi
ad manus Domino=
rum suorum: & quæad=
modum oculi ancilla=
rum ad manus heræ
sue: sic oculi nostri
ad Dominum Deum.
3 nostrum intenti sunt,
donec misereatur
nostri.

3 Misere nostri Dñe, misere nostri,
quoniam saturi sumus multo contemptu.

mini Dei nostri, mo=
dis omnibus prodesse
cuperem tibi.

CXXIII.

A D te subleuaui
oculos meos, o
habitator celo=
rum.

Ad te le=
uaui ocu=
los me.

Quemadmodum enim
oculi seruorum obseruāt
manus dñorum suorum, &
oculi ancillæ obseruāt
manum dominæ suæ, ut
lōgo labore fatigati ci=
bum accipiant: ad eū=
dem modum oculi no=
stri obseruant Dominū
Deum nostrum, ut ille
misereatur nostri.

Misereat te nostri
Domine, misereat inq;
te nostri: mirificet enim
& ad nauseam usque
repleti sumus contu=
melia.

4 Plus satis satura
est anima nostra lu
dibrio fastuosorum,
& superborum ui
lipensione.

PSALMVS

CXXIIII.

1 Nisi qd
Dñs erat
in nobis. **N**isi Dñs à no
bis stetisset,
dic, quæso, Israël.

2 Nisi Dominus ste
tisset à nobis, cum
insurgerent in nos
homines.

3 Iam uiuos deglu
tissent nos, cum in
censa esset ira eo
rum in nos.

4 Iam uelut aquæ obruissent nos: tanquā

4 Vehementer & ad fa
turitatem usque plena
est, & cōcoquere intra
se cogitur anima no
stra insultationem lo
cupletum, & contume
liam hominum uiolente
ter superborum.

CXXIIII.

1 **N**isi Domini be
neficio, qui ad
fuit nobis, ser
uati essemus, fateatur
ingenuè nunc populus
Israël.

2 Nisi Dñi inquā bene
ficio, qui adfuit nobis,
seruati essemus, quo tē
pore insurgebat ani
mo hostili hominū mul
tudo in nos.

3 Tum uiuos degluti
uissent nos: erant enim
furiosissimi, & ira ma
ximè accensi in nos.

4 Tum undæ malorū
obruissent nos, & flu

torrentes sustulif-
sent nos.

5 Iam penetrassent
ad animā nostram
undæ superborum.

6 Gratie Dño, qui
nō obiecit nos præ-
dam dētibus eorum.

7 Vita nostra tan-
quam auicula eua-
sit de laqueo uenā-
tium: laqueus enim
fractus est, & nos
euasimus.

8 Auxiliū nostrū in
nomine Dñi situm
est, qui cœlos fecit
& terram.

PSAL. CXXV.

uius transisset per ani-
mas nostras.

5 Tum transissent in-
quam per animas no-
stras undæ malorum
profundissimæ.

6 Omni laude maior
Dominus, qui nō per-
misit nos prædam fieri
dentibus illorum.

7 Quin potius animæ
nostræ liberatæ sunt,
quemadmodū captus
passer, qui præter spem
elabitur ē reti aucupis:
rete enim frangebatur,
& quomodo ille auo-
lauit, ita & nos liberati
sumus.

8 Fortitudo nostra si-
ta est in fauore & au-
xilium nominis Domini,
qui autor est cœli &
terræ.

CXXV.

K 4

¹ **Q**ui con-
fidunt in
domino. ¹ **Vi** Domino
fidunt, simi-
les sunt monti Zi-
on, qui non moue-
tur loco, sed in per-
petuum sedit.

² Quemadmodum
montes circū Ieru-
salem sunt: ita Do-
minus est circū po-
pulum suum, nunc
& in æternum.

³ Ne impiorū sce-
ptrū immineat sor-
ti iustorū, quò mi-
nus admoueāt ma-
num suam sceleribus iusti.

⁴ Benignus esto Domine in bonos &
rectos corde.

¹ **Q**uotquot cre-
dūt se Domino,
erūt sicut mōs
Sion, qui nunquā tol-
letur de loco suo.

² Hierusalem montes
quidem habet in cir-
cuitu, uerū illi non
hoc possunt in defen-
sionem ciuitatis, quod
Dominus, qui adest po-
pulo suo à prima hora
usq; in perpetuum.

³ Quare non sinet se-
dem tigare eū, qui sce-
ptro impietatis tyran-
nidem exercet, in ea lo-
ca, quæ uelut diuina
sorte obuenerūt iustis:
ne & iusti ipsi extendāt
ad perpetranda scelerum
manus suas.

⁴ Benefac Domine bo-

PSALMVS CXXVI.

5 Qui autē ad ma-
litiam suam auertū
tur, ducit Dominus
inter sceleratos. Sed
Israēli pax sit &
salus.

PSALMVS

CXXVI.

1 Q Vum conuer-
teret Domi-
nus captiuitatē Zi-
on, quieti restituti
sumus.

2 Tunc implebatur
risu os nostrum, &
lingua nostra exul-
tatione: tunc inter
gētes etiam diceba-
tur, Dominus res magnas cum illis fecit.

nis, & his, qui candido
sunt pectore.

Illos uerò, qui alijs
præcipitia parant, ire
ipsos per præcepta coget
Dñs, quēadmodū hoies
sceleratos æquum est:
trāquillitas autē & pax
erit apud Israēlitas.

CXXVI.

Q Vum renoca- Incōuer-
ret Dñs ab exi- tēdo dñs
lio nos, qui ca- captiuita-
ptiui ex Sion abducti tē Sion.
fueramus, præ gaudio
uisi sumus non affecu-
ti tantum boni, sed so-
mniare.

2 Tum implebatur os
nostrum risu, & lingua
cātu: tū dicebāt gētes,
quæ nos captiuos dei-
nuerant, supra modum
magna sunt & stupen-
da, quæ facit Dominus
in gratiam horum.

K 5

3 Et profectò magna fecit Dominus nobiscum, id quod nos iuuat.

4 Vertisti Domine captiuitatē nostrā, non secus quā cū Austro flante torrentes exiccantur.

5 Qui cū lachrymis seminauerant, cum gaudio messuerūt.

6 Qui ocyus abibat, & flens captū semen proijciebat, iam festinus redit, ac latus manipulos suos reportat.

PSAL. CXXVII.

3 Ita profectò res habet, ut dicitis: magna enim sunt, quæ Dñs nostra causa facere instituit: quare gaudio affecti sumus maximo.

4 Perge Domine reuocare nos è captiuitate cum eo gaudio & fructu, quo terra sitis excipit fluentes per eam riuulos aqua plenos.

5 In quam qui ante irigationem iecerant semen desperantes propemodum, & cū fleuit illi metent, quæ prouenerūt de improviso cū gaudio summo.

6 Hi enim solliciti ibāt, & flentes portabant in sterilem illum agrū semen preciosum iacturi: uerū redeuntes gaudio pleni referent manipulos expectatione sua longè plures.

CXXVII.

1 N
mū,
qui
fatag
nisi
diat
bat
2 Fr
si p
ueri
rim
lorū
nisi
som
3 E
fili
nat
4

Nisi Dominus ¹
sustineat do-
mū, frustra sudant
qui eam sustinere
satagunt: & urbem
nisi Dominus custo-
diat, frustra excu- ²
bat custos.

² Frustraneum est,
si postquam quie-
ueritis, quā matur-
rimē surgatis: si do-
lorū panē ederitis,
nisi ille amatis suis
somnia concedat.

³ En isti sunt sors,
filij, peculium, &
nati Domini.

⁴ Velut iacula in manu herois, sic

Si Dominus non
extruxerit domū,
frustra sudabunt
laborantes, qui conan-
tur extruere eam: si Do-
minus non custodierit
ciuitatem, frustra uigi-
labit, cui cura incum-
bit custodiendi eam.

Nihil succedet uo-
bis, etiā si summo ma-
ne surrexeritis, & sur-
sum ac deorsum cursi-
tantes sedere recusaue-
ritis, non aliter sudan-
tes, quā q̄ summis la-
boribus uictum sibi pa-
rant: quod enim uos ue-
stro studio frustra per-
ficere conamini, id Do-
minus dabit illi quem
diligat, sine negotio.

³ Ecce hæreditas, quā
Dominus dat, filij sunt,
& præmiū præcipuū,
fructus uentris.

⁴ Quanta est uis in sa-

Nisi dñs
ædifica-
uerit do-
mum.

PSALMVS CXXVIII.

adolescentes filij.

5 O beatum qui
ex eis pharetram
suam impleuit, non
enim pudeſiet, cum
hostem ſuū in por-
ta alloquentur.

PSALMVS

CXXVIII.

1 O Beatos om-
nes qui Do-
mini colunt, & in
uijs eius ambulant.

2 Sic enim, quæ la-
bore manuum tua-
rum paraueris, fruē-
ris. O beatum &
felicem te.

3 Vxor tua ſimilis

gittis, quas iaculatur ar-
cu uir quantumuis for-
tis, tāta eſt in filijs ado-
leſcentibus.

Felix ille uir qui ple-
nam habet pharetram
telis eiufmodi: is enim
non ſuffundetur pudore
quotieſcunq; cōge-
rit illum filijs comitum
contendere cum aduerſa-
rijs ſuis in porta, & fre-
quentia populi.

CXXVIII.

Felix ille quiſquis
timens eſt Dei, &
uinit ſecundū præ-
ſcripta illius.

Proſperabitur labor
manuum tuarum, quæ-
ſuis eſt talis, & cibum
ſuppeditabit, quem co-
medas: feliciter eveni-
ent omnia tibi, & die-
ues ſies.

3 Vxor tua ſimilis erit
uiti fructiferæ, quæ ſele

est *foecundæ uiti,*
quæ lateri domus
tuæ adhæret : filij
 uerò tui uelut consi
 tæ ex ordine oliuæ,
 circū mensam tuā.

4 En hoc modo bea
 tus redditur uir, qui
 Dominum colit.

5 Sic ditabit te Do
 minus de Zion, ut
 felicem uideas Iero=
 solyma, per omnem
 uitam tuam.

6 Ut simul uideas
 filios filiorum tuo=
 rum, & pacem in
 Israële.

PSAL. CXXIX.

propagabit per om
 nia latera domus, & fi
 lij tui ueluti plantulæ
 oliuæ cingentes men
 sam tuam.

Ad hunc profectò
 modum locupletabitur
 uir, qui reueretur Do
 minum.

Felicem faciet te Do
 minus ex Sion, quis
 quis talis es : uidebis e
 nim & particeps fies fe
 licitatis promissæ ipsi
 Hierusalem cunctis die
 bus uitæ tuæ.

6 Videbis præterea, &
 uoluptatem capies ex
 filiorum tuorum filijs,
 quod trāquillè & sum
 ma cum pace uersari
 conspicias eos inter Is
 raëlitas contribules
 suos.

CXXIX.

1 **S**Aepe oppugna
Sæpe ex pugnauerunt me.
uerunt me à iu-
uentute mea, dicat
obsecro Israël.

2 Sæpe oppugna-
uerunt me à iuuen-
tute mea, sed non
superauerunt me.

3 Supra dorsum
meū arauerunt pro
sua libidine, & sul-
cos suos duxerunt.

4 Iustus autem Do-
minus incidit im-
piorum funes.

5 Vt confusi retro
cesserint omnes, qui
Zion odio habent.

6 Similes facti sunt fœno in tectis, quod

Vehementer no-
cere conati sunt
mihi ab annis
plurimis, & ueluti ab
ineunte ætate dicere po-
terit meritò Israël.

Miris inquam mo-
dis nocere conati sunt
mihi ab ineunte ætate,
sed nō potuerunt sub-
uertere me.

3 Dorso meo tantum
oneris imposuerunt, ut
signa in eo appare-
runt, qualia aratores a-
gris imprimere solent,
& ueluti sulcos longos
induxerint.

4 Sed Dominus iustus
rupit funes, quibus a-
strinxerant impij me.

5 Pudeant, & in fugā
cōuertantur, quotquot
odio habent Sion.

6 Fiant similes herbae
crescenti in tectis do-
morum, quæ priusquam

antequam falx strin-
gatur, exaruit.

7 De quo nec im-
plet manum suam
metens, nec sinum
suum in manipulos
colligens.

8 Vbi prætereun-
tes non bene precā-
tur, dicendo: Ditet
uos Dominus, bene
optamus uobis per
nomen Domini.

PSALMVS

CXXX.

1 **E** Profundis in-
uoco te Dñe.

2 Dñe exaudi uocē
meam: sint aures

in eam magnitudinem
excreuerit, ut demeti
possit, exaruit.

Qua nō dignabitur
manum implere & do-
mum deferre ullus mes-
sor: nec sinū is, q̄ preca-
riō manipulos à mēso
tribus præteritos colligere solet, pauper.

8 Nec ulli prætereun-
tes dixerunt, Prosperē
eueniat hæc seges, Do-
mini beneficio, uobis:
nec digna uisa est cui-
quā, ut diceret, Opta-
mus uobis felicē à Dñi
benignitate messēm.

CXXX.

1 **Q** Vum tantū nō
obrutus essem
profundissimis
malorum undis, tuum
auxilium imploraui o
Domine.

Domine exaudi uo-
cem meam, sint, quæso,
aures tuæ attentæ ad

De pfun-
dis cla-
mani ad
te Dñe.

tue attentæ ad uocem querimoniarum mearum.

3 Cõmissa enim si imputes Dñe, Dñe quis non cadet?

4 Sed placabilis es, ut te reuereamur.

5 Spes mea Dominus, quo fudit anima mea, & uerbo eius fidem habeo.

6 Anima mea Domino intentæ est ab excubijs matutinis usque ad excubias matutinas.

ni tempus matutinum: uigiles inquam, qui somno grauari, matutinum expectant tempus, quo dormire liceat ipsis.

lamentabiles preces meas.

3 Si scelerum, quæ admisisimus, perpetuò memor esse uolueris, & uolui reposita seruare apud te Domine, subsistere quis poterit?

4 Quare hoc potius sequere, quod genuinum est tibi, ut remittas misericorditer peccata nostra, & clementer erigas collapsos, sicq; ad sinceram uenerationem tui inuites.

5 Expectaui sedulo Dominum, expectauit & anima mea: & quia promiserat se adfuturum, nunquã dubitauit, quin esset staturus promisso.

6 Anima mea ardentius expectat aduentum Domini, q̃ uigiles nocturni

PSALMVS CXXXI.

7 *Israël Domino fi-*
dat: quoniam multa
est apud Dominum
tum bonitas, tum li-
bertas.

8 *Ipsē enim Israëlē*
liberat de omnibus
peccatis suis.

PSALMVS

CXXXI.

I *Domine cor me-*
dum non effe-
ro, neq; extollo ocu-
los meos: non uer-
for in rebus supra
me magnificis aut
mirificis.

2 *Sed pono, atque compesco animum*
meum, quemadmodum ablactatus erga

Expectet, si sapit,
quis ex Israël Domi-
num: est enim natura
misereticordissimus, &
suapte natura ad suc-
currendum propensis-
simus.

8 *Quare ipse liberabit*
Israēlem ex omnibus,
quantumuis fuerint ua-
riæ, iniquitatibus eius.

CXXXI.

I *Domine non fui*
animo unquam
elato, neq; ocu-
lis nil nisi magna spe-
ctantibus: neq; ambui
magna, & quæ miris
modis essent supra me.

Si non sic composui,
& compescui animum
meum, ne alius sibi ui-
deretur collatus tecum,
quàm infans ab uberi-
bus matris suæ recens.

Dñe non
est exalta-
tum cor.

matrem suā: animus
meus à lacte abstra-
cto similis est.

3 Israël enim spe-
rat in Dominū hinc
usq; in sempiternū.

PSALMVS

CXXXII.

Memor esto
Domine Da-
uid cū omnibus af-
fectionibus eius.

Memor
to Dñe
David.

2 Vt iurauerit, ac
uouerit Dño, atque
heroi Iacob.

3 Non ingrediar,
inquiens, in ta-
bernaculum domus
meæ, neq; ascendā

depulsus, qui solus fi-
gere gressus nō potest,
sed matris sustentatur
manu: si nō ita semper
me iudicauit sine tuo au-
xilīo nihil posse, & ani-
mam meam eiusmodi
infanti similē, frustrer
spem meam penitus.

3 Expectet, si sapit,
quis ex Israël Domi-
num, & pēdeat ab eo
ab hac hora assidue us-
que ad finem uitæ.

CXXXII.

Rationem habe
Domine, idq; in
bonū ipsius Da-
uid, malorū, quæ per-
pessus est plurima.

2 Qui & iuramento
se se obstrinxit, & san-
ctē promisit ei, per quē
potest quicquid potest
Iacob.

3 Se non ingressu-
rum ædes suas, neque

cubile lecti mei.

4 Non indulgebo
sommū oculis meis,
neq; palpebris meis
soporem.

5 Donec parem lo=
cum Domino, &
tabernaculum heroi 6
Iacob.

6 Eum ecce locum
audiuimus in Ephra=
ta, reperimus in re=
gione saltuosa.

7 Introeamus ergo
in tabernacula eius,
adoremus scabellum
pedum eius.

8 Surge Domine ad mansionem tuam, tu
& arca fortitudinis tue.

ascensurū lectū suum.

4 Neque permissurum
oculis suis, aut palpe=
bris somnum.

5 Priusquā inuenis=
set locum extruendo
altari Deo gratum, &
tabernacula in uenera=
tionem illius, per quem
fortis est posteritas Ia=
cob.

6 Ecce de improviso
inuenimus locum illū
in Efrata: inuenimus
inquam illum in cam=
pis syluosis.

7 Eamus ergo in ta=
bernacula, quæ ipse ele=
git sibi, prosternamus
nos supplices ante sca=
bellum pedum illius.

8 Exurge Domine &
ueni in eum locū, quem
ad hoc elegisti tibi, ut
præ cæteris peculiari-

9 Sacerdotes tui in
duant iustitiam, &
sancti tui exultent.

10 Propter David
seruum tuum ne diffen-
das aduentum Chri-
sti tui.

11 Iurauit enim Do-
minus ipsi David ex
fide, quod non mu-
tabit: De semine uen-
tris tui ponam in so-
lium tuum.

12 Si custodient fi-
lij tui foedus meum,
& contestationes
meas, quas docebo
eos, iam & filij eo-
rum in perpetuum in solio tuo sedebunt.

ter requiescas in eo, ne-
ni inquam tu, & arca,
per quam saepe omni-
potentia tua apparuit.
Sacerdotes tui induant
iustitiam, ut sancti tui
habeant, quos serui ex-
ultent.

10 Propterea quod Da-
uid seruus tuus ipse o-
rat, ne auertas faciem a
Christo tuo.

11 Iuramento astrinxit
se Dominus ipsi David, &
fidem dedit, quam nun-
quam uiolabit, dicens:
De fructu uentris tui co-
locabo in solio tuo.

12 Si custodierint filij
tui pactum meum, & ce-
remonias, quas docui-
rus sum eos: filiorum tuo-
rum nepotes, & qui na-
scentur ullo tempore ab
illis, in eodem regni so-
lio propter te sedebunt.

13 Dñs enim elegit
Zion, elegit eam si-
bi in domicilium.

14 Hec, inquit, in-
quies mea erit in
perpetuum, hñc ha-
bitabo: quoniã dele-
ctor ea.

15 Annonam illius
amplificabo, et pau-
peres eius saturabo
panibus.

16 Sacerdotes illius
induam salute, &
sancti eius incessan-
ter exultabunt.

17 Istic progerminabo cornu ipsi David,
& lucernam Christo meo comparabo.

18 Hostes eius amiciam confusione, su-

13 Elegit enim Domi-
nus Sion, sic amauit
eam, ut habitare consti-
tuerit in ea.

14 Hic erit, inquit, lo-
cus ad quiescendum mi-
hi perpetuo: hic habita-
bo, quia amavi eam.

15 Annonã eius copio-
sissimam faciã, egenis,
qui in ea sunt, cibũ ad
saturitatem usque sup-
peditabo.

16 Sacerdotes eius ve-
stiam salute, cuius parti-
cipem facient & plebẽ,
ut sancti tui habeant,
quor ferio exultent.

17 Ibi florere faciã cor-
nu ipsi David, parauĩ
lucernã Christo meo.

18 Inimicos illius indu-
am pudore & infamia:

per ipso autē flore-
bit corona eius.

PSALMVS
CXXXIII.

EN quā hō-
nesta & iucū-
da res est, quā fra-
tres unanimiter co-
habitāt.

Ecce q̄
bonū, &
q̄ iucun-
dum.

² Perinde est ac-
cum preciosum un-
guentum in caput
& barbā Aharon
funditur, ut ad orā-
uestimentū eius de-
scendat.

³ Sicut ros Her-
mon quī descendit in montes Zion: istic
enim promissit Dominus abundantiam, &

in capite autem illius
fulgebit diadema.

CXXXIII.

Dici non potest,
q̄ bona sit res
& suavis, habi-
tare unā fratres inter
se concordēs.

² Suauior erit eorum
cōcordia oleo illo fra-
grantissimo, quod fun-
di solet in caput, & de-
fluere in barbā, barbā
inquam ipsius Aaron,
& in oras deinde ue-
stium illius.

³ Suauior erit rore, qui
descendit in montem
Hermon: uel rore, qui
descendit in montem
Zion, & illos, qui Zion
uicini sunt, ubi consti-
tuit Dominus insignem
illā munificentiam suā
ostendere, & uitā insti-

PSALMVS CXXXIIII.

uitam fore usque in
sempiternum.

tuere, quæ duratura
sit perpetuò.

PSALMVS

CXXXIIII.

I EN uos omnes
serui Dñi, qui
nocte statione ser-
uatis domi Dñi, lau-
date Dominum.

2 Sublatis in san-
ctuario manibus ue-
stris laudate Dñm.

3 Et ditabit uos Do-
minus de Zion, q̄ se-
cit cœlos & terrā.

PSALMVS

CXXXV.

I Audate serui Domini, laudate no-
men Domini.

CXXXIIII.

Eccē nūc

E la laudibus ex-
tollite Dominū
quotquot essis

cultores illius: nunquā
enim satis laudare il-
lum poteritis, etiam si
totas noctes in templo
Domini laudātes per-
sisteritis.

2 Leuate manus ue-
stras uersus locū sancti-
tati illius dicatum: &
quantū potestis, laudi-
bus extollite Dominū.

3 E diuerso Dominus
ille optimē faciet tibi
ē Sion, qui autor cœli
est & terræ.

CXXXV.

I Audibus extol-
lite nomē Domi-
ni: laudibus in-
Domini.

² Qui ministratis
domi Dñi, in atrijs
templi Dei nostri.

³ Laudate Domi-
nū: quia bonus est
Dominus: psallite
nomini eius, quia
iucundum est.

⁴ Dñs enī elegit si-
bi Iacob, & Israē-
lem in peculiū suū.

⁵ Quoniam ipse
scio quòd magnus
est Dominus, et Do-
minus noster super
omnes Deos.

⁶ Quicqđ Domi-
no placuit, fecit cum
in cœlo & terra,

quā extollite uos, qui
cultores & serui estis
Domini.

² Qui statis in templo
Dñi, & in atrijs estis do-
mus Dei nostri.

³ Laudate Deum ser-
uatorem: benignus est
enim Dominus: quare
psalmos canite in lau-
dem gratiosissimi no-
minis illius.

⁴ Elegit enī sua spon-
te Iacob sibi seruator
ille Deus, & Israēlem,
ut sit illi ueluti orna-
mentum quoddam &
gemma preciosa.

Ego certē noui ma-
gnum esse Dominum,
& Dominum nostrum
esse potentorem reli-
quarum nationum uni-
uersis nihilī Dñs.

⁶ Quicquid enī libi-
tum fuit unquā Domi-
no facere, id factum est,
tam in cœlo, quàm in

tum in mari atque
omnibus abyſſis.

7 Adducit nubes à
finibus terræ, ful-
gura uertit in plu-
uiam, & uentos de
loculo ſuo profert.

8 Qui percuffit
Aegypti primoge-
nita tam hominum, 8
quàm pecorum.

9 Miſit ſigna &
portenta in medium
tui ô Aegypte, in
Pharaonem & in
omnes ſeruos eius.

10 Qui ꝑcuſſit gen-
tes magnas, & oc-
cidit reges fortes.

terra, & poteſtatem ha-
bet i uatiſſima illa ma-
ria, & in oia quæ uſq;
abſtruſa latent etiam in
locis profundiffimis.

Qui extrahit nubes
è terra infima parte or-
bis, & in aëre loco edi-
tiſſimo collocat eas:
qui fulgura cum pluuiâ
miſcet, & educit uen-
tū è locis abditis, tan-
quam theſaurorū ſuo-
rum reſitorij.

8 Qui ꝑcuſſit primo-
genita Aegypti, tã ho-
minū, quàm reliquo-
rum animalium.

9 Qui immiſit ſigna
iræ ſuę terriſica, & por-
tenta in mediam Ae-
gyptum, quibus Pha-
raonem terruit & om-
nes ſamulos illius.

10 Qui percuffit gen-
tes numero plurimas,
& reges occidit poten-
tiſſimos.

- 11 Sichonē Amor- 11 Seon regem Amor-
rhorū, Og regem
Basan, & omnia
regna Canaan.
- 12 Et tradidit ter- 12 Et dono dedit ter-
ram ipsorū in pos-
sessionem, & hare-
ditatem Israëlī po-
pulo suo.
- 13 Domine nomen 13 Domine nomē tuū
tuum sempiternum
est, Dñe memoria
tui ad omnē poste-
ritatem peruēnit.
- 14 Dominus enim 14 Suscipiet Dominus
uindicat populum
suum, & cum seruis
suis reddit in gratiā.
- 15 Idola gentiū argentū & aurum sunt, 15 Statuæ gentium ni-
hil sunt q̃ argentū &
aurū, quibus artificio

Opus manuum
humanarum.

16 Os illis est, sed
non loquuntur: oculi
quoque, sed non uident.

17 Aures habet, sed
non audiunt: nares
quoque, sed nullus
est spiritus in ore
ipsorum.

18 Pares illis sunt, qui
ea faciunt, et omnes
qui illis fidunt.

19 Tu uero domus
Israël collauda Do-
minum, domus Aha-
ron collauda Dominum.

20 Domus Levi collauda Dominum: qui
colitis Dominum, collaudate Dominum.

humano, uel hæc indu-
cta est, uel illa forma.

16 Quare os quidem ha-
bere uidentur, sed lo-
qui non poterunt: &
oculos, sed quibus ni-
hil uideant.

17 Aures præterea, qui-
bus nihil audiant: na-
res quoque sine ullo
usu, quum nullus ap-
pareat halitus in ore
cuiusquam illarum.

18 Similes fiant statuis
artifices illarum, &
quotquot spem suam
ponunt in illis.

19 Posteriores Iacob laudi-
bus extollite Domi-
num, posteriores Aaron &
uos, laudate Dominum
sedulo.

20 Posteriores Leui lauda-
te Dominum: quibus-
cunque curæ est cultus Do-

PSALMVS CXXXVI.

21 Collaudatus Dñs
de Zion qui habi-
tat Ierosolymis.
Laudate Dominũ.

PSALMVS

CXXXVI.

Confite-
mini Do-
mino:
qm̃ bo-
nus.

1 **G**ratias agite
Dño : quoniã
bonus : & sempi-
terna est misericor-
dia eius.

2 Gratias agite
Deo Deorũ : quo-
niã sempiterna est
misericordia eius.

3 Gratias agite
Dño dominorum :
quoniã, & cetera.

4 Qui solus facit

mini, laudibus celebra-
te Dominum.

21 Omni laude maior
est Dominus ob benefi-
cia exhibita Sion, qui
& factus est ueluti ci-
uis & habitator Hieru-
salem. Halleluia.

CXXXVI.

Gratias agite pro
acceptis benefi-
cijs Dño : æquũ
enim id est : quod dura-
tura sit perpetuũ mis-
ericordia ipsius.

2 Gratias agite Deo
ipforum angelorum :
quod perpetuũ dura-
tura sit misericordia
eius.

Cũ gratiarũ actione
laudate Dominũ domi-
norum omnium : quod
perpetuũ duratura sit
misericordia eius.

Eum qui facit ad-
miratione dignissimas
sua solius omnipoten-

portenta grandia:
quoniam.

5 Qui cœlos fecit
cum ratione: quoniam
niam sempiterna est
misericordia eius.

6 Qui terram su-
per aquas expan-
dit: quoniam.

7 Qui luminaria
magna fecit: quoniam
niam sempiterna est
misericordia eius.

8 Solem, ut præsit
diei: quoniam.

9 Lunam uerò ac
stellas, ut præsent
nocti: quoniam.

10 Qui percussit Ae-

tia: quod perpetuò du-
ratura sit misericordia
eius.

Qui fecit cœlos sum-
ma prudentia: quod per-
petuò duratura sit mi-
sericordia eius.

6 Qui expandit ter-
rā supra aquas: quod
perpetuò duratura sit
misericordia eius.

7 Qui fecit luminaria
magna: quod perpe-
tuò duratura sit mise-
ricordia eius.

8 Ipsum solē, ut præ-
sit diei: quod perpetuò du-
ratura sit misericordia
eius.

9 Ipsam insuper lunā
& reliquas stellas, ut
præsent nocti: quod per-
petuò duratura sit mi-
sericordia eius.

10 Qui graui damno
affecit Aegyptū, quum
percuteret primogeni-
ta illius: quod perpe-

gyptū cū primogenitis suis: quoniam.

11 Et Israëlē eduxit de medio eorū: quoniam.

12 Manu forti & brachio extento: quoniam.

13 Qui diuisit mare rubrum in partes: quoniam.

14 Et traduxit Israëlē per medium eius: quoniam.

15 Pharaonē autē cum exercitu suo inuoluit in mari rubro: quoniam.

16 Qui eduxit popu-

tud duratura sit misericordia eius.

11 Vt educeret Israëlē e medio illorum: quod perpetuū duratura sit misericordia eius.

12 Idē manu robusta, & brachio fortiter extento: quod perpetuū duratura sit misericordia eius.

13 Qui diuisit mare rubrū in partes: quod perpetuū duratura sit misericordia eius.

14 Et pduxit Israëlē per mediū illius: quod perpetuū duratura sit misericordia eius.

15 Subuertit Pharaonē & exercitum illius in eodem illo mari rubro: quod perpetuū duratura sit misericordia eius.

16 Qui duxit populū per ipsum desertum, quod nulli antea fue-

lun
to:

17 re
qu

18 for

19 A
q

20 sa

21 r
fi

22 I
q

23

lum suum in deser-
to: quoniam.

17 Qui percussit
reges magnos:
quoniam.

18 Et occidit reges
fortes: quoniam.

19 Sichonem regem
Amorrhæorum:
quoniam.

20 Et Og regē Ba-
san: quoniam.

21 Et tradidit ter-
rā eorum in posses-
sionem: quoniam.

22 In possessionem
Israëli seruo suo:
quoniam.

23 Qui cū deiecti

rat peruiit: quod per-
petuū duratura sit mi-
sericordia eius.

17 Qui percussit reges
potentes: quod perpe-
tuū duratura sit mise-
ricordia eius.

18 Et occidit reges for-
tes: quod perpetuū duratu-
ra sit misericordia eius.

19 Seon regem Amor-
ræorum: quod perpe-
tuū duratura sit mise-
ricordia eius.

20 Et Og regem ipsius
Basan, quod perpe-
tuū duratura sit mise-
ricordia eius.

21 Et dedit possidendā
terram, quam illis ade-
merat: quod perpetuū
duratura sit misERICOR-
dia eius.

22 Possidendam inquā
Israëli seruo suo: quod
perpetuū duratura sit
misERICORDIA eius.

23 Qui quoties preme-

PSALMVS CXXXVII.

iacemus, nostri me-
mor est: quoniam.

24 Et redimit nos
de hostibus nostris:
quoniam.

25 Qui cibatur omne
animal: quoniam.

26 Gratias agite
Deo cœlorū: quo-
niam.

PSALMVS
CXXXVII.

¹ AD Babylonis
flumina habi-
mus, & fleui-
mus cum in memo-
riam rediret no-
bis Zion.

2. Istic suspende=

bamur, misericorditer
rationem habuit no-
stri: quod perpetuo du-
ratura sit misericordia
eius.

24. Et eripuit nos à ty-
rannide illorum, qui
nos uexabant: quod
perpetuo duratura sit
misericordia eius.

25. Qui cibum tribuit
uniuersæ carni: quod
perpetuo duratura sit
misericordia eius.

26. Cum gratiarum ac-
tione laudate Deū, qui
omnipotentia sua au-
tor est ipsius cœli: quod
perpetuo duratura sit
misericordia eius.

CXXXVII.

¹ Vixta flumina Ba-
bylonis quū olim
sederemus, & fle-
remus amare: propterea
quod in mentem uenit
nobis tui o Sion.

2. Et ad salices, quæ

PSALMVS CXXXVII.

ramus ad salices ci-
tharas nostras.

3 Cumq; require-
rēt à nobis, quorū
captiui eramus, car-
mina, & hymnos
nostros gratulato-
rios, Canite nobis
de carminibus Ziō.
Respondimus:

4 Quo pacto canta-
remus carmen Dñi
in terra peregrina?

5 Quamuis dexte-
ra mea mihi prius
in obliuionem uen-
tura sit, quàm Ieru-
salem obliuiscar.

6 Adhærescat lin-

erant illi in media Ba-
bylone, suspēdissemus
citharas nostras.

Hostes qui captiuos
abduxerant nos, impe-
trare conabantur à no-
bis modulos illos, qui-
bus carmina nostra mo-
dulari consueueramus:
& qui insultabant ma-
nifestē nobis, iubebant
nos signa lætitiæ ede-
re, Cantate, inquiētes,
nobis unū aliquid ex
carminibus Sion.

Tanquam cantare
nobis libuerit laudes
Dñi in ea terra, quæ sta-
tuas & nihili Deos pro
uero colit.

Si unquā oblitus fue-
ro tui Hierusalē, & de-
xtera mea officij sui
oblita citharā pulsaue-
rit in gratiā alterius q̃
unius Deī mei.

Opto, ut sic hæreat
lingua mea, ne possim

gua mea faucibus
meis, si non memine
ro tui, si non primā
fecero Ierusalē, cum
gaussus fuero.

7 Sed memoria re-
pete Dñe Idumæos,
ut egerint in cala-
mitate Ierusalem, ut
dixerint : Evertite
& excindite eam à
fundamentis.

8 Tu quoq; Baby-
lon misera eris : O
felice q tibi reddet
pro dignitate quæ
in nos ausa fuisti.

litionem reddet tibi, & supplicium de te sumet pro
contumelia, qua affecisti nos.

loqui: imò & palato
meo affigatur, si non
quoad uixero, memor
fuero tui: & si nō præ-
posuero laudes ipsius
Hierusalē summo gau-
dio, quod unquam cō-
tingere poterit mihi.

Rationem habe Do-
mine & perpēde, qua-
lia sint, quæ designant
in nos Idumæi hostes
hi nostri, & quā crue-
deliter tractauerit Hie-
rusalem, quo tempore
expugnauerunt eam:
quum dicerent mutuò
sele adhortātes, Vasta-
te, crudeliter uastate,
usque ad fundamenta
subuertite eam.

8 Filia Babylonis, quæ
nunc exultas insolē-
ter, misera uerè es, quā-
quā ignoras: felicior
enim te ueniet, qui ra-

9 O' felicē qui corri-
piet & allidet infan-
tes tuos ad petrā.

PSALMVS

CXXXVIII.

I **G**ratias agam
tibi ex toto
corde meo, & inter
summos canam te.

2 Adorabo ad tem-
plum tuū sanctum,
& celebrabo no-
men tuū, æquē bo-
nitatē ac fidē tuam:
eloquiū enim tuum
secundū nomen tuū
magnificas.

3 Cum inuoco, re-
spondes, & animā

Fortunatus ueniet ui-
tor, qui & te apprehē-
det, & infantes ab ube-
ribus tuis dependentes
illidat in lapides.

CXXXVIII.

I **F**atebor te uerum
Deum, idēq; toto
pectore, etiam pa-
lām, & inuitis aliarum
nationū omnibus dijs
ego te psalmis meis cā-
tabo.

2 Adorabo cōuersus ad
templum, quod tua san-
ctitas peculiariter inha-
bitat, & celebrabo no-
men tuum propter be-
nignitatem, qua usus
es erga nos, & constan-
tiam tuam in seruandis
promissis: multo nāq;
plura, quā tu uerbis
tuis promiseras, præsti-
tisti nobis augustissimū
illud nomen tuum.

3 Quocūq; tēpore im-
plorauī auxiliū tuum,

Confite-
bor tibi
dñe in to-
to corde.

meam robore locu-
pletas.

4 Celebrabunt te 4
Dñe uniuersi reges
terræ: quū audient
uerba oris tui.

5 Et cātābūt iuxta 5
ritum Domini: quo
niā ingens est ma-
iestas Domini.

6 Sublimis enim cū
sit Dominus, tamen
ima uidet, & elata
eminus cognoscit.

7 Si ambulem in 7
media tribulatione,
reficis me, in fero-
ciam hostium meorum mittis manū tuam,
& saluas me dextera tua.

exaudiuisti me: fulciui
sti me, & addidisti ro-
bur animo meo.

Fatebuntur te esse
Dominum omnes re-
ges terræ, ubi audie-
rint promissis tuis rem
ipsam per omnia re-
spondere.

Et carminibus effe-
rent uias Domini, &
testabūtur immensam
esse maiestatem Do-
mini.

6 Quāq̃ sublimis est
Dominus, cum tamen,
qui humiliter de se sen-
tit, aspicit cominus: ela-
tum uero non nisi emi-
nus cognoscet, ut per-
dat illum.

Si eundem mihi fue-
rit per media & præ-
sentissima pericula, tu
uitam meam tutaberis,

PSALMVS CXXXIX.

8 Dominus undiq;
perficit me, Domi-
ne bonitas tua sem-
piterna est, opera⁸
igitur manuum tua-
rum ne finas labi.

PSALMVS
CXXXIX.

1 Domine tu per-
uestigas, &¹
p̄spectū habes me.

2 Tu scis, ut sedeā,²
& surgam, tu pro-
spicis uictui meo
de longinquo.

3 Iter meū & ac=³
cubitum meum di-
spensas, & uides
omnes uias meas.

furorem hostium meo-
rum tu manu tua com-
pesces, & seruabit me
dextera tua.

Dominus perficiet,
quod reliquum est pro
me: Dñe misericordia
tua perpetua est, quare
opera manuum tuarū in
defendendo me ne in-
termiseris, sed quemad-
modū cōpisti, perge.

CXXXIX.

D Omine explo-
rasti omnia mea, Dñepro-
& pernouisti. basti me.

Tu uouisti quando
fessurus sim, uel surre-
cturus: nouisti cogita-
tionem meam longē
antē, quā incidat in
animum meum.

Sive ambulare inter-
diu quopiam uoluerō,
sive noctu cubitum ire,
tu semper es circū me:
& omnia studia mea

4 Quin ne uerbulū
quidē ullum est in
lingua mea, quod
en tu Domine non
pernoueris.

5 A fronte & à ter-
go finxisti me, ad-
mota manu tua.

6 Arte deniq; mira-
biliore ac sublimio-
re, quā ego scire
aut assequi possim.

7 Quō abire à spi-
ritu tuo? aut à facie
tua quō fugerem?

8 Si ad coelos per-
rexero, istic es: si
ad inferos decurre-
ro, ecce non abes.

habes quā explora-
tissima.

4 Profecto ne uoculam
quidem ullam sonare
poterit lingua mea,
quin tu Domine, di-
ctu mirum, scias per o-
mnia melius me, quid
uelim illa.

5 Retro & antè for-
masti me, & impressisti
manu tua certam for-
mam in me.

6 Mirum in modū ex-
cedit captum meum ho-
rum, quæ tu facis, ra-
tio: & artificij cognitio
tam est supra me, ut
nullo modo quæ per-
tingere ad illam.

7 Quō abire hinc pote-
ro, ut fugiam notitiam
tuam? & quō fugere
potero, ut conspectum
tuum lateam?

8 Si ascendero in coelū,
aderis ibi & tu: si descē-
dero in infima loca ter-

9 Si auroræ alas mihi sumpsero, & habitauero in ultimis pelagi finibus.

10 Etiam istic præest mihi manus tua & dextera tua tenet me.

11 Et cum sic mecum statuo, forsane tenebræ abscondent me, nox ergo lux mea sit.

12 Iam neque tenebræ sic tenebrescunt, ut non perspicias: sed nox diei instar lucet, perinde sunt lux & tenebræ.

ræ, res mira, & illic ego offendam te.

9 Si contingat mihi ea uelocitas, quæ est orientis, ut uno die uehar in extremum occidentem.

10 Profectò etiam illic perferet me manus tua, & sustentabit me dextera tua.

11 Si dixi, fortassis occul- tabunt me tenebræ: de- prehendi citò stultitiã meam: nox enim non magis contextit me, quàm meridiana faceret lux.

12 Nullæ enim tene- bræ obscurare sic quicquam poterunt, ut late- re queat te: & nox tantum præbet lumi- nis tibi, quantum dies ipse: sunt enim hoc ipsum tenebræ apud te, quod ipsa lux clari- ssima.

- 13 Tu enim possides ¹³ Nec mirum si nihil
renes meos : tu in- te lateat mei, quā secre-
uoluisti me in ute- tissimas corporis mei
ro matris meæ. partes ipse possideas,
& cōpegeris me incre-
dibili artificio in abdi-
tissima parte uētris ge-
uitricis meæ.
- 14 Gratias ago tibi, ¹⁴ Meritō fatebor te
quoniam mirificè omni honore & uen-
plasmatus sum, mi- ratione dignum: ob mi-
rabilia sunt opera rabilia enim miracula
tua, qd' mens mea tua affectus sum mirifi-
uehementer agno- cè: stupenda enim sunt
scit. opera tua, quod inge-
nuè agnoscit animus
meus, & modis omni-
bus supra captū suum
esse ea constitetur.
- 15 Non latent te ¹⁵ Non est ullum os in-
ossa mea, quantum tra me loco tam occul-
uis in abdito factus to, ut lateat te, quamuis
sum, & infra humi compositus sim totus
contextus. ego in loco uehemēter
abdito, & ueluti tapetū
- 16 Errores meos ī= ¹⁶ ē nervis & uenis contextus sim in utero matris,
loco magis abdito, quā ullum est antrum terræ.
- 16 Quam rude adhuc & informe esset semen unde

spiciunt oculi tui,
& in libro tuo cū-
cti scribuntur: dies
mei formati sunt,
quum nondum ali-
quis ex eis esset.

17 Mihi uerò quàm
preciosi sunt amici
tui Deus? quantus
est capitum ipsorū
numerus?

18 Cū recensere per-
go, arenam supe-
rant: expergefactus
adhuc tecum sum.

19 Num occides De-
us peccatores, ut
ris: & si peruigil durauero tota uita mea in enume-
randis illis, idem egero.

19 Num tandem occides Deus impiū & uiros san-

nasciturus eram, peni-
tissime illud perspexe-
runt oculi tui: & ueluti
in libro apud te descri-
ptam habes omnium
membrorum meorum
rationē, quæ etsi non
nisi multis diebus in iu-
stam magnitudinē ex-
crescere possint, apud
te tamen o Domine
non est ea dierum ua-
rietas, sed unus perpe-
tuus dies.

17 Interim mihi quàm
incomprehensibilia fa-
cta sunt consilia tua om-
nipotēs Deus, quàm
supra modum ingen-
tes factæ sunt summæ
illorum?

18 Si enim numerare
coner ea, facilius are-
nas numerauero, quæ
iacent in littoribus ma-

scelerati homines
recedant à me?

20 Qui per auda-
ciam tibi rebellant?
hostes tui qui teme-
re eleuantur?

21 Non ne ofores
tuos odi Domine,
& in hostes tuos
excandeo?

22 Summo odio
prosequor illos,
quo & hostes mei
facti sunt.

23 Explora me De-
us, & pernosce
cor meum: proba
me, & scito cogitationes meas.

24 Et si uides mihi uiam laboriosam ad-

guinarios, qbus toties
dico, recedite à me.

20 Loquebantur de te
scelerate, & usurpabāt
contemptim nomen tu-
um hostes tui.

21 Nonne odio haben-
tes te Domine odio ha-
bebam, & contra in-
surgentes in te ira ex-
candescebam?

22 Ita profectò: maxi-
mo enim odio profe-
quebar illos, & pro ini-
micis habebam illos.

23 Fac periculum mei
omnipotens Deus, &
cognosce cor meū, ex-
plora me, & considera
cogitationes meas.

24 Et uide an tale stu-
dium irritandi te sit in
me, quale est in impio:
quod si fuerit, pariar
æquo animo, ut more

PSALMVS CXL.

esse, reducito me in
uiam sempiternam.

PSAL. CXL.

1 **L**ibera me Do-
mine ab homi-
ne maligno, à ui-
ro uiolento custodi
me.

2 **Q**ui praua consi-
lia capiunt in cor-
de, omni tempore
bella concinnant.

3 **L**inguā suam in-
star serpētis acuunt,
aspidis uenenū in-
tra labia sua alunt.

4 **S**erua me Domine de manu impij, ab
homine uiolento custodi me, qui cogitant
gressum meum inuertere.

aliorum impiorum oc-
cidas me.

CXL.

1 **L**ibera me Dñe
ab homine malo,
contra uirum sce-
leratum protege me.

2 **Q**ui machinātur sce-
lerata animis suis, & ni-
hil quā ad bella assi-
duē instigant.

3 **E**xacuerunt linguas
suas, ut magis sint no-
xiæ, quā serpentum:
uenenum aspidis admi-
xtum habet sermo il-
lorum, quod latet sub
lingua in pectore illo-
rum. Ita res habet.

4 **C**ustodi me, ne inci-
dam in manus impij, &
à uiro sceleribus perpe-

Eripe
me Dñe
ab homi-
ne malo.

לדו

5 Superbi enim ab=
sconderunt mihi la=
queū: funibus teten=
derunt mihi rete: &
qua parte iter agen=
dum est mihi, offen=
dicula posuerunt.

ללל

6 Dico igitur Do=
mino, Deus meus
es tu, exaudi Do=
mine uocem depre=
cationis meæ.

7 Esto Domine sa=
lutare robur meum:
tege caput meum
tempore armorum.

8 Ne impēdas Do=
mine desiderijs im=

trādīs dedito serua me:
cōstituerunt enim sub=
uertere gressus meos.

Abfconderunt homi=
nes superbi laqueū in
perniciem meam, & fu=
nes expanderunt & re=
te iuxta uiam, quā itur=
us eram: pedicas præ=
tereā, quibus perderēt
me. Ita est.

6 In his constitutus pe=
riculis ad te solum con=
fugi, dicens: Domine
tu Deus mihi es: præbe
aures tuas Domine la=
mentabilibus precatio=
nibus meis.

7 Deus Domine fir=
mamentū salutis meæ,
armasti caput meum,
quoties conflegendum
fuit mihi cum hoste ar=
mato undique.

8 Quare ne linas, quæso,
nunc o Domine uoto=
rum suorum compotē
fieri impiū, ne habeant

pij: conatus eius ne
perficias, quò minus
eleuetur. **הלו**

9 Labor consilio=
rum ipsorū obruat
caput eorū qui me
circumueniunt.

10 Cadant in eos
prunæ, in ignem ac
foueam dei ciantur,
ut nequeant resur=
gere.

11 Vir loquax ne
constet in terra: ui=
rum uiolentum ac
malum uenentur ad
interitum.

12 Scio enim quòd Dominus facit iudiciū
adflicto, & pauperes uindicat.

aduersarij, quur exul=
tent, & efferant sese.
Nequaquam ita fiat.

9 Caput & ducem illo
rū, qui omni ex parte
oppugnant me, pestilēs
sermo, & ad nocendum
magno studio compo=
situs, totum inuoluat.

10 Cadāt in eos carbo=
nes igniti, præcipitet
eos Dñs in foueas tam
profundas, ut nunquā
possint emergere.

11 Quisq; fuerit male=
dicus & proditor, nun=
quā stabilis erit in
terra: quisquis fuerit
sceleratus, illū sua ma=
litia subuertet, & obij=
ciet calamitatibus ua=
rijs.

12 Certè futurum scio,
ut trahet Dñs tandem
causam eius, qui affli=
gitur, & supplicium su=
o.

13 Veruntamen iusti
celebrabunt nomen
tuum, & recti cum
uultu tuo ambula-
bunt.

PSAL. CXLI.

1 Dñe ad te clama-
ui, exau- ra ad me, attēde uo-
ci meæ, dum clamo
ad te.

2 Sit oratio mea
incensum coram te,
elevatione manuum
mearum sacrificium
uespertinum.

3 Pone Domine cu-
stodiam ad os meū,
& excubias ad ianuā labiorum meorum.

mat de illis, qui oppri-
munt humano auxilio
desitutos.

13 Tum iusti celebra-
bunt nomen tuum, se-
debunt quotquot can-
didi fuerint animo ē
regione uultus tui, per-
petuū intuituri te.

CXLI.

Dñe Domine clamaui
ad te, quare fe-
stina, quēso, suc-
currere mihi: aures præ-
be uoci meæ, quoties
implorauero auxilium
tuum.

2 Tam grata fiat pre-
catio mea, quā est sus-
citus turis in uenera-
tionem tui excitatus.

3 Adhibe Domine fre-
num ori meo, & custo-
diam ianux labiorum
meorum.

4 Non patere cor⁴

meum labi ad rem
malam, ut consiliū
ineat uel cū impio,
uel cum hominibus
sceleratis, & ne fru
ar delitijs ipsorum.

5 Verberet me iu⁵

stus, et gratū faciet:
corripiat me, & un
guentū capiti meo
infundet, neq; turba
bit caput meum: sed
adhuc pro malis isto
rum orabo.

6 Offendebant ad

petram iudices eo⁶

sumetur, & ueluti præcipitabuntur de rupibus iu
dices eorum, tum sentient, quanto fuisset illis sa
tius auscultare sermonibus meis gratiositate con-

Ne sinas animum
meum propensum fieri
ad maledicētiā, nec stu
dijs delectari cū impie
tate coniunctis, exēplo
eorū, qui uiri sunt scele
rati: nec teneat, quæso,
unquā desiderio come
dendi parta rapinis,
quāuis raptoribus ipsis
suauissima uideantur.

Verberet me potius
iustus, & beneficij loco
habiturus sum: & si ca
stiget me, uulnus illud
adeo capiti meo mole
stum non erit, ut pro
saluberrimo medicamē
to amplexurus sim il
lud: nec à pposito de
terrebit me, sed pergā
potius orare Dominū,
ut seruet me q̃ alienis
simum à sceleratis im
piorum operibus.

Quando supplicium

rum, sed adhuc au-
scultabāt uerbis me-
is: quoniam læta e-
rant eis.

7 Ossa nostra di-
spersa iacent coram
fœuea, perinde ac dū
quis terram discin-
dit ac perfodit.

8 Sed ad te Domi-
ne Deus meus intēti
sunt oculi mei, te fi-
do, ne haurias ani-
mam meam.

9 Serua me à la-
queo, quem expan-
derunt mihi, & ab
offendiculis sceleratē agentium.

10 Incidant in retia sua impij, donec ego

ditis, & à maledicentia
diuersis.

7 Sicut qui amputant
arbores, & findunt li-
gna, & per terram spar-
gūt huc atq; illuc, quæ
amputata sunt: sic ossa
nostra dispersa fuerunt,
& soluta prę metu mor-
tis: ad ipsum enim usq;
sepulchrum peruenera-
mus.

8 Quia in te Deus Do-
mine oculi nostri aspi-
ciunt intenti sunt, & in
te spes mea omnis sita
est, ne sinas perire ani-
mam meam.

9 Cura, ne incidam in
laqueum, quē extende-
runt in perniciem meā,
neq; incidam in vincu-
la hominum sceleratis-
simorum.

10 Incidāt in sua ipsorū

interim præteream.

PSAL. CXLII.

1 **V**oce mea ad
Dominum cla-
mo, Domino uoce
mea supplico.

2 Effundo coram
ipso querimoniam
meam, & tribula-
tionem meam ante
ipsum expono.

3 Dū animus meus
desperationi proxi-
mus est: tibi enim
perspectum est iter
meum: ad semitam
istam, qua incedo,
abscorderunt mihi laqueum.

4 Considera dexteram meam, & inspicere,

potius retia impij unā
omnes, quoad ego sal-
uus præteriero.

CXLII.

1 **V**oce mea ad Do-
minum clama-
bo, uoce mea ad
Dominum precabor. clama.

2 Effundā ante ipsum
orationem meam, affli-
ctionem meam aperia
illi.

3 Quo tempore ani-
mus meus mœrore cō-
ficiebat sese, tu sciebas
insontem illa perpeti
me: est enim notissima
tibi omnis semita & ui-
ta mea: aduersarij inte-
rim mei in uia, per quā
iturus eram, absconde-
rant laqueum in perni-
ciem mihi.

4 Respiciebam nūc in
partem dextram, nunc

Et non inuenies ex
notis meis quen=
quam : ereptum est
mihi effugium, nec
est, qui de uita mea
sit sollicitus.

5 Ad te igitur cla=
mo Domine, ac di=
co : tu es spes mea, 6
Et portio mea in
terra uiuentium.

6 Attende suppli=
cationi meæ, quo=
niā uehementer ex=
haustus sum : libera
me de persecutori=
bus meis: quoniam præualent mihi.

7 Educ è neruo animam meam, ut nomē
tuum celebrem : quod si mihi dones, iusti

in partē sinistram, sed
nullus occurrit, qui a=
gnosceret me: despera=
bā posse aufugere me:
nullus enim aderat, cui
curæ esset uita mea.

Quare clamabā ad
te Domine, & dicebā
te esse fiduciam meam,
nec esse inter uiuentes
in ullo alio spem ullam
reliquam mihi.

Ausculata ad clamorē
meum : sitq; malorum,
quæ plurima perpeffus
sum, tandem finis: libera
me ab his, qui perse=
quuntur me: uiribus enī
superiores sunt me.

Educ è carcere ani=
mam meā, ut celebrare
possim nomen tuum,
tum ad me accurrent,

sociabunt se mihi.

PSAL. CXLIII.

I Vdi Domine

A orationē meā,
percipe supplicatio
nem meam, per ue-
ritatem ac iustitiam
tuā opem fer mihi.

2 Nec tamen incas
iudicium cum seruo
tuo: te enim ad cus-
torem nemo mortaliū
absoluitur.

3 Quoniam immi-
net hostis uitæ meæ
humī uitam meam
conculcaturus, &
locaturus me in
tenebras perpetuō

& in modum coronæ
iusti cingēt me, ubi sen-
serint te ultum iniuriā
meam.

CXLIII.

D Omīne exaudi Dñe ex-
precationē meā, audi ora
pro optima fide tionē me
& æquitate tua, quam am, auri
semper habes cum sum bus per.
ma clementia coniun-
ctam, responde deside-
rio meo.

2 Nec uelis summo iu-
re cū seruo tuo ageret
nemo est enim uiuen-
tū, qui sic iustus sit, ut
nō multa tu in eo ueris
simē reprehendere possis.

3 Auxilio tuo maximo
pere opus habeo: perse-
quitur enim hostis me
capitaliter, tantum non
prostrauit in terrā uf-
que uitam meam: ha-
bitare me cogit in locis
obscurissimis, quæ mor-
tuum sepulchris simi-

mortuorum.

4 Hinc fit, ut in cer-
ta sit in me mens
mea, & cor meum
intra me desperabū-
dum.

5 Memini tamen
prisca temporis, re-
colo uniuersa opera
tua, & facturā ma-
nuum tuarū repeto.

6 Expando ad te
manus meas, anima
mea è terra siticu-
losa ad te clamat.

הללו

7 Accelera Domine, ut auxiliū mihi ad-
feras: deficit enim spiritus meus: ne absco-
das uultum tuum à me, quò minus par

lima sunt.

Mœrore cōficit sese
anima mea, torquet se-
se cor meum.

In memoriā reuo-
caui, quæ fecisti seculis
superioribus: diligēter
animo reuolui uaria
opera tua: in opere ma-
nuum tuarum expen-
dendo totus eram.

6 Expādi manus meas
ad te supplex, & ani-
ma mea, quum uersarer
in terra, ob siccitatem
damnata, non aliò re-
spexit, quàm ad te. Ita
res habet.

Quare festina & re-
sponde uotis meis Do-
mine: uix enim ampli-
us apud se est spiritus
meus, ne abscondas fa-
ciem tuā à me, ne forte

fiam his, qui in se-
pulchrū demigrant.

8 Ocyus adnuncia
mihi bonitatem tu-
am, te enim fido:
notam fac mihi uia,
qua incedam: ad te
enim mentem meā
dirigo.

9 Libera me de ho-
stibus meis Domine,
nam ad te cōfugio.

10 Doce me operari,
quod tibi placitum
est: tu enim es Deus
meus: spiritus tuus
benignus deducat me

11 Refice me Domine propter nomen tuū,
& per iustitiam tuam educ de angustia

similis fiam illis, qui de-
cidunt in puteum.

Fac sentiam manē
clementiam tuam, de te
enim pendeo totus: do-
ce me qua uia q̄ rectis-
simē eatur ad te: expe-
ctauit enim te summo
desiderio anima mea.

Bripe me ab hosti-
bus meis Domine: tuæ
enim protectioni occul-
tæ iam olim concredi-
di me.

10 Doce me facere, q̄
placitū sit tibi: tu enim
es Deus meus: spiritus,
quæso, tuus ille beni-
gnus ducat me per eā
uiam, quæ rectā ducit
ad te.

11 Propter nomen tuū
Domine uitam tribue
mihi, pro tua iustitia

animam meam.

12 Et per bonitatem tuam dissipa hostes meos, & perde omnes, qui cōtristant animam meam: ego enim seruus tuus sum.

PSAL. CXLIIII.

1 Benedi-
ctus Dñs
De⁹ me-
us, qui
docet
manus.
Gratia Dño
refugio meo,
qui instruit manus
meas ad prælium,
& digitos meos ad
bellum.

2 Expectatio mea,
munimentum meum,
arx mea, redemptor meus, scutum meum,
quo fido, qui regit populū mihi subiectū.

educ ex angustijs ani-
mam meam.

12 Pro fauore interim
in me tuo subuerteris ini-
micos meos, perdes, qui
insontem affligūt ani-
mam meam: seruus enim
tuus ego sum.

CXLIIII.

Maior omni
laude Dñs, q
robur tribu-
it mihi: & q docet ma-
nus meas arma tracia-
re, & cū hostibus bella
gerere, & digitos meos
armat in prælium.

2 Miris modis mise-
ricors est erga me, &
munit me, & fulcit me,
& a malis omnibus li-
berat me: est mihi in-
star clypei, & in eo
spem omnē meam col-
locavi: quare & ipse

3 Domine, quis tan-
dem est homo, quòd
eum agnoscis? aut
filius hominis, quòd
ipsum reputas?

4 Homo nihilo si-
milis est, dies eius
sunt uelut præteri-
ens umbra.

5 Dñe, cū cœlos tu-
os inflectis ac de-
scendis: quū tangis
montes & fumāt.

6 Quum fulgure
coruscas, dissipas
eos: mittis iacula
tua, & perdis eos.

7 Mitte ergo manum tuam de alto: libe-
ra & eripe me de immensis fluctibus,

obsequentem facit po-
pulum meum mihi.

3 Dñe quid uidisti in
hoīe, ut eum agnoscere
digneris? aut in filio
hominis, ut tam exactē
rationē habeas illius?

Homo ipsi uanitati
q̄ similis est, dies
uitę illius obscuri simi-
les sunt umbrę, quę
assiduē magis ad no-
ctis caliginem tendit.

Inclina cœlos & de-
scende: percutē sup̄bos
illos reges, qui monti-
bus uidentur similes: sen-
tiāt iram tuā, & ueluti
fumus euanescant.

6 Iaculare fulgur, &
disperde eos, emitte sa-
gittas, & conturba eos.

7 Demitte manum
tuā ab alto: libera me,
& eripe me ex aquis

de ui alienorum.

8 Quorū os uana
loquitur, dextera
autem eorum fal-
lax est.

9 Vt cantem tibi
Deus carmen no-
uum, ut psallam
tibi barbitō deca-
chordo.

10 Qui reges salu-
te donas: qui libe-
rasti Dauid seruum
tuum à gladij pe-
riculo.

11 Erue & libera
me de manu alieno-
rū, quorū os uana
loquitur, & dextera eorum fallax est.

multis, & à uolentia
hominū, qui à diuino
cultu alieni sunt.

Quorum os loqui-
tur uanitatē, & dexte-
ra eorum nullius est ro-
boris.

Deus nouā habeo
celebrandi te carmini-
bus meis occasionem,
nabō & decachordo
psallā in laudē tuam.

10 Qui uictoriam salu-
tarem tribuis regibus,
& liberas ipsum Da-
uid seruum tuū à gla-
dio pernicioso.

11 Libera me & eripe
me à tyrannide homi-
num, qui à diuino cul-
tu sunt alieni: qui ore
suo mentiuntur, &
quorum dextera pro-
mittere uidetur sub-
sidium, quum nihil co-
gitet minus.

12 Vt filij nostri à
teneris instar plan-
tarum adoleſcant,
filie noſtræ uelut
polite in tēplo co-
lumnæ niteant.

13 Penuaria noſtra
plena ſint, ac om-
nigenis rebus re-
dundēt: greges au-
tem noſtri in uillis
noſtris in millia ac
centena millia ſobo-
leſcant.

14 Boues noſtri ſint
ad laborem ualidi,
nulla ſit ruina, nullum uitium, querimo-
nia nulla in plateis noſtris.

15 O felicem populum, cuius res ad hunc

12 Vt ſint filij noſtri
ueluti plantulæ elegā-
ter auſcæ in adoleſcen-
tia ſua: filiæ noſtræ for-
moſæ ueluti angulares
colūnx ſummo ſtudio
exornatæ, quales in
templis & regū domi-
bus conſpiciuntur.

13 Sint anguli noſtri
pleni ſuppeditātes oīs
generis annonam, gre-
ges noſtri in millia ex-
creſcant: & cetera mil-
lia ē caulis exeant in
plateas noſtras.

14 Boues noſtri ſanī, &
ferēdis oneribus apti,
nihil eorū, quæ noſtra
ſunt, aberret: nec ulla
audiatur lamentabilis
uox in plateis noſtris.

15 Fortunatus populus
ille, cui contingunt hu-

modum habent, ô
felicem populum,
cuius Dominus est
Deus.

iustmodi: beatus & ille
populus, qui Domi-
num habet Deum pro-
pitium sibi.

CXLV.

PSALMVS
CXLV.

Exalta-
bo te de-
us meus
rex.
E Vehā te Deus
& rex meus,
laudabo nomē tuū
in perpetuum, &
si quid ultra est.

2 Omni tempore,
celebrabo te, &
laudabo nomen tuū
in perpetuum, &
si quid ultra est.

3 Magnus est Dominus, & supra om-
nem laudem, neque magnitudo eius per-
uestigari potest.

L Audibus efferam
te mi Deus o-
mnium rex, &
laudabo nomen tuum,
quoad uixerō.

Arsidue per singu-
los dies laudabo te,
& laudibus efferā no-
men tuum perpetuo:
& si fieri posset, etiam
ultra.

Magnus Domi-
nus & modis omni-
bus dignus laude: &
eius magnitudinis, ut
nemo pericrurari pos-
sit illam.

4 Posteritas poste-
ritati commendabit
opera tua, & po-
tentiam tuam enū-
ciabunt.

5 Honorem, ampli-
tudinem, magnifi-
centiam, & res tu-
as memorabiles e-
loquar.

6 Vis miraculo-
rum tuorum præ-
dicabitur à me, &
magnitudinē tuam
narrabo.

7 Memoria immē-
se bonitatis tue ce-
lebrabitur, & iustitia tua cantabitur.

8 Mitis & misericors est Dñs, tardus ad

Generatio una uelu-
ti per manus tradet al-
teri laudes operū tuo-
rum, & omnipotentia
tuam annuntiabit.

Gloriam maiestatis
tue magnificētissimæ,
& res à te clarissime
cum omnium admira-
tione gestas, studiosē
alijs commemorabo.

Vt illi robur mira-
biliū operum tuorum
alijs narrent, ego uerò
magnitudinem tuā pro
uiribus scripto ad po-
steros transmittam.

Vt illi memoriam
immensæ magnitudi-
nis tue plenīs buccis
celebrent, & æquita-
tem tuam cum gaudio
cantent.

Misericors & cle-
mēs Dominus: tardus

iram, & ad igno=
scendū propensus.

9 Benignus est uni,
uersis Dominus, &
misericordia sua uti
tur erga omnia o=
pera sua.

10 Celebrāt igitur
te Domine cuncta
opera tua, & san=
cti tui gratias tibi
agunt.

11 Gloriā regni tui
prædicāt, & potē=
tiā tuā loquuntur.

12 Vt adnunciēt fi=
lijs hominum potentiam tuam, amplitu=
dinem quoq; ac splendorem regni tui.

13 Regnum tuum, regnū omnium secu=

ad iram, ad clemen=
tiam autem pronus mi=
rificē.

Benignus Dominus
in omnes, & omnimo=
da misericordia relu=
cet in omnibus operi=
bus ipsius.

10 Quare cū gratiarū a=
ctiōne laudabūt te Do=
mine uniuersa opera
tua, præcipue autem
sancti tui magnificē lo=
quentur de te.

11 Magnificentiā re=
gni tui loquentur, &
omnipotentiam tuam
prædicabunt.

12 Vt sciant posteri
Adæ omnipotentiam
Dei, & magnificentis=
simam gloriam regni
ipsius.

13 Regnū tuum regnū

lorum est, & imperium tuum ad omnes posteritates.

14 Fulcit, Dominus omnes, qui casuri sunt, & erigit omnes collapsos.

15 Omnium oculi te expectant, & tu das eis suum suum cibum tempore.

16 Adperis manum tuam, & saturas abunde oē animal.

17 Iustus est Dñs in omnibus uijs suis, & in cunctis operibus suis sanctus.

18 Dominus adest omnibus, qui se inuocant, dummodo inuocent eum ex fide.

est omnium seculorū, & potestas tua regia extendit se in generationes omnes.

14 Sustentat Dominus omnes nutantes, & erigit collapsos.

15 Oculi omniū intenti sunt in te, & tu supeditabis illis cibum tempore opportuno.

16 Aperies manum tuam, & satiabis unumquodq; animalium cibo suo.

17 Iustus est modis omnibus Dominus, & pius in oīa opera sua.

18 Propè adest Dominus uniuerſis, qui inuocant illum: uniuerſis inquā illis, qui implorant ex animo auxilium illius.

PSALMVS CXLVI.

19 Desiderium sese
reuerentiū implet,
clamorem eorum
exaudit, & opem
fert eis.

20 Dominus tuetur
omnes, q se amant,
impios autem dissi-
pat omnes.

21 Laudem Domini
differat os meum,
& omne uiuens ce-
lebrete nomen eius,
sanctū in perpetuū,
& si quid ultra est.

PSAL. CXLVI.

Lauda
aia mea,
Dñm,
lauda-
bo.

L Auda Dominum anime mi.
Laudabo Dominum dum uiuam,
psallam Deo meo, quandiu ero.

19 Quicquid optauerint, q reuerēter colūt illū, faciet, & clamorē illorum audiet, & salutem adferet illis.

20 Curæ sunt Domino uniuerſi, qui amant illū, impios autē ipſos ſubuertet.

21 Laudes Domini ſonabit os meum, & laudabit omnis caro nomen inſigniter ſanctum illius in perpetuū, & ſi fieri poſſet, ultra.

CXLVI.

L Auda o anima mea Dominū.
Totus ego laudabo Dñm per omnē uitam meam, psalmos cātabo in laudem Dei mei, quoad uixero.

3. Nolite princi-
pibus fidere, aut
quoquam hominū,
in qbus nō est salus.

4. Ab homine enim,
cū abit spiritus
eius, redit ad ter-
ram suā, tunc pere-
unt uniuersæ co-
gitationes eius.

5. O' felicem, cuius
robur est Deus Ia-
acob, cuius spes est
ad Dominum Deū
suum.

6. Qui cœlos, terram, ac mare condidit,
& quicquid in eis est: qui fidem in per-
petuum seruat.

7. Qui iudiciū facit uim patientibus: qui

Nolite fidere princi-
pibus, neq ulli ex po-
steris Adæ: non enim
habent potestātē bean-
di quempiam.

4. Auolabit spiritus il-
le uitalis illorum, & re-
soluētur in terrā, unde
prodierant: & ipso die
mortis peribūt omnia
consilia illorum.

5. Felix cui Deus Ia-
cob adiumento est, &
cui sita est omnis spes
in Deo suo.

6. Qui autor est cœli
& terræ, maris & o-
mnium quæ in illis sunt,
qui & fidē seruat per-
petuū.

7. Qui ulciscitur iniu-

esurientibus cibum
tribuit: ad Dñm qui
uinctos soluit.

8 Dñm qui cæcos
illuminat, colla =
psos erigit: ad Dñm
qui iustos amat.

9 Qui fouet adue =
nas, orphanum &
uiduam defendit,
uiam autem impio =
rum damnat.

10 Dominus Deus
tuus ô Zion re =
gnat in ppetuū per
omnē posteritatem.

Laudate
dñm, qm̃
bonus
est.

הללו יה

Laudate Dominum, quoniam bonum

riam illatā oppressis.
qui cibum suppeditat
esurientibus: ille Do-
minus, qui liberat ē
uinculis captiuos.

8 Ille Dominus, qui
uisum tribuit cæcis: ille
Dominus, q recte ince-
dere facit claudos: ille
inquam Dominus, qui
amicus est iustorum.

9 Ille Dominus, q cu-
ram gerit peregrinos:
qui pupillā & uiduam
cōfortat, & uia impio-
rum subuertit.

10 Regnabit Dominus.
perpetuō Deus tuus ô
Sion, in generationem
& generationē absque
ullo fine. Halleluia.

CXLVII.
Laudate Deum,
quia benignus.

PSALMVS CXLVII.

est psallere Deo no-
stro : quoniam leta
& pulchra est col-
laudatio.

2 Dominus enim in-
staurat Ierusalem, 3
& dispersos Israe-
lis colligit.

3 Sanat contritos
corde, & alligat
uulnera eorum.

4 Stellarum multi-
tudinē dinumerat, 5
& uniuersos ex no-
mine uocat.

5 Magnus est Do- 6
minus noster, & immensa uirtus eius, in-
telligentie autem eius modus nullus est.

6 Alleuat adflictos Dominus, et impios ad

est, psalmis cātate Deū
nostrū: quia gratiosissi-
mus est, & ipsum maxi-
mē decet laus.

2 Extruit enim Hieru-
salem Dominus, exu-
les populi Israhēlitici di-
spersos congregabit.

3 Ille hoc faciet Dñs,
qui sanat eos, qui fra-
cto sunt animo, & leni-
ter curat dolores illo-
rum.

4 Qui in numero ha-
bet innumeras alioqui
stellas, & singulas illa-
rum suis appellat no-
minibus.

5 Magnus est Dñs no-
ster & potentie infini-
tæ, eorū quæ ipse sum-
ma prudētia facit, nul-
lus est numerus.

6 Subleuat mansuetos

terram deijcit.

7 Alternis canite

Domino laudem, 7
psallite Deo nostro
cum cithara.

8 Qui operit cœ-
lū nubibus, ut plu-
uiam terræ paret,
qui montes grami-
ne uestit.

9 Qui iumentis ei-
bum suum dat, cor-
uis quoq; qui se in-
uocant.

10 Eqtis robore nō
gaudet, nō placent
illi militis ocreæ.

11 Sed gaudet his, qui se reuerentur, &
qui eius bonitate fidunt.

Dominus, prosterne-
uerō impios usque in
terram.

Cantate Dominū cū
gratiarū actione, psal-
lite Deo nostro cithara.

8 Qui tegit cœlum nu-
bibus, qui parat terræ
pluiam, qui producit
herbam in montibus.

9 Qui tribuit unicuiq;
animanti suum pabu-
lum, etiam pullis cor-
porum implorantibus
opem illius.

10 Fortitudinem equi
nihil facit: nec quæ ui-
dentur esse fortia cru-
ra uiri, ad amorem in-
uitabunt illum.

11 Sed amat Dominus,
qui eum reuerenter co-
lunt: & qui spem suam
ponunt in clementia
ipsius.

PSALMVS CXLVII.

12 *Lauda Ierusalem*
Dominum, lauda
Zion Deum tuum.

13 *Qui uestes por-*
tarum tuarum con-
fortat, & ciues tu-
os reddit incolu-
mes.

14 *Intra fines tuos*
pacē ponit, & triti-
ci simila satiat te.

15 *Qui cum iussum*
suum ad terrā man-
dat, ocysime cur-
rit sermo eius.

16 *Niue instar lanæ*
reddit, & sicut cinerem spargit pruinam.

17 *Glaciem suam projicit quomodo plani-*
ciem: corā frigore eius quis stare poterit?

Honora d Hierusa-
lem Dominum, lauda
Deum tuum Sion.

13 *Fecit enim fortissi-*
mos uestes portarum
tuarum, benefecit fi-
lijs tuis, qui intra te &
tecum sunt.

14 *Qui curat, ne fines*
tuos quisquam infestet,
& adipe satiat te.

15 *Cuius iussu decidit*
in terram pluuia, cuius
mandatis parent subi-
to omnia.

16 *Qui tribuit niuem*
similem lanæ, & prui-
nam tanquam cinerem
dispargit.

17 *Qui immittit fru-*
statim grandinem si-
milem glaciei, tam fri-
gidā ut nemo non hor-
reat à frigore ipsius.

Lauda
Hierusa-
lem Dñm.

PSALMVS CXLVIII.

18 Rursus cū iussu
suū mandat, lique-
facit ea: reducit uē-
tum suum, ac proti-
nus riui defluunt.

19 Exponit uerbū
suum Iacob, man-
data & iudicia sua
Israēli.

20 Quomodo uni-
uersis gentibus non
facit, quæ diuina iu-
dicia ignorant.

הללוהו

PSALMVS

I CXLVIII.

Laudate
Dñm de
coelis.

Laudate Dominum de coelis, laudate
eum in excelsis.

2 Laudate eum omnes angeli eius: lau-

18 Rursus illo iubēte so-
lis ardor liquefacit gla-
ciem illā: spirare faciet
uentū quēcūq; uolue-
rit, & pducet pluuiam.
19 Qui indicat sermoni-
bus suis, quid fieri ue-
lit ab ipso Iacob: man-
data sua, & præsriptas
æquitatis suæ normas
tradit Israēli.

20 Nō fecit hoc ulli ex-
tere nationi, neq; ipsas
ægratis formas, à Deo
Israēli præsriptas, ul-
las nouit. Halleluia.

CXLVIII.

Laudate Domi-
num ē coelis, lau-
date illum quot
quot habitatis in ex-
cellis.

2 Laudate illum uni-

da eum omnis exercitus eius.

3 Laudate eū sol & luna: laudate eum oēs stellæ & lux.

4 Laudate eū cœli coelorum, & aquæ, quæ sub cœlis sunt.

5 Laudate nomen Domini: quoniā illo iubente cuncta creata sunt.

6 Et constituit illa, ut durent in perpetuum, præceptum dedit quod nō præterietur.

7 Laudate Dominū de terra quoque, ceti & omnes abyssi.

uersi angeli ipsius: laudate illum stellæ uniuersæ, quæ cōstitæ estis ab illo, & estis uelut exercitus illius.

3 Laudate illum sol & luna: laudate illum planetæ, qui lucetis præ cæteris stellis omnibus.

4 Laudate illam uarij coelorum orbes, & aquæ, quæ estis supra coelos ipsos.

5 Laudent uniuersa hæc nomen Domini, illius enim iussu extiterunt, & sunt hoc, quod sunt.

6 Et stabilitas, quam tribuit illis, durabit seculis plurimis: legē dedit singulis illorū, quā nequaquam transgredientur.

7 Laudate ex ipsa terra Dominum draco-

- 8 Ignis & grādo, nix & cauma, uen-
tus & turbo, factu-
ræ uerbi illius.
- 9 Montes & cun-
cti colles, arbores
fructiferae & om-
nes cedri.
- 10 Bestiæ & omne
iumentum, reptilia
& alatae uolucres.
- 11 Reges terræ &
omnes populi, prin-
cipes & uniuersi
iudices orbis.
- 12 Adolescentes ac
uirgines, senes cum
pueris.
- 13 Laudent nomen
nes, & quotquot estis
animantia in profun-
dissimis abyssis.
- Ignis, grando, nix,
uapor, & uentus turbi-
nem excitans, & hoc
quod à Deo iubetur
faciens.
- Montes & uniuersi
colles, arbores fructi-
fæ, & omnes cedri.
- Quicquid uiuit ratio,
nis quoquo modo ca-
pax, uniuersæ præter-
ea bestiæ, & quicquid
usquâ repit: aues quo-
que pennis volitantes.
- Reges, quibus impe-
rium contigit in homi-
nes, qui terrâ incolunt:
uniuersi populi, princi-
pes quoque & omnes iu-
dices terræ.
- Iuuenes & uirgines
una cū adolescentibus.
- Laudent nomen Do-
mini: exaltatū est enim
& suspiciendū nomen

PSALMVS CXLIX.

Dñi, cuius solius no-
men sublime est, cu-
ius laus terram ac
coelos superat.

14 Qui cornu popu-
li sui restituit, glo-
ria oim sanctorum
suorū, filiorum Is-
raël populi colen-
tis illū. הלל יה

PSAL. CXLIX.

1 **C**Antate Dño car-
men nouum,
laus eius resonet in
ecclesia sanctorum.

2 Latetur Israël in factore suo, & filij
Zion in rege suo exultent.

3 Celebrant nomen eius choro, tympa-
no, & cithara psallant ei.

illius solius: honor &
gratiarū actio debetur
illi ab his, qui sunt uel
in terra, uel in coelis.

14 Exaltabit cornu po-
puli sui, quare nūquā
cessabūt laudare illum
sanctificati ab eo filij
Israël, q̄ populus sunt
propinquus & familia
ris illi. Halleluia.

CXLIX.

Cantate
Dño cāti

1 **C**Antate Domino
carmen nouum, cū nouū.
cantentur lau-
des eius in coetu sancto-
rum.

2 Obluet sese Israël
autore suo, filiz Sion
exultent talem conti-
gisse regem sibi.

3 Laudet nomen illius

in factore suo, & filij

in rege suo exultent.

celebrant nomen eius choro, tympano, & cithara psallant ei.

4 Dño enim placet
pplūs suus, q̄ adfli-
ctos saluti restituit.

5 Exultent sancti
cum magnificentia,
iubilēt intra thala-
mos suos.

6 Exaltationes Dei
sint in gutture eo-
rum, in manibus au-
tem eorum gladij
incipites.

7 Vt ultionē capiāt
de gentibus, & po-
pulos corripiant.

8 Vt uinciant reges
eorum catenis, &
pedicis ferreis principes eorum.

9 Vt uindicta in eos fiat, quemadmodum

choro, tympano & ci-
thara psallant in hono-
rem illius.

4 Amat enim Domi-
nus populum suum, or-
nabit mansuetos salute
stabilī.

5 Exultabūt sancti cum
summa gloria, læti can-
tabunt in lætis suis.

6 Laudes omnipoten-
tis Dei erunt in ore
ipsis, quare & gladij
utrinque Dei benefi-
cio sient acuti in mani-
bus illorum.

7 Vt ulcisci queant sese
de gentibus, & castiga-
re populos.

8 Vt uinciant reges eo-
rū catenis, & primates
eorū uinculis ferreis.

9 Vt exercere possint
in eos iudiciū à Deo
præscriptū, quæ res ho-

PSALMVS CL.

scriptum est, Hæc
gloria eueniat om-
nibus sanctis Dñi.

הללו יה

PSAL. CL.

I Audate Domi-
nū in sanctua-
rio suo: laudate eum
in firmamento for-
titudinis sue.

2 Laudate eū super
fortiter factis eius:
laudate eum pro
multitudine magni-
tudinis sue.

3 Laudate eum buccinæ clangore: lauda-
te eum cheli & cithara.

4 Laudate eum tympano & choro: lau-
date eum chordis ac tibijs.

nori uertetur cunctis.
qui sacris illius initiati
fuerint. Halleluia.

CL.

I Audate Dominū
ob insignem san-
ctitatē illius: lau-
date illum ob cœlum,
quod argumentum est
fortitudinis illius.

Laudate illum ob
omnipotentiam illius:
laudate illum ob im-
mēsam magnitudinem
illius.

Laudate illum clan-
gore tubæ, laudate illū
nabla & cithara.

Laudate illum tym-
pano & choro: lauda-
te illum fidibus & or-
gano.

Laudate
Dominū
in sanctis
eius.

PSALMVS CL.

5 Laudate eū cym-
balis canoris: lau-
date eum cymbalis
clangentibus. 6 Laudate illum tara-
tantaris sonoris, lau-
date illum taratantaris
ad hilaritatem excitan-
tibus.

6 Quicquid usquam
uiuīt, laudet Domi-
num. Halleluia.
הלל יהי

FINIS PSAL-
MORVM.

CONCIO FL
LII DAVID RE
gis in Hierusalem.

CAPVT I.

1 **C**ONSTANTER
affirmat concionator, om-
nia omni tempore obno-
xia esse uanissimæ uani-
tati.

2 Quem enim stabilem
fructum referet homo ex ijs,
quæ sub sole sunt, etiam

si multis modis se torqueat in hoc, ut fructū ali-
quem inueniat?

3 Qui nunc uersantur in terra, assidue ad in-
teritum properant, & alij in eorum locum suc-
crescunt: terra interim immota manet, ueluti
theatrum, in quo hæc fabula peragitur.

4 Orietur sol, & occidet sol: & ubi ad locum Sol suo
suum præ opere anhelans redieris, iterum ibi motu o-
line cessatione orietur. mnia, q̄
sub ipso

5 Fiat nunc uersus Austrum uentus, nunc uer-
sus Aquilonem, & uersus alias deinde orbis par-
tes, donec singula itrequiere lustrando reuera-
tur eo, unde flare coeperat. mutat.

ECCLESIASTES

6 Omnia flumina influunt in mare, & mare nō exundat: remittit enim mare ea, ad loca unde fluere coeperant, ut rursus in mare influant.

7 Omnes res, dum absque ulla intermissione ipsi occurrunt, sic lassæ fiunt, ut non possit homo ap-
li iter ui- positū de eis quicquam proloqui: non enim
dēdū, & subsistunt, donec oculis quantumuis diligenter
auresiter contemplantis, uel auribus audivissimè auscul-
audiedū, tantis fiat satis.

8 Quicquid olim fuit, nunc est, & simile est illi, mutans: quod paulo post erit: quicquid factum est olim, & aer p nunc est, & aliquando post simile illi fiet: in sum-
quem re- ma nihil omnino est sub sole nouū, quod huic
rū simu- uicissitudinī obnoxium non sit.

lachra 9 Inueniri ne poterit res ulla, de qua dicere ad sensus liceat, Hæc res noua est: non profecto: fuit enim diffundū seculis superioribus, & interijt, sicut & hæc in-
tur, assi- teritura est.

10 Primorum nulla apud nos nunc extat me- ueto agi- moria: funditus enim interierunt: neq; horum, quæ nunc stulti miramur, ulla apud posteros
tatur. memoria erit.

11 Ego concionator, quamuis rex essem totius populi Iudaici, habitans in Hierusalem.

12 Toto pectore in hoc incubui, ut sapienter inuestigādo, perdicerem quicquid sub sole fiat.

13 Hoc molestum cognoscendi studiū immisit Deus in animos hominum, ut eo se torquant.

14 Consideraui omnia, quæ sub sole sunt, & deprehendi nihil esse in rebus omnibus præter meram uanitatem, quæ tamen hominis animum mirificè torqueat.

15 Quod corruptum est, restitui non potest: quæ autem assidue corrumpuntur, innumera sunt.

16 Dixi apud me, multum promoui studium sapientiæ, & adieci plurima ad ea, quæ à ueteribus inuenta sunt: mea enim diligentia plurima sunt inuenta, quæ ad sapientiam & rerum cognitionem multum faciunt.

17 Totum enim me tradidi studio sapientiæ eamque quod certius assequer, etiam hominum insanias & stultitias discere conatus sum: uerum conando comperi, & hoc studium esse insignem quandam animi cruciatum.

18 Qui enim conatur supra modum sapiens fieri, plurima experietur ualde ingrata: & qui ad priorem eruditionem aliquid addere uolet, id sine magna molestia non perficiet.

1 **D**Ixi itaque apud me, suppeditabo tibi omnis generis iocos, & quicquid risum excitare poterit, oblecta te illis: sed & hæc quoque cito uana iudicaui.

2 Risui enim dixi, dementas homines: iocis

ECCLESIASTES

uerò, non pudet sic ineptire?

- 3 Statui itaq; apud animum meum, longis con-
uiuijs & multo uino corpus meum molliter cu-
rare, & stultitiam, quæ est in reliquis rebus, ex-
periendo discere: si fortè possit usquam inueni-
ri aliquid dignum, quo se occupet humanus ani-
mus: dum hæc permitto corpori discendi gra-
tia, animus usque suum officium facit, singula sa-
pienter considerans.
- 4 Tentavi itaq; non uulgaria, sed ædes extru-
xi magnificas. plantavi uineas.
- 5 Parauì mihi hortos & paradisos, & in eis
plantavi arbores fructíferas omnis generis.
- 6 Aptauì mihi aquæductus, quibus hæc arbo-
rum fructiferarum sylua possit irrigari.
- 7 E mi mihi seruos, & seruas, & ex eis nati sunt
mihi uernæ: armenta præterea & minorum ani-
malium greges possedi plures, quàm ullus ante
me in Hierusalem.
- 8 Congregauì mihi argentum & aurum, & ea
quæ propriè pertinent ad reges, & provincia-
rum dominos: conquisiui mihi cantores, & can-
tatrices, & quarum amore nulla natio non capi-
tur, puellas plurimas.
- 9 Magnus hoc pascio sum factus, & superauì
omnes, qui ante me fuerunt in Hierusalem: inte-
rim sapientia mihi in omnibus adfuit, quæ de
ijs, iudicaret,

10 On
illis o
ui co
tius a
lectat
quifit
fii co
se no
11 C
cense
usqu
plan
cruci
ctum
12 I
quan
depe
quis
mo,
netu
nib
pos
13 V
inte
nel
14 S
uer
rim

10 Quicquid ex his oculis putavi fore gratum,
illis obtuli, nihil ab eis abscondens: nec auoca-
ui cor meum ab ullo genere lætitiæ: quin po-
tius animus meus explet se, quantum potest ob-
lectatione harum rerum, quæ tanto studio con-
quisitæ sunt: nec alium sensi fructum tam mole-
sti conatus, quam ut oculos pascere, & animus
se non nihil recrearet.

11 Cœpi itaq; tandem omnia, quæ fecissem, re-
censere, & quantum laboris insumpdissem pri-
usquam hæc perficerentur, & deprehendi omnia
planè esse res nihili, quæ interim tamen animum
crucient, neq; ullum stabilem ex re quauis fru-
ctum capi posse in hac uita.

12 Iterum me conuerti ad ea, ut saltem uiderem,
quanta sapientia usus essem in omnibus illis: &
deprehendi in uino insaniam multam, & in reli-
quis manifestam stultitiam: quid enim est ho-
mo, ut imitatione regis Dei, aliquid magni co-
netur, cum nullam quantumuis paruam ex om-
nibus rebus, quas ille innumeras fecit, æquare
posset?

13 Vidi tantum inter sapientiam & stultitiam
interesse, quantum inter lucem & te-
nebras.

14 Sapiens enim habet oculos in fronte, stultus
uerò ueluti cæcus palpirat in tenebris: sed inte-
rim uideo eundem habere exitum omnia.

Nec Sa-
lomonē
in oī glo-
ria &c.
Luc. 12.

ECCLESIASTES

- 15 Dixi ergo apud me, si ego ab illis, quæ manent stultum, liber non ero, quorsum conatus sum, supra quàm satis erat, fieri sapiens: iterum ergo iudicavi, ne sapientiæ quidem studium cedere vanitate sua.
- 16 Quia non erit diuturna memoria sapientis magis, quàm stulti: quomodo enim id, quod olim fuit, obliuioni nunc traditum est, sic & id, quod nunc est, subsequentiis annis obliuioni tradetur, & æquè morietur sapiens atque stultus.
- 17 Quare execrari cœpi misérias uiuentium, quod uiderem apud me, quantum sine fructu sit molestiæ in rebus, quæ fiunt sub sole: omnia enim inania sunt, & nihil quàm animum cruciant.
- 18 Odisse etiam cœpi, quicquid fecissem, quantumuis magno labore, sub sole: quod relinquare id omne cogar alteri, qui mihi successurus est.
- 19 Et quis nouit, sature ne ille sit sapiens, an stultus? qualiscunque erit, certe accipiet omnia mea, quæ tanto studio, & tanta solertia parauit toto tempore uitæ meæ: certè hoc quoque plane uanum est.
- 20 Quare cor meum statui liberare curis, quibus sollicitus fui, & sapienter agere uisus sum sub sole.
- 21 Contigit enim hominem sapientiæ & re-

rum cognitione, & frugalitate per omnia usum, relinquere quicquid sic illi parū est, alteri, qui eius laboris planē expers fuit: certē hoc quoque uanum est, & meritō multum hominem torquet.

22 Quid enim accipit talis homo ex tam uarijs curis, & animi tormentis, quibus se torquet sub sole?

23 Omnes dies uitæ eius miserabiles sunt, & omnes conatus eius tædio pleni: per noctem uix quietē admittit animus eius: profectō hoc quoque insigniter stultum est.

24 Nihil melius homini, quàm si comedat, & bibat, & oblectet animum suum, inter tam uarias sollicitudines: hoc enim iudicauit à benignitate Dei profectum.

25 Quis enim me uixit sumptuosior & liberalior?

26 Certē homini cui bene uolet Deus, dabit eam prudentiam, & eam sapientiam, ut audeat uti rebus suis: peccatori autem immittet solitudinem augendi, & coaceruandi in usus illius, quem Deus illa accipere uolet: quare neque hoc insigni caret uanitate.

Ad liberalem cor-
quæ ad-
sunt, usū
hortat:
& ab a-
uaritia,
pessima
animi pe-
ste, deter-
ret.

OMnium rerum uicissitudo est, neque quicquam est sub sole stabile.

ECCLESIASTES

- 2 Qui nunc gignuntur, aliquando morientur:
quæ nunc plantantur, alio tempore euellentur.
- 3 Nunc amputamus, quæ olim ut adolesce-
rent, curauimus: nunc destruimus, quæ olim
extruximus.
- 4 Interdum flemus, interdum ridemus: inter-
dum mœsti lugemus, interdum præ lætitiâ sub-
silimus.
- 5 Nunc diruimus uetera ædificia, nunc ex
eisdem lapidibus extruimus noua: nunc ope-
ram damus amplexibus, nunc ad amplexus
nauseamus.
- 6 Nonnunquam magno studio quærimus,
quod paulo post perdamus: nonnunquam com-
parcimus, quod postea dilapidemus.
- 7 Quandoq; discerpimus, quod olim confui-
mus: quandoq; uelut muti tacemus, quandoq;
inepte garrimus.
- 8 Interdum amamus, & iterum odio prosequi-
mur amatum: interdum inimicitias exercemus,
quas iterum deponimus alio tempore, & pa-
cem amplectimur.
- 9 Quem fructum capit homo ex tam pugnan-
tibus, & molestis occupationibus?
- 10 Deprehendi quodd Deus immiserit animis
hominum eiusmodi molestas occupationes, ut
ipsi se illis torqueant.
- 11 Quicquid fecit Deus, pulchrum est suo tem-

pore & loco : & mundum hunc totum exposuit examinandum ingenio illorum : uerū ipsi nullius , uel magnæ , uel parvæ , earum rerum quas Deus tam multas fecit , rationem inuenturi sunt.

12 Quare uidi nihil in omnibus illis rebus esse , quod homini bonum esse posset , nisi foris exhilarare illum sese , & bene facere sibi dum uiuit.

13 Si homini contigerit animus , ut comedat ac bibat , & fruatur suis , inter tam uarias misérias donum Dei manifestum esse putet.

14 Certò cognoui , quodd quicquid facit Deus , erit quale ipse id esse uolet : neq; quisquam adijcere quicquam poterit , neque ab eo quicquam tollere : & Deus quicquid fecit , in hoc fecit , ut nos illum , hæc tam uaria uidentes , reueremur.

15 Quod fuit olim , nunc est , & decretum fuit olim , ut etiam temporibus futuris esset : assidue nanque reuocat , quæ ueluti fugata hinc abierunt.

16 Et tanquam non esset malorum ex hac inconstantia satis , uidi locum sub sole æquitati destinatum , in quo dominatur impietas : & locum iustitiæ , in quo regnat impius.

17 Dixi apud me admirans , & iustum , & im-

ECCLESIASTES

ipsum iudicabit Dominus: ad eum enim referentur iudicanda, quæcunque aut cogitantur nunc, aut fiunt.

18 Cum non inuenirem causam aliam, quare Deus hæc permitteret: uisum est mihi, uelle illum huiusmodi humanis tumultibus hominem sic exercere, ut uideat se in hac uita parum differre à brutis: non aliter enim inter se homines tumultuantur, nec maiori sæpe ratione, quam bruta inter sese.

19 Insuper & interitus hominum, & reliquorum animantium, idem est: quomodo enim moriuntur bruta, moriuntur & homines: nec apparet ex ijs, quæ fiunt sub sole, aliam esse hominis, & aliam brutorum animam, nec ultra bruta animantia quicquā habere hominem: omnia enim æque uanitati subiecta sunt.

20 Quicquid est, siue homo, siue aliud ab homine, ad eundem locum tendit: ex terra enim facta sunt omnia, & in terram iterum resoluentur.

21 Quotusquisque interim nouit, an hominis anima ascensura sit sursum, & reliquorum animantium cum corporibus interitura sit?

22 Quare nihil inueni boni in omnibus his, præterquam boni consulere omnia, & frui partis sine sollicitudine: illis enim se homo sufflentat, alia uero omnia extra ipsum sunt, & alijs relinquere cogetur: interim ut maxime

velit sollicitus esse, quis indicabit illi, quid post
ipsum futurum sit?

Conuerti me ad alia, ut uiderem quam
uarijs modis opprimantur homines in
hac uita: & uidi flentes plurimos, cum
iniuria afficerentur, nec esset quisquam, qui eos
consolaretur, & multo minus qui de uolentis
opprimantium manibus eos eriperet.

2 Quod cum uiderem, iudicaui feliciores eos,
qui uita olim defuncti sunt, his, qui adhuc tam
calamitosè uiuunt.

3 Quin & utrisque fortunatiores dixi eos, qui
nunquam nati fuerunt: illi enim nihil uiderunt
horum malorum, quæ in hac uita homines in
homines designant.

4 Multa experientia didici, hominum conatus,
& studia non aliò tendere, quàm ut quisque uicino
suo, quibus possit artibus, noceat, & rem pro-
priam promoueat: quod quid est aliud, quàm mo-
lestissimis curis animum miserè torquere?

5 Stulti quidam ab horum, quos diximus, mo-
ribus abhorrentes, uitium in contrariū currunt:
iunctis enim manibus desident otiosi, & quic-
quid habent, consumunt, donec ad extremam
inopiam perueniant, & carnem propriam ro-
dere cogantur.

ECCLESIASTES

6 Melius, inquiennes, est paululum igna-
uia, quam multa laboriose cum anxietate con-
quirere.

7 Conuerſi me & ad alia, & uidi nouum uir-
nitatis genus.

8 Inueniuntur homines ſoli ſine ſocijs, ſine
liberis, ſine cognatis, qui non aliter ſine ſine la-
borant, quam ſi illis innumeris alendi eſſent: cu-
piditatibus eorum nullæ diuitiæ ſatisfaciunt:
nec unquam ad ſe redeant, ut apud ſe dicant,
Quibus laboramus? in quorum gratiam fraudamus
genios noſtros bonis, quæ plurima poſſi-
demus, & quorum non eſt alius uſus, quam ut
noſmetipſos oblectemus? hoc, ſi quidquam a-
liud, inſigniter ſtultum eſt, & animi moleſtiſ-
ſimum tormentum.

9 Quare meliorem & commodiorem iudicari
uitam duorum una uiuentiu, quam unius ſoliſſe:
adfert enim boni non parum ipſa ſocietas: & ſi
nihil aliud, ſuccurrunt mutuo in malis, quæ in
hac uita omnibus ferenda ſunt.

10 Si enim alter eorum ceciderit, alter collapſum
ſocium erigit: qui planè miſer eſſet, niſi in ipſo
caſu haberet, qui manum illi porrigeret.

11 Si duo ſimul dormierint, alter alterum ca-
leſaciet, ſolus uerò ægrè calidus fiet.

12 Si unus aliquis uim facere conetur, duo re-
ſiſtent illi: & ſunis triplicatus non facile rom-

pitur.

13 Melior est adolescens pauper, si sit cordatus, rege sene deliro, qui non sustinet amplius admoneri.

14 Emergit nonnunquam è carcere quis, qui uinctus ibi fuerat, & regno præficitur: cum è contrario patre rege natus ad inopiam redigatur.

15 Vidi maximo numero homines sequi adolescentem illum, qui seni in regno successurus est.

16 Non minor fuit numerus eorum, qui senem hunc olim sequebantur, cum regno præficere-
tur, quàm nunc est qui nouum hunc ambiunt:
& sicut grauis illis superioribus uisa est potestas regia illius, qui nunc contemnitur: ita & huius, qui nunc tantopere placet, grauis uidebitur: quare & ambitus ille suam habet uanitatem, & animi tædia.

17 Vide diligenter, quid faciendum tibi sit ingressuro domum Dei, ut ores: & scito illum proximè tibi adesse, & audire cuncta: caue ergo, ne multis uerbis cum illo agas stultorum more, quorum sunt ingrata Deo, quæ faciunt omnia.

1 **N**E præceps sis in lingua tua oraturus Deum; neque properet cor tuum effusa-

ECCLESIASTES

dere uerba in conspectu Dei: est enim Deus in
celo, unde tua omnia, qui in terra degis, ui-
det: quare paucis apud illum utere uerbis.

2 Sicut diurnæ curæ gignunt somnia, ita mul-
ta uerba stultam faciunt orationem.

3 Si quid inter orandum promiseris, absque
mora illud persolue: ne illum stultorum more
multa promittendo, grauiter offendas: si quid
ergo promiseris, præsta.

4 Melius est nihil promittere, quam promissa non præstare.

5 Quare caue, ne linguæ futilitas totum
te peccato inuoluat: neque putes angelum,
qui tua obseruat, rem tam æstimaturum le-
uem, quam tu existimabas: qui præ multitu-
dine uerborum uix sciebas, quid promitteres,
aut diceres: quod tu tam leue putas, Deum
sic offendit, ut non solum orationem tuam,
sed propter eam & alia opera tua sit execra-
turus.

6 Sicut in multis somnijs plurima sunt uana,
ita & in multis uerbis: quare tu Deum ex ani-
mo reuerere.

7 Si uideris usquam oppressionem pauperis,
& subuersionem æquitatis & iustitiæ, ne sic mi-
reris, ut eiusmodi latere Deum putes: habet enim
oppressor ille superiorem, qui ea, quæ facit, di-
ligenter obseruat: & supra utrumque illorum alij

superiores sunt.

8 Summum quod terra homini præstare potest, est agellus aliquis, qui colenti eum satis esse possit, ut ex eo uiuat: & cui ille contingit, & eo contentus est, is planè rex est.

9 Qui amat pecuniam, nunquàm illi tantum pecuniæ adferri poterit, ut sit futuris contentus: & qui inhiat diuitijs, nunquàm ex eis fructum ullum capiet: quisquis talis, insigniter uanusest.

10 Vbi diuitiarum plurimum est, ibi plurimi sunt, qui comedunt eas: & quid habet amplius is, cuius sunt diuitiæ, quàm quòd uidet alios eas consumere?

11 Suauis est somnus ei, qui laborando exercet se, siue parum, siue multum comedat: saturitas autem diuitis, non finit illum dormire.

12 Inuenitur aliud tristissimè mali genus: uidi sub sole diuitias magna diligentia conseruatas, in perniciem possidentium eas.

13 Perierunt opes illæ, & dominos suos grauiter affligerunt: neque enim ipsis, neque filiis eorum, quicquam reliquum fuit.

14 Sicut nudi egressi sunt ex utero matris, ita nudi ed reuertentur, unde prodierunt: neque ulli quicquam eorum hinc secum asportabunt, quæ tantis molestijs conquisierunt.

ECCLESIASTES

15 Sed & hoc quoq; , si nihil aliud sit, triste malum est, q̃ omnes quo modo intrauerūt in mundum, eo & relicturi sunt ipsum: & quid proderit animum hic uarijs curis afflixisse?

16 Tota uita sua sordidè uixerunt, iracundi, se-
ipso cruciantes, & similitates exercentes.

17 Meo ergo iudicio suauius est comedere & bibere & frui bonis inter has miseras, quibus affligimur sub sole, paucis diebus illis uitæ nostræ, quos Deus nobis concedit: nihil enim amplius ex omnibus accepturus est homo.

18 Certè si cui Deus dederit diuitias & opes, & animum, ut comedere ex illis audeat, & accipere id ex eis, quo solo homini usui esse possunt, ut comedendo & bibendo oblectet se, hoc ingens donum Dei est.

19 Parum enim, qui talis est, memor erit incommodorum uitæ suæ: Deus enim exercet cor eius hilaritate.

CAPVT VI.

1 **E**st malum, quod uidi sub sole, frequens apud homines.

2 Inueniuntur quibus Deus dedit diuitias, opes, & gloriam, aded ut nihil eis desiderorum, quæ ab hominibus desiderari possunt, sed animum utendi illis non tribuit: quin potius ignotus aliquis fruetur illis; hoc certè uanū est,

& graue tormentum animi.

- 3 Si quis centum genuerit liberos, & diues uixerit annis plurimis, animum tamen suum fraudauerit bonis, sepultura quoque honesta caruerit, iudicabo illo fortunatiorem, qui matre abortiente eiectus est.
- 4 Hic enim ut negamentum aliquod à conceptu in utero aliquousque obscure progressus est, sic tamen ut ne nomen quidem eius ulli cognitum fuerit.
- 5 Solem enim non uidit, nec quicquam no-uit, & liber fuit ab illis, quibus avarus assidue torquetur.
- 6 Quid proderit homini, si contigerit illum uiuere annis bis mille, & bonis suis non fruatur: nonne finem capient anni illi, & eodem tendent quod alij omnes, uel alia omnia?
- 7 Nullus fructus est alius humani laboris, quam cibum ori suppeditare: quod quamuis facili facile sit, animi tamen cupiditati omnino satisfacere non potest.
- 8 Quid amplius accipiet sapiens ex suo labore, quam stultus: & quid minus habet pauper, qui industria sua sibi usum parat, inter illos cum quibus uiuit?
- 9 At melius inquit est, contemplari oculis diuitias praesentes, quam industria sola fretum, in diem more pauperis uiuere: certe falleris, qui

ECCLESIASTES

hoc putes: non aliud enim aspectus diuitiarum
adfert, q̃ animi stultas curas & tormenta.

10 Qua ratione fuit olim unumquidque prius-
quam esset, nomine suo notum & scitum fuit:
quid hic, uelit nolit homo, futurus esset, nec pos-
set nisi frustra contendere cum Deo, qui ipso
fortior est, quare sic uel sic factus sit.

11 Et si quis multis uerbis contendere cum
Deo conetur, nihil illi eiusmodi obmurmura-
tio proderit.

CAPVT VII.

1 Erendum est æquo animo, quod à Deo im-
mittitur: quis em̃ nouit qd expediat homi-
ni diebus uite, quibus hic uanitate uiuitur?
fecit enim dies hois Deus similes umbræ, de qua
postabitum quid fiat sub sole, quis iudicabit?

2 Grator est fama bona post mortem, quam
odor fragrantissimi unguenti: & dies mortis
melior est die quo quis nascitur.

3 Magis expedit ire in domum luctus, quam
in domum conuiuij: in illa enim uidetur quem
finem habiturus sit omnis homo: & qui uidet
mortuum alium, non potest non aliquo modo
animus eius commoueri.

4 Melior est tristitia, quam risus: quia per tri-
stitiam, quæ in uultu apparet, cor admonetur
officij sui.

- 5 Animus uiri sapientis, uersatur in domo lusus: animus uero stolidi, in domo conuiuij.
- 6 Fortunatior est, qui patienter audit obiurgationem sapientis, quam est is, qui audit assidue cantillantem stultum.
- 7 Qualis enim est strepitus stipularum ardentium sub olla, talis est risus stultorum: interim neque sapientis obiurgatio uanitate caret.
- 8 Quia mali, si obiurgentur, quod alios opprimant, affligunt sapientem, & perdere conantur eum, qui cor habet tam insigni sapientie dono exornatum.
- 9 Melior ergo est finis rei, quam principium, & homo patiens, quam is qui libere alios carpit.
- 10 Ne inducas in animum tuum, ut cito irascaris: solent enim stulti ferere esse, qui proni sunt ad iram.
- 11 Ne dixeris apud te, pertæsus malorum præsentium, quid causæ est, quod tempora, quibus uixerunt maiores nostri, meliora fuerint, quam sint hæc nostra? non est enim prudentis uiri talia interrogare, cum manifestum sit habuisse illa tempora incommoda sua, sicut & hæc nostra habent sua.
- 12 Melior est sapientia, quæ cum diuitijs coniuncta est, & utilitatis plus adfert tempore huius uitæ, quo solem spectamus.

ECCLESIASTES

- 13 Adfert enim momenti multum sapientia, & non nihil etiam diuitiæ: hoc tamen habet supra diuitias sapientia, quod sapientem ad vitam perducatur æternam.
- 14 Considera uniuersa, quæ fecit Deus, & nuenies, nihil coræ posse restitui, quæ ille perdidit.
- 15 Quare dum adest bonum, fruiere, & in aduersis patiens esto: uoluit enim omnia Deus uicissitudini obnoxia esse, ut uideret homo nihil esse stabile, cui tuto fidi possit.
- 16 Vidi plurima diebus uanitatis meæ, & inter cætera, iusto esse nonnunquam iustitiam suam exitio, & impium in impietate sua diu & feliciter uiuere.
- 17 Ne sis ergo iustus nimium, neque sapiens ultra modum, ne forte & tu similiter pereas.
- 18 Neque enim exlex, & stolidus efficiaris: qui enim eiusmodi sunt, ut plurimum perunt male.
- 19 Ut hæc pericula uites, nihil melius est, quam ut firmiter credas, & perpetuo in memoria habeas, quod illi, qui Deum reuerentur, omnia hæc mortifera mala effugient.
- 20 Sapientia sæpe plus iuuat illum, cuius est, quam possent decem primores ciuitatis.
- 21 Interim nullus est hominum tam sapiens & iustus, ut non subinde peccet.
- 22 Quare delatoribus auræ facile non præbue-

ris, ne audire cogaris q̄ seruus tuus aliquoties
ex impatientia malè de te locutus sit.

23 Scis enim tu ipse quòd nonnunquam locu-
tus sis ad eundem modum de alijs.

24 Hæc omnia tentando per sapientiam didi-
ci: & non contentus ijs, conatus sum scire, quæ
sciri ab homine non possunt: sed in hoc conatu
sapientia mihi adesse recusauit.

25 Longè supra captum humani ingenij est,
uelle scire quo consilio ab æterno usus sit Deus
in condendis & conseruandis rebus, & modis
omnibus incomprehensibile.

26 Quare reuocaui animum meum ad intelli-
genda ea, quæ rationatione inuestigari pos-
sunt, & ad cognoscendam impiam stultitiam,
& amentes insanias.

27 Et inuenio amariorè esse ipsa morte mulie-
rem, quæ una est instar uenatorum multorum:
cor eius simile retibus multis, & manus uin-
culis: qui chatus est Deo, liberabitur ab illa, pec-
cator uero laqueis eius irretietur.

28 Ecce, inquit concionatrix sapientia, hoc de-
prehendi ex comparatione rerum inter se, id
quod quæritur, inueniri solere.

29 Laboraui usq; in hanc horam, ut conferen-
do officium foeminarum cum ingenio & mori-
bus, bonam & prudentem aliquam inueni-
rem; sed nihil successit, ex mille uiris, unum in-

ECCLESIASTES

ueni tolerabilem, ex mille autem foeminis, nullam.

- 30 Hoc solū inueni, quōd Deus fecerit Adam rectum: & quōd ipse cum posteris multa magno studio sulta repererit, quæ à simplici reſo quāmpriūm recedunt.

CAPVT. VIII.

1 **Q**uis conferendus est cum sapiente, & eo qui iudiciū habet de rebus? sapientia hominis gratiosum facit uultum eius, & crudelitatem pellit.

2 Attamen suadeo etiam sapienti, ut obseruet, quæ rex mandabit: & præſtet, si quæ Deo in testem uocato iurauerit.

3 Nec tu uecors & stolidus, tanquam à conspectu illius possis aufugere, pertinax in malo persiste: quicquid enim ille uoluerit, perficiet.

4 Vbiunque aliquid nomine regis mandatum fuerit, ibi & potestatem esse puta exequendi, quod mandatum est: nec audeat quisquam contradicere, aut querere, cur hoc mandauerit rex.

5 Qui obediens est mandato, non sentiet malum: tempus autem aduenturum, ut sumatur supplicium de transgressoribus, non ignorat sapiens.

6 Statuit namq; Deus tempus, quo de omni-

bus iudicaturus est: & priusquam illud adueniat, uarijs & periculosis malis expositi sumus.

7 Nec scire cuiquam datur, quid illi continget: quis enim id possit illi indicare?

8 Et si sciret, nihil illi proderet: nemo enim tam potens est, ut animum suum contineat: nec appetente morte uires ullæ quicquam proderunt: neque est spes ulla elabendi ex illo prelio, quod nobis cum morte ineundum est: nec impiū tunc sua impietas liberare poterit.

9 Huiusmodi plurima obseruauī, & diligenter expendi: quæ fieri uidebam sub sole, quo tempore homo in hominem imperium exercet, non sine malo illius, qui ferre imperium cogitur.

10 Itaque uidi impios ad sepulchrum usque feliciter degere, & ipsos ueluti resurgere in filijs, & uersari inter honoratos in loco sancto: eos uero qui bene faciunt, contemni à ciuibus: sed & hoc insigni uanitate non caret.

11 Quia non subito sumitur supplicium, de his quæ designant homines, ipsi non faciunt finem intrepide male faciendi.

12 Contingit nanque peccatorem centies impie agere, & quantum apparet, id feliciter illi cedere: ego interim scio, quod illis solis bene erit, qui Deum reuerentur.

13 Impio uero, quantumuis appareat, nihil

ECCLESIASTES

continget ueri boni : quin & dies uitæ illius, effi
multi uideantur, citius umbra, quæ res nihil
est, abibunt.

14 Est & alia uanitas, & frequens in hac uitæ
uidemus enim ea euenire iustis mala, quæ im
pios ferre decebat : & è contrario impijs bona,
quæ iustos accipere æquum erat : certè hoc ue
hementer molestum est.

15 Quare laudaui hilaritatem animi : nec quic
quam uidi melius, quàm comedere & bibere,
& frui bonis : hoc enim solum accipiet homo
tanquam suum ex omni molestia, qua se fa
tigat, diebus quibus uitam illi Deus concedit
sub sole.

16 Sic accommodaui animum meum studio sa
pientiæ, ut cognoscerem, quæ sunt nobis in
terra degentibus, ut sæpe nec die, nec nocte so
mnium indulsissem oculis meis.

17 Et consideraui hæc tam uaria opera Dei,
quæ facta sunt, & quæ sunt assidue, & depre
hendi non posse ullum hominem inuenire ra
tionem alicuius rei, ex omnibus, quæ tam ua
ria sunt sub sole, etiam si conetur omnibus ui
ribus inuenire : quin & sapiens ipse, si conetur,
frustra laborabit.

- 1 **O**Mnia hæc diligenter reuolui in animo, & comperi quoddam iustum, & sapientem, & opera eorum, Deus habeat in sua potestate: neque quisquam nouit, quos habiturus sit uel amicos, uel inimicos: cuncta enim hæc hominem latent.
- 2 Cunctæ res eodem interibunt modo: nec quicquam ab interitu liberum est, non iustus magis, quam impius: nec bonus & innocens, magis quam prauus: neque sacrificio Deum uenerans, magis quam Deum contemnens, non aliter interibit bonus, quam malus, iurare consuetus, quam is qui a iuramentis abstinet, ne Deum offendant.
- 3 Hoc molestissimum est omnium, quæ sub sole fiunt, quoddam omnia absque ullo discrimine eodem modo intereunt: & corda hominum interim implentur malis, ad insaniam usque, toto tempore uitæ usque ad sepulchrum.
- 4 Quandiu is uersatur inter uiuos, aliquid habet amplius, quam si mortuus esset: sicut canis uiuus aliquid habet amplius, quam leo mortuus.
- 5 Siquidem ij qui uiuunt, hoc habent, quoddam se sciant morituros: mortui uero nihil horum nouerunt, nec sunt apud uiuos ullo amplius in pretio, sed oblivioni penitus traditi.
- 6 Nec amicos amplius, nec inimicos, nec quos

ECCLESIASTES

gemulentur, habent: nihil illis amplius commune est cum hoc mundo, quem reliquerunt, cum omnibus, quæ in eo sunt.

7 Comede ergo lætus cibum tuum, & bibe animo hilaris uinum tuum: iandudum enim placeant opera tua Deo.

8 Omni tempore sint uestes tuæ splendide, & caput tuum assidue delibutum unguento.

9 Oblecta uitam tuam cum uxore, quam amas, tempore quo tibi uiuendum est in hac uanissima uanitate, qua omnes dies tui pleni sunt: hoc enim solum est propriè tuum ex omni labore, quo te fatigas tota uita tua sub sole.

10 Quicquid tibi occurrerit, quod faciendum putes, fac fortiter: nihil enim horum operum, quæ hic sunt, neque consilij, neque prudentiæ, neque sapientiæ quicquam in sepulchro, quò tu properas, inuenturus es.

11 Obseruando ea, quæ sunt sub sole, didici quòd raro adhibentur ueloces ad currendum, neque robusti ad gerenda bella: quin & sapientibus sæpe deest, unde uiuant, nec habent industrij diuitias, nec rerum periti in precio sunt, sed tanquam ignaui semper fuissent, tempus & casus omnes de medio tollit.

12 Nec magis nouit homo tempus mortis suæ, quàm pisces priusquàm hamo capiantur, uel aues priusquàm laqueo irretiantur: sicut enim

C A P V T X.

capiantur illæ, sic mors de improviso homines illaqueabit.

- 13 Sed & hoc uidi, quodd esset sapientia sub sole, & meo iudicio magna.
- 14 Ciuitas enim quædam fuit parua, & uiri in ea pauci, & rex potens obsidione cinxit eam, & turres extruxit contra eam.
- 15 Et inuentus est in ea uir pauper, sed sapiens, qui seruauit ciuitatem illam sapientia sua: nec fuit unquam ante periculum habita ratio pauperis illius.
- 16 Iudicaui tum ego, quodd utilior esset sapientia uiribus corporis: & tamen sapientia pauperis illius, tanto tempore contempta fuit, nec uerba illius a quoquam æstimata.
- 17 Verba sapientum, etiam si non multum clament ipsi, efficaciora sunt, quam principis stulti uociferatio.
- 18 Sapientia melior est instrumentis bellicis: qui interim peccat in uno aliquo, plurimum boni amittet.

C A P V T X.

- 1 **S**icut muscæ in unguentum quantumuis fragrans collapsæ, si illic moriantur, unguentum corrumpunt, & bullis ueluti scabie obducunt: sic parua sæpe stultitia homini

ECCLESIASTES

ob sapientiam & reliquas naturæ dotes claro,
multum exultationis adimit.

² Cor sapientis in dextra illius est, & cor stulti in sinistra.

³ Quacunque iuerit stultus, uerborum eum committitur: & tanquam ipse solus sapiens sit, obuios omnes stultos appellabit.

⁴ Si dominandi cupiditas animum tuum inuaserit, locum priorem ne facile deserueris: qui enim compescit in huiusmodi cupiditatibus animum suum, multa uiuabit & grauiora peccata.

⁵ Frequens enim est malum sub sole, quod ab imprudentia principis proficiscitur.

⁶ Collocantur sæpe stulti inter primos & potentissimos, præteritis illis, qui ad res gerendas uehementer idonei sunt.

⁷ Et uidi seruos obequitare, tanquam nobiles sint: & nobiles, seruorum more, pedibus iter facere.

⁸ Qui fodit foueam, incidit in illam: & qui dissipat sepem, mordebit illum serpens.

⁹ Qui projicit lapides, fatigabitur sæpe faciendo, & qui secat linguam, sentiet, quantum ea res habeat difficultatis.

¹⁰ Si retulum fuerit ferrum, quo secant ligna, losos magni quantumuis fortibus multum negotij exhibebit: sapientia uero, difficiles alioqui res, sæpe facit.

ciles reddet.

11 Serpens qui non edito sibilo mordet, per omnia delatori similis est.

natus, si
prudētia
desit.

12 Quæ sapiens dicit, gratiam habent: sermo uerò stolidi, ipsum subuertet.

13 Principium uerborum illius stultitia, & finis furia quæ periculo non caret.

14 Sultus sic uerba multiplicat, ut nemo intelligere possit, dum loquitur, quid uelit, & multo minus de futuris aliquid ex illis colligere.

15 Conatus stultorum, lassabit eos: quia rationem uiuendi ciuilitate, ignorant.

16 Infelix patria est, cuius rex est puer, & principes manē comedunt.

17 Felix patria, cuius rex uir strenuus est, & principes tempore, quo oportet, comedunt, non comensationibus dediti, sed comedunt quantum satis est ad uires corporis seruandas.

18 Ignauia domini domus, soluetur contumacia: & pigritia eius fiet, ut arceri non possit plunia.

19 Ad uoluptatem parant cibos, & uinum bibunt, ut se exhilarent, quorum nequitia pecunia suppeditat omnia.

20 Tu interim ne ausus fueris uel cogitare semel, ut huiusmodi in rege uel principe reprehendas, etiam si solus in cubiculo tuo fueris: fiet

ECCLESIASTES

enim palam, si non aliunde, certe aues, quæ in
aëre uolitant, clam esse non sinent.

CAPVT XI.

¹
De elec-
mofynis
itelligit.

Proijce panem tuum in præterfluentes
aquas, & scito non perituum: tandem
enim recipies.

² Liberaliter egentibus tribue: sic enim fiet,
ut non sentias mala, quæ imminēt.

³ Vbi plenæ fuerint nubes, imbrē suū fun-
dent in sitientem terram, & fructus arboris quo-
cunq; loco ceciderit, siue in plaga Australi, siue
Aquilonali, erunt, qui colligent illum.

⁴ Qui obseruat curiosē uentum, non semina-
bit: & qui metuit nubes, non metet.

⁵ Sicut ignoras, quomodo anima coniunga-
tur corpori, & ossa compingantur in utero præ-
gnantis: sic nunquam intelligere poteris ratio-
nem ullius earum rerum, quas Deus fecit tam
multas & uarias.

⁶ Manē semina semen tuum, & uesperī ne-
cessa: nescis enim utrum felicius proueniet, quod
manē, an quod uesperī seminatum est, an illud
quod manē & uesperī.

⁷ Suaue est lumen & gratum oculis uidere
solem.

⁸ Interim si cui contingat multis annis suau-

ter uiuere, & tandem in memoriam reuocauerit, quanto tempore hoc sole & lumine eius carentum erit: iudicabit hæc fluxa, casta, & inania esse omnia.

- 9 Oblecta te adolescens, dum ætas est integra, indulge genio, & uersare in illis, quæ animus desiderabit, & oculi concupiscent: sed scito, quod Deo redditurus sis rationem de omnibus.
- 10 Pelle ex animo tuo iracundiam, & a corpore molestiam: adolescentia enim & reliquum totius uitæ tempus uanitatis secum satis adferent.

- 1 **H**abe ergo ante oculos creatorem tuum, dum integra adhuc ætas est, priusquam ueniant dies pleni malis, & anni, quibus nihil libebit boni facere.

- 2 Priusquam, obscuretur tibi sol & lumen eius: luna quoque & stellæ, & aligo obteget oculos tuos.

- 3 Quod fiet, ubi debilitati fuerint custodes domus, & membra, quibus nunc ualemus, uiribus suis destituta fuerint: & uisus oculorum, qui nunc ueluti ex cauernulis prospectat, desicere coeperit.

- 4 Vbi claudi coeperunt ianux platearum, per

Manus
intelligi
uult, qui
bus nos
maximè
defendere
sole-
mus.

ECCLESIASTES

quam ita cibis, ubi perierit lattratus stomachis,
& homo tam debilis factus fuerit, ut ad uocem
auiculæ excitetur, & perierint omnia organa
cantus.

5 Tunc ē cœlo metum, & malum in secasurum,
& terrores eos quacunque iuerint, inuadent:
tunc canis aspergetur caput, & nutrabunt
pedes, & peribit appetitus, quæ signa sunt eos
hinc migrare in domum alterius seculi: circundabunt
eos in platea lugentes, ut sublatum in humeros
efferant.

6 Quicquid præcedit diem, quo rumpe-
tur Medul- funiculus argenteus, & diffuset pingue illud aureum,
intel- reum, & comminuetur hydria iuxta fontem,
que & fractis rotis currus in foueam per præceps
it spiritus ruit.

7 Et reuertetur puluis in terram, unde sum-
ptus est, & anima redibit ad Deum, qui dedit
illam.

8 Vanissima sunt omnia, inquit Ecclesiastes,
& nullo tempore non uana.

9 Et quia sapiens erat supra omnes alios Ecclesiastes,
multa alia populum docuit: diligenter enim scrutando omnia, multa inuenit ad sapi-
entiam pertinentia, & multa restituit, sapienter
ab alijs dicta.

10 Studiosus ualde fuit hic concionator, ut
utilia & scitu digna inueniret, quæ autem in-

uenit, bona fide chartis mandauit.

- 11 Verba sapientum sunt ueluti stimuli, & ueluti clauis uiri studiosi, qui alijs inculcant, quæ ab unico pastore Deo, ut illis excitentur, donata sunt ipsis. Vocabulo stimuli, quo hic utitur, subindicat similes alios esse nos, & frequenter similes egeret nos extimulacionibus.
- 12 His paucis fili mi admonitum te puta: ut autem omnia perstringantur sigillatim, ne plurimis quidem libris fieri poterit, & labor multa scribendi corpus defatigat.
- 13 Finis omnium rerum qualis sit, iam auditum est: tu Deum reuerere, & mandata illius obserua: illo enim solo acquiritur, quicquid uerè hominem & solidè beatum facere potest.
- 14 Nec ignorare Deum putes, quæ tu facis: omnia nanque diligentissimè expendet, siue bona fuerint, siue mala, etiam ea quæ nobis uidentur penitus occulta.

FINIS.

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT
STATE OF THE CITY
AND THE ADJACENT
PARISHES
BY
JOHN STOW
1618

I
A
A
A
A
A
A
B
B
B
B
B
B

INDEX PSALMORUM
secundum ueterem
translationem.

A

A	D Dominum, quum tribularer, clamaui. Psalmus	119
	Ad te Domine leuaui. Psal.	25
	Ad te Domine clamabo.	28
	Ad te leuaui oculos meos.	122
	Afferte Domino.	29
	Attendite populus meus.	78
	Audite hæc omnes gentes.	49

B

	Beati immaculati in uia.	119
	Beati omnes qui timent Dñm.	128
	Beati quorum remissæ sunt.	32
	Beatus uir qui non abiit.	1
	Beatus qui intelligit super egenū.	41
	Beatus uir qui timet Dominum.	112

INDEX

Benedic aīa mea Dño, & omnia.	103
Benedic anima mea Dño, Dñe.	104
Benedixisti Domine terram.	85
Benedictus Dominus Deus meus.	144
Benedicam Dominum in omni tem- pore.	34
Bonum est confiteri.	92

C

Cantate Domino canticum nouum, cantate.	96
Cantate Domino canticum nouum, quia mirabilia.	98
Cantate Domino canticum nouum, laus eius.	149
Coeli enarrant gloriam Dei.	19
Confitebimur tibi.	75
Confitebor tibi Domine in toto corde meo, narrabo.	9
Confitebor tibi Domine in toto cor=	

PSALMORVM.

	de meo, in consilio.	111
103	Confitebor tibi Domine in toto corde	
104	meo, quoniam audisti.	138
85	Confitemini Domino & inuo.	105
44	Confitemini Domino, quoniam.	106
em=	Confitemini Domino, quoniam.	107
34	Confitemini Domino, quoniam.	118
92	Confitemini Domino, quoniam.	136
	Conserua me Domine.	16
m,	Credidi propter quod locutus.	116
96	Cum inuocarem, exaudiuit.	4
ia		

D

98	De profundis clamaui.	130
1,	Deus auribus nostris.	44
9	Deus Decrum Dominus.	50
9	Deus Deus meus respice.	22
5	Deus Deus meus, ad te de.	63
e	Deus in adiutorium meum.	70
9	Deus in nomine tuo saluum.	34
=		

I N D E X

Deus iudicium tuum regi.	72
Deus laudem meam.	109
Deus miseriatur nostri.	6
Deus noster refugium.	46
Deus quis similis erit.	83
Deus repulisti nos.	60
Deus stetit in synagoga.	82
Deus uenerunt gentes.	79
Deus ultionum Dominus.	94
Dilexi quoniam exaudiet.	115
Diligam te Domine fortitudo.	18
Dixi custodiam.	39
Dixit dominus domino meo.	110
Dixit iniustus ut delin.	36
Dixit insipiens in corde.	14
Dixit insipiens in corde.	33
Domine clamaui ad te.	141
Domine Deus meus in te.	7
Domine Deus salutis meæ.	88

PSALMORVM.

72	Domine Dominus noster.	8
109	Domine exaudi orationem meam, &	
6	clamor.	102
46	Domine exaudi orationem meam, au-	
83	ribus.	143
60	Domine in uirtute tua.	21
82	Domine ne in furore tuo.	6
79	Domine ne in furore tuo.	38
94	Domine non est exaltatum.	131
15	Domine probasti me.	139
8	Domine quid multiplicati.	3
39	Domine quis habitabit.	15
10	Domine refugium factus.	90
36	Domini est terra &.	24
4	Dominus illuminatio mea.	27
33	Dominus regit me.	23
41	Dñs regnauit, decorem induit.	93
7	Dominus regnauit, exultet.	97
8	Dominus regnauit, irascantur.	99

INDEX

E

Ecce nunc benedicite.	134
Ecce quàm bonū & q̄ iucundū.	133
Eripe me de inimicis.	39
Eripe me Domine.	140
Eructavit cor meum.	45
Exaltabo te Domine.	30
Exaltabo te Deus meus.	145
Exaudiat te Dominus.	20
Exaudi Deus deprecationem.	61
Exaudi Deus orationem.	35
Exaudi Deus orationem.	64
Exaudi Deus iustitiam.	17
Expectans expectavi.	40
Exultate Deo adiutori.	61
Exultate iusti in Domino.	33
Exurgat Deus & dissipentur.	68

F

Fundamenta in montibus.	87
-------------------------	----

PSALMORVM.

I

In conuertendo Dominus.	126
Inclina Domine aurem tuam.	86
In Domino confido.	11
In exitu Israël. Nō nobis Dñe.	114
In te Domine speraui.	31
In te Domine speraui.	71
Iubilate Deo omnis terra.	66
Iubilate Deo omnis terra, seruite Do-	
mino.	100
Iudica Domine nocentes.	35
Iudica me Deus & discerne.	43
Iudica me Domine.	26

L

Lauda anima mea Dominum.	146
Lauda Hierusalem.	147
Laudate Dominum de cœlis.	148
Laudate Dominum in sanctis.	150
Laudate Dominum omnes.	117

INDEX

Laudate Dominum, quoniam	147
Laudate nomen Domini.	135
Laudate pueri Dominum.	113
Lætatus sum in his.	122
Leuaui oculos meos.	132

M

Magnus Dominus & laudabilis.	48
Memento Domine Dauid.	132
Misericordiam & iudicium.	101
Misericordias Domini.	89
Miserere mei Deus, secundum ma-	
gnam.	51
Miserere mei Deus, quoniam.	56
Miserere mei Deus, miserere.	57

N

Nisi Dominus ædificauerit.	127
Nisi quia Dominus erat in.	124
Noli emulari in malignantibus.	37
Non ne Deo subiecta.	62

PSALMORVM.

Notus in Iudæa Deus. 76

O

Omnes gentes plaudite. 47

P

Paratum cor meum. 108

Q

Quare fremuerunt gentes. 2

Quàm bonus Israël Deus. 73

Quàm dilecta tabernacula. 84

Quemadmodum desiderat. 42

Qui confidunt in Domino. 125

Quid gloriaris in malitia. 52

Qui habitat in adiutorio. 91

Qui regis Israël. 80

S

Saluū me fac Deus, quoniā defecit. 12

Saluum me fac Deus, quoniā in. 69

Sæpe expugnauerunt me. 129

Si uerè utiq; iustitiam. 58

R 3

INDEX PSALMORVM.

Super flumina Babylonis. 137

T

Te decet hymnus Deus in Sion. 65

V

Venite exultemus Domino. 95

Verba mea auribus percipe. 5

Voce mea ad Dominum, 77

Voce mea ad Dominum clamaui. 142

Vsquequo Domine obliuisceris. 13

Vt quid Deus repulisti. 74

F I N I S.

137
65
95
5
77
142
13
74
NE ALIQVOT PA=
gellæ uacarent, placuit orationem Sa=
lomonis, quam in templi dedicatione
habuit, annectere: lectori pio rem mul=
tò gratiorem fore rati, quàm si nudas
chartas obijceremus.

ORATIO SALOMONIS
in dedicatione templi.

III. Reg. VIII.

DOMINE Deus
Israël, non est simi=
lis tui Deus in cœlo
desuper, & super
terram deorsum: qui
custodis pactum, & misericordiam
seruis tuis, qui ambulant coram te
in toto corde suo: qui custodisti ser=
uo tuo David patri meo, quæ loquū=
R 4

ORATIO

tus es ei. Ore loquutus es, & manibus perfecisti, ut hæc dies probat. Nunc igitur Domine Deus Israël conserua famulo tuo David patri meo quæ loquutus es ei, dicens: Non auferetur de te uir coram me, qui sedeat super thronum Israël: ita tamen, si custodierint filij tui uiam suam, ut ambulent coram me, sicut tu ambulasti in conspectu meo. Et nunc Dñe Deus Israël firmentur uerba tua, quæ loquutus es seruo tuo David patri meo. Ergo ne putandum est quòd uere Deus habitet super terram? Si enim cœlum, & cœli cœlorum te capere non possunt: quanto magis domus hæc, quam edificauit tibi? Sed respice ad orationem serui tui, & ad preces eius Domine Deus meus. Audi hymnum & ora-

SALOMONIS.

tionem, quam seruus tuus orat coram te
 hodie, ut sint oculi tui aperti super do-
 mum hanc nocte ac die : super domum,
 de qua dixisti : Erit nomen meum ibi:
 ut exaudias orationem, quam orat in lo-
 co isto ad te seruus tuus, ut exaudias
 deprecationem serui tui & populi tui
 Israël: quodcunque orauerit in loco
 isto, & exaudies in loco habitaculi
 tui in cœlo : & cum exaudieris, propi-
 tius eris. Si peccauerit homo in proxi-
 mum suum, & habuerit aliquod iu-
 ramentum, quo teneatur adstrictus,
 & uenerit propter iuramentum co-
 ram altari tuo in domum tuā, tu exau-
 dies in cœlo, & facies, & iudicabis
 seruos tuos, condemnans impium, &
 reddens uiam suam super caput eius:
 iustificansq; iustum, & retribuens

ORATIO

ei secundum iustitiam suam. Si fugerit
 populus tuus Israël inimicos suos,
 quia peccaturus est tibi, & agentes
 poenitentiam, & confitentes nomini
 tuo uenerint, & adorauerint, & de-
 precati te fuerint in domo hac, exau-
 di in coelo, & dimitte peccatum popu-
 li tui Israël, & reduces eos in terram,
 quam dedisti patribus eorum. Si clau-
 sum fuerit coelum, & non pluerit pro-
 pter peccata eorum, & orantes in lo-
 co isto poenitentiam egerint nomini
 tuo, & à peccatis suis conuersi fue-
 rint propter afflictionem suam, exaudi
 eos in coelo, & dimitte peccata ser-
 uorum tuorum, & populi tui Israël:
 & ostende eis uiam bonam, per quam
 ambulent: & da pluuiam super ter-
 ram, quam dedisti populo tuo in pos-

SALOMONIS.

sessionem. Fames si oborta fuerit in
 terra, aut pestilentia, aut corruptus
 aer, aut arugo, aut locusta, uel rubi-
 go, & affuxerit cum inimicus eius,
 portas obsidens omnis plaga, uni-
 uersa infirmitas, cuncta deuoratio,
 & imprecatio, quæ acciderit omni
 homini de populo tuo Israël: si quis
 cognouerit plagam cordis sui, & ex-
 panderit manus suas in domo hac, tu
 exaudies in cælo in loco habitatio-
 nis tuæ, & repropitiaberis, & fa-
 cies, ut des unicuique secundum omnes
 uias suas, sicut uideris cor eius: quia
 tu nosti solus cor omnium filiorum
 hominum, ut timeant te cunctis die-
 bus, quibus uiuunt super faciem ter-
 ræ, quam dedisti patribus nostris.
 Insuper & alienigena, qui non est de

ORATIO

populo tuo Israël, cum uenerit de terra longinqua propter nomen tuum: audietur enim nomen tuum magnum, & manus tua fortis, & brachium tuum extentum ubiq;. Cum uenerit ergo, & orauerit in hoc loco, tu exaudies in cœlo, in firmamento habitaculi tui, & facies omnia pro quibus inuocauerit te alienigena: at discant uniuersi populi terrarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Israël, & probent, quia nomen tuum inuocatum est super domum hanc, quam ædificaui. Si egressus fuerit populus tuus ad bellum contra inimicos suos per uiam, quocunque miseris eos, orabunt te contra uiam ciuitatis, quam elegisti, & contra domum quam ædificaui nomini tuo: & exaudies in cœ-

SALOMONIS.

lo orationes eorum, & preces eorum, & facies iudicium eorum.
 Quod si peccauerint tibi (non est enim homo, qui non peccet) & iratus tradideris eos inimicis suis, & captiui ducti fuerint in terram inimicorum longè uel propè, & egerint pœnitentiam in corde suo in loco captiuitatis, & conuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua, dicentes: Peccauimus, inique egimus, impie gessimus: & reuersi fuerint ad te in uniuerso corde suo, & tota anima sua in terra inimicorum suorum, ad quam captiui ducti fuerint, & orauerint te contra uiam terræ suæ, quam dedisti patribus eorum, & ciuitatis quam elegisti, & templi quod ædificaui nomini tuo:

ORATIO

exaudies in coelo, in firmamento so-
lij tui orationes eorum, & pre-
ces eorum, & facies iudicium eo-
rum: & propitiaberis populo tuo,
qui peccauit tibi, & omnibus ini-
quitatibus eorum, quibus prauari-
cati sunt in te: & dabis misericor-
diam coram eis, qui eos captiuos ha-
buerint, ut misereantur eis. Popu-
lus enim tuus est, & hereditas tua,
quos eduxisti de terra Aegypti, de
medio fornacis ferreae: ut sint ocu-
li tui aperti ad deprecationem ser-
ui tui, & populi tui Israël: &
exaudies eos in uniuersis pro qui-
bus innouauerint te. Tu enim se-
parasti eos tibi in hereditatem de
uniuersis populis terra, sicut lo-
quutus es per Moysen seruum tuum,

SALOMONIS.

quando eduxisti patres nostros de terra
Aegypti Dominus Deus.

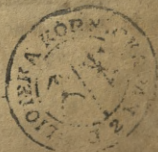
FINIS.

APVD SEBAST:

GRYPHIVM,

ANNO.

1537.

R. of 2/12

1977

L. B. J.

2800—

7449/31

